This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

+ *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.

+ *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.

+ *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.

+ *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via `http://books.google.com`

3 3433 07597648 4

SSE
France.
Statute

Bij de Boekverkoopers A. BLUSSÉ & ZOON te Dordrecht zijn, onder andere, de volgende voor het onderwijs geschikte werken te bekomen:

Dictionnaire Portatif François et Hollandois & Hollandois et François, publié par A. BLUSSÉ, *le jeune*, et dédié à Mr. le Baron DE STASSART, 2 vol. in 8°., ingenaaid . f 4 : 16

Hetzelfde Dictionnaire in schapen banden . . 5 : 8

A. J. BOUGIER, Verzameling van Voorbeelden en Spreekwijzen, in zich bevattende de grondbeginsels der Fransche Taal, en met welker behulp men op eene gemakkelijke wijze en in weinig tijds die Taal kan leeren spreken. In drie deelen. Vijfde druk, 8°. . . . . 1 : -

J. VAN BEMMELEN, korte en gemakkelijke wijze om de Fransche Taal te leeren, kl. 8°. . . . - : 16

P. MARIN en R. VAN DER PIJL, Gemeenzame Leerwijs voor de genen, die de Fransche Taal beginnen te leeren, volgens de algemeen aangenomen gronden der voornaamste Taalkundigen van onzen tijd, met Opstellen op de Rededeelen toepasselijk daar achter, kl. 8vo. . . . - : 8

R. VAN DER PIJL, Opstellen, afzonderlijk, kl. 8vo. . - : 9

Méthode simple et facile pour apprendre l'orthographe et la lecture Françoises, petit in 8vo. . . - : 6

G. W. LEHMAN, Handboek ter beoefening der Fransche Taal, of verzameling van belangrijke uittrekssels uit de beste Fransche prosa-schrijvers, vergezeld van de verklaring der minst gebruikelijke woorden, en van korte ophelderingen omtrent de schrijvers en hunne werken, groot 12mo. . 1 : 10

WAGENAAR, Abrégé de l'Histoire de la Patrie, revu et continué jusqu'à la paix d'Amiens, par demandes et réponses, petit in 8vo. . . . . - : 16

VAN DEN BERG, Abrégé de l'Histoire sainte, par demandes et *réponses*, petit in 8vo. . . . . - : 6

Histoires plaisantes et récréatives, contenant un recueil de sentimens nobles et héroïques, de bons mots, de belles pensées et de répliques ingénieuses, avec plusieurs maximes salutaires et leçons instructives, petit in 8vo. . . - : 10

J. HOLTROP, Volkomen Engelsch en Nederduitsch & Nederduitsch en Engelsch Woordenboek, 2 deelen, 8vo. . 12 : -

J. JANSON, English and Dutch, and Dutch and English Pocket-Dictionary (Engelsch en Nederduitsch & Nederduitsch en Engelsch Zak-Woordenboek), 2 vol., groot 12mo. . 2 : 4

J. HOLTROP, Nieuwe uitvoerige Engelsche Spraakkunst, 8vo. . . . . 2 : 4

R. VAN DER PIJL, Engelsche Spraakkunst, bevattende eene duidelijke uitlegging en woordvoeging der Engelsche Taal, benevens een aantal Opstellen tot derzelver beoefening bevorderlijk, in vier deelen, 12mo. . . . 2 : 4

Principes de la Grammaire Angloise et syntaxe pratique à l'usage de tous ceux qui veulent enseigner ou étudier cette langue, par T. O. S., grand 12mo. . . . - : 10

SSE

B. ZEIDELAER, Grammaire générale raiſonnée Hollandoise à l'uſage des étrangers, et principalement des François qui veulent apprendre le Hollandois; nouvelle édition corrigée, gr. in 8vo. . . . . 1 : 10

Nuttige en Vermakelijke School tot onderwijs van Kinderen in de ſteden en ten platten lande, naar de ſpelling van de heeren *Siegenbeek* en *Weiland*. Vier ſtukjes, allen belangrijk door derzelver leerzamen en onderhoudenden inhoud, en geſchikt om na malkander gebruikt te worden naar mate de vermogens der jeugd zich ontwikkelen; vijfde druk, kl. 8vo. Elk ſtukje - : 6

Iets over het eerſte onderwijs der jeugd en het regt gebruik der Nuttige en Vermakelijke School, kl. 8vo. . - : 6

WAGENAAR, Vaderlandſche Hiſtorie verkort, vervolgd tot het jaar 1805, in vragen en antwoorden, kl. 8vo. . - : 16

J. M. SCHROCK, Kort Hiſtoriſch Begrip van den Chriſtelijken Godsdienst naar de eigene leer van Jezus Chriſtus en zijne Apoſtelen, kl. 8vo. . . . - : 6

VAN ALPHEN, het Leven van Jezus voor Kinderen, derde druk . . . . . - : 4

Het zeldzaam en godsdienſtig leven en ſterven van den dertienjarigen D. J. Lamloo, C. Z., tweede druk, 16º . - : 4

J. C. LAVATER, Gebeden voor elken dag der week, kl. 8vo. . . . . - : 12

BLASSIÈRE, Grondbeginſels der Meetkunde, 2 deelen, met platen, 8vo. . . . . 3 : -

EULER, Volledige Inleiding tot de kennis der Algebra, verbeterd door M. J. S. BEVEL, 2 deelen, met platen, nieuwe uitgaaf . . . . . 6 : 10

J. H. KNOOP, Verhandeling over de klootſche Zonnewijzers, met vele platen, 8vo. . . . . 3 : 12

J. GERSEN, het Metriek Stelſel verbonden met de decimaal rekening, of zeer gemakkelijke handleiding om alle Hollandſche maten, gewigten en geldſoorten in Franſche te veranderen en omgekeerd: met twaalf Vergelijkings Tafelen, benevens aanwijzing van het gebruik van elk derzelven, 8vo. . - : 12

Beknopte vergelijking der Franſche en Hollandſche maten en gewigten, alsmede van de geldſpetien, in plano. . - : 4

R. VAN DER PIJL, Eerſte Beginſelen der Staatkundige Aardrijksbeſchrijving ten dienſte der ſcholen, volgens de nieuwſte veranderingen, derde druk, kl. 8vo. . . . - : 6

OLIVIER SCHILPEROORD, Wiskundige Aardrijksbeſchrijving, ten dienſte der ſcholen ingerigt, kl. 8vo. . - : 6

Hand-Atlas van alle de deelen der wereld, van J. TIRION, in folio, ingebonden. . . . 36 : -

Kleine Hand-Atlas der wereld, in ſmal folio, ingeb. . 7 : -

Elke kaart afzonderlijk . . . - : 8

Kaarten der Zeeuwſche Eilanden. . . . - : 12

*

France_Empire

WETTEN EN DECRETEN

BETREFFENDE HET,

OPENBAAR ONDERWIJS,

MET DEN FRANSCHEN TEKST;

TEN DIENSTE DER HOLLANDERS
UITGEGEVEN

DOOR

ABRAHAM BLUSSÉ, de Jonge.

TE DORDRECHT.
Gedrukt bij BLUSSÉ & COMP., in de Gravestraat
Lett. B. N°. 198.
Te bekomen bij A. BLUSSÉ & ZOON.
MDCCCXII.

NEW YORK
PUBLIC
LIBRARY

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY
93991
ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS

BERIGT.

Het openbaar onderwijs in geheel Frankrijk is aan een bijzonder ligchaam toevertrouwd. Dat is het onderwijzend ligchaam, hetwelk den naam draagt van keizerlijke universiteit. Het bestaat uit de gezamentlijke professoren en andere onderwijzers, allen, zonder uitzondering, leden van de universiteit. Algemeene verbindtenissen en een algemeen hoofd vereenigen hen naauw te zamen, en strekken tot waarborg van de vervulling der pligten, aan elk hunner opgelegd.

Allen, die in de Hollandsche departementen openbaar onderwijs geven, en alzoo weldra in de keizerlijke universiteit staan ingelijfd te worden, kunnen niet anders dan het hoogst belang stellen in de kennis van de zamenstelling, het bestuur en de werkzaamheden van dit ligchaam. Niet minder belangrijk is de kennis daarvan voor het geheele volk dezer departementen, welk jongelingschap op het punt is om overtegaan in de nieuwe scholen, tot hare noodzakelijke voorbereiding voor alle de standen der maatschappij, die eenigen trap van onderwijs vorderen.

Men heeft derhalve gemeend eene zaak van algemeen nut te doen met de wetten en decreten betrekkelijk tot de keizerlijke universiteit, dat is tot het openbaar onderwijs, in de Fransche en Hollandsche talen beide uittegeven. De decreten, die Holland in het bijzonder betreffen, besluiten deze verzameling; en, om dezelve voor onze landgenooten te volledigen te maken, volgen daarop, als Bijlagen, diegene der vroegere wetten, welke door de nieuwe derwijze bekrachtigd zijn, dat zij met dezelve één geheel uitmaken.

LIJST DER STUKKEN.

WETTEN EN DECRETEN BETREFFENDE DE UNIVERSITEIT.

1806.
10 Mei. WET, waarbij de formering van een onderwijzend ligchaam, onder den naam van keizerlijke universiteit, bevolen wordt. Bladz. 1—2.

1808.
17 Maart. KEIZERLIJK DECREET, houdende de organisatie der universiteit. . . Bladz. 3—59.

10 Mei. KEIZERLIJK DECREET ter oprigting van beurzen, halve beurzen en drie vierde beurzen aan de lijceën, en betrekkelijk tot de stichting van beurzen door bijzondere personen. . . . . Bladz. 58—63.

17 Sept. KEIZERLIJK DECREET, behelzende een reglement voor de keizerlijke universiteit. . . . . Bladz. 62—73.

11 Dec. KEIZERLIJK DECREET, hetwelk die goederen der oude etablissementen van openbaar onderwijs, waarover nog niet beschikt is, aan de keizerlijke universiteit schenkt. . . . . Bladz. 74—75.

1809.
17 Febr. KEIZERLIJK DECREET, behelzende een reglement nopens de regten van het zegel der keizerlijke universiteit. . Bladz. 76—83.

9 Apr. KEIZERLIJK DECREET nopens de kweekelingen der seminarien. . Bladz. 82—85.

1809.
4 Junij. KEIZERLIJK DECREET, behelzende verschillende bepalingen, om het bestuur der oude scholen met dat der universiteit overeen te brengen. . Bladz. 83—97.

1 Julij. KEIZERLIJK DECREET, nopens de oorzaken en wijze van wegzending van kweekelingen uit de lijceën. . Bladz. 96—103.

1810.
25 Febr. KEIZERLIJK DECREET, houdende, dat het edict van Lodewijk XIV van 1682, nopens de verklaring der Fransche geestelijkheid, als eene algemeene wet des keizerrijks zal worden aangemerkt. Bladz. 104—115.

10 Oct. KEIZERLIJK DECREET, aangaande het emeritusschap en de emerituspensioenen van de leden der universiteit. . Bladz. 114—119.

1811.
9 Apr. KEIZERLIJK DECREET, behelzende den afstand om niet van de nationale gebouwen, thans gebruikt voor den dienst van het openbaar onderwijs. . Bladz. 118—121.

9 Mei. KEIZERLIJK DECREET, aangaande de beurzen der lijceën. . Bladz. 120—129.

29 Julij. KEIZERLIJK DECREET, dat de kweekelingen der normaalschool provisioneel vrijstek van de conscriptie. . Bladz. 128—131.

12 Sept. KEIZERLIJK DECREET, hetwelk de keizerlijke universiteit magtigt om tegen hare schuldenaars tot ontzetting uit hun goed te procederen. . . Bladz. 132—133.

15 Nov. KEIZERLIJK DECREET, betreffende het bestuur van de universiteit. Bladz. 134—201.

DECRETEN VOOR HOLLAND IN HET BIJZONDER.

1810.
18 Oct. EXTRACT uit het KEIZERLIJK DECREET, houdende een algemeen reglement op de organisatie der Hollandsche departementen voor 1811. . . Bladz. 200—203.

1811.
22 Oct. KEIZERLIJK DECREET, houdende organisatie van het openbaar onderwijs in Holland. . . . . Bladz. 202—208.

BIJLAGEN.

Bijlaag A. WET betreffende de regtsgeleerde scholen, van 22 Ventôse XII (13 Maart 1804). . . . . Bladz. 1*—17*.

Bijl. B. KEIZERLIJK DECREET nopens de organisatie der regtsgeleerde scholen, van den 4den aanvullingsdag XII (20 Sept. 1804). Bladz. 18*—39*.

Bijl. C. WET, betrekkelijk tot de oefening der geneeskunde van 19 Ventôse XI (10 Maart 1803). . . . . Bladz. 40*—57*.

Bijl. D. BESLUIT, bevelende de oprigting van medische scholen te Turin en te Mentz, en houdende een algemeen reglement voor al de medische scholen, van 20 Prairial XI (10 Mei 1803) Bladz. 58*—81*.

Bijl. E. WET betreffende de organisatie van de polytechnieke school, van 25 Frimaire VIII (16 Dec. 1799). . . . . Bladz. 82*—103*.

*

LOIS

LOIS ET DÉCRETS

RELATIFS À L'UNIVERSITÉ.

WETTEN EN DECRETEN

BETREFFENDE DE UNIVERSITEIT.

LOIS ET DÉCRETS

RELATIFS À L'UNIVERSITÉ.

Loi *qui ordonne la formation d'un corps enseignant, sous le nom d'université impériale.*

Paris, le 10 Mai 1806.

Le corps législatif, conformément à la proposition faite au nom de l'Empereur, et après avoir entendu les orateurs du conseil d'état et des sections du tribunat le même jour, décrète ce qui suit:

Article 1. Il sera formé, sous le nom d'*Université impériale*, un corps chargé exclusivement de l'enseignement et de l'éducation publics dans tout l'empire.

2. Les membres du corps enseignant contracteront des obligations civiles, speciales et temporaires.

3. L'organisation du corps enseignant sera présentée en forme de loi au corps législatif à sa session de 1810.

*

WETTEN EN DECRETEN

BETREFFENDE DE UNIVERSITEIT.

WET, *waarbij de formering van een onderwijzend ligchaam, onder den naam van keizerlijke universiteit, bevolen wordt.*

Parijs, den 10 Mei 1806.

Het wetgevend ligchaam, overeenkomstig met een voorstel, uit 's Keizers naam gedaan, en na de redenaars van den staatsraad, en die der sectiën van het tribunaat, ten zelfden dage gehoord te hebben, besluit het volgende:

Artikel. 1. Er zal, onder den naam van *Keizerlijke Universiteit*, een ligchaam geformeerd worden, dat bij uitsluiting met het openbare onderwijs, en de openbare opvoeding, door het gansche keizerrijk heenen, belast zij.

2. De leden van het onderwijzend ligchaam zullen bijzondere en tijdelijke verbintenissen van eenen burgerlijken aard aangaan.

3. De organisatie van het onderwijzend ligchaam zal, in den vorm van wet, aan het wetgevend ligchaam, in deszelfs sessie van 1810, aangeboden worden.

*

DÉCRET IMPÉRIAL *portant organisation de l'université.*

Au palais des Tuileries, le 17 Mars 1808.

NAPOLÉON, par la grâce de Dieu et les constitutions Empereur des Français, Roi d'Italie, et Protecteur de la Confédération du Rhin;

Vu la loi du 10 Mai 1806, portant création d'un corps enseignant;

Notre conseil d'état entendu,

Nous avons décrété et décrétons ce qui suit:

TITRE Ier.

Organisation générale de l'université.

Article 1er. L'enseignement public, dans tout l'empire, est confié exclusivement à l'université.

2. Aucune école, aucun établissement quelconque d'instruction ne peut être formé hors de l'université impériale et sans l'autorisation de son chef.

3. Nul ne peut ouvrir d'école, ni enseigner publiquement, sans être membre de l'université impériale, et gradué par l'une de ses facultés. Néanmoins l'instruction dans les séminaires dépend des archevêques et évêques, chacun dans son diocèse. Ils en nomment et révoquent les directeurs et professeurs. Ils sont seulement tenus de se conformer aux réglemens pour les séminaires, par nous approuvés.

4. L'université impériale sera composée d'autant d'académies qu'il y a de cours d'appel.

5. Les écoles, appartenant à chaque académie, seront placées dans l'ordre suivant:

1°. Les facultés, pour les sciences approfondies, et la collation des grades;

2°. Les lycées, pour les langues anciennes, l'his-

KEIZERLIJK DECREET, *houdende de organisatie der universiteit.*

In het paleis der Tuilerieën, den 17 Maart 1808.

NAPOLEON, bij de gratie Gods, en de constitutionele wetten, Keizer der Franschen, Koning van Italie, en Beschermer van het Rijnverbond;

Gezien de wet van den 10 Mei 1806, houdende de daarstelling van een onderwijzend ligchaam;

Onze staatsraad gehoord,

Hebben wij besloten, en besluiten wij, het geen volgt:

TITEL I.

Algemeene organisatie der universiteit.

Artikel 1. Het openbaar onderwijs wordt, door het gansche keizerrijk henen, bij uitsluiting aan de universiteit toevertrouwd.

2. Er mag, buiten de keizerlijke universiteit, en zonder verlof van haar opperhoofd, hoegenaamd geene *school*, noch stichting van onderwijs, worden opgerigt.

3. Niemand mag eene school openen, noch openbaar onderwijs geven, zonder lid van de keizerlijke universiteit, en door eene van hare faculteiten gegradueerd te zijn. Des niet tegenstaande hangt het onderwijs in de seminariën af van de aartsbisschoppen en bisschoppen, elk in zijn sticht. Zij benoemen, en ontslaan, de bestuurders en professoren. Zij zijn enkel gehouden, om zich naar de door ons geapprobeerde reglementen voor de seminariën te gedragen.

4. De keizerlijke universiteit zal uit zoo vele akademiën zamengesteld zijn, als er hoven van appel zijn.

5. De scholen, onder elke akademie behoorende, zullen in de volgende orde gerangschikt worden:

1°. De faculteiten, voor den hoogsten trap der wetenschappen, en ter verleening van de graden;

2°. De lijceën, voor de oude talen, de geschiedenis

toire, la rhétorique, la logique, et les élémens des sciences mathématiques et physiques;

3°. Les collèges, écoles secondaires communales, pour les élémens des langues anciennes, et les premiers principes de l'histoire et des sciences;

4°. Les institutions, écoles tenues par des instituteurs particuliers, où l'enseignement se rapproche de celui des collèges;

5°. Les pensions, pensionnats, appartenant à des maîtres particuliers, et consacrés à des études moins fortes que celles des institutions.

6°. Les petites écoles, écoles primaires, où l'on apprend à lire, à écrire, et les premières notions du calcul.

TITRE II.

De la composition des facultés.

6. Il y aura dans l'université impériale cinq ordres de facultés, savoir:

1°. Des facultés de théologie;

2°. Des facultés de droit;

3°. Des facultés de médecine;

4°. Des facultés des sciences mathématiques et physiques;

5°. Des facultés des lettres.

7. L'évêque ou archevêque du chef-lieu de l'académie présentera au grand-maître les docteurs en théologie, parmi lesquels les professeurs seront nommés. Chaque présentation sera de trois sujets au moins, entre lesquels sera établi le concours, sur lequel il sera prononcé par les membres de la faculté de théologie.

Le grand-maître nommera, pour la première fois les doyens et professeurs entre les docteurs, présentés par l'archevêque ou l'évêque, ainsi qu'il est dit ci-dessus.

Les doyens et professeurs des autres facultés seront nommés pour la première fois par le grand-maître.

de rhetorica, de logica, en de beginselen van wis- en natuurkunde;

3°. De collegiën, of secondaire scholen van bijzondere plaatsen, voor aanvankelijk onderwijs in de oude talen, en de eerste beginselen van geschiedenis en wetenschappen;

4°. De instituten, of scholen van bijzondere onderwijzers, waar het onderwijs dat der collegiën genoegzaam evenaart;

5°. De kostscholen aan bijzondere meesters toebehoorende, waar het onderwijs zoo hoog niet stijgt, als in de voornoemde instituten;

6°. De kleine, of primaire scholen, waar men lezen, schrijven, en de beginselen van het cijferen, leert.

TITEL II.

Over de zamenstelling der faculteiten.

6. Er zullen in de keizerlijke universiteit vijfderlei faculteiten zijn, als;

1°. Theologische faculteiten;

2°. Retsgeleerde faculteiten;

3°. Medische faculteiten;

4°. *Faculteiten van wetenschappen*, betreffende de wis- en natuurkunde;

5°. Letterkundige faculteiten.

7. De bisschop of aartsbisschop van den hoofdzetel eener akademie zal aan den grootmeester de doctoren in de godgeleerdheid voorstellen, waaruit de professoren benoemd zullen worden. Bij elk voorstel zullen er ten minste drie personen opgegeven worden, die tegen elkanderen dingen zullen, en over welker geding door de leden der theologische faculteit uitspraak gedaan zal worden.

De grootmeester zal de eerste maal dekens en professoren benoemen uit de doctoren, die hem, zoo als hier boven gezegd is, door den aartsbisschop, of bisschop, zullen worden voorgesteld.

De dekens en professoren der andere faculteiten zullen de eerste maal door den grootmeester benoemd worden.

Après la première formation, les places de professeurs, vacantes dans ces facultés, seront données au concours.

8. Il y aura autant de facultés de théologie que d'églises métropolitaines, et il y en aura une à Strasbourg et une à Genève pour la religion réformée.

Chaque faculté de théologie sera composée de trois professeurs au moins; le nombre pourra en être augmenté, si celui des élèves paraît l'exiger.

9. De ces trois professeurs, l'un enseignera l'histoire ecclésiastique, l'autre le dogme, et le troisième la morale évangelique.

10. Il y aura à la tête de chaque faculté de théologie un doyen qui sera choisi parmi les professeurs.

11. Les écoles actuelles de droit formeront douze facultés du même nom, appartenant aux académies, dans les arrondissemens desquelles elles sont situées. Elles resteront organisées comme elles le sont par la loi du 22 Ventôse an XII et le décret impérial du quatrième jour complémentaire de la même année (*).

12. Les cinq écoles actuelles de médecine formeront cinq facultés du même nom, appartenant aux académies, dans lesquelles elles sont placées. Elles conserveront l'organisation déterminée par la loi du 19 Ventôse an XI (†).

13. Il sera établi auprès de chaque lycée, chef-lieu d'une académie, une faculté des sciences. Le premier professeur de mathématiques du lycée en fera nécessairement partie. Il sera ajouté trois professeurs, l'un de mathématiques, l'autre d'histoire naturelle, et le troisième de physique et de chimie. Le proviseur et le censeur y seront adjoints.

L'un des professeurs sera doyen.

(*) Cette loi et ce décret suivent textuellement ci-après parmi les PIÈCES ANNEXÉES, sous les cotes A et B, pages 2*—39*.

(†) On trouve le texte de cette loi ci-après parmi les PIÈCES ANNEXÉES, sous la cote C, pages 40*—57*.

Na de eerste formering der universiteit, zal er om de openvallende professoraten in die faculteiken gedongen worden.

8. Er zullen evenveel theologische faculteiten zijn, als aartsbisschoppelijke kerken; en er zal voor den hervormden godsdienst eene theologische faculteit te Straatsburg, en eene te Geneve, zijn.

Elke theologische faculteit zal ten minste uit drie professoren zamengesteld zijn. Derzelver getal zal vermeerderd kunnen worden, indien dat der studenten zulks mag schijnen te vereischen.

9. Van deze drie professoren zal er een de kerkelijke geschiedenis, een het leerstellige, en een derde de evangelische zedeleer behandelen.

10. Er zal aan het hoofd van elke theologische faculteit een deken zijn, die uit de professoren zal gekozen worden.

11. De werkelijk bestaande scholen van regtsgeleerdheid zullen twaalf faculteiten van denzelfden naam vormen, behoorende tot de akademiën, binnen welker arrondissementen zij gelegen zijn. Zij zullen in zulker voege georganiseerd blijven, als zij het door de wet van den 22 Ventose des twaalfden jaars, en het keizerlijke decreet van den vierden aanvullingsdag deszelfden jaars, geworden zijn (*).

12. De vijf werkelijk bestaande scholen van geneeskunde zullen vijf faculteiten van denzelfden naam vormen, behoorende tot de akademiën, binnen welker omtrek zij zich bevinden. Zij zullen de organisatie behouden, die door de wet van den 19 Ventose des elfden jaars bepaald is (†).

13. Er zal bij elk lijceë, in de hoofdplaats eener akademie bestaande, eene faculteit van wetenschappen opgerigt worden. De eerste wiskundige professor van het lijceë zal daarvan steeds lid moeten zijn. Er zullen drie professoren worden bijgevoegd, een in de wiskunde, een in de natuurlijke geschiedenis, en een derde in de natuur- en scheikunde. De provisor en censor van het lijceë zullen daar nog bij komen.

Een der professoren zal deken zijn.

(*) Deze wet en dit decreet volgen woordelijk hierachter onder de BIJLAGEN, letters A en B, bladzijden 2*—39*.

(†) Men vindt den tekst dezer wet hier achter onder de BIJLAGEN, letter C, bladzijden 40*—52*.

14. A Paris, la faculté des sciences sera formée de la réunion de deux professeurs du collège de france, de deux du muséum d'histoire naturelle, de deux de l'école polytechnique (*), et de deux professeurs de mathématiques des lycées.

Un de ces professeurs sera nommé doyen.

Le lieu où elle siégera, ainsi que celui de la faculté des lettres, sera déterminé par le chef de l'université.

15. Il y aura auprès de chaque lycée chef-lieu d'une académie, une faculté des lettres. Elle sera composée du professeur de belles-lettres du lycée et de deux autres professeurs. Le proviseur et le censeur pourront leur être adjoints.

Le doyen sera choisi parmi les trois premiers membres.

A Paris, la faculté des lettres sera formée de trois professeurs du collège de France et de trois professeurs de belles-lettres des lycées.

Le lieu où elle siégera, ainsi que celui où se tiendront les actes de la faculté des sciences de Paris, sera déterminé par le chef de l'université.

TITRE III.

Des grades des facultés et des moyens de les obtenir.

§ Ier.

Des grades en général.

16. Les grades dans chaque faculté seront au nombre de trois; savoir: le baccalauréat, la licence, le doctorat.

17. Les grades seront conférés par les facultés, à la suite d'examens et d'actes publics.

(*) La loi organique de cette école, rendue le 25 Frimaire an VIII (16 Décembre 1799), est annexée à ce recueil sous la cote E, pages 81*—103*.

14. Te Parijs zal de faculteit van wetenschappen geformeerd worden door de vereeniging van twee professoren uit het college de france, twee uit het museum der natuurlijke geschiedenis, twee uit de polytechnische school (*), en twee wiskundige professoren der lijceën.

Een van die professoren zal tot deken benoemd worden.

De plaats der zittingen van deze faculteit zal, even als die der zittingen van de letterkundige faculteit, door het opperhoofd der universiteit bepaald worden.

15. Er zal bij elk lijceë, in de hoofdplaats eener akademie bestaande, eene letterkundige faculteit zijn. Dezelve zal uit den professor in de fraaije letteren aan het lijceë, en uit twee andere professoren, zamengesteld zijn. De provisor en censor van het lijceë zuldaarbij gevoegd kunnen worden.

De deken zal uit de drie eerstgemelde leden gekozen worden.

Te Parijs zal de letterkundige faculteit uit drie professoren van het college de france, en drie professoren in de fraaije letteren aan de lijceën, geformeerd worden.

De plaats van hare zittingen zal, even als die der werkzaamheden van de wetenschappelijke faculteit van Parijs, door het opperhoofd der universiteit bepaald worden.

TITEL III.

Van de graden, die door de faculteiten verleend worden, en van de middelen ter bekoming daarvan.

§. I.

Van de graden over het algemeen.

16. Er zullen bij elke faculteit drie graden verleend worden; te weten; het baccalaureaat, het licentiaatschap, en het doctoraat.

17. De graden zullen ten gevolge van examens en publieke disputen door de faculteiten verleend worden.

(*) De organieke wet dezer school, gegeven den 25 Frimaire des achtsten jaars (16 December 1799), is achter deze verzameling gevoegd als BIJLAAGE, bladz. 82*–103*.

18. Les grades ne donneront pas le titre de membre de l'université, mais ils seront nécessaires pour l'obtenir.

§ II.

Des grades de la faculté des lettres.

19. Pour être admis à subir l'examen du baccalauréat, dans la faculté des lettres, il faudra 1°. être âgé au moins de seize ans, 2°. répondre sur tout ce qu'on enseigne dans les hautes classes des lycées.

20. Pour subir l'examen de la licence dans la même faculté, il faudra 1°. produire ses lettres de bachelier obtenues depuis un an, 2°. composer en Latin et en Français sur un sujet et dans un temps donné.

21. Le doctorat dans la faculté des lettres ne pourra être obtenu qu'en présentant son titre de licencié, et en soutenant deux thèses, l'une sur la rhétorique et la logique, l'autre sur la littérature ancienne: la première devra être écrite et soutenue en Latin.

§ III.

Des grades de la faculté des sciences mathématiques et physiques.

22. On ne sera reçu bachelier dans la faculté des sciences qu'après avoir obtenu le même grade dans celle des lettres et qu'en répondant sur l'arithmétique, la géométrie, la trigonométrie rectiligne, l'algèbre et son application à la géometrie.

23. Pour être reçu licencié dans la faculté des sciences, on répondra sur la statique et sur le calcul différentiel et intégral.

24. Pour être reçu docteur dans cette faculté on soutiendra deux thèses, soit sur la mécanique et l'astronomie, soit sur la physique et la chimie, soit sur les trois parties de l'histoire naturelle, suivant

18. De graden zullen den titel van universiteitslid niet geven, maar noodig zijn, om denzelven te verkrijgen.

§ II.

Van de graden der letterkundige faculteit.

19. Om tot het examen ter bekoming van het baccalaureaat bij de letterkundige faculteit toegelaten te worden, moet men 1°. ten minste zestien jaren oud zijn, 2°. over alles antwoorden, dat men in de hoogere klassen der Lijceën leert.

20. Om het examen ter bekoming van het licentiaatschap bij dezelfde faculteit te mogen ondergaan, moet men 1°. zijn sedert een jaar verkregen diploma van baccalaureus vertoonen, 2°. over een opgegeven onderwerp, en binnen eenen bepaalden tijd, een Latijnsch en Fransch opstel maken.

21. Het doctoraat bij de letterkundige faculteit is niet verkrijgbaar, dan door aanbod van zijn diploma als licentiaat, en door het houden van twee disputen, nopens de rhetorica en logica, en nopens de oude letterkunde. Het eerste dispuut zal in het Latijn geschreven en gehouden moeten worden.

§ III.

Van de graden bij de faculteit van wetenschappen, zijnde de wis- en natuurkundige.

22. Men zal niet tot baccalaureus bij de faculteit van wetenschappen gepromoveerd kunnen worden, dan na denzelfden graad bij de letterkundige faculteit bekomen te hebben, en door examen in de rekenkunde, meetkunde, regtlijnige driehoeksmeting, stelkunde en derzelver toepassing op de meetkunde.

23. Om tot licentiaat bij de wetenschappelijke faculteit gepromoveerd te worden, zal men zich in de weegkunde, en in de differentiaal- en integraalrekening, moeten laten examineren.

24. Ter bekoming van het doctoraat bij deze faculteit moet men twee disputen houden, het zij over de werktuigkunde en sterrekunde, het zij over de natuur- en scheikunde, het zij over de drie onderdeelen der

celle de ces sciences, à l'enseignement de laquelle on déclarera se destiner.

§ IV.

Des grades des facultés de médecine et de droit.

25. Les grades des facultés de médecine et de droit continueront à être conférés d'après les lois et réglemens établis pour ces écoles.

26. A compter du 1er Octobre 1815, on ne pourra être admis au baccalauréat dans les facultés de droit et de médecine, sans avoir au moins le grade de bachelier dans celle des lettres.

§ V.

Des grades de la faculté de théologie.

27. Pour être admis à subir l'examen du baccalauréat en théologie, il faudra 1°. être âgé de vingt ans, 2°. être bachelier dans la faculté des lettres, 3°. avoir fait un cours de trois ans dans une des facultés de théologie. On n'obtiendra les lettres de bachelier qu'après avoir soutenu une thèse publique.

28. Pour subir l'examen de la licence en théologie, il faudra produire ses lettres de bachelier, obtenues depuis un an au moins. On ne sera reçu licencié dans cette faculté qu'après avoir soutenu deux thèses publiques, dont l'une sera nécessairement en Latin.

Pour être reçu docteur en théologie, on soutiendra une dernière thèse générale.

natuurlijke geschiedenis; al naar dat men zich tot het onderwijs in deze of gene der opgenoemde wetenschappen zal verklaren te bestemmen.

§ IV.

Van de graden der regtsgeleerde en medische faculteiten.

25. De graden der medische en regtsgeleerde faculteiten zullen bij voortduring naar de wetten en reglementen verleend worden, welke voor derzelver scholen vastgesteld zijn.

26. Van den 1 October 1815 af zal men niet tot het baccalaureaat bij de regtsgeleerde en medische faculteiten toegelaten worden, zonder bij de letterkundige ten minste den graad van baccalaureus bekomen te hebben.

§ V.

Van de graden der theologische faculteit.

27. Om tot het examen ter bekoming van het baccalaureaat in de theologie toegelaten te worden, moet men 1°. twintig jaren oud zijn, 2°. baccalaureus bij de letterkundige faculteit zijn, 3°. drie jaren bij eene of andere theologische faculteit gestudeerd hebben. Men zal het *diploma* van baccalaureus niet bekomen, voor dat men een openbaar *disputt* gehouden hebbe.

28. Om het examen ter bekoming van het licentiaatschap in de godgeleerdheid te mogen ondergaan, moet men zijn, ten minste sedert een jaar verkregen, diplomo van baccalaureus vertoonen. En men zal bij deze faculteit niet tot licentiaat gepromoveerd worden, voor dat men twee publieke disputen gehouden hebbe, waarvan het eene in het Latijn wezen moet.

Om tot doctor in de godgeleerdheid gepromoveerd te worden, zal men een laatst algemeen dispuut moeten houden.

TITRE IV.

De l'ordre qui sera établi entre les membres de l'université, des rangs et des titres attachés aux fonctions.

§ I.

Des rangs parmi les fonctionnaires.

29. Les fonctionnaires de l'université impériale prendront rang entre eux dans l'ordre suivant:

Rangs.

D'administration.	*D'enseignement.*
1. Le grand-maître.	
2. Le chancelier.	
3. Le trésorier.	
4. Les conseillers à vie.	
5. Les conseillers ordinaires.	
6. Les inspecteurs de l'université.	
7. Les recteurs des académies.	
8. Les inspecteurs des académies.	
9. Les doyens des facultés.	
10.	Les professeurs des facultés.
11. Les professeurs des lycées.	
12. Les censeurs des lycées.	
13.	Les professeurs des lycées.
14. Les principaux des collèges.	
15.	Les agrégés.
16.	Les régens des collèges.
17. Les chefs d'institution.	
18. Les maîtres de pension.	
19.	Les maîtres d'étude.

30. Après la première formation de l'université impériale, l'ordre des rangs sera suivi dans la nomination des fonctionnaires, et nul ne pourra être appelé à une place qu'après avoir passé par les places inférieures.

Les emplois formeront ainsi une carrière qui présentera au savoir et à la bonne conduite l'espé-

TITEL IV.

Van de orde, die er onder de leden der universiteit gevestigd worden zal; van de rangen en titels aan de ambten verknocht.

§ I.

Van de rangen der verschillende beambten.

29. De beambten der keizerlijke universiteit zullen onder elkanderen in de volgende orde gerangschikt worden:

Rangen.

Van administratie.	*Van onderwijs.*
1. De grootmeester.	
2. De kanselier.	
3. De trezorier.	
4. De vaste raden.	
5. De gewone raden.	
6. De inspecteurs der universiteit.	
7. De rectoren der akademien.	
8. De inspecteurs der akademien.	
9. De dekens der faculteiten.	
10.	De professoren der faculteiten.
11. De *provisoren der lijceën.*	
12. De censoren der lijceën.	
13.	De professoren der Lijceën.
14. De oppersten der collegiën.	
15.	De adjunct-professoren.
16.	De regenten der collegiën.
17. De hoofden der instituten.	
18. De kostschoolhouders.	
19.	De leermeesters.

30. Na de eerste formering der keizerlijke universiteit, zal de orde der rangen in de benoeming der beambten gevolgd worden; en niemand zal tot eene plaats geroepen kunnen worden, voor dat hij de lagere plaatsen doorgeloopen hebbe.

De posten zullen dus eene loopbaan vormen, welke aan kunde en goed gedrag hoop verschaffen zal, van

14. A Paris, la faculté des sciences sera formée de la réunion de deux professeurs du collège de france, de deux du muséum d'histoire naturelle, de deux de l'école polytechnique (*), et de deux professeurs de mathématiques des lycées.

Un de ces professeurs sera nommé doyen.

Le lieu où elle siégera, ainsi que celui de la faculté des lettres, sera déterminé par le chef de l'université.

15. Il y aura auprès de chaque lycée chef-lieu d'une académie, une faculté des lettres. Elle sera composée du professeur de belles-lettres du lycée et de deux autres professeurs. Le proviseur et le censeur pourront leur être adjoints.

Le doyen sera choisi parmi les trois premiers membres.

A Paris, la faculté des lettres sera formée de trois professeurs du collège de France et de trois professeurs de belles-lettres des lycées.

Le lieu où elle siégera, ainsi que celui où se tiendront les actes de la faculté des sciences de Paris, sera déterminé par le chef de l'université.

TITRE III.

Des grades des facultés et des moyens de les obtenir.

§ Ier.

Des grades en général.

16. Les grades dans chaque faculté seront au nombre de trois; savoir: le baccalauréat, la licence, le doctorat.

17. Les grades seront conférés par les facultés, à la suite d'examens et d'actes publics.

(*) La loi organique de cette école, rendue le 25 Frimaire an VIII (16 Décembre 1799), est annexée à ce recueil sous la cote E, pages 81*—103*.

14. Te Parijs zal de faculteit van wetenschappen geformeerd worden door de vereeniging van twee professoren uit het college de france, twee uit het museum der natuurlijke geschiedenis, twee uit de polytechnische school (*), en twee wiskundige professoren der lijceën.

Een van die professoren zal tot deken benoemd worden.

De plaats der zittingen van deze faculteit zal, even als die der zittingen van de letterkundige faculteit, door het opperhoofd der universiteit bepaald worden.

15. Er zal bij elk lijceë, in de hoofdplaats eener akademie bestaande, eene letterkundige faculteit zijn. Dezelve zal uit den professor in de fraaije letteren aan het lijceë, en uit twee andere professoren, zamengesteld zijn. De provisor en censor van het lijceë zuldaarbij gevoegd kunnen worden.

De deken zal uit de drie eerstgemelde leden gekozen worden.

Te Parijs zal de letterkundige faculteit uit drie professoren van het college de france, en drie professoren in de fraaije letteren aan de lijceën, geformeerd worden.

De plaats van hare zittingen zal, even als die der werkzaamheden van de wetenschappelijke faculteit van Parijs, door het opperhoofd der universiteit bepaald worden.

TITEL III.

Van de graden, die door de faculteiten verleend worden, en van de middelen ter bekoming daarvan.

§. I.

Van de graden over het algemeen.

16. Er zullen bij elke faculteit drie graden verleend worden; te weten; het baccalaureaat, het licentiaatschap, en het doctoraat.

17. De graden zullen ten gevolge van examens en publieke disputen door de faculteiten verleend worden.

(*) De organieke wet dezer school, gegeven den 25 Frimaire des achtsten jaars (16 December 1799), is achter deze verzameling gevoegd als BIJLAAGE, bladz. [illegible].

18. Les grades ne donneront pas le titre de membre de l'université, mais ils seront nécessaires pour l'obtenir.

§ II.

Des grades de la faculté des lettres.

19. Pour être admis à subir l'examen du baccalauréat, dans la faculté des lettres, il faudra 1°. être âgé au moins de seize ans, 2°. répondre sur tout ce qu'on enseigne dans les hautes classes des lycées.

20. Pour subir l'examen de la licence dans la même faculté, il faudra 1°. produire ses lettres de bachelier obtenues depuis un an, 2°. composer en Latin et en Français sur un sujet et dans un temps donné.

21. Le doctorat dans la faculté des lettres ne pourra être obtenu qu'en présentant son titre de licencié, et en soutenant deux thèses, l'une sur la rhétorique et la logique, l'autre sur la littérature ancienne: la première devra être écrite et soutenue en Latin.

§ III.

Des grades de la faculté des sciences mathématiques et physiques.

22. On ne sera reçu bachelier dans la faculté des sciences qu'après avoir obtenu le même grade dans celle des lettres et qu'en répondant sur l'arithmétique, la géométrie, la trigonométrie rectiligne, l'algèbre et son application à la géometrie.

23. Pour être reçu licencié dans la faculté des sciences, on répondra sur la statique et sur le calcul différentiel et intégral.

24. Pour être reçu docteur dans cette faculté on soutiendra deux thèses, soit sur la mécanique et l'astronomie, soit sur la physique et la chimie, soit sur les trois parties de l'histoire naturelle, suivant

18. De graden zullen den titel van universiteitslid niet geven, maar noodig zijn, om denzelven te verkrijgen.

§ II.

Van de graden der letterkundige faculteit.

19. Om tot het examen ter bekoming van het baccalaureaat bij de letterkundige faculteit toegelaten te worden, moet men 1°. ten minste zestien jaren oud zijn, 2°. over alles antwoorden, dat men in de hoogere klassen der Lijceën leert.

20. Om het examen ter bekoming van het licentiaatschap bij dezelfde faculteit te mogen ondergaan, moet men 1°. zijn sedert een jaar verkregen diploma van baccalaureus vertoonen, 2°. over een opgegeven onderwerp, en binnen eenen bepaalden tijd, een Latijnsch en Fransch opstel maken.

21. Het doctoraat bij de letterkundige faculteit is niet verkrijgbaar, dan door aanbod van zijn diploma als licentiaat, en door het houden van twee disputen, nopens de rhetorica en logica, en nopens de oude letterkunde. Het eerste dispuut zal in het Latijn geschreven en gehouden moeten worden.

§ III.

Van de graden bij de faculteit van wetenschappen, zijnde de wis- en natuurkundige.

22. Men zal niet tot baccalaureus bij de faculteit van wetenschappen gepromoveerd kunnen worden, dan na denzelfden graad bij de letterkundige faculteit bekomen te hebben, en door examen in de rekenkunde, meetkunde, regtlijnige driehoeksmeting, stelkunde en derzelver toepassing op de meetkunde.

23. Om tot licentiaat bij de wetenschappelijke faculteit gepromoveerd te worden, zal men zich in de weegkunde, en in de differentiaal- en integraalrekening, moeten laten examineren.

24. Ter bekoming van het doctoraat bij deze faculteit moet men twee disputen houden, het zij over de werktuigkunde en sterrekunde, het zij over de natuur- en scheikunde, het zij over de drie onderdeelen der

celle de ces sciences, à l'enseignement de laquelle on déclarera se destiner.

§ IV.

Des grades des facultés de médecine et de droit.

25. Les grades des facultés de médecine et de droit continueront à être conférés d'après les lois et réglemens établis pour ces écoles.

26. A compter du 1er Octobre 1815, on ne pourra être admis au baccalauréat dans les facultés de droit et de médecine, sans avoir au moins le grade de bachelier dans celle des lettres.

§ V.

Des grades de la faculté de théologie.

27. Pour être admis à subir l'examen du baccalauréat en théologie, il faudra 1°. être âgé de vingt ans, 2°. être bachelier dans la faculté des lettres, 3°. avoir fait un cours de trois ans dans une des facultés de théologie. On n'obtiendra les lettres de bachelier qu'après avoir soutenu une thèse publique.

28. Pour subir l'examen de la licence en théologie, il faudra produire ses lettres de bachelier, obtenues depuis un an au moins. On ne sera reçu licencié dans cette faculté qu'après avoir soutenu deux thèses publiques, dont l'une sera nécessairement en Latin.

Pour être reçu docteur en théologie, on soutiendra une dernière thèse générale.

natuurlijke geschiedenis; al naar dat men zich tot het onderwijs in deze of gene der opgenoemde wetenschappen zal verklaren te bestemmen.

§ IV.

Van de graden der regtsgeleerde en medische faculteiten.

25. De graden der medische en regtsgeleerde faculteiten zullen bij voortduring naar de wetten en reglementen verleend worden, welke voor derzelver scholen vastgesteld zijn.

26. Van den 1 October 1815 af zal men niet tot het baccalaureaat bij de regtsgeleerde en medische faculteiten toegelaten worden, zonder bij de letterkundige ten minste den graad van baccalaureus bekomen te hebben.

§ V.

Van de graden der theologische faculteit.

27. Om tot het examen ter bekoming van het baccalaureaat in de theologie toegelaten te worden, moet men 1°. twintig jaren oud zijn, 2°. baccalaureus bij de letterkundige faculteit zijn, 3°. drie jaren bij eene of andere theologische faculteit gestudeerd hebben. Men zal het *diploma* van baccalaureus niet bekomen, voor dat men een openbaar *disputt* gehouden hebbe.

28. Om het examen ter bekoming van het licentiaatschap in de godgeleerdheid te mogen ondergaan, moet men zijn, ten minste sedert een jaar verkregen, diplomo van bacalaureus vertoonen. En men zal bij deze faculteit niet tot licentiaat gepromoveerd worden, voor dat men twee publieke disputen gehouden hebbe, waarvan het eene in het Latijn wezen moet.

Om tot doctor in de godgeleerdheid gepromoveerd te worden, zal men een laatst algemeen dispuut moeten houden.

TITRE IV.

De l'ordre qui sera établi entre les membres de l'université, des rangs et des titres attachés aux fonctions.

§ I.

Des rangs parmi les fonctionnaires.

29. Les fonctionnaires de l'université impériale prendront rang entre eux dans l'ordre suivant:

Rangs.

D'administration.	*D'enseignement.*
1. Le grand-maître.	
2. Le chancelier.	
3. Le trésorier.	
4. Les conseillers à vie.	
5. Les conseillers ordinaires.	
6. Les inspecteurs de l'université.	
7. Les recteurs des académies.	
8. Les inspecteurs des académies.	
9. Les doyens des facultés.	
10.	Les professeurs des facultés.
11. Les professeurs des lycées.	
12. Les censeurs des lycées.	
13.	Les professeurs des lycées.
14. Les principaux des collèges.	
15.	Les agrégés.
16.	Les régens des collèges.
17. Les chefs d'institution.	
18. Les maîtres de pension.	
19.	Les maîtres d'étude.

30. Après la première formation de l'université impériale, l'ordre des rangs sera suivi dans la nomination des fonctionnaires, et nul ne pourra être appelé à une place qu'après avoir passé par les places inférieures.

Les emplois formeront ainsi une carrière qui présentera au savoir et à la bonne conduite l'espé-

TITEL IV.

Van de orde, die er onder de leden der universiteit gevestigd worden zal; van de rangen en titels aan de ambten verknocht.

§ I.

Van de rangen der verschillende beambten.

29. De beambten der keizerlijke universiteit zullen onder elkanderen in de volgende orde gerangschikt worden:

Rangen.

Van administratie.	*Van onderwijs.*
1. De grootmeester.	
2. De kanselier.	
3. De trezorier.	
4. De vaste raden.	
5. De gewone raden.	
6. De inspecteurs der universiteit.	
7. De rectoren der akademien.	
8. De inspecteurs der akademien.	
9. De dekens der faculteiten.	
10.	De professoren der faculteiten.
11. De provisoren der lijceën.	
12. De censoren der lijceën.	
13.	De professoren der Lijceën.
14. De oppersten der collegiën.	
15.	De adjunct-professoren.
16.	De regenten der collegiën.
17. De hoofden der instituten.	
18. De kostschoolhouders.	
19.	De leermeesters.

30. Na de eerste formering der keizerlijke universiteit, zal de orde der rangen in de benoeming der beambten gevolgd worden; en niemand zal tot eene plaats geroepen kunnen worden, voor dat hij de lagere plaatsen doorgeloopen hebbe.

De posten zullen dus eene loopbaan vormen, welke aan kunde en goed gedrag hoop verschaffen zal, van

rance d'aspirer aux premiers rangs de l'université impériale.

31. Pour remplir les diverses fonctions énumérées ci-dessus, il faudra avoir obtenu, dans les différentes facultés, des grades correspondans à la nature et à l'importance de ces fonctions.

1°. Les emplois de maître d'étude et de pension ne pourront être occupés que par des individus qui auront obtenu le grade de bachelier dans la faculté des lettres.

2°. Il faudra être bachelier dans les deux facultés des lettres et des sciences pour devenir chef d'institution.

3°. Les principaux et les régens des collèges, les agrégés et professeurs des 6me et 5me, des 4me et 3me classes des lycées devront avoir le grade de bachelier dans les facultés des lettres ou des sciences, suivant qu'ils enseigneront les langues ou les mathématiques.

4°. Les agrégés et professeurs de 2me et 1re classes dans les lycées devront être licenciés dans les facultés relatives à leurs classes.

5°. Les agrégés et professeurs de belles-lettres et de mathématiques transcendantes dans les lycées devront être docteurs dans les facultés des lettres ou des sciences.

6°. Les censeurs seront licenciés dans ces deux facultés.

7°. Les proviseurs au grade de docteur dans les lettres joindront celui de bachelier dans les sciences.

8°. Les professeurs des facultés et les doyens devront être docteurs dans leurs facultés respectives.

§ II.

Des titres attachés aux fonctions.

32. Il est créé parmi les gradués fonctionnaires de l'université des titres honorifiques, destinés à distinguer les fonctions éminentes, et à récompenser les services rendus à l'enseignement.

naar de hoogste rangen der keizerlijke universiteit te kunnen dingen.

31. Tot vervulling der verschillende ambtsverrigtingen, hier boven opgenoemd, zal men bij de verschillende faculteiten graden moeten hebben bekomen, welke aan den aard en het gewigt dier ambtsverrigtingen beantwoorden:

1°. De posten van leermeesters en kostschoolhouders zullen niet kunnen worden bekleed, dan door personen, die den graad van baccalaureus bij de letterkundige faculteit verkregen hebben;

2°. Men zal bij de beide faculteiten van letterkunde en wetenschappen baccalaureus moeten zijn, om hoofd van een institut te worden;

3°. De oppersten en regenten der collegiën, en de adjunct-professoren en professoren van de 6°, 5°, 4° en 3° klassen der lijceën, zullen den graad van baccalaureus bij de letterkundige of wetenschappelijke faculteiten moeten hebben, naar dat zij in de talen, of in de wiskunde, onderwijs geven zullen;

4°. De adjunct-professoren en professoren van de 2° en 1° klassen der lijceën zullen licentiaten moeten zijn bij de faculteiten, die tot hunne klassen betrekkelijk zijn;

5°. De adjunct-professoren en professoren der lijceën, in de fraaije letteren, en de transcendentale wiskunde, zullen doctoren bij de letterkundige of wetenschappelijke faculteiten moeten zijn;

6°. De censoren zullen bij de beide gezegde faculteiten licentiaten moeten zijn;

7°. De provisoren zullen, bij den graad van doctor in de letterkunde, dien van baccalaureus bij de faculteit van wetenschappen moeten voegen;

8°. De professoren en dekens der faculteiten zullen elk bij de zijne doctor moeten zijn.

§ II.

Van de titels aan de ambten verknocht.

32. Er worden onder de gegradueerde beambten der universiteit vereerende titels ingevoerd, bestemd om hooge ambten te onderscheiden, en de diensten aan het onderwijs gedaan te beloonen. De Deze titels zullen

Ces titres seront au nombre de trois, savoir:
1°. Les titulaires, 2°. les officiers de l'université, 3°. les officiers des académies.

33. A ces titres seront attachées, 1°. des pensions qui seront données par le grand-maître; 2°. une décoration qui consistera dans une double palme brodée sur la partie gauche de la poitrine. La décoration sera brodée en or pour les titulaires, en argent pour les officiers de l'université, et en soie bleue et blanche pour les officiers des académies.

34. Seront titulaires de l'université impériale dans l'ordre suivant:

1°. Le grand-maître
2°. Le chancelier
3°. Le trésorier
4°. Les conseillers à vie
} de l'université.

35. Seront de droit officiers de l'université les conseillers ordinaires de l'université, les inspecteurs de l'université, les recteurs, les inspecteurs des académies, les doyens et professeurs des facultés.

Le titre d'officier de l'université pourra aussi être accordé par le grand-maître aux proviseurs, censeurs et aux professeurs des deux premières classes des lycées les plus recommandables par leurs talens et par leurs services.

36. Seront de droit officiers des académies les proviseurs, censeurs et professeurs des deux premières classes des lycées, et les principaux des collèges.

Le titre d'officier des académies pourra aussi être accordé par le grand-maître aux autres professeurs des lycées, ainsi qu'aux régens des collèges et aux chefs d'institution dans le cas, où ces divers fonctionnaires auraient merité cette distinction par des services éminens.

37. Les professeurs et agrégés des lycées, les régens des collèges et les chefs d'institution qui n'auraient pas les titres précédens, porteront, ainsi que les maîtres de pension et les maîtres d'étude, le seul titre de membres de l'université.

drie in getal zijn; te weten: 1°. *Titularissen*, 2°. *Officieren der universiteit*, 3°. *Officieren der Akademiën.*

33. Aan deze titels zullen verknocht zijn: 1°. pensioenen, die door den grootmeester gegeven zullen worden; 2°. eene decoratie, die bestaan zal in eenen dubbelen palmtak, op de linkerborst geborduurd. Deze decoratie zal *voor de titularissen* van goud geborduurd worden, *voor de officieren* der universiteit van zilver, en *voor de officieren* der akademiën van blaauwe en en witte zijde.

34. Titularissen der keizerlijke universiteit zullen zijn die hier in orde volgen:

1°. De grootmeester
2°. De kanselier
3°. De trezorier
4°. De vaste raden

} der universiteit.

35. De gewone raden der universiteit, de inspecteurs der universiteit, de rectoren en inspecteurs der akademiën, en de dekens en professoren der faculteiten, zullen ambtshalve officieren der universiteit zijn.

De titel van officier der universiteit zal door den grootmeester ook toegestaan kunnen worden aan de provisoren en censoren, en aan de professoren van de *twee eerste klassen* der lijceën, die zich door hunne *talenten en diensten het meeste* aanbevelen.

36. De provisoren en censoren, en de professoren van de twee eerste klassen der lijceën, benevens de oppersten der collegiën, zullen ambtshalve officieren der akademiën zijn.

De titel van officieren der akademiën zal door den grootmeester ook aan de andere professoren der lijceën toegestaan kunnen worden, even als aan de regenten der collegiën, en aan de hoofden der instituten; ingevalle deze verschillende beambten zich die onderscheiding door uitstekende verdiensten waardig maken mogten.

37. De professoren en adjunct-professoren der lijceën, de regenten der collegiën, en de hoofden der instituten, die de voorgemelde titels niet hebben, zullen, even als de kostschoolhouders, en de leermeesters, den enkelen titel van universiteitsleden dragen.

TITRE V.

Des bases de l'enseignement dans les écoles de l'université.

38. Toutes les écoles de l'université impériale prendront pour base de leur enseignement :

1°. Les préceptes de la religion catholique (*);

2°. La fidélité à l'Empereur, à la monarchie impériale, dépositaire du bonheur des peuples, et à la dynastie Napoléonienne, conservatrice de l'unité de la France et de toutes les idées libérales proclamées par les constitutions.

3°. L'obéissance aux statuts du corps enseignant qui ont pour objet l'uniformité de l'instruction et qui tendent à former pour l'état des citoyens attachés à leur religion, à leur prince, à leur patrie et à leur famille.

4°. Tous les professeurs de théologie seront tenus de se conformer aux dispositions de l'édit de 1682

(*) *L'Almanach des Protestans de l'empire Français pour l'an* 1810 contient à ce sujet la correspondance suivante :

LETTRE *de M. Chabrand, président du consistoire de la Haut.-Garonne à Toulouse, à son Excellence le grand-maître de l'université impériale.*

Toulouse, le 13 Novembre 1808.

MONSEIGNEUR, Plusieurs pères de famille protestans de ce département, désirant faire entrer leurs enfans comme pensionnaires dans le lycée de Toulouse, m'ont demandé comment il fallait entendre l'art 38, titre V du décret impérial du 17 Mars 1808, portant organisation de l'université. Cet article est conçu en ces termes; „ Toutes les écoles de l'université impériale prendront „ pour base de leur enseignement, 1°. les préceptes de la religion „ catholique; 2°. etc."

Persuadé, comme je suis, que S. M. n'a pas voulu ordonner, qu'on n'y enseignât exclusivement que les préceptes de la communion romaine, j'ai cru devoir leur répondre, que par les mots de *religion catholique* il fallait entendre la religion chrétienne qui, dans son universalité, embrasse en effet toutes les sociétés religieuses qui se réclament du nom de Jesus-Christ. Cependant, comme je ne dois pas m'en tenir à mon opinion, d'autant moins que j'ai remarqué là-dessus beaucoup de diversité dans celle des autres, je prends la liberté, Monseigneur, de vous exposer mes doutes, espérant de votre bonté, que vous voudrez bien les dissiper par

TITEL V.

Over de grondslagen van het onderwijs in de scholen der universiteit.

38. Al de scholen der keizerlijke universiteit zullen ten grondslage van hun onderwijs leggen:

1°. De voorschriften van den katholieken godsdienst (*).

2°. Getrouwheid aan den keizer, aan de keizerlijke monarchie, als de bron van het geluk der volken, en aan de dijnastie der Napoleons, als bewaarster van de eenheid van Frankrijk, en van al de liberale denkbeelden, die in de constitutionele wetten begrepen zijn.

3°. Gehoorzaamheid aan de instellingen van het onderwijzend ligchaam, uitloopende op eenvormigheid in het onderwijs, en strekkende om voor den staat burgers te vormen, die aan hunnen godsdienst, hunnen vorst, hun vaderland, en hunne naastbestaanden verkleefd zijn.

4°. Al de professoren in de godgeleerdheid zullen gehouden zijn, om zich te gedragen naar de bepalingen

---

(*) De *Almanak der Protestanten van het Fransche keizerrijk voor* 1810 bevat hieromtrent de volgende briefwisseling:

BRIEF van den heer Chabrand, *president van het consistorie der Opper-Garonne te Toulouse, aan zijne Excellentie den grootmeester der keizerlijke universiteit.*

Toulouse den 13 November 1808.

MONSEIGNEUR! Verscheidene protestantsche huisvaders van dit departement, hunne kinderen als kostgangers in het lijceë van Toulouse wenschende te doen treden, hebben mij gevraagd, hoe men artikel 38, titel V van het keizerlijk decreet van den 17 Maart 1808 wegens de organisatie der universiteit, opvatten moest. Dat artikel is vervat in deze bewoordingen: „ Al de scholen der „ keizerlijke universiteit zullen ten grondslage van hun onderwijs „ leggen, 1°. de voorschriften van den katholieken godsdienst; „ 2°. enz."

Overtuigd, gelijk ik ben, dat Zijne Majesteit niet heeft willen bevelen, dat men er bij uitsluiting enkel de voorschriften van het roomschgezinde kerkgenootschap leerde, heb ik hun gemeend te moeten antwoorden, dat men door de woorden van *katholieken godsdienst* den christelijken godsdienst te verstaan had, welke in zijnen algemeenen omvang werkelijk al de kerkgenootschappen begrijpt, welke zich naar Jesus Christus noemen. Daar ik mij inmiddels hieromtrent niet aan mijn begrip houden, en mij zoo veel te minder op hetzelve verlaten moet, om dat ik anderen daarvan grootelijks heb zien verschillen, neem ik de vrijheid, om mijne

concernant les quatre propositions contenues en la déclaration du clergé de France de ladite année (*).

TITRE VI.

Des obligations que contractent les membres de l'université.

39. Aux termes de l'article 2 de la loi du 10 Mai 1806, les membres de l'université impériale lors de leur installation contracteront par serment les obli-

---

une instruction qui me servira de règle, ainsi qu'à tous les fidèles de l'église consistoriale que je préside. Je pense même, qu'une décision ou explication de votre part mettrait certainement à l'aise et exciterait la reconnaissance de tous les protestans de l'empire.

Dans l'espérance, que vous daignerez m'honorer d'une réponse, j'ai l'honneur d'être avec le plus profond respect,

De votre excellence, Le très-humble et très-obéissant serviteur

(*signé*) CHABRAND.

RÉPONSE *de Son Excellence le grand-maître de l'université.*

Paris, le 26 Janvier 1809.

Le président du corps-législatif, grand-maître de l'université, à M. Chabrand, président du consistoire de la Haute-Garonne.

Je vous remercie, MONSIEUR, d'avoir rassuré les protestans de votre département sur l'interprétation de l'article du décret sur l'organisation de l'université, qui avait alarmé leur conscience. Les hommes éclairés comme vous, Monsieur, et qui savent apprécier les vues bienfaisantes d'un gouvernement paternel, ne se trompent jamais, quand ils doivent interpréter ses volontés.

Agréez, Monsieur, les assurances de ma considération distinguée.

(*signé*) FONTANES.

(*) L'Édit, dont il s'agit ici, a ensuite été confirmé spécialement par un décret impérial du 25 Février 1810, qui occupe dans ce recueil la place que sa date indique. Cependant il n'est guère besoin de faire observer, que l'obligation de s'y conformer ne peut nullement regarder les professeurs de théologie non-catholiques, et cela d'autant moins que le décret ci-dessus sur l'organisation de l'université, article 8, établit même en faveur de la religion réformée des facultés particulières.

gations civiles, spéciales et temporaires qui doivent les lier au corps enseignant.

40. Ils s'engageront à l'exacte observation des statuts et réglemens de l'université.

41. Ils promettront obéissance au grand-maître dans tout ce qu'il leur commandera pour notre service et pour le bien de l'enseignement.

42. Ils s'engageront à ne quitter le corps enseignant et leurs fonctions, qu'après en avoir obtenu l'agrément du grand-maître dans les formes qui vont être prescrites.

43. Le grand-maître pourra dégager un membre de l'université de ses obligations, et lui permettre de quitter le corps. En cas de refus du grand-maître et de persistance de la part d'un membre de l'université dans la résolution de quitter le corps, le grand-maître sera tenu de lui délivrer une lettre d'*exeat* après trois demandes consécutives, reitérées de deux mois en deux mois.

44. Celui qui quitte le corps enseignant sans avoir rempli ces formalités, sera rayé du tableau de l'université et encourra la peine attachée à cette radiation.

45. Les membres de l'université ne pourront accepter aucune fonction publique ou particulière et salariée, sans la permission authentique du grand-maître.

46. Les membres de l'université seront tenus d'instruire le grand-maître et ses officiers de tout ce qui viendrait à leur connoissance de contraire à la doctrine et aux principes du corps enseignant, dans les établissemens d'instruction publique.

47. Les peines de discipline qu'entraînerait la violation des devoirs et des obligations, seront

1°. Les arrêts;

2°. La réprimande en présence d'un conseil de l'université;

3°. La censure en présence du conseil de l'université;

4°. La mutation pour un emploi inférieur;

van eenen burgerlijken aard, die hen aan het onderwijzend ligchaam vasthechten moeten, bij eede aangaan.

40. Zij zullen zich tot de naauwkeurige waarneming der statuten en reglementen van de universiteit verbinden.

41. Zij zullen gehoorzaamheid aan den grootmeester beloven in al, wat hij hun, tot onzen dienst, en ten voordeele van het onderwijs, gelasten zal.

42. Zij zullen zich verbinden, om het onderwijzend ligchaam, en hunne ambten, niet te verlaten, voor dat zij daaromtrent de toestemming van den grootmeester verkregen hebben, in de vormen, die voorgeschreven worden zullen.

43. De grootmeester zal een universiteitslid van deszelfs verpligtingen kunnen ontslaan, en hem toelaten, om het corps te verlaten. In gevalle de grootmeester zulks weigert, en een lid der universiteit bij deszelfs besluit tot verlating van het corps volhardt, zal de grootmeester gehouden zijn, om hem, na drie achtereenvolgende, en van twee maanden tot twee maanden herhaalde, verzoeken, een brief van *exeat* aftegeven.

44. Al, wie het onderwijzend ligchaam verlaat, zonder deze formaliteiten vervuld te hebben, zal op de naamlijst der universiteit uitgeschrapt worden, en zich het nadeel, aan deze uitschrapping verknocht, op den *hals halen.*

45. *De universiteitsleden* zullen geen bezoldigd openbaar *of bijzonder* ambt kunnen aannemen, zonder uitdrukkelijk verlof van den grootmeester.

46. De universiteitsleden zullen gehouden zijn, om den grootmeester, en deszelfs beambten, te verwittigen van al, wat er tegen de leer en de beginselen van het onderwijzend ligchaam strijdigs in de stichtingen van het openbaar onderwijs tot hunne kennis komen mag.

47. De tuchtstraffen, die het schenden van iemands pligten en verbintenissen voor hem medeslepen zal, zullen bestaan in:

1°. Arrest;

2°. Bestraffing in tegenwoordigheid van een akademie-raad;

3°. Censuur in tegenwoordigheid van den universiteitsraad;

4°. Verplaatsing op een lageren post;

5°. La suspension de fonctions pour un temps déterminé avec ou sans privation totale ou partielle du traitement;

6°. La réforme ou la retraite donnée avant le temps de l'émeritat avec un traitement moindre que la pension des émérites;

7°. Enfin, la radiation du tableau de l'université.

48. Tout individu qui aura encouru la radiation, sera incapable d'être employé dans aucune administration publique.

49. Les rapports entre les peines et les contraventions aux devoirs, ainsi que la graduation de ces peines d'après les différents emplois, seront établis par des statuts.

TITRE VII.

Des fonctions et attributions du grand-maître de l'université.

50. L'université impériale sera régie et gouvernée par le grand-maître, qui sera nommé et révocable par nous.

51. Le grand-maître aura la nomination aux places administratives, et aux chaires des collèges et des lycées; il nommera également les officiers des académies et ceux de l'université, et il fera toutes les promotions dans le corps enseignant.

52. Il instituera les sujets qui auront obtenu les chaires des facultés d'après des concours, dont le mode sera déterminé par le conseil de l'université.

53. Il nommera et placera dans les lycées les élèves qui auront concouru pour obtenir des bourses entières ou partielles.

54. Il accordera la permission d'enseigner et d'ouvrir des maisons d'instruction aux gradués de l'université qui la lui demanderont, et qui auront rempli les conditions exigées par les réglemens pour obtenir cette permission.

55. Le grand-maître nous sera présenté par notre

5°. Opschorting van ambtsverrigtingen voor eenen bepaalden tijd, met of zonder geheele of gedeeltelijke berooving van traktement;

6°. Reforme, of ontslag vóór den tijd van het emeritusschap gegeven, met een traktement, dat kleiner is, dan het pensioen der emeriti;

7°. Eindelijk, uitschrapping op de naamlijst der universiteit.

48. Al wie zich de uitschrapping op den hals zal hebben gehaald, zal in geene publieke administratie gebruikt kunnen worden.

49. De evenredigheid van straffen en schennis van pligten zal, even als de meerdere en mindere zwaarte der straffen naar de verschillende ambten, door statuten vastgesteld worden.

TITEL VII.

Over de ambtsverrigtingen van den grootmeester der universiteit, en het aan hem gedemandeerde.

50. De keizerlijke universiteit zal beheerd en bestuurd worden door den grootmeester, die door ons zal benoemd en zal kunnen ontslagen worden.

51. De grootmeester zal de voorwerpen voor de *administrative* posten, en voor de leerstoelen der *collegiën en lijceën, benoemen.* Hij zal insgelijks de officieren der akademiën en die der universiteit benoemen; en hij zal al de bevorderingen in het onderwijzend ligchaam doen.

52. Hij zal de werkelijke aanstelling geven aan de personen, die de leerstoelen der faculteiten zullen hebben verkregen, ingevolge van een onderling geding, welks wijziging door den universiteitsraad bepaald zal worden.

53. Hij zal de kweekelingen der lijceën, die gewedijverd zullen hebben, om geheele of gedeeltelijke beurzen te bekomen, benoemen en plaatsen.

54. Hij zal verlof tot het geven van onderwijs, en het openen van huizen daartoe, verleenen aan de gegradueerden bij de universiteit, die hem daarom zullen hebben verzocht, en de voorwaarden vervuld, ter bekoming van dat verlof bij de reglementen vereischt.

55. De grootmeester zal ons door onzen minister van

ministre de l'intérieur pour nous soumettre, chaque année, 1°. le tableau des établissemens d'instruction, et spécialement des pensions, institutions, collèges et lycées; 2°. celui des officiers des académies, et des officiers de l'université, 3°. le tableau de l'avancement des membres du corps enseignant qui l'auront merité par leurs services. Il fera publier ces tableaux à l'ouverture de l'année scolaire.

56. Il pourra faire passer d'une académie dans une autre les régens et principaux des collèges entretenus par les communes, ainsi que les fonctionnaires et professeurs des lycées, en prenant l'avis de trois membres du conseil.

57. Il aura le droit d'infliger les arrêts, la réprimande, la censure, la mutation et la suspension des fonctions (article 47) aux membres de l'université qui auront manqué assez gravement à leurs devoirs pour encourir ces peines.

58. D'après les examens, et sur les rapports favorables des facultés, visés par les recteurs, le grand-maître ratifiera les réceptions. Dans le cas où il croira devoir refuser cette ratification, il en sera référé à notre ministre de l'intérieur qui nous en fera son rapport, pour être pris par nous, en notre conseil d'état, le parti qui sera jugé convenable.

Lorsqu'il le jugera utile au maintien de la discipline, le grand-maître pourra faire recommencer les examens pour l'obtention des grades.

59. Les grades, les titres, les fonctions, les chaires, et en général tous les emplois de l'université impériale, seront conférés aux membres de ce corps, par des diplômes donnés par le grand-maître, et portant le sceau de l'université.

60. Il donnera aux différentes écoles les réglemens de discipline, qui seront discutés par le conseil de l'université.

61. Il convoquera et présidera ce conseil, et il en nommera les membres, ainsi que ceux des conseils académiques, comme il sera dit aux titres suivans.

binnenlandsche zaken voorgesteld worden, om ons jaarlijks aantebieden, 1°. de tabelle der stichtingen van onderwijs, inzonderheid der kostscholen, instituten, collegiën, en lijceën; 2°. die van de officieren der akademien en van de officieren der universiteit; 3°. de tabelle der bevordering van de leden van het onderwijzend ligchaam, die zich dezelve door hunne diensten waardig zullen hebben gemaakt. Hij zal deze tabellen bij de *opening* van het schooljaar doen publiceren.

56. Hij zal de regenten en oppersten der collegiën, die door bijzondere plaatsen onderhouden worden, van de eene akademie tot de andere kunnen doen overgaan, even als ook de beambten en professoren der lijceën, na raadpleging van drie leden van den raad.

57. Hij zal geregtigd zijn, om arrest, bestraffing, censuur, verplaatsing, en opschorting van ambtsverrigtingen (artikel 47) aan de universiteitsleden optelegen, die hunne pligten zwaar genoeg zullen hebben geschonden, om die straffen op zich te laden.

58. Na de examens, en op de gunstige berigten der faculteiten, door de rectoren geviseerd, zal de grootmeester de promotiën ratificeren. Wanneer hij deze ratificatie zal meenen te moeten weigeren, zal daarvan aan onzen minister van binnenlandsche zaken verslag worden ingezonden, die ons daarvan berigt zal geven, *ten einde door ons in onzen staatsraad zulk eene zijde gekozen worde, als oorbaar* zal worden bevonden.

De grootmeester zal, als hij zulks tot handhaving der tucht noodig oordeelt, de examens tot verkrijging der graden op nieuw kunnen doen aanvangen.

59. Graden, titels, ambten, leerstoelen, en over het algemeen alle posten der universiteit, worden aan de leden van dit ligchaam opgedragen door diplomas, die door den grootmeester afgegeven worden, en het zegel der universiteit dragen.

60. Hij zal aan de verschillende scholen reglementen van tucht geven, die door den universiteitsraad gedisscussieerd zullen zijn.

61. Hij zal dien raad zamenroepen, daarin voorzitten, en de leden daarvan benoemen, even als die der akademische raden, zoo als in de volgende titels gezegd zal worden.

62. Il se fera rendre compte de l'état des recettes et des dépenses des établissemens d'instruction, et il le fera présenter au conseil de l'université par le trésorier.

63. Il aura le droit de faire afficher et publier les actes de son autorité et ceux du conseil de l'université: ces actes devront être munis du sceau de l'université, représentant un aigle portant une palme, suivant le modèle annexé au présent décret.

TITRE VIII.

Des fonctions et attributions du chancelier et du trésorier de l'université.

64. Il y aura, immédiatement après le grand-maître, deux titulaires de l'université impériale; l'un aura le titre de chancelier, et l'autre celui de trésorier.

65. Le chancelier et le trésorier seront nommés et révocables par nous.

66. En l'absence du grand-maître, ils présideront le conseil suivant l'orde de leur rang.

67. Le chancelier sera chargé du depôt et de la garde des archives et du sceau de l'université; il signera tous les actes émanés du grand-maître et du conseil de l'université; il signera également les diplômes donnés pour toutes les fonctions. Il présentera au grand-maître les titulaires, les officiers de l'université et des académies, ainsi que les fonctionnaires qui devront prêter le serment, il surveillera la rédaction du grand registre annuel des membres de l'université dont il sera parlé au titre XII.

68. Le trésorier sera spécialement chargé des recettes et des dépenses de l'université; il veillera à ce que les droits, percus dans tout l'empire au profit de l'université, soient versés fidèlement dans son trésor; il ordonnancera les traitemens et pensions des fonctionnaires de l'université; il surveil-

62. Hij zal zich rekening van den staat der ontvangst en uitgave van de stichtingen van onderwijs doen geven, en denzelven door den trezorier aan den universiteitsraad doen aanbieden.

63. Hij zal het regt hebben, om zijne ordonnantiën en die van den universiteitsraad te doen aanplakken en publiceren. Deze ordonnantiën zullen voorzien zijn van het zegel der universiteit, behelzende een arend, die een palmtak draagt, volgens het model aan het tegenwoordig decreet gehecht.

TITEL VIII.

Over de ambtsverrigtingen van den kanselier en trezorier der universiteit, en over het aan hen gedemandeerde.

64. Er zullen, onmiddellijk naast den grootmeester, twee titularissen der keizerlijke universiteit zijn, waarvan de eene den titel van kanselier, en de andere dien van trezorier, voeren zal.

65. De kanselier en trezorier zullen door ons benoemd worden, en door ons ontslagen kunnen worden.

66. Bij absentie van den grootmeester, zullen zij, naar orde van hunnen rang, in den raad voorzitten.

67. De kanselier zal belast zijn met het wegleggen en bewaren van de archiven en het zegel der universiteit. Hij zal al de acten van den grootmeester en universiteitsraad teekenen, even als de diplomas, die voor al de verschillende ambten afgegeven worden. Hij zal de titularissen en officieren van de universiteit en de akademien aan den grootmeester voorstellen, even als de beambten, die den eed zullen moeten afleggen. Hij zal toeverzigt houden over de vervaardiging der groote jaarlijksche naamlijst van de universiteitsleden, waarvan in titel XII gesproken worden zal.

68. De trezorier zal bijzonderlijk belast zijn met de ontvangsten en uitgaven der universiteit. Hij zal toezien, dat de regten, door het gansche keizerrijk henen ontvangen, getrouwelijk in zijne schatkist gestort worden. Hij zal voor de traktementen en pensioenen der beambten van de universiteit ordonnantiën afgeven. Hij zal op de boekhouding van lijceën, collegien en alle

lera la comptabilité des lycées, des collèges et de tous les établissemens des académies : il en fera son rapport au grand-maître et au conseil de l'université.

TITRE IX.

Du conseil de l'université.

§ Ier.

De la formation du conseil.

69. Le conseil de l'université sera composé de trente membres.

70. Dix de ces membres, dont six choisis parmi les inspecteurs et quatre parmi les recteurs, seront conseillers à vie ou conseillers titulaires de l'université. Ils seront brevetés par nous.

Les conseillers ordinaires, au nombre de vingt, seront pris parmi les inspecteurs, les doyens et professeurs des facultés et les proviseurs des lycées.

71. Tous les ans, le grand-maître fera la liste des vingts conseillers ordinaires qui doivent compléter le conseil pendant l'année.

72. Pour être conseiller à vie il faudra avoir au moins dix ans d'ancienneté dans le corps de l'université, avoir été cinq ans recteur ou inspecteur et avoir siégé en cette qualité au conseil.

73. Un secrétaire-général, choisi parmi les conseillers ordinaires et nommé par le grand-maître, rédigera les proces-verbaux des séances du conseil.

74. Le conseil de l'université s'assemblera au moins deux fois par semaine, et plus souvent, si le grand-maître le trouve nécessaire.

75. Le conseil sera partagé pour le travail en cinq sections :

La première s'occupera de l'état et du perfectionnement des études ;

La seconde, de l'administration et de la police des écoles ;

La troisième, de leur comptabilité ;

La quatrième, du contentieux ;

stichtingen der akademien toezien, en daarvan aan den grootmeester en den universiteitsraad rapport doen.

TITEL IX.

Over den universiteitsraad.

§ I.

Over de formering van den raad.

69. De universiteitsraad zal uit dertig leden zamengesteld zijn.

70. Tien dezer leden, waarvan zes uit de inspecteurs, en vier uit de rectoren, gekozen, zullen vaste raden voor hun leven, of raden titularissen der universiteit, zijn. Zij zullen brevetten van ons ontvangen.

De gewone raden, ten getale van twintig, zullen uit de inspecteurs, dekens, en professoren der faculteiten, en provisoren der lijceën, genomen worden.

71. Alle jaren zal de grootmeester de lijst der twintig gewone raden opmaken, die den raad jaar voor jaar moeten aanvullen.

72. Om vaste raad te worden moet men ten minste *tien jaren lid* der universiteit, en vijf jaren rector of *inspecteur eener akademie*, geweest zijn, en in die qualiteit zitting in den raad hebben gehad.

73. Een algemeene secretaris, uit de gewone raden gekozen, en door den grootmeester benoemd, zal de processen-verbaal der zittingen van den raad houden.

74. De universiteitsraad zal ten minste tweemalen des weeks vergaderen, en nog meermalen, zoo de grootmeester het noodig vindt.

75. De raad zal voor den arbeid in vijf sectien verdeeld zijn:

De eerste zal zich met den staat en de volmaking der studiën bezig houden;

De tweede met de administratie en politie der scholen;

De derde met derzelver boekhouding;

De vierde met allerlei geschillen;

Et la cinquième, des affaires du sceau de l'université.

Chaque section examinera les affaires qui lui seront renvoyées par le grand-maître, et en fera le rapport au conseil qui en délibérera.

§ II.

Des attributions du conseil.

76. Le grand-maître proposera à la discussion du conseil tous les projets de réglemens et de statuts qui pourront être faits pour les écoles de divers degrés.

77. Toutes les questions relatives à la police, à la comptabilité et à l'administration générale des facultés, des lycées et des collèges, seront jugées par le conseil qui arrêtera les budgets de ces écoles sur le rapport du trésorier de l'université.

78. Il jugera les plaintes des supérieurs et les réclamations des inférieurs.

79. Il pourra seul infliger aux membres de l'université les peines de la réforme et de la radiation (art. 47), d'après l'instruction et l'examen des délits qui emporteront la condamnation à ces peines.

80. Le conseil admettra ou rejettera les ouvrages qui auront été ou devront être mis entre les mains des élèves, ou placés dans les bibliothèques des lycées et des collèges: il examinera les ouvrages nouveaux qui seront proposés pour l'enseignement des mêmes écoles.

81. Il entendra le rapport des inspecteurs, au retour de leur mission.

82. Les affaires contentieuses relatives à l'administration générale des académies et de leurs écoles, et celles qui concerneront les membres de l'université en particulier par rapport à leurs fonctions, seront portées au conseil de l'université. Les décisions prises à la majorité absolue des voix et après une discussion approfondie, seront exécutées par le grand-maître. Néanmoins il pourra y

En de vijfde met de zaken van het zegel der universiteit.

Elke sectie zal de zaken, die door den grootmeester aan haar zullen worden verzonden, onderzoeken, en daarvan rapport uitbrengen in den raad, die daarover zal raadplegen.

§ II.

Over het gene aan den raad is gedemandeerd.

76. De grootmeester zal den raad ter discussie aanbieden al de concept-reglementen en statuten, die er voor de scholen van verschillenden rang gemaakt worden mogen.

77. Alle de questiën, betrekkelijk tot de politie, tot de comptabiliteit, en tot de algeheele administratie der faculteiten, der lijceën, en der collegiën, zal door den raad beoordeeld worden; welke de budgets van deze scholen, op berigt van den trezorier der universiteit, vaststellen zal.

78. Dezelve beoordeelt voorts alle beklag over onderhoorigen, en alle inroeping van regt door dezen.

79. Dezelve alleen kan aan de universiteitsleden de straf van reforme, en die van uitschrapping (artikel 47), opleggen, naar de instructie, en het onderzoek der misdrijven, welke veroordeeling tot die straffen medebrengen.

80. De raad zal de geschriften toelaten of weren, die in handen der kweekelingen zullen zijn of moeten worden gesteld, of die in de bibliotheken der lijceën en collegiën zullen zijn of moeten worden geplaatst. Hij zal de nieuwe werken onderzoeken, die voor het onderwijs derzelfde scholen zullen worden voorgesteld.

81. Hij zal de inspecteurs, bij derzelver terugkomst van hunne zending, rapport afnemen.

82. Twistzaken, betrekkelijk tot het algemeene bestuur van de akademiën en derzelver scholen, en die gene, welke de universiteitsleden hoofd voor hoofd met opzigt tot hunne ambtsverrigtingen betreffen zullen, moeten voor den universiteitsraad gebragt worden. De uitwijzingen, met eene volstrekte meerderheid van stemmen, en na eene grondige discussie, gedaan, zullen door den grootmeester uitgevoerd worden. Nietemin zal er tegen de uitwijzingen tot onzen staatsraad

avoir recours à notre conseil d'état contre les décisions sur le rapport de notre ministre de l'intérieur.

83. D'après la proposition du grand-maître, et sur la présentation de notre ministre de l'intérieur, une commission du conseil de l'université pourra être admise à notre conseil d'état pour solliciter la réforme des réglemens et les décisions interprétatives de la loi.

84. Les procès-verbaux des séances du conseil de l'université seront envoyés chaque mois à notre ministre de l'intérieur: les membres du conseil pourront faire insérer dans ces procès-verbaux les motifs de leur opinion, lorsqu'elles différeront de l'avis adopté par le conseil.

TITRE X.

Des conseils académiques.

85. Il sera établi au chef-lieu de chaque académie un conseil, composé de dix membres, désignés par le grand-maître parmi les fonctionnaires et officiers de l'académie.

86. Les conseils académiques seront présidés par les recteurs; ils s'assembleront au moins deux fois par mois, et plus souvent, si les recteurs le jugent convenable. Les inspecteurs des études y assisteront, lorsqu'ils se trouveront dans les chefs-lieux des académies.

87. Il sera traité dans les conseils académiques: 1°. de l'état des écoles de leurs arrondissemens respectifs; 2°. des abus qui pourraient s'introduire dans leur discipline, leur administration économique ou dans leur enseignement, et des moyens d'y remédier; 3°. des affaires contentieuses relatives à leurs écoles en général ou aux membres de l'université résidant dans leurs arrondissemens; 4°. des délits qui auraient pu être commis par ces membres; 5°. de l'examen des comptes des lycées et des collèges situés dans leurs arrondissemens.

88. Les procès-verbaux et rapports de ces conseils seront envoyés par les recteurs au grand-maî-

kunnen gerecurreerd worden, op het rapport van onzen minister van binnenlandsche zaken.

83. Na een voorstel van den grootmeester, door onzen minister van binnenlandsche zaken aangeboden, zal eene commissie van den universiteitsraad tot onzen staatsraad kunnen worden toegelaten, om de hervorming van réglementen, en uitwijzingen ter verklaring van de wet, te verzoeken.

84. De processen-verbaal der zittingen van den universiteitsraad zullen maandelijks aan onzen minister van binnenlandsche zaken worden gezonden. De leden van den raad zullen in die processen-verbaal de beweegredenen van hunne advijzen kunnen doen plaatsen, wanneer deze van een begrip, dat door den raad aangenomen wordt, verschillen mogen.

TITEL X.

Van de akademische raden.

85. Er zal in de hoofdplaats van elke akademie een raad worden opgerigt, zamengesteld uit tien leden, door den grootmeester onder de beambten en officieren der akademie gekozen.

86. De akademische raden zullen de rectoren tot voorzitters hebben. Zij zullen elke maand ten minste *tweemalen vergaderen*, en meermalen, zoo de rectoren *zulks oorbaar rekenen*. De inspecteurs der studiën zullen *daarbij tegenwoordig* zijn, zoo zij zich in de hoofdplaatsen der akademiën bevinden.

87. Er zal in de akademische raden gehandeld worden: 1°. van den staat der scholen van hunne respective arrondissementen; 2°. van de verkeerdheden, die in derzelver tucht, in derzelver huishoudelijk bestuur, of in derzelver onderwijs, mogten zijn ingeslopen, en van de middelen om daarin te voorzien; 3°. van de twistzaken betrekkelijk tot hunne scholen over het algemeen, of tot de universiteitsleden, die binnen hunne arrondissementen gevestigd zijn; 4°. van misdrijven, die door deze leden mogen hunnen zijn begaan; 5°. van het onderzoek der rekeningen van de lijceën en collegiën, die in hunne arrondissementen begrepen zijn.

88. De processen-verbaal en berigten van deze raden zullen door de rectoren aan den grootmeester toegezonden, en door hem medegedeeld worden aan den

tre et communiqués par lui au conseil de l'université, qui en délibérera soit pour remédier aux abus dénoncés, soit pour juger les délits et contraventions d'après l'instruction écrite, comme il est dit à l'article 79. Les recteurs pourront joindre leur avis particulier aux procès-verbaux des conseils académiques.

89. A Paris le conseil de l'université remplira les fonctions du conseil académique.

TITRE XI.

Des inspecteurs de l'université et des inspecteurs des académies.

90. Les inspecteurs-généraux de l'université seront nommés par le grand-maître et pris parmi les officiers de l'université; leur nombre sera de vingt au moins et ne pourra excéder trente.

91. Ils seront partagés en cinq ordres, comme les facultés: ils n'appartiendront à aucune académie en particulier; ils les visiteront alternativement et sur l'ordre du grand-maître pour reconnaître l'état des études et de la discipline dans les facultés, les lycées et les collèges, pour s'assurer de l'exactitude et des talens des professeurs, des régens et des maîtres d'étude, pour examiner les élèves, enfin pour en surveiller l'administration et la comptabilité.

92. Le grand-maître aura le droit d'envoyer dans les académies et pour des inspections extraordinaires des membres du conseil autres que les inspecteurs de l'université, lorsqu'il y aura lieu d'examiner et d'instruire quelque affaire importante.

93. Il y aura dans chaque académie un ou deux inspecteurs particuliers, qui seront chargés par l'ordre du recteur de la visite et de l'inspection des écoles de leurs arrondissemens, spécialement des collèges, des institutions, des pensions, et des écoles primaires. Ils seront nommés par le grand-maître sur la présentation des recteurs.

universiteitsraad, die daarover delibereren zal; het zij om de opgegevene verkeerdheden te verhelpen, het zij om de misdrijven en overtredingen naar de geschrevene instructie, zoo als in artikel 79 gezegd is, te beoordeelen. De rectoren zullen hunne bijzondere berigten bij de processen-verbaal der akademische raden kunnen voegen.

89. Te *Parijs* zal de universiteitsraad de verrigtingen van den akademischen raad vervullen.

TITEL XI.

Over de inspecteurs der universiteit, en de inspecteurs der akademien.

90. De algemeene inspecteurs der universiteit zullen door den grootmeester benoemd en uit de officieren der universiteit genomen worden. Zij zullen ten minste twintig, en niet meer dan dertig, in getale zijn.

91. Zij zullen, even als de faculteiten, vijfderlei zijn. Zij zullen tot geene akademie in het bijzonder behooren. Zij zullen de akademiën beurtelings, en op bevel van den grootmeester, bezoeken, om den staat der studien, en der tucht, bij de faculteiten, en op de lijceën en collegiën, na te vorschen, om de stiptheid en talenten der professoren, en der regenten en *preceptoren* van de collegiën juist te beoordeelen, om de *kweekelingen te examineren*, en eindelijk om toeverzigt op de *administratie* en comptabiliteit te oefenen.

92. De grootmeester zal geregtigd zijn, om andere leden van den raad, dan de inspecteuren der universiteit, tot buitengewone inspectien naar de akademien te zenden, als er onderzoek en instructie van eenige zaak van gewigt gevorderd wordt.

93. Er zullen aan elke akademie een of twee bijzondere inspecteuren zijn, die door bevel van den rector gelast zullen worden tot bezoek en inspectie der scholen van hunne arrondissementen, bijzonderlijk der collegiën, der instituten, der kostscholen, en der primaire scholen. Zij zullen op voorstel der rectoren door den grootmeester benoemd worden.

TITRE XII.

Des recteurs des académies.

94. Chaque académie sera gouvernée par un recteur sous les ordres immédiats du grand-maître, qui le nommera pour cinq ans et le choisira parmi les officiers des académies.

95. Les recteurs pourront être renommés autant de fois que le grand-maître le jugera utile.

Ils résideront dans les chefs-lieux des académies.

96. Ils assisteront aux examens et réceptions des facultés. Ils viseront et délivreront les diplômes des gradués qui seront de suite envoyés à la ratification du grand-maître.

97. Ils se feront rendre compte par les doyens des facultés, les proviseurs des lycées, et les principaux des collèges de l'état de ces établissemens, et ils en dirigeront l'administration, surtout sous le rapport de la sévérité dans la discipline et de l'économie dans les dépenses.

98. Ils feront inspecter et surveiller par les inspecteurs particuliers des académies les écoles, et surtout les collèges, les institutions et les pensions, et ils feront eux-mêmes des visites le plus souvent qu'il leur sera possible.

99. Il sera tenu dans chaque école par l'ordre des recteurs un registre annuel, sur lequel chaque administrateur, professeur, agrégé, régent et maître d'étude, inscrira lui-même et par colonnes ses noms, prénoms, âge, lieu de naissance, ainsi que les places qu'il a occupées, les emplois qu'il a remplis dans les écoles.

Les chefs des écoles enverront un double de ces registres aux recteurs de leurs académies qui le feront parvenir au chancelier de l'université. Le chancelier fera dresser avec ces listes académiques un registre général pour chaque année, lequel sera déposé aux archives de l'université.

TITEL XII.

Van de rectoren der akademien.

94. Elke akademie zal door een rector bestuurd worden, onder de onmiddelijke bevelen van den grootmeester, die hem voor vijf jaren benoemen, en uit de officieren der akademien kiezen zal.

95. De rectoren kunnen zoo dikwijls op nieuw benoemd worden, als de grootmeester nuttig oordeelen zal. — Zij zullen in de hoofdplaatsen der akademien resideren.

96. Zij zullen bij de examens en promotiën der faculteiten tegenwoordig zijn. Zij zullen de diplomas der gegradueerden viseren en afgeven, welke successivelijk ter ratificatie aan den grootmeester zullen worden toegezonden.

97. Zij zullen van de dekens der faculteiten, de verzorgers der Lijceën, en de oppersten der collegiën, rekening vorderen, wegens den staat van die stichtingen; en zij zullen derzelver administratie besturen, vooral met opzigt tot strengheid in de tucht, en spaarzaamheid in de uitgaven.

89. Zij zullen de bijzondere inspecteuren der akademien inspectie en toeverzigt doen houden op de scholen, en vooral op de collegiën, instituten, en kostscholen; en zij zullen ze in eigen persoon zoo dikwijls bezoeken, als hun mogelijk zijn zal.

99. Er zal in elke school op bevel der rectoren een jaarlijksch register worden gehouden, waarop elke administrateur, professor, adjunct-professor, regent en leermeester, eigenhandig kolomswijze zijnen naam, voornaam, ouderdom, en geboorteplaats, even als de posten, die hij vervuld, of de ambten, die hij in de scholen waargenomen heeft, zal schrijven.

De hoofden der scholen zullen een dubbel van deze registers aan de rectoren hunner akademien zenden, die dezelve aan den kanselier der universiteit zullen doen toekomen. De kanselier zal uit deze akademische lijsten een algemeen register voor elk jaar doen vervaardigen, het welk onder de archiven der universiteit weggelegd zal worden.

TITRE XIII.

Des réglemens à donner aux lycées, aux collèges, aux institutions, aux pensions, et aux écoles primaires.

100. Le grand-maître fera revoir, discuter et arrêter, au conseil de l'université, les réglemens existans aujourd'hui pour les lycées et les collèges. Les changemens ou modifications qui pourront y être faits, devront s'accorder avec les dispositions suivantes.

101. A l'avenir, et après l'organisation complète de l'université, les proviseurs et censeurs des lycées, les principaux et régens des collèges, ainsi que les maîtres-d'étude de ces écoles, seront astreints au célibat et à la vie commune.

Les professeurs des lycées pourront être mariés, et dans ce cas ils logeront hors du lycée. Les professeurs célibataires pourront y loger, et profiter de la vie commune.

Aucun professeur du lycée ne pourra ouvrir de pensionnat, ni faire des classes publiques hors du lycée; chacun d'eux pourra néanmoins prendre chez lui un ou deux élèves qui suivront les classes du lycée.

102. Aucune femme ne pourra être logée ni recue dans l'intérieur des lycées et des collèges.

103. Les chefs d'institution et les maîtres de pension ne pourront exercer sans avoir reçu du grand-maître de l'université un brevet portant pouvoir de tenir leur établissement. Ce brevet sera de dix années, et pourra être renouvelé. Ils se conformeront les uns et les autres aux réglemens que le grand-maître leur adressera, après les avoir fait déliberer et arrêter en conseil de l'université.

104. Il ne sera rien imprimé et publié pour annoncer les études, la discipline, les conditions des pensions, ni sur les exercices des élèves dans les écoles, sans que les divers prospectus et program-

TITEL XIII.

Van de reglementen, aan de lijceën, collegiën, instituten, kostscholen, en primaire scholen, te geven.

100. De grootmeester zal in den universiteitsraad de reglementen, die er thans voor de lijceën en collegiën bestaan, doen revideren, discutieren, en vaststellen. De veranderingen, of wijzigingen, die daarin mogen worden gemaakt, zullen met de volgende schikkingen overeen moeten komen.

101. In het toekomende, en na de volledige organisatie der universiteit, zullen de provisoren en censoren der lijceën, de oppersten en regenten der collegiën, even als de leermeesters van beide scholen, verpligt zijn tot den ongehuwden staat, en een gemeenschappelijk leven.

De professoren der lijceën zullen gehuwd mogen zijn, en alsdan buiten de lijceën wonen. De ongehuwde professoren kunnen daar huisvesten, en van het gemeenschappelijke leven genot hebben.

Geen professor op een lijceë zal een kostschool mogen aanleggen, of eene openbare school buiten het lijceë houden; niettemin kan elk hunner een of twee kweekelingen bij zich innemen, die op de scholen van het lijceë zullen gaan.

102. Geene vrouw mag binnen den omtrek der lijceën en collegiën gehuisvest of opgenomen worden.

103. De oppersten van instituten en de kostschoolhouders zullen hunne zaken niet mogen drijven, zonder van den grootmeester der universiteit een brevet ontvangen te hebben, waarbij het houden van hunne stichting hun veroorloofd wordt. Dit brevet zal voor tien jaren zijn, en zal vernieuwd kunnen worden. Zij zullen zich alle gelijkelijk onderwerpen aan de reglementen, die de grootmeester hun toezenden zal, na dezelve in den universiteitsraad te hebben doen overwegen en vaststellen.

104. Er zal niets gedrukt en gepubliceerd worden, tot aankondiging van de lessen, de tucht, en voorwaarden der kostscholen, noch wegens de werkzaamheden der kweekelingen in de scholen, zonder dat de verschillende prospectussen en programmas aan de recto-

mes ayent été soumis aux recteurs et au conseil des académies et sans en avoir obtenu l'approbation.

105. Sur la proposition des recteurs, l'avis des inspecteurs, et d'après une information faite par les conseils académiques, le grand-maître, après avoir consulté le conseil de l'université, pourra faire fermer les institutions et pensions où il aura été reconnu des abus graves et des principes contraires à ceux que professe l'université.

106. Le grand-maître fera discuter par le conseil de l'université la question relative aux degrés d'instruction qui devront être attribués à chaque genre d'école, afin que l'enseignement soit distribué le plus uniformement possible dans toutes les parties de l'empire, et pour qu'il s'établisse une émulation utile aux bonnes études.

107. Il sera pris par l'université des mesures pour que l'art d'enseigner à lire, à écrire, et les premières notions du calcul dans les écoles primaires, ne soit exercé desormais que par des maîtres assez éclairés pour communiquer facilement et surement ces premières connoissances nécessaires à tous les hommes.

108. A cet effet, il sera établi auprès de chaque académie, et dans l'intérieur des collèges ou des lycées, une ou plusieurs classes normales destinées à former des maîtres pour les écoles primaires. On y exposera les méthodes les plus propres à perfectionner l'art de montrer à lire, à écrire et à chiffrer.

109. Les frères des écoles chrétiennes seront brévetes et encouragés par le grand-maître qui visera leurs statuts intérieurs, les admettra au serment, leur prescrira un habit particulier et fera surveiller leurs écoles.

ren en raden der akademien onderworpen zijn geworden, en derzelver goedkeuring verworven hebben.

105. Op het voorstel van de rectoren, en het advijs der inspecteurs, en naar informatien door de akademische raden genomen, zal de grootmeester, na den universiteitsraad te hebben geraadpleegd, zulke instituten en kostscholen kunnen doen sluiten, waar men grove verkeerdheden *zal hebben* bemerkt, en beginselen, welke tegen die der universiteit strijden.

106. De grootmeester zal in den universiteitsraad na rijpe overweging doen beoordeelen, welke trappen van onderwijs aan elk bijzonder soort van scholen moeten worden gedemandeerd; ten einde het onderwijs door al de deelen van het rijk henen op de meest eenvormige wijze verdeeld worde, en op dat er zich een naijver vestige, die de goede studien bevordert.

107. De universiteit zal maatregelen nemen, ten einde de kunst van onderwijs in het lezen, schrijven en de eerste beginselen der rekenkunde op de primaire scholen voortaan niet geoefend worde, dan door meesters, die verlicht genoeg zijn, om deze eerste, en voor alle menschen noodige, kundigheden op eene gemakkelijke en zekere wijze mede te deelen.

108. Ten deezen einde zal er bij elke akademie, en wel *in* de collegiën, of lijceën, eene of meer normaal*scholen gevestigd* worden, tot vorming van meesters voor de primaire scholen. Men zal er de methoden ontwikkelen, die de geschiktste zijn ter volmaking van de kunst van onderwijs in het lezen, schrijven, en cijferen.

109. De broeders der christelijke scholen zullen brevetten en aanmoediging van den grootmeester ontvangen, die hunne inwendige statuten viseren, hen tot den eed toelaten, hun een bijzonder gewaad voorschrijven, en toeverzigt over hunne scholen zal doen houden.

TITRE XIV.

Du mode de renouvellement des fonctionnaires et professeurs de l'université.

§ Ier.

Des aspirans et de l'école normale.

110. Il sera établi à Paris un pensionnat normal, destiné à recevoir jusqu'à trois cents jeunes-gens qui y seront formés à l'art d'enseigner les lettres et les sciences.

111. Les inspecteurs choisiront chaque année dans les lycées, d'après des examens et des concours, un nombre déterminé d'élèves, âgés de dix-sept ans au moins, parmi ceux dont les progrès et la bonne conduite auront été les plus constants, et qui annonceront le plus d'aptitude à l'administration ou à l'enseignement.

112. Les élèves qui se présenteront à ce concours, devront être autorisés, par leur père ou par leur tuteur, à suivre la carrière de l'université. Ils ne pourront être reçus au pensionnat normal, qu'en s'engageant à rester dix années au moins dans le corps enseignant.

113. Ces aspirans suivront les leçons du collège de France, de l'école polytechnique, ou du muséum d'histoire naturelle, suivant qu'ils se destineront à enseigner les lettres ou les divers genres de sciences.

114. Les aspirans, outre ces leçons, auront, dans leur pensionnat, des répétiteurs choisis parmi les plus anciens et les plus habiles de leur condisciples, soit pour revoir les objets qui leur seront enseignés dans les écoles spéciales ci-dessus désignées, soit pour s'exercer aux expériences de physique et de chimie, et pour se former à l'art d'enseigner.

115. Les aspirans ne pourront pas rester plus de

TITEL XIV.

Van de wijze, waarop de plaatsen der beambten en professoren van de universiteit vervuld zullen worden.

§ I.

Van de adspiranten en de normaalschool.

110. Er zal te Parijs eene normale kostschool gevestigd worden, bestemd om tot drie honderd jonge lieden in te nemen, die daar tot de kunst van onderwijs in letterkunde en wetenschappen zullen worden opgeleid.

111. De inspecteurs zullen jaarlijks in de lijceën naar de examens en onderlinge gedingen een bepaald getal kweekelingen, ten minste zeventien jaren oud, kiezen uit hen, die op den duur de beste vorderingen gemaakt en zich het beste gedragen hebben, en die den meesten aanleg tot de administratie of het onderwijs aan den dag zullen leggen.

112. De kweekelingen, die zich tot de gezegde onderlinge gedingen aanbieden zullen, moeten van hunnen vader, of voogd, verlof ontvangen hebben, om zich in de loopbaan der universiteit te begeven. Zij zullen niet in de normale kostschool opgenomen kunnen worden, dan onder verband van zich zelven, om ten minste tien jaren in het onderwijzend ligchaam te verblijven.

113. Deze adspiranten zullen de lessen van het collège de France, van de polytechnische school, of van het museum der natuurlijke historie, bijwonen, naar dat zij zich tot het onderwijs in de letterkunde, of in verschillende soorten van wetenschappen, bestemmen zullen.

114. De adspiranten zullen, behalve deze lessen, in hunne kostschool repetitors hebben, uit de oudste en bekwaamste van hunne medeleerlingen gekozen; het zij om de onderwerpen bij herhaling over te zien, die hun in de hier boven gemelde bijzondere scholen zullen zijn geleerd; het zij om zich in physische en chemische proeven te oefenen, en om zich tot de kunst van onderwijs te vormen.

115. De adspiranten zullen niet langer dan twee jaren

deux ans au pensionnat normal. Ils y seront entretenus aux frais de l'université et astreints à une vie commune, d'après un réglement que le grand-maître fera discuter au conseil de l'université.

116. Le pensionnat normal sera sous la surveillance immédiate d'un des quatre recteurs conseillers à vie, qui y résidera et aura sous lui un directeur des études.

117. Le nombre des aspirans à recevoir chaque année dans les lycées et à envoyer au pensionnat normal de Paris, sera réglé par le grand-maître d'après l'état et le besoin des collèges et des lycées.

118. Les aspirans dans le cours de leurs deux années d'études au pensionnat normal ou à leur terme, devront prendre leurs grades à Paris dans la faculté des lettres ou dans celle des sciences. Ils seront de suite appellés par le grand-maître pour remplir des places dans les académies.

§ II.

Des agrégés.

119. Les maîtres-d'étude des lycées et les régens des collèges seront admis à concourir entre eux pour obtenir l'agrégation au professorat des lycées.

120. Le mode d'examen nécessaire pour le concours des agrégés sera déterminé par le conseil de l'université.

121. Il sera reçu successivement un nombre d'agrégés suffisant pour remplacer les professeurs des lycées. Ce nombre ne pourra excéder le tiers de celui des professeurs.

122. Les agrégés auront un traitement annuel de 400 fr., qu'ils toucheront jusqu'à ce qu'ils soient nommés à une chaire de lycée: ils seront répartis par le grand-maître dans les académies: ils remplaceront les professeurs malades.

in de normale kostschool kunnen blijven. Zij zullen er op kosten der universiteit onderhouden worden, en een gemeenschappelijk leven leiden, naar een reglement, welk de grootmeester door den universiteitsraad zal doen *discutiëren*.

116. De normale kostschool zal onder het onmiddelijk toeverzigt van een der vier vaste raden uit de rectoren staan, die zijn *verblijf* daarin houden, en eenen directeur der studien onder zich hebben zal.

117. *Het* getal der adspiranten, die jaarlijks uit de lijceën genomen, en naar de normale kostschool gezonden zullen worden, zal door den grootmeester naar den staat en de behoeften der collegiën en lijceën bepaald worden.

118. De adspiranten zullen, gedurende hunne tweejarige studien op de normale kostschool, of bij derzelver afloop, hunne graden bij de letterkundige, of bij de wetenschappelijke, faculteit te Parijs moeten nemen. Zij zullen door den grootmeester successivelijk geroepen worden tot vervulling van plaetsen in de akademiën.

§ II.

Van de adjunct-professoren.

119. De leermeesters der lijceën, en de regenten der collegiën, zullen toegelaten worden tot een onderling geding, *tot bekoming van* adjunct-professoraten aan de lijceën.

120. De wijze van het examen, dat voor het onderlinge geding der adjuncten noodig zijn zal, zal door den universiteitsraad bepaald worden.

121. Er zal jaarlijks een getal van adjuncten aangenomen worden, dat genoegzaam is, om de professoren der lijceën te vervangen. Dit getal zal het derde van dat der professoren niet mogen te boven gaan.

122. De adjuncten zullen een jaarlijks traktement van 600 franken hebben; het gene zij trekken zullen, zoo lang zij tot geenen leerstoel aan de lijceën benoemd zullen worden. Zij zullen door den grootmeester onder de akademiën verdeeld worden. Zij zullen de zieke professoren vervangen.

TITRE XV.

De l'émérítat et des retraites.

123. Les fonctionnaires de l'université compris dans les quinze premiers rangs à l'article 29, après un exercice de trente années sans interruption, pourront être déclarés émérites et obtenir une pension de retraite qui sera déterminée suivant les différentes fonctions par le conseil de l'université.

Chaque année d'exercice au-dessus de trente ans sera comptée aux émérites et augmentera leur pension d'un vingtième.

124. Les pensions d'émérite ne pourront pas être cumulées avec les traitemens attachés à une fonction quelconque de l'université.

125. Il sera établi une maison de retraite où les émérites pourront être reçus et entretenus aux frais de l'université.

126. Les fonctionnaires de l'université, attaqués pendant l'exercice de leurs fonctions d'une infirmité qui les empêcherait de les continuer, pourront être reçus dans la maison de retraite avant l'époque de leur émérítat.

127. Les membres des anciennes corporations enseignantes, âgés de plus de soixante ans, qui se trouveront dans le cas indiqué par les articles précédens, pourront être admis dans la maison de retraite de l'université ou obtenir une pension, d'après la décision du grand-maître auquel ils adresseront leur titre.

TITRE XVI.

Des costumes.

128. Le costume commun à tous les membres de l'université sera l'habit noir avec une palme brodée en soie bleue sur la partie gauche de la poitrine.

129. Les régens et professeurs feront leurs leçons en robe d'étamine noire. Par-dessus la robe et sur l'épaule gauche sera placée la chausse qui variera

TITEL XV.

Van het emeritusschap en de retraites.

123. De beambten der universiteit, begrepen bij artikel 29 in de vijftien eerste rangen, zullen, na eene onafgebrokene werkzaamheid van dertig jaren, emeriti verklaard kunnen worden, en een pensioen van retraite verwerven, dat door den universiteitsraad voor de onderscheidene ambten bepaald worden zal.

Elk jaar van werkzaamheid boven de dertig jaren zal aan de emeriti toegerekend worden, en hun pensioen met een twintigste deel vermeerderen.

124. De emeriti-pensioenen zullen niet vergroot kunnen worden met traktementen, aan eenig ambt van de universiteit, hoe ook genoemd, verknocht.

125. Er zal een huis van retraite worden opgerigt, waar de emeriti op kosten der universiteit zullen kunnen worden opgenomen en onderhouden.

126. De beambten der universiteit, die, gedurende de waarneming hunner ambtsverrigtingen, van eene ongesteldheid overvallen mogen worden, welke hen belet, om daarin voort te gaan, zullen voor het tijdstip van hun emeritusschap in het huis van retraite kunnen worden opgenomen.

127. De leden der oude onderwijzende corporatiën, die meer *dan zestig jaren oud* zijn, en zich in het geval bevinden zullen, dat in de voorgaande artikelen aangewezen is, zullen in het universiteitshuis van retraite kunnen worden opgenomen, of een pensioen bekomen, naar de uitwijzing van den grootmeester, tot welken zij zich met hunnen grond van aanspraak vervoegen zullen.

TITEL XVI.

Van het kostuum.

128. Het kostuum, dat aan al de universiteitsleden gemeen zal zijn, zal bestaan uit eenen zwarten rok, met eenen geborduurden palmtak van blaauwe zijde op de linker borst.

129. De regenten en professoren zullen hunne lessen in een tabberd van zwart zijden grein houden. Boven op den tabberd, en wel op den linker schouder, zal

de couleur suivant la faculté, et de bordure seulement suivant les grades.

130. Les professeurs de droit et de médecine conserveront leur costume actuel.

TITRE XVII.

Des revenus de l'université impériale.

131. Les 400,000 francs de rentes inscrites sur le grand livre, et appartenant à l'instruction publique, formeront l'apanage de l'université impériale.

132. Toutes les rétributions, payées pour collation des grades dans les facultés de théologie, des lettres et des sciences, seront versées dans le trésor de l'université.

133. Il sera fait, au profit du même trésor, un prélèvement d'un dixième sur les droits perçus, dans les écoles de droit et de médecine, pour les examens et réceptions. Les neuf autres dixièmes continueront à être appliqués aux dépenses de ces facultés.

134. Il sera prélevé au profit de l'université et dans toutes les écoles de l'empire un vingtième sur la rétribution payée par chaque élève pour son instruction.

Ce prélèvement sera fait par le chef de chaque école, qui en comptera, tous les trois mois au moins, au trésorier de l'université impériale.

135. Lorsque la rétribution, payée pour l'instruction des élèves, sera confondue avec leurs pensions, les conseils académiques détermineront la somme à prélever sur chaque pensionnaire pour le trésor de l'université.

136. Il sera établi sur la proposition du conseil de l'université, et suivant les formes adoptées pour les réglemens d'administration publique, un droit du sceau pour tous les diplômes, brevets, permissions &c., signés par le grand-maître et qui seront délivrés par la chancellerie de l'université.

eene voor het lijf afhangende zijden strook geplaatst worden, die naar de faculteit van kleur, en naar de graden enkel van borduursel, verschillen zal.

130. De regtsgeleerde en medische professoren zullen hun tegenwoordig kostuum behouden.

TITEL XVII.

Van de inkomsten der keizerlijke universiteit.

131. De 400,000 franken aan renten, op het grootboek ingeschreven, en aan het openbare onderwijs toebehoorende, zullen den bijzonderen eigendom der keizerlijke universiteit uitmaken.

132. Al, wat er voor de verleening van graden, bij de theologische, letterkundige en wetenschappelijke faculteiten, betaald wordt, zal in de schatkist der universiteit gestort worden.

133. Er zal ten voordeele van dezelfde schatkist een tiende geheven worden van de regten, die in de regtsgeleerde en medische scholen voor de examens en promotien ontvangen worden. De negen andere tienden zullen bij voortduring tot de uitgaven van die faculteiten aangewend worden.

134. Er zal ten voordeele der universiteit op alle scholen van het keizerrijk een twintigste geheven worden van het gene voor het onderwijs van elken kweekeling betaald wordt.

Deze heffing zal door den oppersten van elke school gedaan worden, die daarvan, ten minste alle drie maanden, aan den trezorier der universiteit rekenschap zal doen.

135. Als het gene er voor het onderwijs der kweekelingen betaald wordt met hun kostgeld in eene som begrepen is, zullen de akademische raden de som bepalen, welke er wegens elken kweekeling voor de schatkist der universiteit geheven moet worden.

136. Er zal, op voorstel van den universiteitsraad, en volgens de vormen, voor de reglementen van publieke administratie aangenomen, een zegelregt geheven worden, wegens alle diplomas, brevetten, verlofbrieven enz., die door den grootmeester geteekend, en door de kanselarij der universiteit afgegeven wor-

Le produit de ce droit sera versé dans le trésor de l'université.

137. L'université est autorisée à recevoir les donations et legs qui lui seront faits suivant les formes prescrites pour les réglemens d'administration publique.

TITRE XVIII.

Des dépenses de l'université impériale.

138. Le chancelier et trésorier auront chacun un traitement annuel de 15,000
Le secrétaire du conseil 10,000
Les conseillers à vie 10,000
Les conseillers ordinaires . . . 6,000
Les inspecteurs et recteurs . . . 6,000
Les frais de tournée seront payés à part.

139. Il sera alloué, pour l'entretien annuel de chacune des facultés des lettres et des sciences qui seront établies dans les académies, une somme de 5,000 à 10,000 francs.

140. Il sera fait un fonds annuel de 300,000 francs pour l'entretien de trois-cents élèves aspirans, et pour le traitement des professeurs, ainsi que pour les autres dépenses de l'école normale.

141. La somme, destinée à l'entretien de la maison de retraite et à l'acquittement des pensions des émérites, est fixée pour la première année à 100,000 francs.

Pour chacune des années suivantes ce fonds sera réglé par le grand-maître en conseil d'université.

142. Le grand-maître employera la portion qui pourra rester des revenues de l'université impériale après l'acquittement des dépenses: 1°. en pensions pour les membres de ce corps qui se seront le plus distingués par leurs services et leur attachement à ses principes; 2°. en placemens avantageux pour augmenter la dotation de l'université.

den zullen. De opbrengst van dit regt zal in de schatkist van de universiteit gestort worden.

137. De universiteit is gemagtigd tot aanneming van donatien en legaten, die aan dezelve, volgens de vormen, voor de reglementen van publieke administratie voorgeschreven, geschonken en vermaakt zullen worden.

TITEL XVIII.

Van de uitgaven der keizerlijke universiteit.

138. De kanselier en trezorier zullen elk een jaarlijksch traktement ontvangen van . . 15,000 franken.
De secretaris van den raad . . . 10,000
De vaste raden 10,000
De gewone raden 6,000
De inspecteurs en rectoren . . . 6,000
De reiskosten zullen afzonderlijk betaald worden.

139. Er zal tot jaarlijksch onderhoud van elke der letterkundige en wetenschappelijke faculteiten, die in de akademien opgerigt worden zullen, eene som van 5,000 tot 10,000 franken worden toegelegd.

140. Er zal een jaarlijksch fonds van 300,000 franken worden gevormd voor het onderhoud van drie honderd adspirant-kweekelingen, en voor het traktement der *professoren*, even als voor de andere kosten, der *normaalschool*.

141. De som, bestemd tot onderhoud van het huis van retraite, en ter voldoening van de traktementen der emeriti, wordt voor het eerste jaar bepaald op 100,000 franken.

Voor elk der volgende jaren zal dit fonds door den grootmeester in den universiteitsraad bepaald worden.

142. De grootmeester zal het gene er van de inkomsten der universiteit, na de voldoening der uitgaven, zal mogen overblijven, kunnen besteden: 1°. aan pensioenen voor de leden van dit ligchaam, die zich door hunne diensten, en hunne verkleefdheid aan deszelfs beginselen, het meeste zullen hebben onderscheiden; 2°. aan voordeelige beleggingen, ter vermeerdering van de dotatie der universiteit.

TITRE XIX.

Dispositions générales.

143. L'université impériale et son grand-maître, chargés exclusivement par nous du soin de l'éducation et de l'instruction publique dans tout l'empire, tendront sans relâche à perfectionner l'enseignement dans tous les genres, à favoriser la composition des ouvrages classiques. Ils veilleront sur-tout à ce que l'enseignement des sciences soit toujours au niveau des connaissances acquises, et à ce que l'esprit de système ne puisse jamais en arrêter les progrès.

144 *et dernier.* Nous nous réservons de reconnaître et de récompenser d'une manière particulière les grands services qui pourront être rendus par les membres de l'université pour l'instruction de nos peuples; comme aussi de réformer, et ce par des décrets pris en notre conseil, toute décision, statut ou acte émané du conseil de l'université ou du grand-maître, toutes les fois que nous le jugerons utile au bien de l'état.

DÉCRET IMPÉRIAL *portant création de bourses, demi-bourses et trois quarts de bourses dans les lycées, et concernant les fondations de bourses par les particuliers.*

Du 10 Mai 1808.

NAPOLÉON, Empereur des Français, Roi d'Italie et Protecteur de la Confédération du Rhin, etc.

Nous avons décrété et décrétons ce qui suit:

TITRE Ier.

Article 1er. Il sera créé dans chaque lycée dix

TITEL XIX.

Algemeene bepalingen.

143. De keizerlijke universiteit, en derzelver grootmeester, door ons bij uitsluiting belast met de zorg voor de opvoeding en het openbaar onderwijs door het gansche keizerrijk heenen, zullen al de soorten van leering zonder verflaauwen trachten te volmaken, en de zamenstelling van klassieke werken te begunstigen. Zij zullen inzonderheid daarop toezien, dat het onderwijs in de wetenschappen de verkregene kundigheden steeds in hoogte evenare, en dat de zucht voor eenig sijstema de vorderingen daarvan nimmer stuiten moge.

144 *en laatste art.* Wij behouden ons voor, om de groote diensten, die door de leden der universiteit aan het onderwijs onzer volken kunnen worden gedaan, op eene bijzondere wijze te erkennen en te beloonen; als mede om elke uitwijzing, elk statuut, of elke acte, van den universiteitsraad, of den grootmeester, voortgekomen, te hervormen, en wel door besluiten, in onzen raad genomen, zoo menigmalen wij zulks voor het welzijn van den staat nuttig oordeelen zullen.

KEIZERLIJK DECREET, *ter oprigting van beurzen, halve beurzen en drie vierde beurzen aan de lijceën, en betrekkelijk tot de stichting van beurzen door bijzondere personen.*

Van den 10 Mei 1808.

NAPOLEON, Keizer der Franschen, Koning van Italie, en Beschermer van het Rijnverbond, enz.

Wij hebben besloten, en besluiten, als volgt:

TITEL I.

Artikel 1. Er zullen aan elk lijceë tien geheele,

bourses entières, vingt demi-bourses, et vingt trois-quarts de bourses; total cinquante.

2. Ces bourses et demi-bourses seront payées par les communes, conformément au tableau ci-joint, et seront destinées aux écoles secondaires des villes qui fournissent lesdites bourses.

3. En conséquence, venant la bourse à vaquer soit par fin des études, soit par mort, le grand-maître de l'université nommera à ladite bourse, parmi les jeunes gens qui se seraient le plus distingués dans la commune, en conséquence de l'examen qui sera fait par l'inspecteur des études.

TITRE II.

4. Il sera fait, dans chaque lycée, un tableau des individus appartenant aux communes qui ont des bourses ou des demi-bourses.

Le préfet fera connaître à chacun des maires, les individus de sa commune, auxquels seront accordées lesdites bourses.

5. Pour les communes dont les budgets sont arrêtés, et qui n'auraient pas de fonds pour cet objet, l'avance leur en sera faite par la caisse d'amortissement, qu'ils rembourseront sur leur budget prochain.

TITRE III.

6. Tout individu qui voudra fonder une bourse ou une partie de bourse dans un lycée, sera admis à le faire, et pourra s'en conserver la nomination. Il sera statué ultérieurement sur le mode de fondation de ces bourses.

TITRE IV.

7. Il est ouvert à notre ministre de l'intérieur un supplément de crédit de la somme de 503,875 fr. pour le service des lycées pendant 1808.

twintig halve, en twintig drie vierde beurzen, in het geheel vijftig, worden opgerigt.

2. Deze beurzen en halve beurzen zullen, in overeenkomst met de nevensgaande tabelle, door de steden betaald worden, en zullen voor de secondaire scholen der steden, die de gezegde beurzen verschaffen, bestemd zijn.

3. Gevolgelijk zal de grootmeester der universiteit, als de beurs van eenen kweekeling, het zij bij het einde van zijne studien, of bij zijnen dood, openvalt, daarvoor uit de plaats, welker beurs het is, een dier jonge lieden benoemen, die zich bij het examen, dat door den inspecteur der studien gehouden worden zal, het meeste zullen hebben onderscheiden.

TITEL II.

4. Er zal bij elk lijceë eene tabelle gemaakt worden van de jonge lieden van elke plaats, welke er beurzen of halve beurzen heeft.

De prefekt zal aan elken maire de jonge lieden van zijne stad opgeven, aan welke de gezegde beurzen zullen zijn toegestaan.

5. Wat de plaatsen betreft, welker budgets bepaald zijn, zonder fondsen voor beurzen te bevatten, aan deze zullen door de amortisatiekas gelden daarvoor worden voorgeschoten, welke uit hun volgende budget voldaan zullen worden.

TITEL III.

6. Elke persoon, die eene beurs, of een deel van eene beurs, aan een lijceë zal willen oprigten, zal daartoe vrijheid hebben, en de benoeming tot genot daarvan voor zich kunnen behouden. Er zullen nopens de wijze der oprigting van zulke beurzen nadere bepalingen worden gemaakt.

TITEL IV.

7. Er wordt voor ons ministerie van binnenlandsche zaken een supplement van crediet, ter som van 503,875 franken, voor den dienst der lijceën gedurende 1868 geopend.

Le tableau de répartition de deux mille cent cinquante bourses ou portions de bourses, attribuées aux communes dans les quarante trois lycées organisés, est placé à la suite de ce décret.

DÉCRET IMPÉRIAL, *contenant réglement pour l'université impériale.*

Au palais de Saint-Cloud, le 17 Septembre 1808.

NAPOLÉON, par la grâce de Dieu et les constitutions, Empereur des François, Roi d'Italie, et protecteur de la Confédération du Rhin.

Notre conseil d'état entendu,

Nous avons décrété et décrétons ce qui suit;

TITRE Ier.

Article 1er. Le grand-maître de l'université prêtera serment entre nos mains.

Il nous sera présenté par le prince archichancelier, dans la chapelle impériale, avec le même cérémonial que les archevêques.

La formule du serment sera ainsi conçue:

„ SIRE! Je jure, devant Dieu, à votre Majesté, de remplir tous les devoirs qui me sont „ imposés; de ne me servir de l'autorité qu'elle „ m'a confiée, que pour former des citoyens attachés à leur religion, à leur prince, à leur patrie, à leurs parens; de favoriser, par tous „ les moyens qui sont en mon pouvoir, les progrès des lumières, des bonnes études, et des „ bonnes moeurs; d'en perpétuer les traditions „ pour la gloire de votre dynastie, le bonheur „ des enfans et le repos des pères de famille."

TITRE II.

2. A dater du 1 Janvier 1809, l'enseignement

De tabelle der verdeeling van 2150 beurzen, of deelen van beurzen, aan de drie en veertig georganiseerde Lijceën, over de verschillende steden gedaan, wordt achter aan dit decreet gevoegd.

KEIZERLIJK DECREET, *behelzende een reglement voor de keizerlijke universiteit.*

In het paleis van Saint-Cloud, den 17 September 1808.

NAPOLEON, bij de gratie Gods, en de constitutionele wetten, Keizer der Franschen, Koning van Italie, en Beschermer van het Rijnverbond;

Onze staatsraad gehoord,

Hebben wij besloten, en besluiten wij, als volgt:

TITEL I.

Artikel 1. De grootmeester der universiteit zal den eed in onze handen afleggen.

Hij zal ons door den prins aartskanselier, in de keizerlijke kapel, met hetzelfde ceremonieel voorgesteld worden, als dat der aartsbisschoppen.

Het *formulier* van den eed zal dus ingerigt zijn:

„ SIRE! Ik zweer, voor God, aan Uwe Majesteit, „ al de pligten te vervullen, die mij zijn opgelegd; „ mij van het gezag, welk zij mij toevertrouwt, niet „ te bedienen, dan ter vorming van burgers, die aan „ hunnen Godsdienst, hunnen vorst, hun vaderland, „ en hunne naastbestaanden, verkleefd zijn; door alle „ middelen, die in mijn vermogen zijn, de vorderingen „ van kennis, nutte studie, en goede zeden, te begunstigen, de voortplanting daarvan, tot roem van uw „ geslacht, tot geluk der kinderen, en tot geruststelling voor de huisvaders, te doen voortduren."

TITEL II.

2. Van den 1 Januarij 1809 af, zal het openbaar on-

public dans tout l'empire sera confié exclusivement à l'université.

3. Tout établissement quelconque d'instruction, qui, à l'époque ci-dessus, ne serait pas muni d'un diplôme exprès du grand-maître, cessera d'exister.

4. Pour la première formation seulement il ne sera pas nécessaire, que les membres enseignans de l'université soient gradués dans une faculté; ils ne seront tenus de l'être qu'à dater du 1er Janvier 1815.

TITRE III.

5. Avant le 1er Décembre prochain l'archevêque ou évêque du chef-lieu de chacune des académies où il y aura une faculté de théologie, présentera au grand-maître les sujets, parmi lesquels les doyens et les professeurs de théologie seront nommés.

6. A l'égard des deux facultés de théologie de Strasbourg et de Genève, et de celle qui sera incessamment établie à Montauban, les candidats seront présentés dans le même délai par les présidens du consistoire de ces trois villes.

7. Le grand-maître nommera pour la première fois les doyens et les professeurs entre les sujets portés en nombre triple de celui des places auxquelles il faudra pourvoir, et cette nomination sera faite avant le 1er Janvier 1809.

8. Le grand-maître nommera également pour la première fois et avant le premier Janvier 1809 les doyens et professeurs des autres facultés.

9. Les chaires des facultés de théologie ne seront données au concours qu'à dater du 1er Janvier 1815, et celles de lettres et sciences qu'à compter du 1er Janvier 1811: jusque-là il y sera nommé par le grand-maître.

TITRE IV.

10. Jusqu'au 1er Janvier 1815, époque à la-

derwijs in het gansche rijk bij uitsluiting aan de universiteit worden toevertrouwd.

3. Elk etablissement van onderwijs, hoe ook genoemd, dat op bovengemeld tijdstip niet van een uitdrukkelijk diploma van den grootmeester voorzien zou mogen zijn, zal ophouden te bestaan.

4. Alleen voor de eerste formering zal het onnoodig zijn, dat de onderwijzende leden der universiteit bij eene faculteit gegradueerd zijn. Zij zullen het slechts na den 1 Januarij 1815 behoeven te wezen.

TITEL III.

5. Voor den eerstkomenden 1 December zal de aartsbisschop of bisschop van de hoofdplaats van elke akademie, bij welke er eene theologische faculteit zijn zal, aan den grootmeester de personen voorstellen, waaruit de dekens en professors in de godgeleerdheid benoemd zullen worden.

6. Voor de twee godgeleerde faculteiten van Straatsburg en Geneve, en voor die, welke er onverwijld te Montauban zal worden opgerigt, zullen de candidaten binnen denzelfden tijd door de presidenten van het consistorie dier drie steden worden voorgesteld.

7. De grootmeester zal voor de eerste maal de dekens en professoren benoemen, uit een getal van personen, dat het driedubbel der plaatsen is, welke hij zal moeten vervullen; en deze benoeming zal den 1 Januarij 1809 verrigt moeten zijn.

8. De grootmeester zal insgelijks, deze eerste keer, en voor den 1 Januarij 1809, de dekens en professoren der andere faculteiten benoemen.

9. Er zal om de leerstoelen der theologische faculteiten niet gedongen worden, dan na den 1 Januarij 1815; en om die van letterkunde en wetenschappen niet dan na den 1 Januarij 1811: tot aan dien tijd toe zal de benoeming door den grootmeester verrigt worden.

TITEL IV.

10. Tot aan den 1 Januarij 1815, het tijdstip, waar-

quelle les personnes qui se destinent à l'instruction publique, auront pu acquérir les qualités requises, l'ordre des rangs ne sera pas suivi dans la nomination des fonctionnaires; mais nul ne pourra être officier de l'université, ou officier d'académie, avant l'âge de trente ans révolus.

11. Toutefois tous les individus qui ont exercé pendant dix ans des fonctions dans l'instruction publique, pourront recevoir du grand-maître le diplôme du grade correspondant aux fonctions qu'ils remplissent.

Toutes les nominations du grand-maître qui ne seront pas faites parmi les individus ci-dessus désignés, seront soumises à notre approbation, et, lorsqu'elle aura été accordée, il sera délivré aux fonctionnaires un diplôme du grade correspondant aux fonctions auxquelles ils auront été promus.

Les conseillers titulaires seront nommés par nous incessamment: ils jouiront dès-à-présent des honneurs et traitemens attachés à leur titre; ils recevront un brevet de conseiller à vie dans cinq ans, si d'ici à cette époque ils ont justifié nos espérances et notre confiance.

12. Avant le 1er Janvier 1809 le grand-maître nommera les conseillers ordinaires, les inspecteurs de l'université, les recteurs et inspecteurs des académies, les proviseurs et censeurs des lycées, en se conformant aux règles qui viennent d'être établies.

TITRE V.

13. Tous les inspecteurs, proviseurs, censeurs et autres agens actuels de l'instruction publique, seront tenus de déclarer au grand-maître, s'ils sont dans l'intention de faire partie de l'université impériale, et de contracter les obligations imposées à ses membres.

Ces déclarations devront être faites avant le 1er Novembre prochain.

14. Avant le 15 Janvier 1809 tous les membres de l'université devront avoir prêté le serment pre-

Op de personen, die zich tot het openbaar onderwijs bestemmen, de vereischte hoedanigheden zullen hebben kunnen verkrijgen, zal de orde der rangen in de benoeming der ambtenaren niet gevolgd worden; maar niemand zal officier der universiteit, noch officier eener akademie, kunnen worden, voor den ouderdom van dertig volle jaren.

11. Nochtans zullen al de personen, die gedurende tien jaren bedieningen van openbaar onderwijs zullen hebben waargenomen, van den grootmeester het diploma kunnen verkrijgen van den graad, welke aan de de door hen waargenomene bediening beantwoordt.

Alle de benoemingen, die de grootmeester niet onder de hier boven vermelde personen zal hebben gedaan, zullen aan onze goedkeuring onderworpen worden; en, wanneer dezelve daaraan verleend zal zijn, zal er aan de beambten een diploma worden afgegeven van den graad, welke aan de bedieningen beantwoordt, waartoe zij gepromoveerd zullen zijn.

De raden titularissen zullen onverwijld door ons benoemd worden. Zij zullen van nu af de eer, en het traktement, aan hunnen titel verknocht, genieten; zij zullen binnen vijf jaren een brevet van vasten raad voor hun leven ontvangen, zoo zij, van nu af tot aan dat tijdstip, aan onze hoop en ons vertrouwen beantwoord zullen hebben.

12. Voor den 1 Januarij 1809 zal de grootmeester de gewone raden, de inspecteurs der universiteit, de rectoren en inspecteurs der akademien, en de provisors en censors der lijceën, benoemen, in overeenkomst met de onlangs vastgestelde regels.

TITEL V.

13. Al de inspecteurs, provisors, censors, en andere werkelijke agenten van het openbaar onderwijs, zullen gehouden zijn, om aan den grootmeester te verklaren, of zij voornemens zijn, om een deel der keizerlijke universiteit uit te maken, en de verbintenissen aan te gaan, welke aan derzelver leden opgelegd zijn.

Deze verklaringen moeten voor den eerstkomenden 1 November afgelegd zijn.

14. Voor den 15 Januarij 1809 zullen al de leden der universiteit den eed, door artikel 39 van ons decreet

scrit par l'article 39 de notre décret du 17 Mars dernier, faute de quoi ils ne pourront continuer leurs fonctions.

TITRE VI.

15. Le grand-maître est autorisé à nommer, sur la présentation de trois sujets par le trésorier, un caissier-général de l'université, chargé, sous la surveillance du trésorier, de la totalité des recettes et de l'acquittement des dépenses sur les ordonnances du trésorier.

Le caissier-général rendra le compte annuel.

TITRE VII.

16. Les articles 90 et 94 du décret du 17 Mars, en ce qui concerne le choix des inspecteurs de l'université et des recteurs des académies, n'auront de même leur exécution qu'à partir du 1er Janvier 1811.

TITRE VIII.

17. Le pensionnat normal sera mis en activité dans le cours de l'année 1809: le nombre des élèves pourra n'être porté qu'à cent la première année, à deux cents la seconde, et ne sera complété que la troisième année.

18. Le chef de l'école normale pourra être choisi par le grand-maître parmi les conseillers à vie indistinctement, jusqu'à ce qu'il y ait quatre recteurs conseillers à vie.

TITRE IX.

19. La maison des émérites sera ouverte dans le cours de l'année 1809.

20. La retenue du vingt-cinquième, faite jusqu'à ce jour sur les traitemens des proviseurs, censeurs et professeurs, pour les pensions de retraite, aura lieu sur tous les traitemens de l'université.

van den 17 Maart laatstleden voorgeschreven, moeten hebben afgelegd, bij gebreke waarvan zij hunne werkzaamheden niet zullen kunnen voortzetten.

TITEL VI.

15. De grootmeester wordt gemagtigd, om, op voorstel van drie personen door den trezorier, eenen algemeenen kassier der universiteit te benoemen, gelast, om, onder oppertoezigt van den trezorier, alle ontvangsten te doen, en alle uitgaven, op ordonnantien van den trezorier, te voldoen.

De algemeene kassier zal jaarlijks rekening afleggen.

TITEL VII.

16. Het 90e en 94e artikel van het decreet van den 17 Maart zullen, voor zoo veel de verkiezing van de inspecteuren der universiteit, en van de rectoren der akademien, betreft, insgelijks hunne uitvoering niet hebben, dan van den 1 Januarij 1811 af te rekenen.

TITEL VIII.

17. De normale kostschool zal in den loop des jaars 1809 in werking gebragt worden: het getal der kweekelingen zal in het eerste jaar niet gebragt kunnen worden dan tot honderd; in het tweede jaar niet dan tot twee honderd; en het zal niet voltallig gemaakt worden dan in het derde jaar.

18. Het opperhoofd der normale school zal door den grootmeester gekozen kunnen worden uit de vaste raden zonder onderscheid, tot dat er onder de vaste raden vier rectoren zullen zijn.

TITEL IX.

19. Het huis der emeritussen zal in den loop van het jaar 1809 geopend worden.

20. De inhouding van een vijf-en-twintigste deel, tot dus ver ten aanzien der traktementen van de provisors, censors, en professoren, voor de emerituspensioenen gedaan, zal ten aanzien van al de traktementen der universiteit plaats hebben.

TITRE X.

21. Les fonds des bourses dans les lycées, fournis par le gouvernement, seront versés par douzième dans la caisse de l'université sur l'ordonnance de notre ministre de l'intérieur, et en vertu de la quittance du caissier de l'université, visée par le trésorier.

22. Le contingent annuel des villes pour les bourses, destinées dans chaque lycée aux élèves des écoles secondaires, sera versé par le caissier de la commune, et aussi par douzième dans la caisse du lycée où les bourses seront établies, sur l'ordonnance des préfets, et à Paris sur l'ordonnance du ministre de l'intérieur.

23. Les bâtimens des lycées et collèges, ainsi que ceux des académies, seront entretenus annuellement aux frais des villes où ils sont établis: en conséquence, les communes porteront chaque année à leur budget, pour être vérifiée, réglée et allouée par l'autorité compétente, la somme nécessaire à l'entretien et aux réparations de ces établissemens, selon les états qui en seront fournis.

TITRE XI.

24. La caisse d'amortissement est autorisée à ouvrir à l'université impériale un crédit d'un million avec intérêt de cinq pour cent pendant une année. L'université, au fur et à mesure de ses rentrées, remboursera la caisse d'amortissement jusqu'à libération entière.

TITRE XII.

25. La rétribution annuelle des étudians, mentionnée en l'article 137 de notre décret du 17 Mars dernier, est fixée ainsi qu'il suit, savoir:

Pour les pensionnaires, dans les pensions, institutions, collèges, lycées et séminaires, au vingtième du prix de la pension payée par chaque élève.

TITEL X.

21. De fondsen der beurzen, door het gouvernement aan de lijceën verleend, zullen bij twaalfde deelen in de kas der universiteit gestort worden, op ordonnantie van onzen minister van binnenlandsche zaken, en tegen quitantie van den kassier der universiteit, door den trezorier geviseerd.

22. Het jaarlijksche aandeel der steden aan de beurzen, voor de kweekelingen der secondaire scholen bestemd, zal door den stedelijken kassier, en ook bij twaalfde deelen, in de kas van het lijceë, waar de beurzen gevestigd zijn, gestort worden, op ordonnantie van de prefekten, en te Parijs op ordonnantie van den minister van binnenlandsche zaken.

23. De gebouwen der lijceën en collegien zullen, even als die der akademien, jaarlijks op kosten der steden, waar zij gevestigd zijn, onderhouden worden; gevolgelijk zullen de steden jaarlijks de som, tot onderhoud en reparatie van die etablissementen benoodigd, volgens de staten, die daarvan geleverd zullen worden, op hun budget stellen, om door de competente magt beoordeeld, geregeld en toegestaan te worden.

TITEL XI.

24. De amortisatiekas wordt gemagtigd, om voor de keizerlijke universiteit een grediet te openen, van een millioen, met den interest van vijf ten honderd, voor een jaar. De universiteit zal, zonder feil, en naar mate van het gene er bij haar inkomt, alles, tot aan de volkomene vereffening, aan de amortisatiekas terug geven.

TITEL XII.

25. De jaarlijksche opbrengst der studenten, in artikel 137 van ons decreet van den 17 Maart laatstleden vermeld, wordt bepaald, zoo als volgt; te weten:

Voor de kostleerlingen, in de kostscholen, instituten, collegien, lijceën en seminarien, op een twintigste van het kostgeld, dat door elken kweekeling betaald wordt.

Pour les élèves à demi-pension, pour les externes, et pour les élèves gratuits ou non gratuits, à une somme égale à celle que payent les pensionnaires de l'établissement où ils sont admis.

26. Les élèves de pension ou d'institution qui suivent et payent comme externes les cours d'un lycée, ne payeront point la rétribution ci-dessus au lycée, mais seulement dans leur pension ou institution.

TITRE XIII.

27. Il sera payé pour les diplômes portant permission d'ouvrir une école, accordés par le grand-maître en vertu des articles 2, 54 et 103 de notre décret du 17 Mars, savoir:

Deux cents francs par les maîtres de pension; à Paris, trois cents francs.

Quatre cents francs par les instituteurs; à Paris six cents francs.

Ce payement sera effectué de dix ans en dix ans, à l'époque du renouvellement des diplômes.

28. Le droit de sceau pour ces diplômes est compris dans les sommes ci-dessus.

29. Les maîtres de pension et instituteurs payeront chaque année, au 1er Novembre, le quart de la somme ci-dessus fixée.

30. Les rétributions, mentionnées aux deux titres précédens, seront exigibles à dater du 1er Novembre 1808.

Voor de kweekelingen in den halven kost, voor hen die buiten den kost zijn, en voor hen die gratis of niet gratis onderwezen worden, op eene som gelijk aan die gene, welke de kostleerlingen van het etablissement, waarop zij toegelaten zijn, betalen.

26. De kweekelingen van eene kostschool, of een institut, die als dagleerlingen de lessen van een lijceë bijwonen, zullen de bovengemelde opbrengst niet op het lijceë betalen, maar enkel op hunne kostschool, of hun *institut*.

TITEL XIII.

27. Voor de diplomas, die verlof tot opening van eene school behelzen, en door den grootmeester, op grond van artikel 2, 54 en 103 van ons decreet van den 17 Maart, verleend worden, zal er betaald worden, te weten:

Twee honderd franken door de houders van kostscholen; te Parijs drie honderd franken.

Vier honderd franken door de houders van instituten; te Parijs zes honderd franken.

Deze betaling zal van tien jaren tot tien jaren gedaan worden, ten tijde van de vernieuwing der diplomas.

28. Het zegelregt voor de diplomas is onder de bovengemelde sommen begrepen

29. De houders van kostscholen en instituten zullen elk jaar, op den 1 November, een vierde van de boven bepaalde som voldoen.

30. De opbrengsten, in de twee naastvoorgaande titels vermeld, zullen van den 1 November 1808 af ingevorderd kunnen worden.

DÉCRET IMPÉRIAL *qui donne à l'université impériale les biens restés disponibles des anciens établissemens d'instruction publique.*

En notre camp impérial de Madrid, le 11 Décembre 1808.

NAPOLÉON, Empereur des Français, Roi d'Italie et Protecteur de la Confédération du Rhin ;

Notre conseil d'état entendu,

Nous avons décrété et décrétons ce qui suit :

Article 1er. Tous les biens, meubles, immeubles et rentes, ayant appartenu au ci-devant prytanée Français, aux universités, académies et collèges tant de l'ancien que du nouveau territoire de l'empire, qui ne sont point aliénés ou qui ne sont point définitivement affectés par un décret spécial à un autre service public, sont donnés à l'université impériale.

2. Dans tous les chefs-lieux des anciennes universités où il existerait encore des biens suffisans pour la fondation et l'entretien d'un lycée ou d'un collège, l'université impériale entretiendra un de ces deux établissemens, et des bourses y seront données par nous, suivant la destination des fondateurs, et de préférence aux familles de ceux-ci, sans déroger toutefois aux dispositions particulières, prises par nos précédens décrets, pour les universités de Gènes, Turin, Génève ou autres.

Ces universités prendront seulement le nom d'académies.

3. Nos ministres sont chargés, chacun en ce qui le concerne, de l'exécution du présent décret.

KEIZERLIJK DECREET, *hetwelk die goederen der oude etablissementen van openbaar onderwijs, waarover nog niet beschikt is, aan de keizerlijke universiteit schenkt.*

In ons keizerlijk kamp van Madrid, den 11 December 1808.

NAPOLEON, Keizer der Franschen, Koning van Italie, en Beschermer van het Rijnverbond;

Onze staatsraad gehoord,

Hebben wij besloten en besluiten wij, als volgt:

Artikel 1. Alle roerende en onroerende goederen, en renten, aan het voormalig Fransche prijtaneë, en aan de universiteiten, akademien, en collegien, zoo van het oude als van het nieuwe grondgebied des rijks, behoord hebbende en die niet vervreemd of door geen bijzonder decreet voor eenigen anderen publieken dienst afgezonderd zijn, worden aan de keizerlijke universiteit geschonken.

2. Op al de hoofdplaatsen der oude universiteiten, waar nog genoegzame goederen voor de stichting en het onderhoud van een lijceë, of een collegie, zonden mogen bestaan, zal de keizerlijke universiteit een van deze twee gestichten onderhouden, en zullen daaraan door ons beursen worden gegeven, overeenkomstig de beschikking der stichters, en bij voorkeus aan derzelver bloedverwanten, zonder evenwel aan de bijzondere voorzieningen te kort te doen, welke door onze voorgaande decreten nopens de universiteiten van Genua, Turin, Geneve, of andere, gemaakt zijn.

Deze universiteiten zullen enkel den naam van akademien aannemen.

3. Onze ministers worden, elk voor zoo veel hem aangaat, tot de uitvoering van het tegenwoordige decreet gelast.

DÉCRET IMPÉRIAL, *contenant réglement concernant les droits du sceau de l'université impériale.*

Au palais des Tuileries le 17 Février 1809.

NAPOLÉON, Empereur des Français, Roi d'Italie et Protecteur de la Confédération du Rhin;
Sur le rapport de notre ministre de l'intérieur;

Vu l'article 136 de notre décret du 17 Mars 1808;
Vu la délibération, prise en vertu de cet article par le conseil de l'université impériale;
Notre conseil d'état entendu,
Nous avons décrété et décrétons ce qui suit;

TITRE Ier.

Des droits relatifs aux grades.

Article 1er. Les droits relatifs aux grades, sont de trois sortes, savoir:
Les droits d'inscription aux cours, lesquels seront perçus, même dans les facultés où l'inscription n'est pas déclarée nécessaire par notre décret du 17 Mars 1808;
Les droits d'examens;
Les droits de diplôme.

2. Les inscriptions et les droits y relatifs ne sont point exigibles des élèves des lycées; le droit du vingtième sur leur pension en tiendra lieu.

3. Les droits d'inscription, lorsqu'ils n'auront pas été payés en s'inscrivant aux cours des facultés, et les droits d'examen, seront versés d'avance dans les caisses des académies: ceux de diplôme le seront après l'examen.

4. Chaque caisse d'académie recevra tous les droits quelconques, et en comptera sans rétribution avec le trésorier de l'université.

KEIZERLIJK DECREET *behelzende een reglement nopens de regten van het zegel der keizerlijke universiteit.*

Op het paleis der Tuilleries den 17 Februarij 1809.

NAPOLEON, Keizer der Franschen, Koning van Italie, en Beschermer van het Rijnverbond,

Op het rapport van onzen minister van binnenlandsche zaken,

Gezien het 136 artikel van ons decreet van den 17 Maart 1808,

Gezien de raadpleging, op grond van dat artikel, door den raad der keizerlijke universiteit gehouden,

Onze staatsraad gehoord,

Hebben wij besloten, en besluiten wij, als volgt:

TITEL I.

Van de regten betrekkelijk tot de graden.

Artikel 1. De regten, betrekkelijk tot de graden, zijn van drie soorten, te weten:

De regten van inschrijving op de lessen, welke zelfs bij die *faculteiten* ontvangen zullen worden, waar de inschrijving door ons decreet van den 17 Maart 1808 niet noodzakelijk verklaard is;

De regten van examen;

Het regt van diploma.

2. De inschrijvingen, en de daartoe betrekkelijke regten, zullen niet van de kweekelingen der lijceën gevorderd kunnen worden; het regt van een twintigste van hun kostgeld zal derzelver plaats vervangen.

3. De regten van inschrijving, wanneer zij niet bij het inschrijven op de lessen der faculteiten betaald zijn geworden, en de regten van examen, zullen voor hetzelve in de kassen der akademien gestort worden: die van diploma zullen het na het examen voldaan worden.

4. Elke akademische kas zal alle regten, hoe ook genoemd, ontvangen, en deswegens zonder uitkeering met den trezorier der universiteit afrekenen.

5. Le recteur de chaque académie sera chargé d'obtenir du grand-maître et de faire délivrer aux candidats, sans nouveaux frais, les ratifications des réceptions, et les expéditions de diplômes.

6. Les académies fourniront le local et seront chargées des frais de police pour les examens et thèses: les autres frais, et notamment ceux de l'impression des thèses, seront supportés par les candidats.

7. Lorsque le grand-maître aura jugé à propos de faire recommencer l'examen d'un candidat admis par une faculté, le second examen sera gratuit.

8. Le candidat qui se représenterait après avoir été jugé par une faculté n'être pas suffisamment instruit, payera de nouveau les droits d'examen.

9. Les droits à payer dans les facultés des lettres et des sciences, sont fixés ainsi qu'il suit:

Baccalauréat	Droits d'examen . . .	24 fr.
	Droits de diplôme . . .	36.
Licence	Droits des quatre inscriptions	12.
	Droits d'examen . . .	24.
	Droits de diplôme . . .	36.
Doctorat	Droits d'examen . . .	48.
	Droits de diplôme . . .	72.

Il sera payé par les candidats des facultés de droit et de médecine aux caisses des académies, pour droits de *visa* et ratification ordonnés par l'article 96 du décret du 17 Mars 1808, en sus de ce que les décrets existans leur prescriront de payer aux facultés, et non-obstant le prélèvement du dixième, prescrit par l'article 133 du décret du 17 Mars, savoir:

Pour le baccalauréat de droit	36 ff.
Pour la licence de droit	48.
Pour le doctorat de droit	48.
Pour le doctorat de médecine et de chirurgie	100.

11. Les réceptions des officiers de santé et de pharmaciens seront visées par les doyens des facultés de médecine et par les recteurs des acadé-

5. De rector van elke akademie zal gelast zijn, om de ratificatien der promotien, en de uitvaardiging der diplomas, zonder nieuwe kosten, van den grootmeester te verwerven, en aan de candidaten te doen afgeven.

6. De akademien zullen het locaal voor de examens en disputen verschaffen, en met de kosten van politie daarvoor belast zijn. De andere kosten, en met name die van het drukken der theses, zullen door de candidaten gedragen worden.

7. Als de grootmeester dienstig geoordeeld hebben zal, om het examen van een candidaat, door eene faculteit goedgekeurd, op nieuw te beginnen, zal het tweede examen kosteloos zijn.

8. De candidaat, die zich op nieuw zal mogen aandienen, na dat eene faculteit hem niet genoeg onderwezen zal hebben geoordeeld, zal de regten van examen op nieuw betalen.

9. De regten, bij de faculteiten van letterkunde en wetenschappen te betalen, worden bepaald, als volgt:

Baccalaureaat.	Regten van examen . .	24 franken.
	Regten van diploma . .	36
Licentiaatschap.	Regten van inschrijvingen	12
	Regten van examen . .	24
	Regten van diploma . .	36
Doctoraat.	Regten van examen . .	48
	Regten van diploma . .	72

10. Er zal door de candidaten der faculteiten van regtsgeleerdheid en medicijnen, voor regten van *visa*, en ratificatie, door artikel 96 van het decreet van den 17 Maart 1808 bevolen, boven het gene de bestaande decreten hun aan de faculteiten gelasten te betalen, en niet tegenstaande de heffing van een tiende, door artikel 133 van het decreet van den 17 Maart voorgeschreven, aan de kassen der akademien betaald worden, te weten:

Voor het baccalaureaat in de regtsgeleerdheid	36 fr.
Voor het licentiaatschap in de regtsgeleerdheid	48
Voor het doctoraat in de regtsgeleerdheid .	48
Voor het doctoraat in de medicijnen en chirurgie	100

11. De promotien der gezondheidsofficieren en apothekers zullen door de dekens der medische faculteiten, en door de rectoren der akademien, geviseerd

mies; il sera payé pour ce *visa* cinquante francs, et à Paris 100 francs.

12. Les droits d'examen en théologie seront de 10 francs pour chacun; les droits de diplôme seront

Pour le baccalauréat, de . . . . . 15 fr.
Pour la licence, de . . . . . 15.
Pour le doctorat, de . . . . . 50.

13. Les personnes que l'article 11 du décret impérial du 17 Septembre 1808 met dans le cas d'obtenir des diplômes sans examen préalable, et qui auraient été graduées des anciennes universités, ne payeront, comme les gradués eux mêmes, que les droits de diplôme.

Celles de ces personnes qui n'auraient point été graduées dans les anciennes universités, seront tenues, pour obtenir les diplômes correspondans à leurs grades, de payer les droits d'examen et ceux de diplôme.

TITRE II.

Des droits relatifs aux emplois.

14. Tous les officiers et autres employés de l'université des académies et des lycées qui entrent dans des fonctions salariées ou qui passeront à des fonctions supérieures, payeront, une fois pour toutes, pour droit de sceau de leurs diplômes et brevets, le vingt-cinquième de leur traitement fixe.

15. Ce droit pourra être acquitté en trois payemens égaux par une retenue faite sur les trois premiers mois de leur traitement.

16. Les personnes qui seront confirmées dans leurs emplois actuels, seront exemptes de ce droit.

17. La formule de diplôme, pour la collation des grades, sera conforme à celle annexée à notre présent décret.

18. Notre ministre de l'intérieur est chargé de l'exécution de notre présent décret.

(*Suit la formule de diplôme*).

worden; er zal voor dit *visa* vijftig franken, en te Parijs honderd franken, betaald worden.

12. De regten van examen in de godgeleerdheid zullen zijn van 10 franken voor elk examen; de regten van diploma zullen zijn:

Voor het baccalaureaat, van	15 franken.
Voor het licentiaatschap, van	15
Voor het doctoraat, van	50

13. De personen, die het 11 artikel van het keizerlijke decreet van den 17 September 1808 in het geval stelt, van zonder voorloopig examen diplomas te bekomen, en die door de oude universiteiten mogen zijn gegradueerd, zullen, even als de gegradueerden zelven, slechts de regten van diploma betalen.

Die gene van deze personen, die aan de oude universiteiten niet mogen zijn gegradueerd, zullen ter verkrijging van diplomas, die met hunne graden overeenkomstig zijn, de regten van examen, en die van diploma, hebben te betalen.

TITEL II.

Van de regten betrekkelijk tot de ambten.

14. Al de officieren, en verdere beambten, der universiteit, der akademien en der lijceën, die in bezoldigde ambten treden, of die tot hoogere ambten zullen overgaan, zullen, eens vooral, voor zegelregt van hunne diplomas en brevetten, een vijf en twintigste van hun vast traktement betalen.

15. Dit regt zal in drie gelijke termijnen betaald kunnen worden, door eene inhouding op de drie eerste maanden van hun traktement.

16. De personen, die in hunne werkelijke bedieningen zullen worden bevestigd, zullen van dit regt vrij zijn.

17. Het formulier van diploma, ter opdragt van graden, zal overeenkomen met dat gene, dat aan ons tegenwoordig decreet gehecht is.

18. Onze minister van binnenlandsche zaken wordt tot uitvoering van het tegenwoordige decreet gelast.

(*Volgt het formulier van diploma*).

UNIVERSITÉ IMPÉRIALE.

DIPLOME de

AU NOM DE NAPOLÉON, EMPEREUR DES FRANÇAIS, ROI D'ITALIE, ET PROTECTEUR DE LA CONFÉDÉRATION DU RHIN.

NOUS, LOUIS DE FONTANES, Grand-Maître de l'Université impériale, Comte de l'Empire,

Vu le certificat d'aptitude au grade de...., accordé le.... par le doyen et les professeurs de la faculté de...., Académie de...., au sieur...., né à...., département d...., le....;

Vu l'approbation donnée à ce certificat par...., recteur de ladite Académie;

Ratifiant ledit certificat,

DONNONS par ces présentes au sieur.... le diplôme de..., pour en jouir avec les droits et pérogatives qui y sont attachés par les lois, décrets et réglemens, tant dans l'ordre civil que dans l'ordre des fonctions de l'université.

Donné au chef-lieu et sous le sceau de l'université.

A Paris, le.... le Grand-Maître,....

LE CHANCELIER.... Par S. E. le Grand-Maître, *le secrétaire-général.... Délivré par nous,* RECTEUR de l'ACADÉMIE....

DÉCRET IMPÉRIAL *concernant les élèves des séminaires.*

Au Palais des Tuileries, le 9 Avril 1809.

NAPOLÉON, Empereur des Français, Roi d'Italie et Protecteur de la confédération du Rhin;

Sur le rapport de notre ministre des cultes;

Notre conseil d'état entendu,

Nous avons décrété et décrétons ce qui suit:

Article 1er. Pour être admis dans les séminaires, maintenus par l'article 3 de notre décret du 17 Mars comme écoles spéciales de théologie, les

KEIZERLIJKE UNIVERSITEIT.

DIPLOMA van

IN NAAM VAN NAPOLEON, KEIZER DER FRANSCHEN, KONING VAN ITALIE, EN BESCHERMER VAN HET RIJNVERBOND.

Wij, LOUIS DE FONTANES, Grootmeester der keizerlijke universiteit, Graaf des rijks,

Gezien het certifikaat van bekwaamheid tot den graad van...., toegestaan den.... door deken en professoren der faculteit van...., akademie van...., aan den heer...., geboren te...., departement van...., den....;

Gezien de approbatie aan dit certificaat gegeven door...., rector van gezegde akademie;

Ratificerende het bovengemelde certificaat,

GEVEN door deze aan den heer.... het diploma van...., om daarvan genot te hebben, met de regten en voordeelen, die daaraan gehecht zijn door de wetten, decreten, en reglementen, zoo in de burgerlijke orde, als in de orde der bedieningen van de universiteit.

Gegeven in de hoofdplaats, en onder het zegel der universiteit,

Parijs, den.... De Grootmeester....

DE KANSELIER.... Op last van Z. E. den Grootmeester *de secretaris-generaal,.... Afgegeven door ons,* RECTOR DER AKADEMIE,....

KEIZERLIJK DECREET *nopens de kweekelingen der seminarien.*

In het paleis der Tuilerien, den 9 April 1809.

NAPOLEON, Keizer der Franschen, Koning van Italie, en Beschermer van het Rijnverbond.

Op het rapport van onzen minister van eeredienſten;

Onze staatsraad gehoord;

Hebben wij besloten, en besluiten wij, als volgt:

Artikel 1. Om in de seminarien, door artikel 3 van ons decreet van den 17 Maart, als bijzondere scholen van godgeleerdheid, in stand gehouden, toegelaten te

élèves devront justifier, qu'ils ont reçu le grade de bachelier dans la faculté des lettres.

2. Les élèves, actuellement existans dans lesdits séminaires, pourront continuer leurs études, quoiqu'ils n'aient pas rempli la condition ci-dessus.

3. Aucune autre école, sous quelque dénomination que ce puisse être, ne peut exister en France, si elle n'est régie par des membres de l'université impériale et soumise à ses règles.

4. Le grand-maître de notre université impériale et son conseil accorderont un intérêt spécial aux écoles secondaires que les départemens, les villes, les évêques ou les particuliers voudront établir, pour être consacrées plus spécialement aux élèves qui se destinent à l'état ecclésiastique.

5. La permission de porter l'habit ecclésiastique pourra être accordée aux élèves desdites écoles, dont les prospectus et les réglemens seront approuvés par le grand-maître et le conseil de l'université, toutes les fois qu'ils ne contiendront rien de contraire aux principes généraux de l'institution.

6. Le grand-maître pourra autoriser, dans nos écoles secondaires ou lycées, des fondations de bourses, demi-bourses ou toutes autres donations, pour des élèves destinés à l'état ecclésiastique.

7. Nos ministres des cultes et de l'intérieur sont chargés de l'exécution du présent décret, qui sera inséré au bulletin des lois.

DÉCRET IMPÉRIAL, *contenant diverses dispositions pour accorder le régime des anciennes écoles avec celui de l'université.*

Au camp impérial d'Ebersdorf, le 4 Juin 1809.

NAPOLÉON, Empereur des Français, Roi d'Italie et Protecteur de la Confédération du Rhin;

worden, zullen de kweekelingen moeten doen blijken, dat zij den graad van baccalaureus bij de faculteit van letterkunde verworven hebben.

2. De kweekelingen, die in de gezegde seminarien werkelijk aanwezig zijn, zullen hunne studien kunnen voortzetten, schoon zij de bovengemelde voorwaarde niet vervuld hebben.

3. Er zal in Frankrijk geene andere school, onder welke benaming ook, mogen bestaan, zoo dezelve door geene leden der keizerlijke universiteit bestuurd wordt, en aan derzelver regels onderworpen is.

4. De grootmeester van onze keizerlijke universiteit, en derzelver raad, zullen een bijzonder belang stellen in de secondaire scholen, die de departementen, de steden, de bisschoppen, of bijzondere personen, zullen willen oprigten, om inzonderheid voor jonge lieden te dienen, die zich tot den kerkelijken stand schikken.

5. Er zal verlof, tot het dragen van een kerkelijk gewaad, kunnen worden verleend aan de kweekelingen der gezegde scholen, welker prospectussen en reglementen door den grootmeester en raad der universiteit zullen worden goedgekeurd, zoo dikwijls dezelve niets behelzen zullen, dat tegen de algemeene grondbeginselen van het onderwijs aanloopt.

6. De grootmeester zal verlof kunnen geven tot oprigting van beurzen, halve beurzen, of andere donatien, aan onze secondaire scholen, of lijceën, voor kweekelingen, die tot den kerkelijken stand bestemd zijn.

7. Onze ministers van eerediensten en binnenlandsche zaken worden gelast tot uitvoering van het tegenwoordige decreet, dat in het bulletin der wetten zal worden geplaatst.

KEIZERLIJK DECREET, *behelzende verschillende bepalingen, om het bestuur der oude scholen met dat der universiteit overeen te brengen.*

In het keizerlijk kamp van Ebersdorf, den 4 Junij 1809.

NAPOLEON, Keizer der Franschen, Koning van Italie, en Beschermer van het Rijnverbond;

Sur le rapport de notre ministre de l'intérieur;

Notre conseil d'état entendu,
Nous avons décrété et décrétons ce qui suit;

TITRE Ier.

Des facultés de droit.

Article 1er. Conformément à l'article 91 du décret impérial du 17 Mars 1808, les inspecteurs actuels des écoles de droit deviendront inspecteurs-généraux de l'université, formant l'ordre des facultés de droit.

Les fonctions qu'ils exerçaient pour régler l'enseignement du droit, et pour viser les diplômes des facultés de ce nom, seront réparties suivant les règles établies dans le même décret, ainsi qu'il va être dit.

2. Conformément aux articles 60 et 76 de ce décret, l'enseignement du droit sera réglé, comme celui de toutes les autres facultés, par le conseil de l'université. Cependant le grand-maître pourra y appeler les inspecteurs des facultés de droit, quand il jugera leurs lumières nécessaires. Il pourra aussi réunir ces inspecteurs, comme ceux des autres facultés, sous la présidence de l'un des conseillers titulaires, pour avoir leur avis sur les matières relatives à l'enseignement du droit.

3. Aux termes de l'article 96, les diplômes seront visés par les recteurs, qui les enverront à la ratification du grand-maître et les délivreront aux gradués.

Les recteurs coteront, parapheront et clorront, chaque trimestre, les registres des inscriptions, tenus par les secrétaires des écoles.

4. Conformément aux articles 87 et 97, les fonctions des conseils particuliers de discipline et d'enseignement des facultés de droit, et la surveillance de leurs commités d'administration, appartiendront aux conseils des académies dont elles font partie.

5. Conformément aux articles 62 et 77 du dé-

Op het rapport van onzen minister van binnenlandsche zaken;

Onze staatsraad gehoord,

Hebben wij besloten, en besluiten wij, als volgt:

TITEL I.

Van de regtsgeleerde faculteiten.

Artikel 1. In overeenkomst met artikel 91 van het keizerlijk decreet van den 17 Maart 1808, zullen de werkelijke inspecteuren der scholen van regtsgeleerdheid algemeene inspecteurs der universiteit worden, de klasse der regtsgeleerde faculteiten uitmakende.

De werkzaamheden, die zij waarnamen, om het onderwijs in de regtsgeleerdheid te regelen, en de diplomas der faculteiten van dien naam te viseren, zullen volgens de regels, in hetzelfde decreet vastgesteld, derwijze verdeeld worden, als gezegd worden zal.

2. In overeenkomst met artikel 60 en 76 van dat decreet, zal het onderwijs in de regtsgeleerdheid, even als dat van al de overige faculteiten, door den universiteitsraad geregeld worden. Echter zal de grootmeester de inspecteurs der regtsgeleerde faculteiten daarbij kunnen roepen, als hij hunne inlichting noodig oordeelen zal. Hij zal dezelve inspecteurs ook, even als die der andere faculteiten, onder voorzitting van eenen raad *titularis*, kunnen doen vergaderen, om hun advijs nopens onderwerpen, die tot het onderwijs in de regtsgeleerdheid betrekkelijk zijn, in te winnen.

3. Volgens artikel 96 zullen de diplomas door de rectoren geviseerd worden, die dezelve ter ratificatie aan den grootmeester zenden, en ze aan de gegradueerden afgeven zullen.

De rectoren zullen alle drie maanden de registers der inschrijvingen, door de secretarissen der scholen gehouden, coteren, parapheren en sluiten.

4. In overeenstemming met artikel 87 en 97, zullen de werkzaamheden der bijzondere raden van tucht en onderwijs voor de regtsgeleerde faculteiten, en het toeverzigt van derzelver committés van administratie, aan de raden der akademien, waarvan zij een deel uitmaken, toebehooren.

5. In overeenstemming met artikel 62 en 77 van het

versité, en exécution de l'article 77 du décret du 17 Mars 1808.

9. Les budgets des facultés de droit formeront un titre des budgets généraux des académies, dans lesquelles ces facultés seront comprises.

10. Le supplément de traitement et le droit de présence, indiqués dans les articles 16 et 65 du décret du 4me jour complémentaire an XII, seront déterminés par le conseil de l'université, d'après l'avis des recteurs et sur la proposition du grand-maître.

11. Les fonds, déjà versés à la caisse d'amortissement, et ceux qui auraient dû y être versés en vertu de l'article 65 de notre décret du 4me jour complémentaire an XII, après le payement des dépenses annuelles, ordinaires et extraordinaires, de chaque faculté, seront versés dans la caisse de l'université, les premiers pour être employés d'abord aux dépenses des facultés de même ordre, et les seconds pour servir aux dépenses de l'université.

TITRE II.

Des facultés de médecine.

12. Les dispenses d'examen pour être reçu à soutenir une thèse, à l'effet d'obtenir le diplôme de docteur, dans les cas prévus par l'article 11 de la loi du 19 Ventôse an XI, et par les articles 31 et 32 de l'arrêté du 20 Prairial de la même année, portant réglement pour l'exercice de la médecine, seront données par le grand-maître sur le rapport du recteur de l'académie, où le diplôme sera demandé: ces dispenses ne pourront être accordées que jusqu'au 1er Janvier 1815.

13. Les dispenses d'inscriptions, mentionnées aux articles 27, 28 et 29 du dit arrêté du 20 Prairial an XI, seront aussi délivrées par le grand-maître, sur le rapport du recteur.

14. Le recteur cotera, paraphera et clorra le

gevolge van artikel 77 van het decreet van den 17 Maart 1808.

9. De budgets der regtsgeleerde faculteiten zullen eene afdeeling van de algemeene budgets dier akademien uitmaken, onder welke die faculteiten begrepen zullen zijn.

10. De aanvulling van traktementen, en het presentiegeld, in artikel 16 en 65 van het decreet van den 4 aanvullingsdag des twaalfden jaars vermeld, zullen door den universiteitsraad bepaald worden, naar het advijs der rectoren, en op voorstel van den grootmeester.

11. De fondsen, die reeds in de amortisatiekas gestort zijn, en die, uit hoofde van artikel 65 van ons decreet van den 4 aanvullingsdag des twaalfden jaars, na betaling der jaarlijksche gewone en buitengewone uitgaven van elke faculteit, daarin hadden moeten worden gestort, zullen in de kas der universiteit gestort worden; de eerstgemelde, om straks aan de uitgaven der faculteiten van dezelfde soort besteed te worden, en de tweede, om voor de uitgaven der universiteit te dienen.

TITEL II.

Van de medische faculteiten.

12. De vrijstellingen van examen, om tot verdediging van theses ter verkrijging van een diploma van doctor toegelaten te worden, in de gevallen, waaromtrent door artikel 11 der wet van den 19 Ventose des elfden jaars, en door artikel 31 en 32 van het besluit van den 20 Prairial deszelfden jaars, een reglement voor de oefening der geneeskunde behelzende, voorziening gedaan is, zullen door den grootmeester, op rapport van den rector der akademie, waar het diploma gevraagd zal zijn, verleend worden. Deze vrijstellingen zullen slechts tot aan den 1 Januarij 1815 vergund kunnen worden.

13. De vrijstellingen van inschrijvingen, in artikel 27, 28 en 29 van het gezegde besluit van den 20 Prairial des elfden jaars vermeld, zullen oók, op rapport van den rector, door den grootmeester verleend worden.

14. De rector zal de inschrijvingsregisters, door den

registre des inscriptions, tenu par le secrétaire de la faculté.

Il visera et délivrera les diplômes des gradués, conformément à l'article 96 du décret du 17 Mars 1808.

15. Il sera procédé pour la formation des budgets des facultés de médecine, et pour le payement de leurs dépenses, ainsi qu'il a été réglé par les articles 5, 6, 8, 9 et 10 ci-dessus pour les facultés de droit.

TITRE III.

Des universités de Turin et de Gènes, de la manière d'agréger ces universités à l'université impériale.

16. L'université de Turin formera, avec les écoles du ressort de la cour d'appel du même nom, conformément au décret impérial du 11 Décembre 1808, l'une des académies dont l'université impériale doit se composer.

17. Son grand conseil d'administration sera remplacé par un conseil académique, dans la forme et avec les fonctions prescrites par le titre X du décret impérial du 17 Mars 1808.

18. Les écoles de droit et de médecine de cette académie formeront deux facultés de ces noms.

Les écoles des sciences naturelles et mathématiques seront réunies pour former la faculté des sciences.

L'école des langues et d'antiquité sera organisée en faculté des lettres.

Il y sera établi une faculté de théologie.

19. Les fonctions des conseils particuliers de discipline établis près de chaque faculté, remplies par le conseil académique de Turin, seront conservées.

20. L'université de Gènes formera, comme celle de Turin, l'une des académies de l'université impériale, comme il est dit aux articles 18 et 19.

secretaris der faculteit gehouden, coteren, parapheren en sluiten.

Hij zal, in overeenkomst met artikel 96 van het decreet van den 17 Maart 1808, de diplomas der gegradueerden viseren en afgeven.

15. Er zal ten aanzien van de formering der budgets van de medische faculteiten, en ten aanzien van de betaling harer uitgaven, derwijze gehandeld worden, als hierboven in artikel 5, 6, 8, 9 en 10 nopens de regtsgeleerde faculteiten bepaald is.

TITEL III.

Van de universiteiten van Turin en Genua, en van de wijze der vereeniging van deze universiteiten met de keizerlijke universiteit.

16. De universiteit van Turin zal, met de scholen van het regtsgebied van het hof van appel van denzelfden naam, in overeenkomst met het keizerlijk decreet van den 11 December 1808, eene der akademien vormen, waaruit de keizerlijke universiteit bestaan zal.

17. Haar groote raad van administratie zal vervangen worden door eenen akademischen raad, in den vorm, en met de werkzaamheden, die door titel X van het keizerlijk decreet van den 17 Maart 1808 voorgeschreven worden.

18. De regtsgeleerde en medische scholen van deze akademie zullen twee faculteiten van dien naam uitmaken.

De scholen van natuur- en wiskundige wetenschappen zullen vereenigd worden, om de faculteit van wetenschappen te vormen.

De school van talen en oudheden zal tot eene letterkundige faculteit georganiseerd worden.

Er zal eene theologische faculteit worden opgerigt.

19. De werkzaamheden der bijzondere raden van tucht bij elke faculteit, welke door den akademischen raad van Turin vervuld worden, zullen blijven voortduren.

20. De universiteit van Genua zal, even als die van Turin, eene der akademien van de keizerlijke universiteit uitmaken, zoo als in artikel 18 en 19 gezegd is.

21. Les écoles de droit et de médecine formeront les deux facultés du même nom.

L'école de pharmacie sera conservée, et annexée à la faculté de médecine.

Les écoles des sciences et de littérature seront organisées en facultés des sciences et des lettres.

L'école des sciences commerciales sera annexée à la faculté des sciences.

Il y sera formé une faculté de théologie.

22. Le conseil de l'université fera les réglemens nécessaires pour l'exécution complète du présent titre.

TITRE IV.

Des bureaux d'administration des lycées et des collèges.

23. Les bureaux d'administration, établis près des lycées, seront remplacés par les conseils académiques; et, dans les lycées éloignés du chef-lieu, par des délégués du recteur, présidés par un inspecteur d'académie.

24. Les bureaux d'administration des collèges seront nommés par les recteurs, et présidés par un inspecteur d'académie.

TITRE V.

Dispositions générales.

25. Les dépenses des collèges à la charge des communes seront réglées, chaque année, avant la rédaction du budget de ces communes, par le conseil de l'université, sur l'avis des recteurs des académies et la proposition du grand-maître.

26. Les diplômes, donnés par le grand-maître aux gradués, ne sont point assujettis au timbre.

21. De regtsgeleerde en medische scholen zullen de beide faculteiten van denzelfden naam vormen.

De pharmaceutische school zal in stand gehouden, en aan de medische faculteit gehecht worden.

De scholen van wetenschappen en litteratuur zullen tot faculteiten van wetenschappen en letterkunde georganiseerd worden.

De school van commerciele kundigheden zal aan de faculteit van wetenschappen verbonden worden.

Er zal eene theologische faculteit geformeerd worden.

22. De universiteitsraad zal de noodige reglementen, ter volkomene uitvoering van dezen titel, vervaardigen.

TITEL IV.

Van de bureaux van administratie voor de lijceën en collegien.

23. De bureaux van administratie, bij de lijceën opgerigt, zullen door de akademische raden vervangen worden; en in de lijceën, van de hoofdplaats verwijderd, door gemagtigden van den rector, die eenen inspecteur van de akademie tot voorzitter hebben zullen.

24. De bureaux van administratie voor de collegien zullen door de rectoren benoemd, en door eenen inspecteur van de akademie gepresideerd worden.

TITEL V.

Algemeene bepalingen.

25. De uitgaven der collegien ten laste der steden zullen elk jaar, voor de opmaking van het budget van die steden, door den universiteitsraad, op advijs van de rectoren der akademien, en op voorstel van den grootmeester, geregeld worden.

26. De diplomas, door den grootmeester aan de gegradueerden verleend, zullen niet aan het regt van het klein zegel onderworpen wezen.

TITRE VI.

Dispositions transitoires sur les écoles vétérinaires et de musique de Turin, les écoles des arts du dessin de Turin et de Gènes.

27. Notre ministre de l'intérieur nous fera un rapport, dont l'objet sera d'assimiler l'école vétérinaire de Turin à nos écoles impériales d'Alfort et de Lyon.

28. L'école de musique de Turin sera organisée de manière à être rattachée au conservatoire de musique de Paris.

29. Les écoles des arts du dessin de Turin et de Gènes seront rattachées aux écoles spéciales qui existent à Paris au palais des sciences et des arts.

30. Notre ministre de l'intérieur nous proposera la quotité de la retenue à faire sur la dotation de l'université de Turin, pour former celle de l'école vétérinaire et de musique, de l'école des arts du dessin de Turin; pareille mesure sera prise sur les fonds de l'académie de Gènes pour l'école des arts du dessin de cette ville, et, au besoin, le supplément qui serait nécessaire pour améliorer le système de ces établissemens.

31. Chacun d'eux conservera la jouïssance du local qu'il possède maintenant.

32. Notre ministre de l'intérieur est chargé de l'exécution du présent décret, qui sera inséré au bulletin des lois.

DÉCRET IMPÉRIAL *sur les causes et le mode d'exclusion des élèves des lycées.*

Au camp impérial de Schonbrunn, le 1er Juillet 1809.

NAPOLÉON, Empereur des François, Roi d'Italie et protecteur de la Confédération du Rhin;

TITEL VI.

Bepalingen voor het tegenwoordig tijdstip, nopens de veeartsenij- en muzijk-scholen van Turin, en de teekenscholen van Turin en Genua.

27. Onze minister van binnenlandsche zaken zal ons een rapport voorleggen, strekkende om de veeartsenijschool van Turin aan onze keizerlijke scholen van Alfort en Lijon gelijk te maken.

28. De muzijkschool van Turin zal derwijze georganiseerd worden, als dienen kan, om haar met het Parijsche conservatoire de musique te verbinden.

29. De teekenscholen van Turin en Genua zullen met de bijzondere scholen van het paleis van wetenschappen en kunsten te Parijs verbonden worden.

30. Onze minister van binnenlandsche zaken zal ons voorstellen, hoe veel er van de goederen der universiteit van Turin tot formering van fondsen voor de veeartsenij-, muzijk en teekenscholen van Turin zal dienen te worden afgezonderd; soortgelijk een maatregel zal er genomen worden ten aanzien van het fonds der akademie van Genua voor de teekenschool van deze stad, en, in geval van noodzaak, voor de aanvulling, die er tot verbetering der inrigting van die etablissementen vereischt zou mogen worden.

31. Elk derzelve zal het genot van het locaal, dat het thans bezit, behouden.

32. Onze minister van binnenlandsche zaken wordt gelast tot uitvoering van het tegenwoordig decreet, dat in het bulletin der wetten zal worden geplaatst.

KEIZERLIJK DECREET, *nopens de oorzaken en wijze van wegzending van kweekelingen uit de lijceën.*

In het keizerlijk kamp van Schonbrunn, den 1 Julij 1809.

NAPOLEON, Keizer der Franschen, Koning van Italie, en Beschermer van het Rijnverbond;

Sur le rapport de notre ministre de l'intérieur;

Notre conseil d'état entendu,
Nous avons décrété et décrétons ce qui suit:

§ Ier.

Dispositions générales sur l'exclusion des élèves des lycées.

Article 1er. Les causes d'exclusion d'un élève des lycées sont la desobéissance obstinée et continue à ses maîtres et à ses supérieurs, les menaces et les voies de fait contre eux, les atteintes aux moeurs et à la probité, l'insubordination habituelle, la provocation de ses camarades à la desobéissance.

§ II.

Du mode d'application aux élèves du gouvernement, des dispositions de l'article premier du présent décret.

2. Les parens des élèves qui, après des avertissemens de changer de conduite, ne se seront pas amendés, seront prévenus par les proviseurs, et invités à les retirer, pour les soustraire aux effets fâcheux de l'exclusion: celle-ci ne pourra être provoquée que lorsque les parens n'auront pas eu égard à l'invitation qui leur aura été faite, et seulement un mois après qu'ils auront été avertis de la nécessité de retirer leurs enfans des lycées.

3. L'exclusion d'un élève ne pourra être prononcée que dans les formes suivantes.

4. Le proviseur adressera au recteur de son académie les motifs qui lui paraîtront devoir donner lieu à l'exclusion, et pourra séquestrer préalablement l'élève dont il se plaint.

5. Le recteur fera vérifier les faits énoncés, par un inspecteur ou un officier de l'académie, qui, après avoir entendu le prévenu, ainsi que ceux

Op het rapport van onzen minister van binnenlandsche zaken;
Onze staatsraad gehoord,
Hebben wij besloten en besluiten wij, als volgt:

§. I.

Algemeene bepalingen nopens de wegzending van kweekelingen uit de lijceën.

Artikel 1. De oorzaken der wegzending van een kweekeling uit de lijceën zijn hardnekkige en aanhoudende ongehoorzaamheid aan zijne leermeesters en meerderen, bedreigingen en dadelijke beleedigingen van dezelven, krenking van de goede zeden en brasheid, hebbelijk gebrek aan ondergeschiktheid, verleiding van zijne schoolmakkers tot ongehoorzaamheid.

§ II.

Van de wijze, waarop de bepalingen des eersten artikels van het tegenwoordige decreet op de kweekelingen van het gouvernement zijn toe te passen.

2. De ouders der kweekelingen, die zich, na vermaningen tot verandering van hun gedrag niet zullen hebben verbeterd, zullen door de provisors gewaarschuwd en verzocht worden, om hen terug te halen, ten einde hen aan de nadeelige gevolgen der wegzending te onttrekken: deze zal geene plaats kunnen hebben, dan wanneer de ouders het verzoek, dat hun zal zijn gedaan, in den wind zullen hebben geslagen, en niet dan eene maand na dat zij van de noodzakelijkheid der terughaling van hunne kinderen uit de lijceën verwittigd zullen zijn geworden.

3. Er zal geene uitspraak ter wegzending van een kweekeling mogen worden gedaan, dan onder de volgende formaliteiten.

4. De provisor zal aan den rector van zijne akademie de beweegredenen toeschikken, die hem zullen toeschijnen de wegzending noodig te maken, en hij zal den kweekeling, waarover hij zich beklaagt, voorloopig in bewaring kunnen stellen.

5. De rector zal de waarheid der aangekondigde daadzaken doen navorschen door een inspecteur, of een officier der akademie, die, na den beschuldigden,

qui auront connaissance des faits, en dressera procès-verbal, auquel le proviseur pourra joindre ses observations.

6. Le procès-verbal sera communiqué par le recteur au conseil académique, qui donnera son avis sur l'exclusion proposée.

7. Les pièces seront adressées par le recteur au grand-maître de l'université, qui les communiquera au conseil de l'université.

8. Lorsque la section du conseil chargée de la police des écoles, dans le rapport qu'elle fera sur l'examen des pièces, sera d'avis qu'il y a lieu à l'exclusion de l'élève, cette exclusion sera prononcée par le grand-maître.

9. Le grand-maître fera parvenir au ministre de l'intérieur les pièces et le rapport du conseil de l'université, relatifs à l'exclusion de l'élève; et, si le ministre ne fait pas connaître dans le délai d'un mois, que l'empereur n'approuve pas l'exclusion, elle sera définitive.

§ III.

De l'exclusion des élèves du gouvernement pour cause de maladie contagieuse incurable.

10. Dans le cas de maladie contagieuse incurable, l'élève sera examiné par les officiers de santé en chef du lycée.

Le rapport de ces officiers de santé sera envoyé au recteur, qui fera faire un examen contradictoire par un docteur en médecine et un docteur en chirurgie, nommés par lui; et l'élève sera remis à ses parens, sur une décision du grand-maître, rendue sur l'avis du conseil de l'université.

Le proviseur pourra séquestrer ou placer en ville l'élève dont il est question, provisoirement et en attendant la décision.

even als hen, die kennis der daadzaken dragen zullen, te hebben gehoord, daarvan een proces-verbaal opmaken zal, waarbij de provisor zijne aanmerkingen zal kunnen voegen.

6. Dat proces-verbaal zal door den rector aan den akademischen raad worden medegedeeld, welke zijn advijs over de voorgestelde wegzending uitbrengen zal.

7. Daarop zullen de stukken door den rector aan den grootmeester der universiteit worden toegeschikt, die dezelve aan den universiteitsraad mededeelen zal.

8. Als de afdeeling van den raad, welke met de politie der scholen belast is, in het rapport, welk zij over het onderzoek der stukken doen zal, van advijs zijn zal, dat er reden tot wegzending van den kweekeling is, zal er door den grootmeester tot die wegzending worden gevonnist.

9. De grootmeester zal de stukken en het rapport van den universiteitsraad, betrekkelijk tot de wegzending van den kweekeling, bij den minister van binnenlandsche zaken inzenden; en, zoo de minister binnen verloop van eene maand geene kennis geeft, dat de keizer de wegzending niet goedkeurt, zal zij haar volle beslag krijgen.

§ III.

Van de wegzending van kweekelingen van het gouvernement uit hoofde van ongeneeslijke besmettelijke ziekte.

10. Ingeval van ongeneeslijke besmettelijke ziekte, zal de kweekeling door de opperste gezondheidsofficieren van het lijceë onderzocht worden.

Het rapport van deze gezondheidsofficieren zal aan den rector gezonden worden, die een tegen-onderzoek door eenen doctor in de medicijnen, en door eenen doctor in de chirurgie, door hem benoemd, in het werk zal doen stellen; en voorts zal de kweekeling, op eene uitspraak van den grootmeester, op het advijs van den universiteitsraad steunende, naar zijne ouders teruggezonden worden.

De provisor zal den kweekeling, over wien er beslist worden moet, voorloopig, en onder afwachting der uitspraak, van zijne makkers afzonderen, of in een of ander huis der stad kunnen plaatsen.

§ IV.

De l'exclusion des élèves pour défaut de paiement de moitié ou du quart de la pension.

11. Dans le cas où la pension d'un élève qui n'est pas à la bourse entière ne seroit point payée par les parens, après soumission par eux faite de l'acquitter, le proviseur prendra toutes les mesures convenables, même les voies judiciaires, pour en procurer le paiement; à l'effet de quoi il s'adressera au procureur impérial, pour qu'il suive sans frais à la chambre du conseil, comme pour les affaires du domaine.

12. Le délai d'un an passé, il en fera son rapport au recteur, lequel en rendra compte au grand-maître.

13. L'élève sera renvoyé à sa famille, contre laquelle le proviseur pourra d'ailleurs se pourvoir pour le paiement des trimestres échus.

14. Si le grand-maître le juge convenable, il pourra nous demander l'envoi de l'élève dans une école d'arts et métiers.

§ V.

Dispositions diverses.

15. Les enfans des personnes employées au service public, qui ont obtenu des bourses qui ne sont pas entières, et dont les parens seront reconnus hors d'état d'acquitter la portion restée à leur charge, pourront être admis à concourir, avec les pensionnaires et les externes, pour les bourses communales.

16. Il nous sera rendu compte, chaque année, des exclusions que le grand-maître de l'université aura été obligé de prononcer.

17. Notre grand-juge ministre de la justice et notre ministre de l'intérieur sont chargés de l'exécution du présent décret.

§ IV.

Van de wegzending van kweekelingen, bij gebrek der betaling van de helft, of van een vierde van het kostgeld.

11. In gevalle het kostgeld van een kweekeling, die op geene geheele beurs studeert, door de ouders niet voldaan wordt, na dat zij de betaling daarvan aangenomen hebben, zal de provisor alle geschikte maatregelen nemen, en zelfs den weg van regten inslaan, om de betaling daarvan te verwerven; ten welken einde hij zich tot den keizerlijken procureur vervoegen zal, op dat zij zonder kosten aan de kamer van den raad volge, even als voor domeinzaken.

12. Na verloop van een jaar respijt, zal hij daarvan berigt aan den rector geven, die daarvan aan den grootmeester verslag zal doen.

13. De kweekeling zal aan zijne familie terug gezonden worden, welke de provisor inmiddels wegens de betaling der vervallene kwartalen zal kunnen actioneren.

14. Zoo de grootmeester het dienstig acht, zal hij ons om het verzenden van den kweekeling naar eene school van kunsten en handwerken kunnen verzoeken.

§ V.

Verschillende bepalingen.

15. De kinderen van personen, in den publieken dienst gebruikt, die beurzen verkregen hebben, welke niet vol zijn, en wier ouders buiten staat gekend worden, om het deel, dat ten hunnen laste gebleven is, op te brengen, zullen toegelaten kunnen worden, om, met de kost- en dagleerlingen, naar de stedelijke beurzen te dingen.

16. Er zal ons jaarlijks verslag worden gedaan van de wegzendingen, tot welke de grootmeester der universiteit zal hebben moeten vonnissen.

17. Onze grootregter minister van justitie, en onze minister van binnenlandsche zaken, worden tot uitvoering van het tegenwoordige decreet gelast.

DÉCRET IMPÉRIAL *du 25 Février* 1810, *portant que l'édit de Louis XIV sur la déclaration du clergé de France, de* 1682, *sera regardé comme loi générale de l'empire.*

NAPOLÉON, Empereur des Français, Roi d'Italie et Protecteur de la Confédération du Rhin;

Vu l'article 14 de l'acte des constitutions de l'empire, du 17 du présent mois,

Nous avons décrété et décrétons ce qui suit:

L'édit de Louis XIV sur la déclaration faite par le clergé de France, de ses sentimens touchant la puissance ecclésiastique, donné au mois de Mars 1682, et enregistré en parlement, le 23 desdits mois et an, est déclaré loi générale de notre empire;

Duquel édit la teneur suit:

LOUIS, par la grâce de Dieu, roi de France et de Navarre, à tous présens et à venir, Salut! Bien que l'indépendance de notre couronne de toute autre puissance que de Dieu, soit une vérité certaine et incontestable, et établie sur les propres paroles de Jésus-Christ, nous n'avons pas laissé de recevoir avec plaisir la déclaration que les députés du clergé de France, assemblés par notre permission en notre bonne ville de Paris, nous ont présentée, contenant leurs sentimens touchant la puissance ecclésiastique; et nous avons d'autant plus volontiers écouté la supplication que lesdits députés nous ont faite de faire publier cette déclaration dans notre royaume, qu'étant faite par une assemblée composée de tant de personnes également recommandables par leur vertu et par leur doctrine, et qui s'emploient avec tant de zèle à tout ce qui peut être avantageux à l'église et à notre service, la

KEIZERLIJK DECREET, *van den 25 Februarij 1810, houdende, dat het edict van Lodewijk XIV van 1682, nopens de verklaring der Fransche geestelijkheid, als eene algemeene wet des keizerrijks zal worden aangemerkt.*

NAPOLEON, Keizer der Franschen, Koning van Italie, en Beschermer van het Rijnverbond;

Gezien artikel 14 der constitutionele acte van het keizerrijk, van den 17 der tegenwoordige maand;

Hebben wij besloten, en besluiten wij, als volgt:

Het edict, dat Lodewijk XIV, nopens de verklaring der Fransche geestelijkheid van haré gevoelens aangaande de kerkelijke magt, in de maand Maart van 1682 gegeven heeft, en dat den 23 der gezegde maand van het gezegde jaar, bij het parlement geregistreerd is, wordt voor eene algemeene wet van ons keizerrijk verklaard;

Welk edict van den volgenden inhoud is:

LODEWIJK, bij de gratie Gods, koning van Frankrijk en Navarre, aan alle tegenwoordigen en toekomenden, *salut!* Schoon de onafhankelijkheid onzer kroon van alle andere magt dan van God, eene zekere en onbetwistbare waarheid, en op de eigene woorden van Jezus Christus gevestigd is, hebben wij niettemin met genoegen de verklaring ontvangen, die de afgevaardigden der Fransche geestelijkheid, met ons verlof in onze goede stad Parijs vergaderd, ons aangeboden hebben, en die hunne gevoelens nopens de kerkelijke magt behelst; en wij hebben de bede, welke de gezegde afgevaardigden ons gedaan hebben, om die verklaring in ons koningrijk te doen publiceren, des te gewilliger verhoord, daar deze bede door eene vergadering van zoo vele personen, die zich door hunne deugd en door hunne leer gelijkelijk aanbevelen, en die zich met zoo veel ijver op al, wat voor de kerk en onzen dienst voordeelig zijn kan, toeleggen, gedaan is, en de wijsheid en gematigdheid, waarmede zij de gevoelens, die men nopens dit onderwerp hebben moet, geuit hebben, veel toebrengen kan, om onze onderdanen bij den cer-

sagesse et la modération avec laquelle ils ont expliqué les sentimens que l'on doit avoir sur ce sujet, peut beaucoup contribuer à confirmer nos sujets dans le respect qu'ils sont tenus, comme nous, de rendre à l'autorité que Dieu a donnée à l'église, et à ôter en même temps aux ministres de la religion prétendue réformée le prétexte qu'ils prennent des livres de quelques auteurs, pour rendre odieuse la puissance légitime du chef visible de l'église, et du centre de l'unité ecclésiastique: A CES CAUSES, et autres bonnes et grandes considérations, à ce nous mouvant, après avoir fait examiner ladite déclaration en notre conseil, Nous, par notre présent édit perpétuel et irrévocable, avons dit, statué et ordonné, disons, statuons et ordonnons, voulons et nous plaît, que ladite déclaration des sentimens du clergé sur la puissance ecclésiastique, ci-attachée sous le contre-scel de notre chancellerie, soit enregistrée dans toutes nos cours de parlement, bailliages, sénéchaussées, universités et facultés de théologie et de droit canon de notre royaume, pays, terres et seigneuries de notre obéissance.

Article 1er. Défendons à tous nos sujets et aux étrangers étant dans notre royaume, séculiers et réguliers, de quelque ordre, congrégation et société qu'ils soient, d'enseigner dans leurs maisons, collèges et séminaires, ou d'écrire aucune chose contraire à la doctrine contenue en icelle.

2. Ordonnons, que ceux qui seront dorénavant choisis pour enseigner la théologie dans tous les collèges de chaque université, soit qu'ils soient séculiers ou réguliers, souscriront ladite déclaration aux greffes des facultés de théologie, avant de pouvoir faire cette fonction dans les collèges ou maisons séculières et régulières; qu'ils se soumettront à enseigner la doctrine qui y est expliquée, et que les syndics des facultés de théologie présenteront aux Ordinaires des lieux, et à nos procureurs-généraux, des copies desdites soumissions, signées par les greffiers desdites facultés.

bied te houden, dien zij, even als wij, aan de magt, welke God aan de kerk verleend heeft, behooren toe te dragen, en om te gelijk aan de leeraars van den zoogenoemd hervormden godsdienst het voorwendsel te benemen, dat zij uit de boeken van eenige schrijvers ontleenen, om de wettige magt van het zigtbaar hoofd der kerk, en van het middelpunt der kerkelijke eenheid, hatelijk te maken: OM DEZE REDENEN, en andere goede en gewigtige bedenkingen, ons daartoe bewegende, na de gezegde verklaring in onzen raad te hebben doen onderzoeken, hebben wij, door ons tegenwoordig eeuwig en onherroepelijk edict, gezegd, vastgesteld, en bevolen, en zeggen wij, stellen wij vast, en bevelen wij, willen wij en behaagt het ons, dat de gezegde verklaring van de gevoelens der geestelijkheid nopens de kerkelijke magt, onder het contra-zegel van onze kanselarij hier bijgevoegd, geregistreerd worde bij al onze parlementshoven, baljuwschappen, seneschausseën, universiteiten, en faculteiten van godgeleerdheid en kanoniek regt, in ons koningrijk, en de gewesten, landen, en heerlijkheden, die ons onderworpen zijn.

Artikel 1. Wij verbieden aan al onze onderdanen, en aan de vreemdelingen, die zich in ons koningrijk bevinden, wereldlijke en geestelijke, van welke orde, congregatie en genootschap zij ook zijn mogen, iets, dat tegen de leer, in deze vervat, strijdig is, te leeraren, of te schrijven.

2. Wij bevelen, dat al de genen, die voortaan bij de onderscheiden collegien van elke universiteit gekozen zullen worden, om de godgeleerdheid te onderwijzen, de gezegde verklaring op de griffien der godgeleerde faculteiten onderschrijven zullen, voor en aleer zij dat onderwijs in de wereldlijke en kerkelijke collegien of huizen zullen mogen geven; dat zij zich verbinden zullen, om de leer, die daarin vervat is, te leeraren, en dat de syndicussen der godgeleerde faculteiten aan de bisschoppen of aartsbisschoppen van elke plaats, en aan onze procureurs-generaal, kopijen der gezegde verbintenissen, door de griffiers der gezegde faculteiten geteekend, zullen doen toekomen.

3. Dat in al de collegien en huizen der gezegde universiteiten, waar meer dan een professor wezen zal, het zij dezelve wereldlijk, het zij dezelve geestelijk zijn, een derzelve jaarlijks gelast zal worden, om de leer, in gezegde verklaring begrepen, te onderwijzen; en in de collegien, waar slechts een professor wezen zal, zal dezelve die leer om de drie jaren moeten voordragen.

4. Wij gelasten de sijndicussen der theologische faculteiten, om jaarlijks voor den aanvang der lessen, aan de aartsbisschoppen en bisschoppen der steden, waar die faculteiten gevestigd zijn, de namen der professoren, die tot het onderwijzen van de gezegde leer gelast zullen worden, op te geven, en dezelve aan onze procureurs-generaal toe te zenden; en de gezegde professoren, om de schriften, die zij aan hunne leerlingen dicteren zullen, aan voornoemde prelaten en procureurs-generaal te vertoonen, wanneer dezelve hun zulks bevelen zullen.

5. Wij willen, dat geen baccalaureus, zoo wereldlijk, als geestelijk, voortaan, zoo in de godgeleerdheid, als in het canoniek regt, licentiaat, of doctor zal kunnen worden, zonder de gezegde leer in eene van zijne theses te hebben gedefendeerd, waarvan hij hun zal doen blijken, die aan de universiteiten geregtigd zijn, om de gezegde graden te verleenen.

6. Wij vermanen, en gelasten tevens, al de aartsbisschoppen en bisschoppen van ons koningrijk, en de gewesten, landen, en heerlijkheden, die aan ons onderworpen zijn, tot aanwending van hun gezag, om de leer, in de gezegde verklaring van voorgemelde afgevaardigden der geestelijkheid vervat, in den omvang van hunne stichten te doen voordragen.

7. Wij bevelen de dekens en sijndicussen der godgeleerde faculteiten, om de hand aan de uitvoering dezer tegenwoordige te houden, op straffe van deswegens in hunne eigene en bijzondere personen te verantwoorden.

Dus geven wij aan onze welbeminde en getrouwe mannen, die onze parlementshoven uitmaken, in last, om deze onze tegenwoordige aanschrijving in den vorm van edict, tegelijk met de gezegde verklaring der geestelijkheid, te doen lezen, publiceren, en op de griffien

et des bailliages, sénéchaussées et universités de leurs ressorts, chacun en droit soi, et aient à tenir la main à leur observation, sans souffrir qu'il soit contrevenu directement et indirectement, et à procéder contre les contrevenans en la manière qu'ils jugeront à propos, suivant l'exigence des cas: car tel est notre plaisir; et, afin que ce soit chose ferme et stable à toujours, nous avons fait mettre notre scel à ces dites présentés. Donné à Saint-Germain-en-Laye, au mois de Mars, l'an de grâce 1682, et de notre règne le 39e. Signé LOUIS. Et plus bas, par le roi, COLBERT. *Visa*, LE TELLIER. Et scellées du grand sceau de cire verte.

DECLARATIO

Cleri gallicani de ecclesiasticâ potestate.

Ecclesiæ gallicanæ decreta et libertates à majoribus nostris tanto studio propugnatas, earumque fundamenta sacris canonibus et patrum traditione nixa, multi diruere moliuntur; nec desunt qui, earum obtentu, primatum beati Petri ejusque successorum romanorum pontificum à Christo institutum, iisque debitam ab omnibus christianis obedientiam, sedisque apostolicæ, in quâ fides prædicatur et unitas servatur ecclesiæ, reverendam omnibus gentibus majestatem imminuere non vereantur. Hæretici quoque nihil prætermittunt quo eam potestatem, quâ pax ecclesiæ continetur, invidiosam et gravem regibus et populis ostentent, iisque fraudibus simplices animas ab ecclesiæ matris christique adeo communione dissocient. Quæ ut incommoda propulsemus, nos, archiepiscopi et episcopi Parisiis mandato regio congregati (*) ecclesiam gallicanam repræsentantes, una cum cæteris ecclesiasticis viris nobiscum deputatis, diligenti tractatu habito, hæc sancienda et declaranda esse duximus.

(*) In numero 72, qui chirographum apposuerunt.

van onze gezegde hoven, en van de baljuwschappen, senechausseën, en universiteiten van hunne regtsgebieden te doen registreren, elk voor zijn eigen territoir, om voorts de hand aan derzelver nakoming te houden, zonder te gedogen, dat er regtstreeks of indirect daartegen gehandeld worde, en om tegen de overtreders derwijze te procederen, als zij, naar vereisch der gevallen, gepast oordeelen zullen: want zoodanig is ons welbehagen; en, op dat dit voor altoos eene vaste en standhoudende zaak zij, hebben wij ons zegel aan deze tegenwoordige doen hechten. Gegeven te Saint-Germain-en-Laye, in de maand Maart van het jaar 1682 der genade, en jaar 39 van ons koningrijk. (*Geteekend*) LOUIS. (*En lager*) Door den koning, COLBERT. *Visa*, LE TELLIER. En gezegeld met het groot zegel van groen was.

VERKLARING

der Fransche geestelijkheid over de kerkelijke magt.

Velen trachten de besluiten en vrijdommen der Fransche kerk, door onze voorouders met zoo veel ijver verdedigd, te vernielen; en er zijn ook, die zich niet ontzien, om, onder voorwendsel daarvan, de opperhoofdigheid van den heiligen Petrus, en deszelfs opvolgeren, de roomsche pauzen, door Christus ingesteld, de gehoorzaamheid, die alle christenen hun verschuldigd zijn, en de door alle volken te vereerene majesteit van den apostolischen stoel, bij welken het geloof verkondigd, en de eenheid der kerk bewaard wordt, te verkleinen. De ketters verzuimen ook niets, waarmede zij die magt, door welke de vrede der kerk bewaard wordt, als hatelijk en drukkende voor koningen en volken ten toon stellen, en door zulk bedrog eenvoudige zielen van de gemeenschap der moederkerk, en dus van die van Christus, afscheiden mogen. Om welke nadeelen af te weren, wij aartsbisschoppen en bisschoppen, op koninklijk bevel te Parijs vergaderd (*), de Fransche kerk vertegenwoordigende, te gelijk met de overige kerkelijken, die met ons afgevaardigd zijn, na rijpe beraadslaging, dit volgende hebben gemeend te moeten vaststellen en verklaren.

(*) Ten getale van 72, die deze verklaring eigenhandig onderteekend hebben.

1. Primum beato Petro ejusque successoribus Christi vicariis ipsique ecclesiæ rerum spiritualium et ad æternam salutem pertinentium, non autem civilium ac temporalium, a Deo traditam potestatem, dicente domino: *Regnum meum non est de hoc mundo*, et iterum, *reddite ergo quæ sunt cæsaris cæsari, et quæ sunt Dei Deo*; ac proinde stare apostolicum illud: *Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit. Non est enim potestas nisi a Deo. Quæ autem sunt, à Deo ordinatæ sunt. Itaque qui potestati resistit, Dei ordinationi resistit.* Reges ergo et principes in temporalibus nulli ecclesiasticæ potestati Dei ordinatione subjici, neque autoritate clavium ecclesiæ directe vel indirecte deponi, aut illorum subditos eximi à fide atque obedientiâ, ac præstito fidelitatis sacramento solvi posse, eamque sententiam publicæ tranquillitati necessariam, nec minus ecclesiæ quam imperio utilem, ut verbo Dei, patrum traditioni, et sanctorum exemplis consonam, omnino retinendam.

2. Sic autem inesse apostolicæ sedi ac Petri successoribus Christi vicariis rerum spiritualium plenam potestatem, ut simul valeant atque immota consistant sanctæ œcumenicæ synodi Constantiensis a sede apostolicâ comprobata, ipsoque romanorum pontificum ac totius ecclesiæ usu confirmata, atque ab ecclesiâ gallicanâ perpetuâ religione custodita decreta de autoritate conciliorum generalium, quæ sessione quartâ et quintâ continentur, nec probari a gallicanâ ecclesiâ qui eorum decretorum, quasi dubiæ sint auctoritatis ac minus approbata, robur infringant, aut ad solum schismatis tempus concilii dicta detorqueant.

3. Hinc apostolicæ potestatis usum moderandum per canones spiritu Dei conditos et totius mundi reverentiâ consecratos. Valere etiam regulas, mores et instituta à regno et ecclesiâ Gallicanâ recepta, patrumque terminos manere inconcussos; atque id pertinere ad amplitudinem apostolicæ se-

1. Vooreerst, dat er aan den heiligen Petrus, en deszelfs opvolgers, de stedehouders van Christus, en aan de kerk zelve, door God magt gegeven is in geestelijke, en tot de eeuwige zaligheid behoorende, zaken, maar niet in wereldsche en tijdelijke, daar de Heer zegt: *mijn rijk is niet van deze wereld;* en elders: *geeft dan den keizer dat des keizers is, en Gode dat Godes is;* en dat dus vast staat het, gene de apostel zegt: *Alle ziele zij de over haar gestelde magten onderdanig, want er is geene magt dan van God, en de magten, die er zijn, die zijn van God verordineerd. Wie derhalve de magt wederstaat, wederstaat Gods ordonnantie.* Dat derhalve koningen en vorsten door Gods ordonnantie in het tijdelijke aan geen kerkelijk gezag onderworpen zijn, en dat zij door het gezag van de sleutels der kerk noch regtstreeks, noch indirect, afgezet, en hunne onderdanen van trouw en gehoorzaamheid ontheven, noch van den afgelegden eed van getrouwheid ontslagen kunnen worden; en dat dit gevoelen, voor de algemeene rust noodzakelijk, en voor de kerk niet min dan voor het rijk nuttig, als overeenkomstig met Gods woord, met de overlevering der kerkvaderen, en met de voorbeelden der heiligen, allezins vastgehouden worden moet.

2. Dat intusschen de apostolische stoel, en de opvolgers van Petrus, en stedehouders van Christus, hunne volle magt in geestelijke zaken derwijze bezitten dat de, door den apostolischen stoel goedgekeurde, door de inachtneming van de roomsche pauzen zelve en van de gansche kerk bevestigde, en door de gallicaansche kerk met eenen bestendigen eerbied opgevolgde, besluiten van het heilige algemeene concilie van Constantz, over de magt van algemeene concilien, welke in de vierde en vijfde sessiën begrepen zijn, tevens gelden en onbewegelijk vast staan; en dat de gallicaansche kerk het niet eens is met hen, die de kracht van die besluiten krenken, als of dezelve van een twijfelbaar gezag en schaars goedgekeurd, waren, of die de gezegden van het concilie door verwringing bij den enkelen tijd der scheuring bepalen.

3. Dat daarom het gebruik der apostolische magt geregeld worden moet door canons, die door Gods geest gesticht, en door den eerbied der gansche wereld geheiligd zijn. Dat voorts ook de regels, manieren, en instellingen gelden, die door het koningrijk en de kerk van Frankrijk aangenomen zijn, en de voorouderlijke palen onverzet blijven; en dat het tot de hoogheid van

dis ut statuta et consuetudines tantæ sedis et ecclesiarum consensione firmatæ propriam stabilitatem obtineant.

4. In fidei quoque quæstionibus præcipuas summi pontificis esse partes, ejusque decreta ad omnes et singulas ecclesias pertinere, nec tamen irreformabile esse judicium, nisi ecclesiæ consensus accesserit.

Quæ accepta à patribus ad omnes ecclesias gallicanas atque episcopos iis spiritu sancto auctore præsidentes mittenda decrevimus; ut id ipsum dicamus omnes, simusque in eodem sensu et in eâdem sententiâ.

MANDONS ET ORDONNONS, etc.

DÉCRET IMPÉRIAL *concernant l'émérita et les pensions de retraite des membres de l'université.*

Au Palais de Fontainebleau, le 10 Octobre 1810.

NAPOLÉON, Empereur des Français, Roi d'Italie et Protecteur de la Confédération du Rhin;

Nous avons décrété et décrétons ce qui suit:

Article 1er. Le titre d'émérite est acquis aux membres de l'université après trente ans de service non-interrompus, et l'admission dans la maison de l'éméritat, ou la pension comme émérite, pourra être accordée au bout de ce terme.

2. Néanmoins ceux des membres de l'université qui, avant son organisation, ont quitté les fonctions de l'enseignement pour se livrer à d'autres fonctions publiques, n'auront à justifier que de trente années de services rendus à l'enseignement, dans les écoles centrales, lycées, anciennes universités et collèges de plein exercice, pour

den apostolischen stoel behoort, dat de bepalingen en gewoonten, door de overeenstemming van eenen zoo hoogen stoel met de kerken bevestigd, hare eigene vastheid behouden.

4. Dat de paus ook de voornaamste beslisser van geloofszaken is, en deszelfs besluiten zich over alle kerken, kerk voor kerk, uitstrekken, naar dat die uitspraak niet onverbeterlijk is, ten zij de overeenstemming der kerk daarbij kome.

Dit alles van de vaderen ontvangen hebbende, hebben wij besloten hetzelve aan alle gallicaansche kerken, en bisschoppen, die haar onder invloed van den heiligen geest besturen, toe te zenden; op dat wij alle hetzelfde spreken, en in denzelfden zin, en in hetzelfde gevoelen zijn mogen.

WIJ GELASTEN EN BEVELEN, enz.

KEIZERLIJK DECREET, *aangaande het emeritusschap en de emerituspensioenen van de leden der universiteit.*

In het paleis van Fontainebleau, den 10 October 1810.

NAPOLEON, Keizer der Franschen, Koning van Italie, en beschermer van het Rijnverbond;

Wij hebben besloten, en besluiten, als volgt:

Artikel 1. De titel van emeritus wordt door de leden der universiteit verworven, na dertig onafgebroken jaren van dienst, en de opneming in het huis van emeritusschap, of het emerituspensioen, zal aan het einde van dat tijdperk kunnen worden toegestaan.

2. Niettemin zullen die leden der universiteit, die, voor hare organisatie, de werkzaamheden van het onderwijs verlaten hebben, om zich tot andere publieke werkzaamheden te begeven, slechts van dertig jaren dienst aan het onderwijs, op de centrale scholen, lijceën, oude universiteiten, en collegien van den eersten rang, te hebben doen blijken, om den titel en het pensioen van emeritus te verkrijgen, mits hunne werk-

obtenir le titre et la pension d'émérite, pourvu qu'il n'y ait point d'interruption depuis la reprise de leurs fonctions dans l'université.

3. La pension d'émérite sera égale aux trois quarts du traitement fixe dont aura joui le fonctionnaire pendant les trois dernières années de son exercice.

Cette pension s'accroîtra d'un vingtième du traitement fixe, pour chaque année de service au-delà de trente ans. Elle n'augmentera plus passé le terme de trente-cinq ans, où elle deviendra égale au traitement fixe, calculé comme il est dit ci-dessus.

4. Tout membre de l'université, âgé de plus de soixante ans, ou attaqué de quelque infirmité pendant l'exercice de ses fonctions, pourra demander la pension de retraite avant l'époque fixée pour l'émérita. Lorsque le motif de la retraite aura été jugé légitime par le conseil de l'université, la pension sera réglée sur les bases suivantes :

De dix à quinze ans de service, calculé comme il est dit article 3, $\frac{1}{4}$ du traitemant fixe;
De quinze à vingt..... $\frac{1}{3}$ *idem;*
De vingt à vingt-cinq.. $\frac{1}{2}$ *idem;*
De vingt-cinq à trente.. $\frac{2}{3}$ *idem.*

Dans tous les cas, le *minimum* de la pension est fixé à cinq cents francs.

5. Ne sont pas compris dans les dispositions précédentes les membres de l'université, sur le traitement desquels il n'est point fait la retenue prescrite par l'art. 20 de notre décret du 17 Septembre 1808.

6. Les pensions de retraite des membres de l'université ne seront accordées qu'à raison des services rendus dans les établissemens d'instruction publique qui existent ou ont existé sur le territoire de l'empire Français.

Dans les lycées, les écoles centrales, les anciennes universités et collèges de plein exercice, les années de service seront comptées dans leur entier aux professeurs ou agens et fonctionnaires supérieurs.

zaamheden, na derzelver hervatting bij de universiteit, onafgebroken hebben voortgeduurd.

3. Het emerituspensioen zal gelijk zijn aan twee derden van het vaste traktement, welk de ambtenaar, gedurende de drie laatste jaren van zijnen dienst, zal hebben genoten.

Dit pensioen zal met een twintigste van het vaste traktement, voor elk jaar dienst boven de dertig jaren, vergroot worden. Die vergrooting zal ophouden, als de dienst boven de vijf en dertig jaren klimt, welke iemand, volgens de bovengemelde berekening, reeds zijn volle vaste traktement verschaffen.

4. Elk lid der universiteit, meer dan zestig jaren oud, of, gedurende de uitoefening van zijne werkzaamheden, door eenige ongesteldheid aangetast, zal voor het tijdstip, dat voor het emeritusschap bepaald is, om het emerituspensioen kunnen verzoeken. Wanneer de beweegreden tot het emeritusschap door den universiteitsraad wettig zal worden geoordeeld, zal het pensioen op de volgende grondslagen geregeld worden.

Van tien tot vijftien jaren dienst, berekend zoo als in artikel 3 gezegd is, $\frac{1}{4}$ van het vaste traktement;

Van vijftien tot twintig . . . . . $\frac{3}{8}$ *als voren.*
Van twintig tot vijf en twintig . . . $\frac{1}{2}$ *als voren.*
Van vijf en twintig tot dertig . . . $\frac{5}{8}$ *als voren.*

In allen gevalle wordt het *minimum* van het pensioen op vijf honderd franken bepaald.

5. In de naastvoorgaande bepalingen zijn die leden der universiteit niet begrepen, van welker traktement het geld, bij artikel 20 van ons decreet van den 17 September 1808 bepaald, niet ingehouden wordt.

6. De emerituspensioenen van de leden der universiteit zullen niet verleend worden, dan naar evenredigheid van diensten, gedaan in etablissementen van openbaar onderwijs, die op het grondgebied van het Fransche keizerrijk bestaan of bestaan hebben.

De jaren van dienst aan de lijceën, de centrale scholen, de oude universiteiten, en de collegien van den eersten rang, worden aan de professoren, of hoogere agenten en ambtenaren, in derzelver geheel toegerekend.

Dans les collèges d'un ordre inférieur, où le droit à l'éméritat n'était pas accordé, les années de service ne seront pas comptées.

7. Si un membre de l'université a été employé jusqu'en 1791, en qualité de professeur ou fonctionnaire supérieur, dans les anciennes universités ou collèges de plein exercice, ses services seront regardés comme non-interrompus, si la lacune n'a pas été de plus cinq ans; ils seront comptés pour cinq ans, si elle a été plus longue.

8. Les règles pour la délivrance des pensions de retraite aux principaux et régens de collèges, seront ultérieurement proposées par le conseil de notre université, et établies par un réglement rendu en notre conseil d'état, sur le rapport de notre ministre de l'intérieur.

9. Notre ministre de l'intérieur est chargé de l'exécution du présent décret.

DÉCRET IMPÉRIAL, *portant concession gratuite aux départemens, arrondissemens et communes, de la pleine propriété des édifices et bâtimens nationaux, actuellement occupés pour le service de l'administration, des cours et des tribunaux, et de l'instruction publique.*

Au palais des Tuileries le 9 Avril 1811.

NAPOLÉON, Empereur des Français, Roi d'Italie et Protecteur de la Confédération du Rhin;

Sur le rapport de notre ministre des finances, etc.

Notre conseil d'état entendu,

Nous avons décrété et décrétons ce qui suit:

Article 1er. Nous concédons gratuitement aux départemens, arrondissemens ou communes, la pleine propriété des édifices et bâtimens nationaux, actuellement occupés pour le service de l'administration, des cours et tribunaux, et de l'instruction publique.

De jaren van dienst aan collegien van een lageren rang, waaraan het regt van emeritusschap niet was toegestaan, zullen niet gerekend worden.

7. Zoo een lid der universiteit tot aan 1791 als professor, of hoogere ambtenaar, aan de oude universiteiten, of collegien van den eersten rang, gebruikt is geweest, zullen zijne diensten als onafgebroken beschouwd worden, zoo de gaping daarin niet grooter, dan van vijf jaren, is geweest; indien dezelve grooter is geweest, zullen dezelve voor vijf jaren gerekend worden.

8. De regels voor de verleening van pensioenen aan de hoofden en regenten van collegien zullen door den raad van onze universiteit nader voorgesteld, en vast bepaald worden door een reglement, op rapport van onzen minister van binnenlandsche zaken in onzen staatsraad gearresteerd.

9. Onze minister van binnenlandsche zaken wordt tot uitvoering van het tegenwoordige decreet gelast.

KEIZERLIJK DECREET, *behelzende den afstand om niet aan de departementen, arrondissementen en gemeenten, van den vollen eigendom der nationale gebouwen, thans gebruikt voor den dienst der administratie, der hoven en regtbanken, en van het openbaar onderwijs.*

In het paleis der Tuileriën, den 9 April 1811.

NAPOLEON, Keizer der Franschen, Koning van Italie, en Beschermer van het Rijnverbond;

Op het rapport van onzen minister van financiën, enz.
Onze staatsraad gehoord,
Hebben wij besloten, en besluiten wij, als volgt:

Artikel 1. Wij staan om niet af aan de departementen, arrondissementen of gemeenten, den vollen eigendom der nationale gebouwen, thans gebruikt voor den dienst der administratie, der hoven en regtbanken, en van het openbaar onderwijs.

2. La remise de la propriété des dits bâtimens sera faite par l'administration de l'enregistrement et des domaines aux préfets, sous-préfets ou maires, chacun pour les établissemens qui le concernent.

3. Cette concession est faite à la charge par les dits départemens, arrondissemens ou communes, chacun en ce qui le concerne, d'acquitter à l'avenir la contribution foncière, et de supporter aussi à l'avenir les grosses et menues réparations, suivant les règles et les proportions, établies pour chaque local par la loi du 11 Frimaire an 7, sur les dépenses départementales, municipales et communales, et par l'arrêté du 27 Floréal an 8 pour le payement des dépenses judiciaires.

4. Il ne pourra à l'avenir être disposé d'aucun édifice national en faveur d'un établissement public qu'en vertu d'un décret impérial.

5. Notre grand-juge ministre de la justice, nos ministres des finances et de l'intérieur, sont chargés, chacun en ce qui le concerne, de l'exécution du présent décret qui sera inséré au bulletin des lois.

DÉCRET IMPÉRIAL *concernant les bourses des lycées.*

Au palais de Saint-Cloud, le 2 Mai 1811.

NAPOLÉON, Empereur des François, Roi d'Italie et protecteur de la Confédération du Rhin, Médiateur de la Confédération Suisse;

Sur le rapport de notre ministre de l'intérieur;

Notre conseil d'état entendu;

Nous avons décrété et décrétons ce qui suit:

2. De overdragt van den eigendom der genoemde gebouwen zal gedaan worden door het bestuur van de registratie en de domeinen aan de prefekten, onderprefekten of maires, elk voor de etablissementen, die hem betreffen.

3. Deze afstand wordt gedaan onder voorwaarde, dat de departementen, arrondissementen of gemeenten, elk voor het zijne, in het vervolg de grondbelasting zullen betalen, en ook de groote en kleine reparatiën zullen brengen onder de departementale, municipale en gemeentelijke uitgaven, volgens de regels en verhoudingen, voor elk lokaal bepaald bij de wet van den 11 Frimaire jaar 7, en bij het arrêté van den 27 Floréal jaar 8 betreffende de betaling van de onkosten der justitie.

4. Er zal in het vervolg over geen nationaal gebouw ten behoeve van een publiek etablissement anders kunnen beschikt worden dan uit kracht van een keizerlijk decreet.

5. Onze grootregter minister van justitie, onze ministers van finantiën en van binnenlandsche zaken worden gelast, elk voor zoo veel hem aangaat, met de uitvoering van het tegenwoordig decreet, dat in het bulletin der wetten zal worden geplaatst.

KEIZERLIJK DECREET, *aangaande de beurzen der lijceën.*

In het paleis van Saint-Cloud, den 2 Mei 1811.

NAPOLEON, Keizer der Franschen, Koning van Italie, Beschermer van het Rijnverbond, Bemiddelaar van het Zwitsersche bondgenootschap;

Op het rapport van onzen minister van binnenlandsche zaken;

Onze staatsraad gehoord,

Hebben wij besloten en besluiten wij, als volgt:

TITRE Ier.

De la répartition des élèves des lycées en élèves impériaux et élèves communaux.

Article 1er. Avant le 1er Juillet 1811, notre grand-maître de l'université impériale fera établir une revue exacte de tous les élèves, tant impériaux que communaux de nos lycées.

Les états de revue seront divisés en trois chapitres; le premier pour les bourses entières; le second pour les trois quarts de bourses; le troisième pour les demi-bourses.

2. Une colonne des états indiquera la ville ou commune du domicile de chaque élève.

TITRE II.

Des villes qui ont dans les lycées un nombre d'élèves supérieur au nombre des bourses qu'elles y paient.

3. Lorsque le nombre des élèves actuellement impériaux ou communaux, qui se trouvera dans un lycée, d'après les états de revue dont il a été parlé ci-dessus, excédera pour une ville le nombre des bourses, trois quarts de bourses, ou demi-bourses qu'elle y paie, notre grand-maître désignera parmi ces élèves, et pour chaque classe de bourses, ceux destinés à remplir celles appartenant à la ville.

4. Le surplus des élèves de ladite ville sera compris, par classe de bourses, et pour tout le reste de ses études, parmi les élèves du Gouvernement.

TITRE III.

Des villes qui n'ont pas le nombre complet d'élèves pour les bourses qu'elles paient.

5. Lorsqu'il résultera des états de revue qu'il n'y a pas dans une ville un nombre d'élèves égal

TITEL I.

Over de verdeeling van de kweekelingen der lijceën in keizerlijke en stedelijke kweekelingen.

Artikel 1. Voor den 1 Julij 1811 zal onze grootmeester van de keizerlijke universiteit eene naauwkeurige opneming in het werk doen stellen van alle, zoo keizerlijke, als stedelijke, kweekelingen van onze lijceën.

De staten van opneming zullen in drie hoofddeelen verdeeld worden; het eerste voor de geheele beurzen; het tweede voor de drie vierde beurzen; het derde voor de halve beurzen.

2. Eene kolom der staten zal de stad of plaats der woning van den kweekeling aanduiden.

TITEL II.

Van de steden, die op de lijceën een grooter aantal van kweekelingen hebben, dan van beurzen, welke zij daar betalen.

3. Als het getal der thans aanwezige keizerlijke of plaatselijke kweekelingen, dat in een lijcee gevonden wordt, naar de staten van opneming, waarvan hierboven gesproken is, voor eene stad het getal der beurzen, drie vierde beurzen, en halve beurzen, welk zij daar betaalt, te boven gaat, zal onze grootmeester onder die kweekelingen, en voor elke klasse van beurzen, de voorwerpen aanwijzen, die tot vervulling der beurzen, welke aan de stad toebehooren, bestemd zijn.

4. Het overschot der kweekelingen van de gezegde stad, zal, naar orde van beurzen, en voor al het overige van hunne studien, onder de kweekelingen van het gouvernement begrepen worden.

TITEL III.

Van de steden, die het getal van kweekelingen voor de beurzen, die zij betalen, niet vol hebben.

5. Wanneer het uit de staten van opneming blijken zal, dat er in eene stad geen getal van kweekelingen

au nombre des bourses entières, des trois quarts de bourses ou des demi-bourses que cette ville y paie, le grand-maître nommera des sujets pour les bourses, trois quarts de bourses, ou demi-bourses vacantes.

6. A cet effet le grand-maître se fera représenter le résultat des concours qui ont eu lieu dans les collèges, institutions ou pensionnats existant dans lesdites villes, et désignera des sujets pour les places vacantes, en préférant ceux qui sont originaires de la ville qui paie des bourses.

7. S'il n'y dans lesdites villes aucun des établissemens ci-dessus désignés, ou s'il y a des établissemens, mais sans qu'ils aient fourni au concours un nombre suffisant de sujets dignes d'être nommés, le grand-maître nommera parmi les élèves des établissemens des autres villes du département, et subsidiairement enfin des villes de l'empire qui seront le mieux notés au concours, en préférant les sujets nés dans l'arrondissement dont la ville qui paie les bourses est le chef-lieu, à ceux du reste du département, et ensuite ceux du département à ceux du reste de l'empire.

TITRE IV.

Des villes qui paient des bourses dans les lycées, et qui n'y ont en ce moment aucun élève.

8. S'il y a des villes payant des bourses, trois quarts de bourses, demi-bourses dans nos lycées, qui, d'après les états de revue, n'y aient en ce moment aucun élève, ces bourses, trois quarts de bourses et demi-bourses seront remplies les premières et sans délai.

9. Notre grand-maître suivra, pour cette nomination, les règles établies aux art. 6 et 7.

is, gelijk aan dat der geheele, drie vierde, en halve beurzen, welke die stad betaalt, zal de grootmeester voorwerpen voor de open zijnde beurzen, drie vierde beurzen, en halve beurzen, benoemen.

6. Te dien einde zal de grootmeester zich den uitslag der gedingen doen vertoonen, die in de collegien, instituten, en kostscholen, welke in de gezegde steden bestaan, plaats gehad hebben, en zal hij de voorwerpen voor de open zijnde plaatsen aanwijzen, de voorkeus aan die gene gevende, die van de stad, welke de beurzen betaalt, geboortig zijn.

7. Indien er in de gezegde steden geen der boven opgenoemde etablissementen is, of, zoo er etablissementen zijn, indien dezelve bij het geding geen genoegzaam aantal van voorwerpen, waardig om benoemd te worden, opgeleverd hebben, zal de grootmeester de benoeming doen onder de kweekelingen der etablissementen van de andere steden van het departement, en tot verdere aanvulling der plaatsen eindelijk van de steden des keizerrijks, die bij het geding den meesten lof zullen hebben behaald; de voorwerpen geboren in het arrondissement, waar van de stad, die de beurzen betaalt, de hoofdplaats is, boven die van het overige des departements, en vervolgens die van het departement boven die van het overige des keizerrijks, verkiezende.

TITEL IV.

Van de steden, die beurzen aan de lijceën betalen, en er thans geenen kweekeling hebben.

8. Indien er steden zijn, die aan onze lijceën beurzen, drie vierde beurzen, en halve beurzen, betalen, en die er, naar de staten van opneming, thans geenen kweekeling hebben, zullen deze beurzen, drie vierde beurzen, en halve beurzen, het eerste, en zonder uitstel, vervuld worden.

9 Onze grootmeester zal voor deze benoeming de regeln volgen, die in art. 6 en 7 vervat zijn.

TITRE V.

Du remplacement des élèves jouissant de bourses payées par les communes.

10. Seront définitivement communales les bourses entières, trois quarts de bourses et demi-bourses, auxquelles il aura été pourvu en exécution des articles ci-dessus. Les élèves qui en jouiront auront un numéro d'ordre distinct; et ce ne sera qu'à fur et mesure des vacances desdites bourses, qu'il sera pourvu au remplacement en faveur des communes.

11. Le remplacement des élèves jouissant de bourses entières, trois quarts de bourses et demi-bourses payées par les villes, n'aura lieu qu'une fois par an, et au commencement de l'année scolaire.

12. Le grand-maître procédera à ce remplacement, en suivant les règles portées aux articles 6 et 7: toutefois il fera passer les élèves déjà existans au lycée au compte d'une ville, de demi-pension à trois quarts de pension, et de trois quarts de pension à pension entière, selon leur mérite; de manière que l'élève entrant soit à demi-pension, à moins qu'il ne se trouve des sujets qui se soient distingués au concours, et dont les parens ne puissent fournir au paiement de la moitié ou des trois quarts de la pension.

TITRE VI.

Dispositions générales.

13. Le grand-maître fera connoître à notre ministre de l'intérieur les états de revue prescrits au titre 1er du présent, ainsi que la classification des élèves communaux ou impériaux.

Le grand-maître fera connaître de même à notre ministre de l'intérieur, avant le 1er Septembre prochain, les nominations qu'il aura faites pour compléter le nombre des élèves communaux.

TITEL V.

Van de vervanging der plaatsen van kweekelingen, die beurzen genieten, welke door de steden betaald worden.

10. De geheele, drie vierde, en halve beurzen, waaromtrent ingevolge de bovenstaande artikelen voorziening zal zijn gedaan, zullen bepaaldelijk stedelijk zijn. De kweekelingen, die dezelve genieten zullen, zullen een afzonderlijk nommer van orde hebben, en er zal niet, dan naar mate van het openvallen der gezegde beurzen, in de vervanging van plaatsen ten voordeele der steden voorzien worden.

11. De vervanging der plaatsen van kweekelingen, die geheele, drie vierde, en halve beurzen genieten, welke door de steden betaald worden, zal slechts eenmaal des jaars, en in den beginne van het schooljaar, plaats hebben.

12. De grootmeester zal daarbij de regelen, in art. 6 en 7 vervat, opvolgen. Intusschen zal hij de kweekelingen, die reeds voor rekening van eene stad op het lijcee zijn, van eene halve beurs tot eene drie vierde beurs, en van eene drie vierde beurs tot eene geheele, doen overgaan, naar derzelver verdiensten; zoo dat de kweekeling, die op het lijcee komt, eene halve beurs geniete; ten zij er zich voorwerpen opdoen, die zich bij het geding onderscheiden hebben, en wier ouders geene helft, noch drie vierde, van het kostgeld opbrengen kunnen.

TITEL VI.

Algemeene bepalingen.

13. De grootmeester zal onzen minister van binnenlandsche zaken de staten van opneming mededeelen, die in titel I van het tegenwoordige decreet voorgeschreven zijn, zoo als ook de verdeeling der stedelijke of keizerlijke kweekelingen in klassen van beurzen.

De grootmeester zal onzen minister van binnenlandsche zaken insgelijks voor den aanstaanden 1 September de benoemingen mededeelen, die hij zal hebben gedaan, om het getal der stedelijke kweekelingen vol te maken.

14. Notre ministre de l'intérieur soumettra à notre approbation, le 1er Octobre prochain, le tableau nominatif des élèves communaux; chaque nom aura son numéro d'ordre, qui sera commun à tous les élèves qui pourront se succéder dans la jouissance de la même bourse communale.

15. Le grand-maître fera les désignations ou nominations dont il est parlé au titre précédent, par un acte séparé pour chaque élève, contresigné par le secrétaire de l'université.

16. Lors des remplacemens, il fera connaître ces nominations à notre ministre de l'intérieur, dans la huitaine du jour où il les aura faites.

17. L'avis sera en outre envoyé par le grand-maître au préfet du département, et par le préfet au maire de la commune à qui la bourse appartiendra.

18. Le maire fera transcrire la nomination aux registres des délibérations du conseil municipal.

19. Si une bourse vacante, appartenant à une ville, n'est pas remplie au commencement de l'année scolaire qui suivra la vacance, la ville retiendra une somme proportionnée au temps que durera cette vacance, après le commencement de ladite année scolaire.

20. Notre ministre de l'intérieur est chargé de l'exécution du présent décret, qui sera inséré au bulletin des lois.

DÉCRET IMPÉRIAL *qui exempte provisoirement de la conscription les élèves de l'école normale.*

Du 29 Juillet 1811.

NAPOLÉON, Empereur des Français, Roi d'Italie et Protecteur de la Confédération du Rhin;

14. Onze minister van binnenlandsche zaken zal, den aanstaanden 1 October, de tabelle der benoeming van stedelijke kweekelingen aan onze goedkeuring onderwerpen: elke naam zal zijn nommer van orde hebben, dat aan al de kweekelingen gemeen zal zijn, die elkander in het genot van eene en dezelfde stedelijke beurs zullen mogen opvolgen.

15. De grootmeester zal de aanwijzingen of benoemingen, waarvan in den voorgaanden titel gesproken is, doen bij wege van eene afzonderlijke acte voor elken kweekeling, door den secretaris der universiteit mede geteekend.

16. Bij de vervulling van plaatsen, zal hij de benoemingen, binnen acht dagen na den dag, waarop dezelve zullen zijn gedaan, aan onzen minister van binnenlandsche zaken mededeelen.

17. Er zal daarvan voorts door den grootmeester aan den prefekt van het departement, en door den prefekt aan den maire der plaats, aan welke de beurs toebehooren zal, berigt worden gezonden.

18. De maire zal de benoeming op de registers der deliberatien van den municipalen raad doen boeken.

19. Indien eene openvallende beurs, welke aan eene stad toebehoort, bij dat begin van het schooljaar, dat op de openvalling volgen zal, niet vervuld is, zal de stad eene som inhouden, die evenredig is aan den tijd, gedurende welken de beurs, na den aanvang van het gezegde schooljaar, openblijven zal.

20. Onze minister van binnenlandsche zaken wordt gelast tot uitvoering van het tegenwoordige decreet, dat in het bulletin der wetten zal worden geplaatst.

KEIZERLIJK DECREET, *dat de kweekelingen der normaalschool provisioneel vrijstelt van de conscriptie.*

Van den 29 Julij 1811.

NAPOLEON, Keizer der Franschen, Koning van Italie, en Beschermer van het Rijnverbond;

Sur le rapport de notre ministre de l'intérieur etc.

Notre conseil-d'état entendu,
Nous avons décrété et décrétons ce qui suit :

Article 1er. Les jeunes gens attachés à l'université impériale, en qualité d'élèves de l'école normale, qui seront à l'avenir appelés, par leur âge, à faire partie de la conscription, jouïront de l'exemption provisoire, accordée par l'art. 17 de notre décret du 8 Fructidor an 13.

2. La dite exemption ne deviendra définitive que lorsque les individus, auxquels elle aura été appliquée, auront justifié avoir exercé pendant dix années consécutives les fonctions de l'enseignement dans l'université impériale.

3. Les noms de chacun des conscrits, département par département, seront remis par notre ministre de l'intérieur à notre ministre de la guerre, pour être par lui approuvés, et l'état par département sera ensuite envoyé aux préfets.

4. Notre ministre de l'intérieur vérifiera, chaque année, au moins une fois, la présence des dits conscrits, provisoirement exemptés, dans les établissemens de l'université impériale.

5. En cas de sortie des dits conscrits des établissemens de l'université avant l'expiration des dix années fixées par l'article 2 ci-dessus, notre ministre de l'intérieur en instruira notre ministre de la guerre, afin que celui-ci veille à ce que les lois de la conscription leur soient appliquées.

6. En conséquence des dispositions ci-dessus, notre ministre de la guerre est autorisé à accorder des exemptions provisoires aux élèves de l'école normale, portés dans la liste jointe au présent.

7. Nos ministres de l'intérieur et de la guerre sont chargés de l'exécution du présent décret.

Op het rapport van onzen minister van binnenlandsche zaken enz.

Onze staatsraad gehoord,

Hebben wij gedecreteerd en decreteren wij hetgeen volgt:

Artikel 1. De jonge lieden aan de keizerlijke universiteit verbonden, in hoedanigheid van kweekelingen der normaalschool, die in het vervolg, van wege hunne jaren, tot de conscriptie zullen behooren, zullen deelen in de provisionele vrijstelling, door art. 17 van ons decreet van den 8 Fructidor jaar 13 toegestaan.

2. De gezegde vrijstelling zal niet difinitief worden voor dat de personen, aan welke dezelve verleend zal wezen, zullen bewezen hebben, dat zij zich tien jaren achtereen met het onderwijs in de keizerlijke universiteit hebben bezig gehouden.

3. De namen van elk der conscrits, departementsgewijs opgeschreven, zullen door onzen minister van binnenlandsche zaken aan onzen minister van oorlog worden aangeboden, om door denzelven goedgekeurd, en vervolgens de lijst van elk departement gezonden te worden aan de prefekten.

4. Onze minister van binnenlandsche zaken zal zich, ten minste eenmaal in elk jaar, verzekeren van de tegenwoordigheid der gezegde voorloopig vrijgestelde conscrits in de stichtingen der keizerlijke universiteit.

5. Ingeval de gezegde conscrits de stichtingen der universiteit verlaten voor het einde der tien jaren bij art. 2 hierboven bepaald, zal onze minister van binnenlandsche zaken daarvan onzen minister van oorlog onderrigten, op dat deze zorge, dat de wetten der conscriptie op hun worden toegepast.

6. Ingevolge de bepalingen hierboven, is onze minister van oorlog gemagtigd om provisionele vrijstellingen te verleenen aan de kweekelingen van de normaalschool, op de hierbij gevoegde lijst gebragt.

7. Onze ministers van binnenlandsche zaken en van oorlog zijn belast met de uitvoering van het tegenwoordig decreet.

DÉCRET IMPÉRIAL *qui autorise l'université impériale à poursuivre l'expropriation de ses débiteurs.*

Au Palais de Compiègne, le 12 Septembre 1811.

NAPOLÉON, Empereur des Français, Roi d'Italie et Protecteur de la confédération du Rhin;
Sur le rapport de notre ministre de l'intérieur;

Considérant, que le droit de poursuite en expropriation est la conséquence naturelle du droit qui appartient à tout créancier de se faire payer sur tous les biens de son débiteur, et que la loi elle-même declare propriétaire le poursuivant qui reste adjudicataire de l'immeuble faute de surenchérisseur;

Considérant, qu'une acquisition, faite de cette manière, ne peut se comparer à une acquisition faite directement et de plein gré, et qu'ainsi les lois qui assujétissent les établissemens publics à ne pouvoir se rendre propriétaires sans une autorisation préalable du gouvernement, ne sont point applicables au cas d'une expropriation forcée;

Notre conseil-d'état entendu,

Nous avons décrété et décrétons ce qui suit:

Article 1er. Le grand-maître de notre université impériale pourra autoriser, après une délibération du conseil, toute poursuite en expropriation forcée.

2. Notre grand-maître fera connoître chaque année à notre ministre de l'intérieur les immeubles, dont l'université sera devenue propriétaire par voie d'expropriation sur ses créanciers, et il sera par nous statué sur la conservation ou l'aliénation des dits immeubles.

3. Notre ministre de l'intérieur est chargé de l'exécution du présent décret qui sera inséré au bulletin des lois.

KEIZERLIJK DECREET, *hetwelk de keizerlijke universiteit magtigt om tegen zijne schuldenaars tot ontzetting uit hun goed te procederen.*

In het paleis van Compiegne, den 12 September 1811.

NAPOLEON, Keizer der Franschen, Koning van Italie, en Beschermer van het Rijnverbond.

Op het rapport van onzen minister van binnenlandsche zaken;

Overwegende, dat het regt om te procederen tot eigendomsontzetting het natuurlijk gevolg is van het regt van elken schuldeischer om zich te doen betalen uit al de goederen van zijn schuldenaar, en dat de wet zelve tot eigenaar maakt den vervolger, aan wien het onroerend goed wordt toegewezen bij gebrek van een hooger bieder;

Overwegende, dat eene dergelijke goedsverkrijging niet kan gelijkgesteld worden met eene regtstreeksche en vrijwillige, en dat alzoo de wetten, die aan de puplieke etablissementen verbieden zich, zonder eene voorloopige toestemming van het gouvernement, eigendommen te verschaffen, niet toepasselijk zijn op het geval van eene gedwongene eigendomsontzetting;

Onze staatsraad gehoord,

Hebben wij gedecreteerd en decreteren wij hetgeen volgt:

Artikel 1. De grootmeester van onze keizerlijke universiteit zal, na eene raadpleging van den raad, kunnen magt geven tot alle vervolging tot eigendomsontzetting.

2. Onze grootmeester zal ieder jaar aan onzen minister van binnenlandsche zaken de onroerende goederen opgeven, waar van de universiteit eigenaresse zal geworden zijn bij wege van ontzetting harer schuldenaars uit hun goed, en er zal door ons gestatueerd worden omtrent het behoud of de vervreemding der gezegde onroerende goederen.

3. Onze minister van binnenlandsche zaken is belast met de uitvoering van het tegenwoordig decreet, dat in het bulletin der wetten zal worden geplaatst.

DÉCRET IMPÉRIAL *concernant le régime de l'université.*

Au palais de Saint-Cloud, le 15 Novembre 1811.

NAPOLÉON, Empereur des Français, Roi d'Italie, Protecteur de la Confédération du Rhin, Médiateur de la Confédération Suisse, etc. etc.;

Sur le rapport de notre ministre de l'intérieur;

Notre conseil-d'état entendu,

Nous avons décrété et décrétons ce qui suit:

CHAPITRE PREMIER.

TITRE Ier.

Des lycées.

Article 1er. Le nombre des lycées, dans toute l'étendue de l'empire, sera porté à cent; ceux qu'il faudra ériger en conséquence seront établis dans le plus court délai possible, et de manière qu'il y ait au moins quatre-vingt lycées en activité dans le cours de 1812, et les 20 autres dans le cours de 1813.

2. Le grand-maître de l'université, d'après les renseignemens fournis par les recteurs, de l'avis des inspecteurs-généraux, et sur délibération du conseil de l'université, proposera, d'ici au 1er Mars, le tableau des collèges qui devront être érigés en lycées, lesquels seront pris parmi ceux des villes les mieux situées, les mieux pourvues de locaux et de moyens, et qui auront montré le plus de zèle pour favoriser l'instruction, pour être par nous statué en conseil-d'état, et sur le rapport de notre ministre de l'intérieur.

3. Les communes, dont les collèges seront érigés en lycées, continueront à pourvoir aux dé-

KEIZERLIJK DECREET *betreffende het bestuur van de universiteit.*

In het paleis van Saint-Cloud, den 15 November 1811.

NAPOLEON, Keizer der Franschen, Koning van Italie, Beschermer van het Rijnverbond, Bemiddelaar van het Zwitsersch Bondgenootschap, enz. enz.

Op het rapport van onzen minister van binnenlandsche zaken;

Onze staatsraad gehoord,

Hebben wij gedecreteerd en decreteren, als volgt:

EERSTE HOOFDSTUK.

TITEL I.

Over de lijceën.

Artikel 1. Het getal der lijceën, in de geheele uitgestrektheid des Rijks, zal op honderd gebragt worden; die, welke gevolgelijk moeten worden opgerigt, zullen binnen den kortstmogelijken tijd worden daargesteld, en zoodanig dat er in den loop van 1812 ten minste tachtig lijceën, in werking moeten zijn en de overige 20 in den loop van 1813.

2. De grootmeester van de universiteit zal, vóór den 1 Maart aanstaande, ingevolge de berigten, die hem door de rectoren zullen worden toegezonden, op de advijzen van de inspecteurs-generaal en na raadpleging van den raad der universiteit, het tableau der collegiën voordragen, die tot lijceën zullen worden verheven; zullende deze gekozen worden uit de best gelegene, de best met localen en middelen voorziene steden, en welke den meesten ijver voor het publiek onderwijs hebben betoond, op dat deswegens door ons, in onzen staatsraad, mitsgaders op het rapport van onzen minister van binnenlandsche zaken, zou kunnen worden gestatueerd.

3. De gemeenten, welker collegiën tot lijceën zullen worden verheven, zullen bij voorduring in de onkosten

[illegible] de premier établissement et à l'entretien des locaux, en ce qui concerne les grosses réparations.

4. Les locaux des lycées existans seront, dans le courant de l'année, mis en état de contenir, autant que possible, trois cents élèves. S'il est à cet effet besoin de fonds à fournir par les villes ou établissemens, il y sera statué comme il est dit à l'article précédent.

5. Les locaux des lycées nouvellement érigés seront de nature à contenir au moins deux cents élèves pensionnaires, et seront disposés dans le plus court délai pour les recevoir.

6. Il sera dressé, des travaux à faire en exécution des articles 3, 4 et 5 ci-dessus, des plans et devis avec détails estimatifs, lesquels devront être approuvés par notre ministre de l'intérieur.

7. Les réglemens déjà faits seront observés dans tous les lycées.

8. Il n'y aura qu'un lycée dans la même ville. Sont exceptées les villes de soixante mille ames et au-dessus, où il pourrait y avoir un lycée et un ou plusieurs collèges.

9. Il sera établi à Paris quatre nouveaux lycées; et les deux lycées qui n'ont point de pensionnaires, seront mis en état d'en recevoir dans le cours de 1812.

TITRE II.

Des collèges.

10. Les collèges seront divisés en deux classes, selon le degré d'enseignement autorisé dans chacun de ces établissemens.

11. Les traitemens des régens et maîtres des collèges seront réglés et arrêtés par nous en conseil-d'état, sur l'avis du conseil de l'université et le rapport de notre ministre de l'intérieur, et classés parmi les dépenses fixes et ordinaires des villes.

der eerste daarstelling en in het onderhoud der localen, voor zoo ver de groote reparatien betreft, voorzien.

4. De localen der bestaande lijceën zullen, in den loop des jaars, zoo veel zulks mogelijk is, in staat worden gebragt, om drie honderd kweekelingen te kunnen bevatten. Indien er tot dat einde fondsen noodig zijn, die door de steden en arrondissementen zouden moeten worden gedragen, zal daarin moeten worden voorzien, *gelijk* bij het volg artikel is bepaald.

5. De localen der nieuwelings op te rigten lijceën zullen zoodanig zijn, dat zij ten minste twee honderd kostkweekelingen zullen kunnen bevatten, en zullen binnen den kortst mogelijken tijd geschikt gemaakt worden, om dezelve te kunnen ontvangen.

6. Er zullen wegens de werken, die, ter voldoening aan art. 3, 4 en 5 hier boven, moeten worden aangelegd, plans en bestekken worden gemaakt, voorzien met begrootingen der onkosten, die door onzen minister van binnenlandsche zaken zullen moeten worden goedgekeurd.

7. De reeds gemaakte reglementen zullen in alle de lijceën worden opgevolgd.

8. Er zal slechts één lijceë in dezelfde stad zijn.

Zijn hiervan uitgezonderd de steden van zestig duizend zielen en daarboven, alwaar een lijceë en een of meer collegiën mogten bestaan.

9. Er zullen te Parijs vier nieuwe lijceën worden opgerigt; en de twee lijceën, die geene kostgangers hebben, zullen in staat gesteld worden, om er in den loop van 1812 te ontvangen.

TITEL II.

Van de collegiën.

10. De collegiën zullen verdeeld worden in twee klassen, naar gelang van den trap van onderwijs, welke in ieder dier gestichten is geautoriseerd.

11. De tractementen der regenten en meesters van de collegiën zullen door ons, in onzen staatsraad, op het advijs van den raad der universiteit, mitsgaders op het rapport van onzen minister van binnenlandsche zaken, wor[illegible]paald, en [illegible]der de klasse van vaste en ge-
w[illegible]ven der [illegible]ebragt.

Il en sera de même du traitement des principaux desdits collèges, toutes les fois qu'ils ne tiendront pas le collège pour leur propre compte.

12. Les sommes qui devront être fournies par les communes respectives pour leurs collèges, continueront à être chaque année arrêtées par nous dans le budjet de ces communes, toutefois après qu'on nous aura fait connaître s'il existe un pensionnat, si ce pensionnat est en régie on en entreprise, et quel est le résultat économique de son administration.

Le conseil de l'université donnera préalablement son avis, conformément à notre décret du 4 Juin 1809.

13. Les comptes des dépenses des collèges qui seront à la charge des communes, seront rendus chaque année par le principal à un bureau composé du maire, président, d'un membre du conseil de l'académie ou autre délégué du recteur, de deux membres du conseil de département ou d'arrondissement, et de deux membres du conseil municipal.

Ces quatre derniers seront désignés chaque année par le préfet.

14. A compter du 1er Janvier 1812, les élèves pensionnaires des collèges porteront un habit bleu, dont la forme sera déterminée par le grand-maître.

TITRE III.

Institutions et pensions.

§ Ier.

Des institutions.

15. Les institutions placées dans les villes qui n'ont ni lycées ni collèges, ne pourront élever l'enseignement au-dessus des classes d'humanités.

Les institutions placées dans les villes qui possèdent un lycée ou un collège, ne pourront qu'enseigner les premiers élémens qui ne font pas par-

Even hetzelfde zal plaats hebben voor het traktement der oppersten dier collegiën, ten ware zij het collegie voor hunne eigene rekening hielden.

12. De sommen, die door de gemeenten, voor hare respective collegiën, moeten worden opgebragt, zullen, bij voorduring, ieder jaar, door ons op het budget dier gemeenten worden bepaald, ten minste na dat men ter onzer kennisse zal hebben gebragt, of aldaar eene kostschool bestaat, en of die kostschool bij aanneming of anderszins wordt verzorgd, en welke de huishoudelijke uitkomst van derzelver bestuur is.

De raad van universiteit zal voorloopig deszelfs advijs geven, overeenkonstig ons decreet van den 4 Junij 1809.

13. De rekeningen der uitgaven van de collegiën, die ten laste der gemeenten zijn, zullen ieder jaar door den opperste geschieden voor een bureau, bestaande uit den maire als president, uit een lid van den raad der akademie of anderen afgezondene van den rector, uit twee leden van den departementalen of arrondissements-raad, en uit twee leden van den municipalen raad.

Deze laatste vier zullen ieder jaar door den prefekt worden benoemd.

14. Te rekenen van den 1 Januarij 1812, zullen kweekelingen, die kostgangers zijn, een blaauw kleed dragen, waar van de vorm door den grootmeester zal worden bepaald.

TITEL III.

Instituten en kostscholen.

§. I.

Van de instituten.

15. De in de steden, welke noch lijceën noch collegiën hebben, bestaande instituten zullen het onderwijs niet hooger dan de klassen van fraaije letteren doen gaan.

De in de steden, welke een lijceë of een collegie bezitten, gevestigde instituten zullen slechts de eerste beginselen kunnen onderwijzen, die geen gedeelte uit-

tie de l'instruction donnée dans les lycées ou collèges, et répéter l'enseignement du collège ou du lycée pour leurs propres élèves, lesquels seront obligés d'aller au lycée ou collège, ou d'en suivre les classes.

§ II.

Des pensions.

16. Les pensions, placées dans les villes où il n'y a ni lycée ni collège, ne pourront élever l'enseignement au-dessus des classes de grammaire et des élémens d'arithmétique et de géométrie.

Dans les villes qui possèdent un lycée ou collège, elles ne pourront que répéter les leçons du lycée ou du collège jusqu'aux classes de grammaire et aux élémens de l'arithmétique et de la géométrie inclusivement.

Elles devront envoyer leurs élèves au lycée ou collège.

§ III.

Règles communes aux institutions et aux pensions.

17. A compter du 1er Novembre 1812, les chefs d'institution et les maîtres de pension ne pourront avoir des pensionnaires à demeure dans leurs maisons au-dessus de l'âge de neuf ans, qu'autant que le nombre des pensionnaires que peuvent recevoir le lycée, ou le collège, établi dans la même ville ou dans la résidence du lycée, se trouverait au complet.

18. A cet effet, le nombre de pensionnaires que peut recevoir le lycée ou le collège, sera constaté par le préfet, sur le rapport du proviseur ou du principal, et le procès-verbal en sera transmis au grand-maître de l'université.

19. Les chefs d'institution et les maîtres de pension ne pourront, en conséquence, recevoir des élèves à demeure au-dessus de l'âge de neuf

maken van het onderwijs, in de lijcëen of collegiën gegeven wordende, en het onderwijs van het collegie of van het lijceë alleen mogen herhalen voor hunne eigen kweekelingen, die verpligt zijn zullen zich daarheen te begeven, of derzelver klassen te volgen.

§ II.

Van de kostscholen.

16. De in de steden, alwaar noch lijceë noch collegie bestaat, gevestigde kostscholen zullen het onderwijs niet verder kunnen doen gaan dan de klassen der taalgronden en der eerste beginselen van reken- en meetkunde.

In de steden, welke een lijceë of collegie bezitten, zullen zij slechts de lessen van het lijceë of het collegie mogen herhalen, tot de klassen der taalgronden en der eerste beginselen van de reken- en meetkunde ingesloten.

Zij zullen hunne kweekelingen naar het lijceë of collegie moeten zenden.

§ III.

Voorschriften, welke aan de instituten en kostscholen gemeen zijn.

17. Te rekenen van den 1 November 1812, zullen de hoofden van instituten en de kostschoolhouders geene kostkinderen in de heele kost mogen hebben boven den ouderdom van negen jaren, dan voor zoo veel het getal der kostkinderen, dat het lijceë of het collegie, in dezelfde stad of in het verblijf van het lijceë bestaande, bevatten kunnen, voltallig mogt zijn.

18. Te dien einde zal het aantal kostkinderen, welke het lijceë of het collegie mogt kunnen bevatten, door den prefekt worden opgenomen, op het berigt van den provisor of opperste, en het proces verbaal daarvan aan den grootmeester van de universiteit worden ingezonden.

19. De hoofden van instituten en de kostschoolhouders zullen dienvolgens geene kweekelingen in de heele kost mogen nemen boven de negen jaren oud, dan in

ans, que dans le cas où le proviseur ou le principal déclareraient, que le nombre d'élèves déterminé par l'article ci-dessus est complet, et que l'élève serait porteur de cette déclaration.

20. Les articles ci-dessus seront applicables aux nouveaux lycées, à compter du commencement de l'année scolaire qui en suivra l'établissement.

21. A compter de la prochaine rentrée des classes, tous les élèves, reçus dans les institutions et les pensions, porteront l'habit uniforme des lycées, à peine de clôture des établissemens. Les inspecteurs feront les visites nécessaires pour s'assurer de l'observation de cette discipline.

22. Dans les villes où il y a un lycée ou collège, les élèves des institutions et pensions au-dessus de l'âge de dix ans, seront conduits par un maître aux classes des lycées ou collèges.

23. Les étudians qui se présenteront pour prendre des grades dans les lettres ou les sciences, seront tenus de représenter le certificat d'études dans une école de la même ville, à moins qu'ils prouvent avoir été élevés par un instituteur, par leur père, oncle ou frère.

TITRE IV.

Des écoles secondaires consacrées à l'instruction des élèves qui se destinent à l'état ecclésiastique.

24. Les écoles plus spécialement consacrées à l'instruction des élèves qui se destinent à l'état ecclésiastique, sont celles où ces élèves sont instruits dans les lettres et dans les sciences, conformément à notre décret impérial du 9 Avril 1809.

25. Toutes ces écoles seront gouvernées par l'université; elles ne pourront être organisées que par elle, régies que sous son autorité, et l'enseignement ne pourra y être donné que par des membres de l'université étant à la disposition du grand-maître.

geval de provisor of de opperste mogten verklaren, dat het aantal kweekelingen, bij het bovenstaand artikel bepaald, voltallig is, en de kweekeling van deze verklaring mogt voorzien zijn.

20. De bovenstaande artikelen zullen op de nieuwe lijceën toepasselijk zijn van den aanvang van het schooljaar af, dat op derzelver oprigting volgt.

21. Te rekenen van het aanstaand eindigen der vacantie, zullen alle de kweekelingen, in de instituten en kostscholen opgenomen, het uniform van het lijceë dragen, op straffe van de sluiting der etablissementen. De inspecteurs zullen de noodige bezoeken doen, om zich van de nakoming van dezen regel van discipline te verzekeren.

22. In de steden, alwaar een lijceë of collegie is, zullen de kweekelingen der instituten en kostscholen, ouder dan tien jaren zijnde, door een meester naar de klassen van de lijceën of collegiën worden geleid.

23. De studenten, welke zich opdoen mogten om in de letterkunde of in de wetenschappen gegraduëerd te worden, zullen gehouden zijn het bewijsschrift van hunne op eene school derzelfde stad volbragte studien te vertoonen, tenzij zij bewijzen kunnen door een onderwijzer, door hunnen vader, oom of broeder onderwezen te zijn geweest.

TITEL IV.

Van de secondaire scholen aan het onderwijs der kweekelingen, welke zich op den geestelijken staat toeleggen, gewijd.

24. De scholen, welke meer bijzonder gewijd zijn aan het onderwijs der kweekelingen, die zich op den geestelijken stand toeleggen, zijn dezulke, alwaar zoodanige kweekelingen worden onderwezen in de letteren en wetenschappen, overeenkomstig ons keizerlijk decreet van den 9 April 1809.

25. Alle deze scholen zullen door de universiteit worden bestuurd; dezelve zullen niet dan door haar kunnen georganiseerd, niet dan onder haar gezag beheerd kunnen worden, en het onderwijs in dezelve zal niet anders kunnen gegeven worden dan door leden van de universiteit ter beschikking van den grootmeester staande.

penses de premier établissement et à l'entretien des locaux, en ce qui concerne les grosses réparations.

4. Les locaux des lycées existans seront, dans le courant de l'année, mis en état de contenir, autant que possible, trois cents élèves. S'il est à cet effet besoin de fonds à fournir par les villes ou arrondissemens, il y sera statué comme il est dit à l'article précédent.

5. Les locaux des lycées nouvellement érigés seront de nature à contenir au moins deux cents élèves pensionnaires, et seront disposés dans le plus court délai pour les recevoir.

6. Il sera dressé, des travaux à faire en exécution des articles 3, 4 et 5 ci-dessus, des plans et devis avec détails estimatifs, lesquels devront être approuvés par notre ministre de l'intérieur.

7. Les réglemens déjà faits seront observés dans tous les lycées.

8. Il n'y aura qu'un lycée dans la même ville. Sont exceptées les villes de soixante mille ames et au-dessus, où il pourrait y avoir un lycée et un ou plusieurs collèges.

9. Il sera établi à Paris quatre nouveaux lycées; et les deux lycées qui n'ont point de pensionnaires, seront mis en état d'en recevoir dans le cours de 1812.

TITRE II.

Des collèges.

10. Les collèges seront divisés en deux classes, selon le degré d'enseignement autorisé dans chacun de ces établissemens.

11. Les traitemens des régens et maîtres des colleges seront réglés et arrêtés par nous en conseil-d'état, sur l'avis du conseil de l'université et le rapport de notre ministre de l'intérieur, et classés parmi les dépenses fixes et ordinaires des villes.

der eerste daarstelling en in het onderhoud der localen, voor zoo ver de groote reparatien betreft, voorzien.

4. De localen der bestaande lijceën zullen, in den loop des jaars, zoo veel zulks mogelijk is, in staat worden gebragt, om drie honderd kweekelingen te kunnen bevatten. Indien er tot dat einde fondsen noodig zijn, die door de steden en arrondissementen zouden moeten worden gedragen, zal daarin moeten worden voorzien, *gelijk* bij het vorig artikel is bepaald.

5. De localen der nieuwelings op te rigten lijceën zullen zoodanig zijn, dat zij ten minste twee honderd kostkweekelingen zullen kunnen bevatten, en zullen binnen den kortst mogelijken tijd geschikt gemaakt worden, om dezelve te kunnen ontvangen.

6. Er zullen wegens de werken, die, ter voldoening aan art. 3, 4 en 5 hier boven, moeten worden aangelegd, plans en bestekken worden gemaakt, voorzien met begrootingen der onkosten, die door onzen minister van binnenlandsche zaken zullen moeten worden goedgekeurd.

7. De reeds gemaakte reglementen zullen in alle de lijceën worden opgevolgd.

8. Er zal slechts één lijceë in dezelfde stad zijn.

Zijn hiervan uitgezonderd de steden van zestig duizend zielen en daarboven, alwaar een lijceë en een of meer collegiën mogten bestaan.

9. Er zullen te Parijs vier nieuwe lijceën worden opgerigt; en de twee lijceën, die geene kostgangers hebben, zullen in staat gesteld worden, om er in den loop van 1812 te ontvangen.

TITEL II.

Van de collegiën.

10. De collegiën zullen verdeeld worden in twee klassen, naar gelang van den trap van onderwijs, welke in ieder dier gestichten is geautoriseerd.

11. De tractementen der regenten en meesters van de collegiën zullen door ons, in onzen staatsraad, op het advijs van den raad der universiteit, mitsgaders op het rapport van onzen minister van binnenlandsche zaken, worden bepaald, en onder de klasse van vaste en gewone uitgaven der steden gebragt.

Il en sera de même du traitement des principaux desdits collèges, toutes les fois qu'ils ne tiendront pas le collège pour leur propre compte.

12. Les sommes qui devront être fournies par les communes respectives pour leurs collèges, continueront à être chaque année arrêtées par nous dans le budjet de ces communes, toutefois après qu'on nous aura fait connaître s'il existe un pensionnat, si ce pensionnat est en régie on en entreprise, et quel est le résultat économique de son administration.

Le conseil de l'université donnera préalablement son avis, conformément à notre décret du 4 Juin 1809.

13. Les comptes des dépenses des collèges qui seront à la charge des communes, seront rendus chaque année par le principal à un bureau composé du maire, président, d'un membre du conseil de l'académie ou autre délégué du recteur, de deux membres du conseil de département ou d'arrondissement, et de deux membres du conseil municipal.

Ces quatre derniers seront désignés chaque année par le préfet.

14. A compter du 1er Janvier 1812, les élèves pensionnaires des collèges porteront un habit bleu, dont la forme sera déterminée par le grand-maître.

TITRE III.

Institutions et pensions.

§ Ier.

Des institutions.

15. Les institutions placées dans les villes qui n'ont ni lycées ni collèges, ne pourront élever l'enseignement au-dessus des classes d'humanités.

Les institutions placées dans les villes qui possèdent un lycée ou un collège, ne pourront qu'enseigner les premiers élémens qui ne font pas par-

Even herzelfde zal plaats hebben voor het traktement der oppersten dier collegiën, ten ware zij het collegie voor hunne eigene rekening hielden.

12. De sommen, die door de gemeenten, voor hare respective collegiën, moeten worden opgebragt, zullen, bij voorduring, ieder jaar, door ons op het budget dier gemeenten worden bepaald, ten minste na dat men ter onzer kennisse zal hebben gebragt, of aldaar eene kostschool bestaat, en of die kostschool bij aanneming of anderszins wordt verzorgd, en welke de huishoudelijke uitkomst van derzelver bestuur is.

De raad van universiteit zal voorloopig deszelfs advijs geven, overeenkonstig ons decreet van den 4 Junij 1809.

13. De rekeningen der uitgaven van de collegiën, die ten laste der gemeenten zijn, zullen ieder jaar door den opperste geschieden voor een bureau, bestaande uit den maire als president, uit een lid van den raad der akademie of anderen afgezondene van den rector, uit twee leden van den departementalen of arrondissements-raad, en uit twee leden van den municipalen raad.

Deze laatste vier zullen ieder jaar door den prefekt worden benoemd.

14. Te rekenen van den 1 Januarij 1812, zullen kweekelingen, die kostgangers zijn, een blaauw kleed dragen, waar van de vorm door den grootmeester zal worden bepaald.

TITEL III.

Instituten en kostscholen.

§. I.

Van de instituten.

15. De in de steden, welke noch lijceën noch collegiën hebben, bestaande instituten zullen het onderwijs niet hooger dan de klassen van fraaije letteren doen gaan.

De in de steden, welke een lijceë of een collegie bezitten, gevestigde instituten zullen slechts de eerste beginselen kunnen onderwijzen, die geen gedeelte uit-

tie de l'instruction donnée dans les lycées ou collèges, et répéter l'enseignement du collège ou du lycée pour leurs propres élèves, lesquels seront obligés d'aller au lycée ou collège, ou d'en suivre les classes.

§ II.

Des pensions.

16. Les pensions, placées dans les villes où il n'y a ni lycée ni collège, ne pourront élever l'enseignement au-dessus des classes de grammaire et des élémens d'arithmétique et de géométrie.

Dans les villes qui possèdent un lycée ou collège, elles ne pourront que répéter les leçons du lycée ou du collège jusqu'aux classes de grammaire et aux élémens de l'arithmétique et de la géométrie inclusivement.

Elles devront envoyer leurs élèves au lycée ou collège.

§ III.

Règles communes aux institutions et aux pensions.

17. A compter du 1er Novembre 1812, les chefs d'institution et les maîtres de pension ne pourront avoir des pensionnaires à demeure dans leurs maisons au-dessus de l'âge de neuf ans, qu'autant que le nombre des pensionnaires que peuvent recevoir le lycée, ou le collège, établi dans la même ville ou dans la résidence du lycée, se trouverait au complet.

18. A cet effet, le nombre de pensionnaires que peut recevoir le lycée ou le collège, sera constaté par le préfet, sur le rapport du proviseur ou du principal, et le procès-verbal en sera transmis au grand-maître de l'université.

19. Les chefs d'institution et les maîtres de pension ne pourront, en conséquence, recevoir des élèves à demeure au-dessus de l'âge de neuf

maken van het onderwijs, in de lijcëen of collegiën gegeven wordende, en het onderwijs van het collegie of van het lijceë alleen mogen herhalen voor hunne eigen kweekelingen, die verpligt zijn zullen zich daarheen te begeven, of derzelver klassen te volgen.

§ II.

Van de kostscholen.

16. De in de steden, alwaar noch lijceë noch collegie bestaat, gevestigde kostscholen zullen het onderwijs niet verder kunnen doen gaan dan de klassen der taalgronden en der eerste beginselen van reken- en meetkunde.

In de steden, welke een lijceë of collegie bezitten, zullen zij slechts de lessen van het lijceë of het collegie mogen herhalen, tot de klassen der taalgronden en der eerste beginselen van de reken- en meetkunde ingesloten.

Zij zullen hunne kweekelingen naar het lijceë of collegie moeten zenden.

§ III.

Voorschriften, welke aan de instituten en kostscholen gemeen zijn.

17. Te rekenen van den 1 November 1812, zullen de hoofden van instituten en de kostschoolhouders geene kostkinderen in de heele kost mogen hebben boven den ouderdom van negen jaren, dan voor zoo veel het getal der kostkinderen, dat het lijceë of het collegie, in dezelfde stad of in het verblijf van het lijceë bestaande, bevatten kunnen, voltallig mogt zijn.

18. Te dien einde zal het aantal kostkinderen, welke het lijceë of het collegie mogt kunnen bevatten, door den prefekt worden opgenomen, op het berigt van den provisor of opperste, en het proces verbaal daarvan aan den grootmeester van de universiteit worden ingezonden.

19. De hoofden van instituten en de kostschoolhouders zullen dienvolgens geene kweekelingen in de heele kost mogen nemen boven de negen jaren oud, dan in

ans, que dans le cas où le proviseur ou le principal déclareraient, que le nombre d'élèves déterminé par l'article ci-dessus est complet, et que l'élève serait porteur de cette déclaration.

20. Les articles ci-dessus seront applicables aux nouveaux lycées, à compter du commencement de l'année scolaire qui en suivra l'établissement.

21. A compter de la prochaine rentrée des classes, tous les élèves, reçus dans les institutions et les pensions, porteront l'habit uniforme des lycées, à peine de clôture des établissemens. Les inspecteurs feront les visites nécessaires pour s'assurer de l'observation de cette discipline.

22. Dans les villes où il y a un lycée ou collège, les élèves des institutions et pensions au-dessus de l'âge de dix ans, seront conduits par un maître aux classes des lycées ou collèges.

23. Les étudians qui se présenteront pour prendre des grades dans les lettres ou les sciences, seront tenus de représenter le certificat d'études dans une école de la même ville, à moins qu'ils prouvent avoir été élevés par un instituteur, par leur père, oncle ou frère.

TITRE IV.

Des écoles secondaires consacrées à l'instruction des élèves qui se destinent à l'état ecclésiastique.

24. Les écoles plus spécialement consacrées à l'instruction des élèves qui se destinent à l'état ecclésiastique, sont celles où ces élèves sont instruits dans les lettres et dans les sciences, conformément à notre décret impérial du 9 Avril 1809.

25. Toutes ces écoles seront gouvernées par l'université; elles ne pourront être organisées que par elle, régies que sous son autorité, et l'enseignement ne pourra y être donné que par des membres de l'université étant à la disposition du grand-maître.

geval de provisor of de opperste mogten verklaren, dat het aantal kweekelingen, bij het bovenstaand artikel bepaald, voltallig is, en de kweekeling van deze verklaring mogt voorzien zijn.

20. De bovenstaande artikelen zullen op de nieuwe lijceën toepasselijk zijn van den aanvang van het schooljaar af, dat op derzelver oprigting volgt.

21. Te rekenen van het aanstaand eindigen der vacantie, zullen alle de kweekelingen, in de instituten en kostscholen opgenomen, het uniform van het lijceë dragen, op straffe van de sluiting der etablissementen. De inspecteurs zullen de noodige bezoeken doen, om zich van de nakoming van dezen regel van discipline te verzekeren.

22. In de steden, alwaar een lijceë of collegie is, zullen de kweekelingen der instituten en kostscholen, ouder dan tien jaren zijnde, door een meester naar de klassen van de lijceën of collegiën worden geleid.

23. De studenten, welke zich opdoen mogten om in de letterkunde of in de wetenschappen gegraduëerd te worden, zullen gehouden zijn het bewijsschrift van hunne op eene school derzelfde stad volbragte studien te vertoonen, tenzij zij bewijzen kunnen door een onderwijzer, door hunnen vader, oom of broeder onderwezen te zijn geweest.

TITEL IV.

Van de secondaire scholen aan het onderwijs der kweekelingen, welke zich op den geestelijken staat toeleggen, gewijd.

24. De scholen, welke meer bijzonder gewijd zijn aan het onderwijs der kweekelingen, die zich op den geestelijken stand toeleggen, zijn dezulke, alwaar zoodanige kweekelingen worden onderwezen in de letteren en wetenschappen, overeenkomstig ons keizerlijk decreet van den 9 April 1809.

25. Alle deze scholen zullen door de universiteit worden bestuurd; dezelve zullen niet dan door haar kunnen georganiseerd, niet dan onder haar gezag beheerd kunnen worden, en het onderwijs in dezelve zal niet anders kunnen gegeven worden dan door leden van de universiteit ter beschikking van den grootmeester staande.

26. Les prospectus et les réglemens de ces écoles seront rédigés par le conseil de l'université, sur la proposition du grand-maître.

27. Il ne pourra pas y avoir plus d'une école secondaire ecclésiastique par département. Le grand-maître désignera, avant le 15 Décembre prochain, celles à conserver. Toutes les autres seront fermées à dater du 1er Janvier.

28. A dater du 1er Juillet 1812, toutes les écoles secondaires ecclésiastiques qui ne seraient point placées dans les villes où se trouve un lycée ou un collège, seront fermées.

29. Aucune école secondaire ecclésiastique ne pourra être placée dans la campagne.

30. Toutes les maisons et meubles des écoles ecclésiastiques qui ne seront pas conservées, seront saisis par l'université, pour être employés dans les établissemens d'instruction publique.

31. Nos préfets et nos procureurs-généraux près nos cours impériales tiendront la main à ce que l'université fasse exécuter les dispositions contenues dans les quatre articles précédens.

32. Dans tous les lieux où il y a des écoles ecclésiastiques, les écoliers seront conduits au lycée ou au collège, pour y suivre leurs classes.

Les élèves des écoles secondaires ecclésiastiques porteront l'habit ecclésiastique; tous les exercices se feront au son de la cloche.

TITRE V.

De la surveillance administrative sur les établissemens dirigés par l'université impériale.

33. Il n'est point dérogé, par les dispositions précédentes, au droit qu'ont nos préfets et au devoir qui leur est imposé de surveiller les établissemens d'instruction placés dans leurs départemens respectifs.

34. Ils s'attacheront spécialement à examiner si les dispositions de nos décrets impériaux sur le

26. De prospectussen en reglementen dezer scholen zullen door den raad der universiteit, op voorstel van den grootmeester, worden opgemaakt.

27. Er zal niet meer dan eene geestelijke secondaire school in elk departement kunnen zijn. De grootmeester zal, voor den 15 December aanstaande, aanwijzing doen van die, welke zullen blijven bestaan. Alle de overigen zullen met den 1 Januarij gesloten worden.

28. Met den 1 Julij 1812, zullen alle de geestelijke secondaire scholen, welke niet in de steden, alwaar zich een lijceë of een collegie bevindt, geplaatst zijn, worden gesloten.

29. Geene geestelijke secondaire school mag op het land geplaatst zijn.

30. Alle de gebouwen en meubelen van de niet in stand blijvende geestelijke scholen zullen door de universiteit worden genaast, om voor de etablissementen van openbaar onderwijs te worden gebruikt.

31. Onze prefekten en onze procureurs-generaal bij onze keizerlijke geregtshoven zullen toezien, dat de bepalingen, in de vier voorgaande artikelen vervat, worden ten uitvoer gebragt.

32. Op alle plaatsen, alwaar geestelijke scholen bestaan, zullen de kweekelingen dezer scholen naar het lijceë of het collegie worden geleid, om aldaar hunne klassen te volgen.

De kweekelingen der geestelijke secondaire scholen zullen het geestelijk kleed dragen; alle de oefeningen zullen op het kloppen van de klok geschieden.

TITEL V.

Van het administrative toevoorzigt over de etablissementen, die onder het bestuur van de keizerlijke universiteit staan.

33. Bij de hier voorgemelde bepalingen wordt geenszins gederogeerd aan het regt, hetwelk onze prefekten hebben, en aan den pligt, die hun is opgelegd, om over de etablissementen van onderwijs, die in hunne respective departementen zijn geplaatst, een wakend oog te houden.

34. Zij zullen er zich meer bijzonder op toeleggen, om te onderzoeken, of onze keizerlijke decreten, we-

régime de ces établissemens, sont exactement observées; si les moeurs et la santé des élèves sont convenablement soignées.

35. Ils visiteront en conséquence, de tems à autre, les lycées, collèges, institutions et pensions de leurs départemens.

36. Ils pourront déléguer les sous-préfets pour les visites des lycées ou collèges placés hors du chef-lieu.

37. Les préfets pourront être accompagnés et assistés, dans leurs visites, du maire de la ville.

38. Les proviseurs, principaux et chefs de divers établissemens leur donneront tous les documens propres à les éclairer dans leurs recherches, conformément aux articles 2 et 3 ci-dessus.

39. Ils pourront recevoir, exiger au besoin, les renseignemens des professeurs, maîtres, employés des établissemens, et des pères de famille.

40. Nos préfets ne pourront rien ordonner, rien changer à l'ordre administratif des lycées ou collèges, ni rien prescrire; mais ils seront tenus d'adresser à notre ministre de l'intérieur les informations qu'ils auront recueillies, et ils les accompagneront de leurs observations, et en instruiront le grand-maître.

CHAPITRE II.

De la discipline et juridiction de l'université.

TITRE Ier.

De la compétence.

§ Ier.

De la compétence quant au personnel.

41. En conséquence du décret impérial du 17 Mars 1808, l'université impériale aura juridiction sur ses membres en tout ce qui touche l'observation de ses statuts et réglemens, l'accomplis-

gens het bestuur van die etablissementen, wel naauwkeurig worden opgevolgd, en of de zeden en de gezondheid der kweekelingen wel behoorlijk gadegeslagen worden.

35. Zij zullen dien ten gevolge, van tijd tot tijd, de lijceën, collegien, instituten en kostscholen van hunne departementen bezoeken.

36. Zij zullen het den onder-prefekten kunnen overlaten, om de lijceën en collegiën buiten de hoofdplaats te bezoeken.

37. De prefekten zullen, in hunne bezoeken, door den maire der stad vergezeld en bijgestaan kunnen worden.

38. De provisoren, oppersten en hoofden der verschillende etablissementen zullen hun alle documenten ter hand stellen, geschikt om hun in hunne nasporingen, die zij overeenkomstig artikel 2 en 3 hierboven verpligt zijn te doen, voor te lichten.

39. Zij zullen informatien kunnen nemen en des noods vorderen van de professoren, meesters en beambten der etablissementen, mitsgaders van de huisvaders.

40. Onze prefekten zullen niets kunnen gelasten, niets in de administrative orde der lijceën of collegiën kunnen veranderen, noch iets voorschrijven; maar zij zullen gehouden zijn, om de informatien, die zij hebben ingewonnen, aan onzen minister van binnenlandsche zaken in te zenden, en zullen hunne aanmerkingen daarbij voegen, en er aan den grootmeester kennis van geven.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van de discipline en jurisdictie van de universiteit.

TITEL I.

Van de competentie.

§ I.

Van de competentie wat de personen betreft.

41. Ingevolge het keizerlijk decreet van den 17 Maart 1808, zal de keizerlijke universiteit de jurisdictie hebben over derzelver leden, in al hetgeen betreft de nakoming van hare statuten en reglementen, de vervul-

sement des devoirs et des obligations de chacun, les plaintes et les réclamations contre ses membres, relativement à l'exercice de leurs fonctions, les injures, diffamations et scandales entre les membres, et l'application des peines encourues par les délinquans.

42. Cette juridiction sera exercée par le grand-maître et par le conseil de l'université, conformément aux statuts et réglemens.

43. Lorsqu'il y aura lieu d'infliger aux membres de l'université qui auront manqué à leurs devoirs, les peines mentionnées en l'article 57 du décret du 17 Mars 1808, le grand-maître jugera seul en la forme et sur les instructions déterminées aux titres.

44. Le conseil de l'université pourra seul infliger aux membres de l'université la peine de la réforme ou celle de la radiation du tableau de l'université, conformément à l'article 79 du décret du 17 Mars.

45. Le conseil de l'université est seul juge des plaintes des supérieurs et des réclamations des inférieurs, aux termes de l'art. 78 du même décret, quand il s'agit d'abus d'autorité, d'excès de pouvoir, et en général de l'interprétation des réglemens.

46. Dans le cas où le conseil de l'université devra être juge, le grand-maître pourra, s'il y a urgence, ordonner provisoirement, par de simples arrêtés, la suspension, les arrêts, ou autres mesures semblables qui n'excèdent point sa compétence; il pourra y autoriser les recteurs, à la charge de l'en informer sur-le-champ.

§ II.

De la compétence en matière de comptabilité.

47. Les comptes de ceux qui reçoivent les deniers de l'université, dans chaque académie, seront vérifiés et arrêtés par le conseil de l'académie.

ling der pligten en verpligtingen van elk, de klagten en vorderingen tegen hare leden, betrekkelijk de uitoefening van hunne functien, de injuriën, ontëeringen en ergernissen tusschen de leden, en de toepassing der door de overtreders verdiende straffen.

42. Deze jurisdictie zal door den grootmeester en door den raad der universiteit uitgeoefend worden, overeenkomstig de statuten en reglementen.

43. Wanneer aan de leden van de universiteit de straffen, bij art. 57 van het decreet van den 17 Maart 1808 vermeld, moeten worden opgelegd, zal de grootmeester alleen vonnis vellen in den vorm en volgens de instructien bij de titels bepaald.

44. De raad van de universiteit zal alleen den leden van de universiteit de straf van reforme of die van uitschrapping van het tableau van de universiteit kunnen opleggen, overeenkomstig art. 79 van het decreet van den 17 Maart.

45. De raad van de universiteit is alleen regter over de klagten van meerderen en over de vorderingen van minderen, volgens art. 78 van hetzelfde decreet, wanneer het zake is van misbruik van gezag of magt, en in het algemeen van de uitlegging der reglementen.

46. In geval de raad van de universiteit regter moet zijn, vermag de grootmeester, in dringende gevallen, provisioneel, bij enkele besluiten, de schorsing, de gevangenzetting, of andere dergelijke maatregelen, die zijne bevoegdheid niet te buiten gaan, gelasten; hij zal daartoe de rectors mogen autoriseren, mits dezen hem daarvan dadelijk kennis geven.

§ II.

Van de competentie in zake van comptabiliteit.

47. De rekeningen van hen, die de gelden van de universiteit bij elke akademie ontvangen, zullen door den raad van de akadémie geverifiëerd en gesloten worden.

48. Les arrêtés du conseil de l'académie seront exécutoires, par provision, contre le comptable en débet.

49. Tous les comptes seront envoyés directement au trésorier, revus et définitivement approuvés par le conseil de l'université.

50. En cas de contestation de la part du comptable, le conseil de l'université sera juge, sauf le recours à notre conseil-d'état, par la voie de la commission du contentieux; le délai pour se pourvoir courra du jour de la notification de la décision du conseil de l'université.

§ III.

De la compétence en matière de droits dus à l'université.

51. Les conseils d'académie vérifieront et arrêteront les états des pensionnaires et des prix de pension fournis par les instituteurs et maîtres-de-pension, aux termes de l'article 119, § IV, titre IV, pour le paiement des droits dus à l'université.

52. Le recteur, chargé de l'exécution, décernera contre les instituteurs et maîtres-de-pension en retard, des contraintes exécutoires par provision, sans préjudice de ce qui est porté en l'article 65, au cas de fausses déclarations.

53. Les instituteurs et maîtres-de-pension pourront pourvoir, tant contre l'arrêté que contre la contrainte, en celle de nos cours impériales dans le ressort de laquelle sera située l'académie à laquelle ces maîtres appartiendront. Le pourvoi aura lieu dans les délais établis pour l'appel par le code de procédure civile; ces délais courront à dater du jour de la notification de l'arrêté ou de la contrainte.

48. De besluiten van den raad der akademie zullen, bij provisie, executabel zijn tegen den comptabelen in debet.

49. Alle rekeningen zullen den trezorier regtstreeks worden ingezonden, en door den raad van de universiteit nagezien en definitief goedgekeurd worden.

50. In geval van verschil van den kant van den comptabele, zal de raad van de universiteit regter zijn, behoudens appel aan onzen staatsraad, door middel van de commissie van het contentieuse; de termijn tot voorziening neemt aanvang met den dag der aanzegging van de uitspraak van den raad der universiteit.

§ III.

Van de competentie in zake van aan de universiteit verschuldigde regten.

51. De akademieraden zullen de lijsten van de kostkinderen en der kostgelden, door de instituteurs en kostschoolhouders, volgens den inhoud van art. 119, § IV, titel IV, in te leveren, tot betaling van de aan de universiteit verschuldigde regten, verifiëren en sluiten.

52. De rector, met de uitvoering belast, zal tegen de nalatige instituteurs en kostschoolhouders, dwangmiddelen bepalen, die bij provisie ten uitvoer gelegd kunnen worden, onverminderd hetgeen vervat is in art. 65, in geval van valsche opgaven.

53. De instituteurs en kostschoolhouders mogen zich voorzien, zoo tegen het besluit als tegen het dwangmiddel, bij zoodanig onzer keizerlijke geregtshoven als gevestigd is in het ressort, waarin de akademie, tot welke deze onderwijzers behooren, is gelegen. De voorziening zal plaats hebben in de termijnen, bij het wetboek van burgerlijke regtspleging voor het appel vastgesteld; deze termijnen nemen aanvang, te rekenen van den dag der aanzegging van het besluit of van het dwangmiddel.

TITRE II.

Des contraventions, des délits et des peines.

SECTION PREMIÈRE.

De ceux qui enseignent publiquement en contravention aux lois et aux statuts de l'université, et de la clôture de leurs écoles.

54. Si quelqu'un enseigne publiquement et tient école sans l'autorisation du grand-maître, il sera poursuivi d'office par nos procureurs-impériaux, qui feront fermer l'école, et, suivant l'exigence des cas, pourront décerner un mandat d'arrêt contre le délinquant.

55. Si notre procureur-impérial négligeait de poursuivre, le recteur de l'académie, et même le grand-maître, seront tenus de dénoncer l'infraction à nos procureurs-généraux, qui tiendront la main à ce que les poursuites soient faites sans délai, et rendront compte à notre grand-juge de la négligence des officiers de nos tribunaux inférieurs.

56. Celui qui enseignera publiquement et tiendra école sans autorisation, sera traduit, à la requête de notre procureur-impérial, en police correctionnelle, et condamné à une amende qui ne pourra être au-dessous de 100 fr. ni de plus de 3000 fr., dont moitié applicable au trésor de l'université et l'autre moitié aux enfans-trouvés; sans préjudice de plus grandes peines, s'il était trouvé coupable d'avoir dirigé l'enseignement d'une manière contraire à l'ordre et à l'intérêt public.

57. Conformément à l'article 105 de notre décret du 17 Mars 1808, et indépendamment des poursuites ordonnées par les articles précédens, le grand-maître, après information faite et jugement prononcé par le conseil de l'université, dans les formes prescrites aux titres IV et V ci-après, fera fermer les institutions et pensions où il aura

TITEL. II.

Van de overtredingen, van de misdrijven en van de straffen.

Iste AFDEELING.

Van degenen, die, in overtreding der wetten en statuten van de universiteit, openbaar onderwijs geven, en van de sluiting van derzelver scholen.

54. Indien iemand zonder autorisatie van den grootmeester openbaar onderwijs geeft en school houdt, zal hij door onze keizerlijke procureurs ambtshalve vervolgd worden, die dat school zullen doen sluiten, en, naar vereisch van zaken, een mandaat van arrest tegen den overtreder mogen afgeven.

55. Indien onze keizerlijke procureur de vervolging verzuimde, zullen de rector van de akademie, en zelfs de grootmeester, gehouden zijn de inbreuk ter kennis van onze procureurs-generaal te brengen, welke de hand er aan zullen houden, dat de vervolgingen zonder uitstel worden gedaan, en aan onzen grootregter verslag zullen doen van de nalatigheid van de officieren van onze mindere regtbanken.

56. Hij, die zonder autorisatie openbaar onderwijs zal geven en school houden, zal, op verzoek van onzen keizerlijken procureur, voor de correctionele politie worden te regt gesteld en verwezen tot eene boete, die niet minder dan honderd francs noch meer dan drie duizend francs zal mogen wezen; waar van de helft zal zijn voor de schatkist der universiteit en de andere helft voor het vondelingshuis; onverminderd de zwaarder straffen, indien hij schuldig bevonden mogt worden het onderwijs te hebben ingerigt op eene met de openbare orde en belangen strijdende wijze.

57. Overeenkomstig art. 105 van ons decreet van den 17 Maart 1808, en onverminderd de bij de voorgaande artikelen bevolen vervolging, zal de grootmeester, na gedane informatie en door den raad der universiteit uitgesproken vonnis, in den vorm, voorgeschreven bij titel IV en V hierna, de instituten en kostscholen doen sluiten, waarin grove misbruiken gevonden zijn, en alwaar het

été reconnu des abus graves, et où l'enseignement serait dirigé sur des principes contraires à ceux que professe l'université.

SECTION II.

De l'exécution des jugemens du conseil de l'université en cette partie.

58. Le grand-maître adressera expédition en forme de l'ordonnance ou du jugement qui prononcera la clôture d'un établissement d'instruction, à notre procureur-impérial près le tribunal du domicile du délinquant, lequel sera tenu de faire exécuter dans les vingt-quatre heures à sa diligence.

59. Lorsqu'il y aura lieu de faire fermer une école, institution ou pension, le grand-maître en donnera préalablement avis, au moins huit jours avant, au recteur dans l'arrondissement duquel elle sera établie, pour qu'il se concerte avec le procureur-impérial, avec lequel il prendra les mesures nécessaires dans l'intérêt des élèves et de leurs familles.

60. Lorsque ce sera notre procureur-impérial près le tribunal du domicile du contrevenant qui croira devoir poursuivre d'office celui qui enseignerait sans autorisation, il en informera pareillement le recteur préalablement, et il en instruira le grand-maître, auquel il communiquera les motifs d'urgence qui auront déterminé sa poursuite d'office.

61. Le recteur, prévenu par le procureur-impérial, que la clôture d'une école, institution ou pension, doit avoir lieu, enverra l'inspecteur de l'académie, ou, en son absence, déléguera un membre du conseil académique, lequel se concertera avec le procureur-impérial, comme il est dit ci-dessus, art. 60, pour que les parens ou tuteurs des élèves soient avertis, et pour que les élèves pensionnaires, dont les parens sont trop éloignés pour les retirer de suite, soient, en attendant,

onderwijs ingerigt was naar beginselen, strijdig met die, welke de universiteit leert.

AFDEELING II.

Van de uitvoering der vonnissen van den raad der universiteit in dit stuk.

58. De grootmeester zal een behoorlijk afschrift van het bevel of van het vonnis, dat de sluiting van een gesticht van onderwijs bevat, aan onzen keizerlijken procureur bij de regtbank der woonplaats van den overtreder zenden, welke gehouden zal zijn hetzelve binnen vier-en-twintig uren na den ontvangst ten uitvoer te doen leggen.

59. Wanneer er eene school, institut of kostschool, gesloten moet worden, zal de grootmeester daarvan ten minste acht dagen te voren voorloopig berigt geven aan den rector in het arrondissement, waarin dezelve gelegen zal zijn, op dat hij zich versta met den keizerlijken procureur, met welken hij de noodige maatregelen zal nemen voor de belangen der leerlingen en van derzelver familien.

60. Wanneer het onze keizerlijke procureur bij de regtbank van de woonplaats van den overtreder zal zijn, die zal meenen ambtshalve iemand te moeten vervolgen, die zonder autorisatie onderwijs geeft, zal hij insgelijks daarvan voorloopig den rector onderrigten, en hij zal den grootmeester berigt er van zenden, aan wien hij de dringende beweegredenen, welke zijne vervolging ambtshalve hebben bepaald, zal mededeelen.

61. De rector, door den keizerlijken procureur verwittigd zijnde, dat de sluiting van eene school, institut of kostschool, moet plaats hebben, zal den inspecteur van de akademie, of, bij deszelfs afzijn, een lid van den akademischen raad delegeren, welke met den keizerlijken procureur zal overeenkomen, gelijk gezegd is, art. 60 hierboven, omtrent de waarschuwing der ouders of voogden van de leerlingen, en de provisionele opneming in een geschikt huis van de personen en goederen dier kostleerlingen, welker ouders te verre af wonen om hen dadelijk te kunnen weghalen. In geval

recueillis avec leurs effets dans une maison convenable. En cas de diversité d'opinions, le procureur-impérial décidera.

62. Dans tous les cas où il y aura lieu de fermer une école, pension, ou institution, s'il se présente quelqu'un, membre de l'université, ou même un particulier ayant les qualités requises et méritant toute confiance, qui offre de se charger des élèves, soit externes, soit pensionnaires, jusqu'à ce qu'il y ait été autrement pourvu, le recteur, avec l'approbation du procureur-impérial, pourra l'y autoriser provisoirement, et le grand-maître conférera toujours en pareil cas au recteur les pouvoirs nécessaires. Le procureur-impérial pourra donner cette autorisation de son chef et sans le concours du recteur.

SECTION III.

Des contraventions aux obligations et aux devoirs; des délits et des peines.

§ Ier.

Des contraventions aux devoirs envers l'université.

63. Les maîtres-de-pension et les chefs d'instituts autorisés qui feront de fausses déclarations sur le nombre de leurs élèves, sur le prix de la pension et sur le degré d'instruction qui a lieu dans leurs maisons, seront tenus à la restitution des rétributions dont ils auraient privé l'université, et condamnés, par forme d'amende, envers l'université, à payer une somme égale à celle qu'ils paient pour leur diplôme; ils seront, de plus, censurés: en ce cas, l'exécution aura lieu à la diligence de notre procureur-impérial, comme il est dit à la section précédente, art. 58.

64. Tout maître-de-pension ou chef d'institution, tout membre de l'université, qui s'écartera des bases d'enseignement prescrites par les lois et réglemens, sera censuré, ou sera puni par la sus-

de gevoelens verschillen, zal de keizerlijke procureur beslissen.

62. In alle gevallen, wanneer er eene school, kostschool of institut gesloten moet worden, indien er zich iemand opdoet, het zij een lid van de universiteit, of zelfs een bijzonder persoon, die de vereischte hoedanigheden bezit en alle vertrouwen verdient, welke aanbiedt zich met de leerlingen, het zij dagleerlingen, het zij kostkinderen, te willen belasten, tot dat daarin op eene andere wijze zal zijn voorzien, zal de rector, met goedkeuring van den keizerlijken procureur, hem provisioneel daartoe kunnen autoriseren, en de grootmeester zal altijd in dergelijke gevallen de noodige volmagt op den rector verstrekken. De keizerlijke procureur mag deze autorisatie op eigen gezag verleenen en zonder medewerking van den rector.

AFDEELING III.

Van de overtredingen van verpligtingen en pligten; van de misdrijven en van de straffen.

§ I.

Van de overtredingen der pligten jegens de universiteit.

63. De geautoriseerde kostschoolhouders en hoofden van instituten, die valsche opgaven zullen doen van het getal hunner leerlingen, van het beloop van het kostgeld, en van den trap van onderwijs, welke in hunne huizen plaats heeft, zullen gehouden zijn tot de uitkeering der jaargelden, welke zij der universiteit onthouden mogten hebben, en veroordeeld worden, bij wijze van boete, ten behoeve der universiteit, tot betaling van eene gelijke somme, als die zij betalen voor hun diploma; zij zullen daarenboven gecensureerd worden: in dit geval zal de uitvoering aan onzen keizerlijken procureur worden opgedragen, gelijk gezegd is in de voorgaande afdeeling, art. 58.

64. Ieder kostschoolhouder of hoofd van een institut, ieder lid van de universiteit, welke afwijken zal van de grondbeginselen van onderwijs, bij de wetten en reglementen voorgeschreven, zal worden gecensu-

pension de ses fonctions, par la réforme, ou par la radiation du tableau, selon la nature et la gravité de l'infraction.

65. Les professeurs, censeurs, régens, agrégés et maîtres d'étude qui, sans cause légitime, et sans en avoir prévenu les proviseurs dans les lycées, ou les doyens dans les facultés, se dispenseront de faire leurs leçons ou de remplir leurs fonctions, seront pointés, et subiront une retenue proportionnelle sur leur traitement par chaque jour d'absence; en cas de récidive, ils seront réprimandés, et pourront même être suspendus de leurs fonctions, avec privation de traitement, pendant le temps qui sera arbitré par le grand-maître, sur l'avis du conseil académique.

66. Tout membre de l'université qui manquera à la subordination établie par les statuts et réglemens, et au respect dû aux supérieurs, sera réprimandé, censuré, et suspendu de ses fonctions, suivant la gravité des cas.

67. En aucun cas, la suspension avec ou sans privation de traitement ne pourra excéder trois mois.

68. Si un membre de l'université est repris pour des faits portant le scandale dans la maison à laquelle il appartient, ou blessant la délicatesse et l'honnêteté, il sera rayé, réformé, censuré ou réprimandé, selon les cas.

69. Le membre de l'université qui abandonnera ses fonctions sans avoir observé les conditions exigées par l'article 43 du décret du 17 Mars, sera rayé du tableau de l'université, conformément à l'article 44 du même décret, et sera en outre condamné à une détention proportionnée pour sa durée à la gravité des circonstances, et qui ne pourra excéder un an.

Le jugement qui le prononcera, sera adressé à tel de nos procureurs qu'il appartiendra, lequel sera tenu d'en suivre l'exécution sans délai.

70. Si un membre de l'université divertit les deniers qui lui auront été confiés, il sera rayé du

reerd, of gestraft met schorsing zijner functien, met reforme, of met uitschrapping van het tableau, volgens den aard en het gewigt van de overtreding.

65. De professoren, censoren, regenten, adjunct-professoren en leermeesters, die, zonder eene wettige oorzaak, en zonder daarvan de provisors bij de lijceën, of de dekens bij de faculteiten te hebben verwittigd, zullen nalaten hunne lessen te geven of hunne functien te vervullen, zullen opgeroepen worden, en voor jederen dag van afwezigheid eene geëvenredigde korting op hun traktement lijden; voor de tweedemaal, zullen zij eene berisping ondergaan, en zelfs in hunne functien kunnen worden geschorst, met gemis van hun traktement, gedurende den tijd, die door den grootmeester, op advijs van den akademischen raad, zal bepaald worden.

66. Ieder lid van de universiteit, dat aan de bij de statuten en reglementen vastgestelde ondergeschiktheid, en aan den eerbied, aan de meerderen verschuldigd, zal te kort doen, zal worden berispt, gecensureerd, of geschorst in zijne functien, naar de zwaarte van het vergrijp.

67. In geen geval zal de schorsing, met of zonder gemis van traktement, langer dan drie maanden mogen duren.

68. Indien een lid van de universiteit zich schuldig gemaakt heeft aan daden, die ergernis brengen in het huis, waartoe hij behoort, of welke de kieschheid en de eerbaarheid kwetsen, zal hij uitgeschrapt, gereformeerd, gecensureerd of berispt worden, naar gelang der zaak.

69. Het lid van de universiteit, dat zijne functien verlaten zal, zonder de bij art. 43 van het decreet van den 17 Maart vereischte voorwaarden te hebben in acht genomen, zal van het tableau der universiteit worden uitgeschrapt, overeenkomstig art. 44 van hetzelfde decreet, en zal daarenboven veroordeeld worden tot eene gevangenis, in duur geevenredigd aan de zwaarte der omstandigheden, doch welke geen jaar kan overschrijden.

Het vonnis, waarbij dezelve uitgesproken zal worden, zal aan zoodanigen onzer procureurs worden gezonden, als behooren zal, en welke gehouden zal zijn hetzelve zonder uitstel ten uitvoer te doen leggen.

70. Indien een lid van de universiteit de penningen, welke hem toebetrouwd zullen zijn, ontvreemdt, zal

tableau, et condamné à la restitution, sans préjudice de l'action criminelle qui sera poursuivie dans les tribunaux, selon les cas.

§ II.

Des délits entre les membres de l'université.

71. Entre les membres de l'université, les injures verbales ou par écrit seront punies, sur la plainte de la partie offensée, par la réprimande ou la censure, suivant les cas; il sera fait d'ailleurs à l'offensé telle excuse et réparation que le conseil estimera convenable.

72. Si un membre de l'université se permettait des voies de fait contre un autre membre de l'université, il sera, sur la plainte de l'offensé, puni par la censure et par la suspension de ses fonctions, qui, en ce cas ne pourra être au-dessous d'un mois, avec privation de traitement; si les voies de fait avaient lieu d'un inférieur à un supérieur, le coupable sera rayé du tableau de l'université.

73. Si un membre de l'université se rendait coupable de diffamation, de calomnie envers un autre membre, il sera puni par la suspension de ses fonctions, avec privation de traitement, pendant trois mois, même par radiation du tableau de l'université, avec affiche de l'ordonnance, suivant la gravité des cas.

74. Tout membre de l'université qui, sous prétexte de punition, se serait permis à l'égard des élèves des peines interdites par les réglemens, ou aucuns mauvais traitemens, sera puni, selon l'exigence des cas, de la censure, de la suspension ou de la destitution: le tout sans préjudice de la poursuite devant les tribunaux, dans le cas où les parens voudraient s'y pourvoir, ou dans le cas de poursuites d'office du ministère public.

75. Le supérieur qui aura abusé de son autorité envers son inférieur, sera réprimandé ou censuré, selon les circonstances.

hij van het tableau worden uitgeschrapt, en veroordeeld tot de teruggave, onverminderd de criminele actie, die bij de regtbanken vervolgd zal worden, naar gelang der zaak.

§ II.

Van de misdrijven, tusschen de leden van de universiteit.

71. De mondelinge of schriftelijke beledigingen, tusschen de leden van de universiteit, zullen, op klagte van de beledigde partij, worden gestraft met berisping of met de censuur, naar gelang der zaak; den beledigde zal overigens zoodanige verschooning gevraagd of herstel van eer gegeven worden, als de raad gepast zal oordeelen.

72. Indien een lid van de universiteit zich daadzaken veroorloofde tegen een ander lid van de universiteit, zal hij, op aanklagte van den beledigde, gestraft worden met de censuur en met de schorsing in zijne functien, die, in dit geval, niet minder dan eene maand zijn mag, met onthouding van traktement; indien de daadzaken plaats hadden van een mindere tegen een meerdere, zal de schuldige van het tableau der universiteit worden uitgeschrapt.

73. Indien een lid van de universiteit zich schuldig maakte aan onteering of aan laster jegens een ander lid, zal hij gestraft worden met schorsing in zijne functien en onthouding van zijn traktement gedurende drie maanden, en zelfs met uitschrapping van het tableau der universiteit, en aanplakking van het bevelschrift, naar gelang der zwaarte van het misdrijf.

74. Elk lid van de universiteit, dat, onder voorwendsel van straf, zich, ten opzigte der leerlingen, straffen mogt veroorloofd hebben, die bij de reglementen zijn verboden, of eenige kwade behandelingen, zal, naar vereisch van zaken, worden gestraft met de censuur, de schorsing of de afzetting: alles onverminderd de vervolging voor de regtbanken, in geval de ouders zich daarbij wilden voorzien, of in geval van vervolging, ambtshalve, door het publiek officie.

75. De meerdere, die van zijn gezag misbruik zal hebben gemaakt jegens zijn mindere, zal berispt of gecensureerd worden, naar gelang der omstandigheden.

§ III.

Des délits commis par les élèves.

76. Les élèves des lycées et des collèges, au-dessous de seize ans, ne seront justiciables, pour délits par eux commis dans l'intérieur de ces maisons, que de l'université, sans préjudice de ce qui sera dit ci-après, tit. VII, art. 158 et suivans.

77. Ils seront punis, selon la gravité du cas d'une détention de trois jours à trois mois dans l'intérieur du lycée ou du collège, dans un local destiné à cet effet.

78. Si les père, mère ou tuteur s'opposaient à l'exécution de ces mesures, l'élève leur sera remis, et ne pourra plus être reçu dans aucun autre lycée ou collège de l'université, et sera renvoyé, le cas échéant, à la justice ordinaire.

79. Pour les délits commis par les élèves au-dehors, dans les sorties et promenades faites en commun, la partie lésée conservera le droit de poursuivre, si elle le veut, ses réparations par les voies ordinaires: dans tous les cas, l'action sera dirigée contre le chef de l'établissement auquel l'élève appartiendra, lequel chef sera civilement responsable, sauf son recours contre les père et mère ou tuteur, en établissant qu'il n'a pas dépendu des maîtres de prévoir ni d'empêcher le délit.

§ IV.

Dispositions générales.

80. Toute récidive pourra être punie de la peine immédiatement supérieure à celle qui aura été antérieurement infligée.

81. Tout membre de l'université qui refusera de se soumettre aux ordonnances ou jugemens qui le concerneront, après en avoir été sommé et avoir été préalablement averti de la peine, sera contraint de le faire par la justice.

§ III.

Van de misdrijven, door de leerlingen begaan.

76. De leerlingen van de lijceën en van de collegien, onder de zestien jaren, zullen voor misdrijven, die zij binnen deze gestichten begaan, niet dan voor de universiteit behoeven te regt te staan, onverminderd hetgeen hierna, bij titel VII, art. 158 en volgende, zal gezegd worden.

77. Zij zullen, naar gelang van de zwaarte der zaak, gestraft worden met eene opsluiting van drie dagen tot drie maanden, binnen het lijceë of collegie, in een tot dat einde bestemd lokaal.

78. Indien de vader, moeder of voogd zich verzetten mogten tegen de uitvoering dezer maatregelen, zal de leerling hun uitgeleverd worden, en in geen ander lijceë of collegie van de universiteit mogen worden opgenomen, en hij zal, daartoe termen zijnde, tot de gewone justitie worden verwezen.

79. Wat aangaat de misdrijven, door de leerlingen, buiten het gesticht, bij het uitgaan, of de gezamenlijke wandelingen, bedreven, zal de beledigde partij het regt behouden, zulks verkiezende, door den gewonen weg vergoeding te zoeken: in alle gevallen, zal de actie moeten aangevangen worden tegen het hoofd van de inrigting, tot welke de leerling behoort, welk hoofd civiel verantwoordelijk zal zijn, behoudens zijn verhaal tegen de ouders of den voogd, op vertoon dat het niet van de meesters heeft afgehangen het misdrijf te voorzien of te beletten.

§ IV.

Algemeene bepalingen.

80. Alle herhaling van misdrijf mag gestraft worden met de zwaardere straf, die onmiddelijk volgt op die, welke eerst is opgelegd geworden.

81. Elk lid van de universiteit, dat weigeren zal zich aan de bevelen of de vonnissen te onderwerpen, na daartoe gesommeerd en voorloopig van de straf verwittigd te zijn, zal daartoe door de justitie gedwongen worden.

82. Dans le cas où des tiers seraient intéressés dans la contestation, elle sera portée devant les tribunaux, si les tiers ne consentent pas à s'en rapporter au jugement du grand-maître ou du conseil de l'université.

TITRE III.

Des réclamations et des plaintes.

83. Les réclamations auront lieu de la part des inférieurs, en cas d'abus d'autorité et d'excès de pouvoir des supérieurs, ou de fausse application des réglemens; elles auront lieu de la part des personnes chargées de la perception des rétributions de l'université, en cas de refus, de retard ou de fraude de la part des maîtres d'institution ou de pension redevables.

84. Les plaintes auront lieu pour les contraventions aux devoirs et les délits mentionnés au titre précédent.

85. Les réclamations et les plaintes contre les membres de l'université, seront portées devant le recteur de l'académie, dans le ressort de laquelle le membre inculpé exerce ses fonctions.

86. Elles pourront être adressées aux doyens des facultés, aux proviseurs des lycées, aux principaux des collèges, ou autres chefs des maisons où le membre inculpé exerce ses fonctions; ceux-ci les feront passer au recteur, et, dans le ressort de l'académie de Paris, au grand-maître, avec les renseignemens qu'ils auront pu se procurer, et leur avis motivé.

87. Elles pourront toujours être portées directement devant le grand-maître.

88. Elles seront faites par écrit, datées et signées par celui qui les présentera, et enregistrées sur un registre à ce destiné, avec un numéro sous lequel il en sera donné récépissé aux parties.

89. Les inspecteurs-généraux et les inspecteurs des académies devront porter plainte des abus, contraventions et délits venus à leur connaissan-

82. In geval dat er derden bij het geschil belang hebben, zal hetzelve voor de regtbanken worden gebragt, indien de derden zich aan het vonnis van den grootmeester of van den raad der universiteit niet verkiezen te houden.

TITEL III.

Van de reclames en van de klagten.

83. De reclames zullen van den kant der minderen geschieden, in geval van misbruik van gezag en het overdrijven van magt door de meerderen, of van valsche toepassing der reglementen; dezelve zullen plaats hebben van den kant der personen, die met de invordering der aan de universiteit te doene uitkeeringen zijn belast, in geval van weigering, van nalatigheid of van bedrog van den kant der betaling verschuldigde meesters van instituten of van kostscholen.

84. De klagten zullen geschieden, wegens de overtredingen van pligten en de misdrijven, in den voorgaanden titel vermeld.

85. De vorderingen en de klagten, tegen de leden van de universiteit, zullen gebragt worden voor den rector van de hooge school, in welker ressort het beschuldigd lid zijne functien uitoefent.

86. Dezelve kunnen gezonden worden aan de dekens der faculteiten, aan de provisoren der lijceën, aan de oppersten van de collegien, of andere hoofden van de huizen, waarin het beschuldigd lid zijne functien uitoefent; dezen zullen dezelve den rector overleggen, en, in het ressort van de akademie van Parijs, aan den grootmeester, met de inlichtingen, die zij zich zullen hebben kunnen verschaffen, en hun gemotiveerd advijs.

87. Dezelve kunnen altijd regtstreeks voor den grootmeester worden gebragt.

88. Dezelve zullen schriftelijk moeten wezen, en gedagteekend en onderteekend door dengene, die dezelve zal inleveren, en geregistreerd op een te dien einde bestemd register, met een nommer, onder hetwelk daarvan aan de partijen reçu zal gegeven worden.

89. De inspecteurs-generaal en de inspecteurs van de akademien zullen klagten moeten inbrengen over de misbruiken, overtredingen en misdrijven, die ter hun-

ce; les inspecteurs d'académie les porteront devant le recteur, les inspecteurs-généraux devant le grand-maître.

90. Les recteurs des académies auront le droit de suspendre provisoirement de leurs fonctions, en rendant comte sans délai au grand-maître, les membres de l'université contre lesquels l'inculpation portée pourrait donner lieu à la réforme ou à la radiation.

91. Les plaintes portées contre les élèves seront toujours adressées au recteur.

TITRE IV.

De l'instruction.

§ Ier.

De l'instruction dans les affaires de la compétence du grand-maître seul.

92. Dans les cas, mentionnés en l'article 57 du décret du 17 Mars 1808, et où le grand-maître juge seul, il prononcera d'après les instructions et rapports des conseils académiques, à lui envoyés par les recteurs, et, dans le ressort de l'académie de Paris, sur les instructions et rapports des inspecteurs.

§ II.

Des affaires attribuées au conseil de l'université.

93. Les affaires dont la compétence est attribuée, par l'article 79 du même décret, au conseil de l'université, et qui s'éleveront dans l'arrondissement d'une académie autre que celle de Paris, seront portées par le recteur devant le conseil de l'académie où l'affaire s'instruira, ainsi qu'il suit.

94. Lorsqu'une réclamation sera faite ou une plainte portée contre un membre de l'université, de la nature de celles qui doivent être jugées par

ner kennis zijn gekomen; de inspecteurs van de akademien zullen dezelve bij den rector inbrengen, en de inspecteurs-generaal bij den grootmeester.

90. De rectors van de akademien zullen het regt hebben, mits daarvan zonder uitstel den grootmeester kennis gevende, de leden van de universiteit, tegen welke de ingebragte beschuldiging aanleiding kon geven tot reforme of tot uitschrapping, in derzelver functien provisioneel te schorsen.

91. De klagten, die tegen de leerlingen worden ingebragt, zullen altijd aan den rector worden ingezonden.

TITEL IV.

Van de instructie.

§. I.

Van de instructie in de zaken, die van de competentie van den grootmeester alleen zijn.

92. In de gevallen, in art. 57 van het decreet van den 17 Maart 1808 vermeld, en waarin de grootmeester alleen oordeel velt, zal hij uitspraak doen naar de aan hem door de rectoren toegezonden instructien en berigten der akademische raden, en, binnen het ressort der akademie van Parijs, op de instructien en berigten der inspecteurs.

§ II.

Van de zaken, welke aan den raad der universiteit zijn opgedragen.

93. De zaken, die, volgens art. 79 van hetzelfde decreet, van de competentie van den raad der universiteit zijn, en welke zich in het arrondissement van eenige akademie, behalve die van Parijs, mogten opdoen, zullen door den rector voor den raad der akademie worden gebragt, alwaar de zaak geïnstrueerd zal worden, in voege als volgt.

94. Wanneer eene reclamatie geschieden of eenige klagte tegen een lid van de universiteit ingeleverd moge worden, van den aard derzulke, die door den raad der

le conseil de l'université, elle sera soumise par le recteur à l'examen du conseil académique, qui, sur les conclusions de l'inspecteur chargé du ministère public, jugera si elle est recevable, et s'il y a lieu d'instruire.

95. Si le conseil estime qu'il n'y a pas lieu, le mémoire ou la supplique sera renvoyé à celui qui l'aura présenté, avec l'avis motivé du conseil. Le réclamant pourra se pourvoir contre la décision, devant le chancelier, qui soumettra la réclamation au conseil de l'université.

96. Si la réclamation ou la plainte est adressée directement au grand-maître, elle sera par lui renvoyée au chancelier, qui la communiquera à la section du contentieux du conseil de l'université, laquelle en fera son rapport au conseil. Si le conseil estime qu'il n'y a pas lieu de suivre, le mémoire sera renvoyé comme il est dit ci-dessus.

97. S'il est jugé qu'il y a lieu de suivre, le conseil arrêtera que le mémoire sera communiqué à celui que la réclamation concerne, pour y répondre dans huitaine. Le mémoire sera renvoyé à cet effet au recteur, et par le recteur au chef de la maison à laquelle appartient le membre de l'université mis en cause, qui lui en donnera son récépissé.

98. Faute par celui-ci de remettre sa réponse dans le délai, il sera fait droit sur la production du réclamant.

99. S'il y a lieu d'entendre les parties, le conseil académique, et à Paris le conseil de l'université, chargé de l'instruction, ordonnera leur comparution; leurs aveux et déclarations seront consignés par écrit; elles seront requises de les signer. Le président et le secrétaire signeront le proces-verbal.

100. Lorsqu'il y aura lieu de prononcer la réforme ou la radiation, le prévenu sera nécessairement entendu en personne ou appelé pour l'être; s'il comparaît, il sera dressé procès-verbal de ses réponses.

niversiteit moeten worden beoordeeld, zal dezelve door den rector aan het onderzoek van den akademischen raad worden onderworpen, dewelke, op conclusie van den inspecteur met de waarneming van het publiek officie belast, zal oordeelen of dezelve aanneembaar is, en of er termen ter instructie zijn.

95. Wanneer de raad het er voor houdt, dat er geene termen zijn, dan zal de memorie of het verzoekschrift aan diengenen worden teruggezonden, die hetzelve zal hebben ingeleverd, met het gemotiveerd advijs van den raad. De klager zal zich tegen de uitspraak van den senaat kunnen voorzien voor den kanselier, die de reclamatie aan den raad der universiteit zal voorleggen.

96. Bijaldien de reclamatie of klagte onmiddelijk aan den grootmeester wordt gerigt, dan zal dezelve door hem aan den kanselier worden toegezonden, die zulks aan des universiteitsraads sectie van de geschilzaken zal mededeelen, welke daarvan aan den raad rapport zal doen. Oordeelt de raad, dat er geene termen tot voortzetting zijn, dan zal de memorie, gelijk hier boven gezegd is, worden teruggezonden.

97. Wordt er geoordeeld, dat er wel termen tot voortzetting zijn, dan zal de raad besluiten, dat de memorie aan diengenen zal worden toegezonden, wien de reclamatie betreft, om daarop binnen acht dagen te antwoorden. De memorie zal te dien einde aan den rector worden toegezonden, en door den rector aan het hoofd van het gesticht, tot hetwelk het lid der universiteit, wien de zaak betreft, behoort, en welk daarvan een recief zal afgeven.

98. Blijft deze in gebreke zijn antwoord binnen den bepaalden tijd in te leveren, dan zal er op de productie van den klager regt gedaan worden.

99. Zoo er termen zijn, om de partijen te hooren, dan zal de akademische raad, en te Parijs de raad der universiteit, belast met de instructie, hare verschijning bevelen; hare bekentenissen en verklaringen zullen opgeschreven, en zij gerequireerd worden om dezelve te teekenen. De president en de secretaris zullen het proces-verbaal teekenen.

100. Wanneer er termen zijn, om de op reforme stelling of de doorschrapping uit te spreken, dan zal de aangeklaagde noodwendiglijk in persoon worden gehoord, of geroepen om zulks te worden; indien hij verschijnt, zal er proces-verbaal van zijne antwoorden worden opgem akt.

101. Lorsqu'il y aura lieu de constater des faits par visite de lieux, vérification de pièces ou d'effets mobiliers, ou par déclaration de témoins, le recteur commettra, à cet effet, un conseiller ou un inspecteur, lequel dressera un procès-verbal où il fera mention des déclarations qui auront été faites, et des faits qu'il aura recueillis.

102. Il sera donné copie des procès-verbaux, des mémoires et pièces, aux parties intéressées; elles seront averties, par apostille sur la copie même des pièces, d'y fournir réponse dans la huitaine; sinon, il sera jugé sur ce qui sera produit.

103. A Paris, où il n'y a point de conseil académique, les affaires seront portées directement au conseil de l'université.

104. Elles seront d'abord communiquées au chancelier faisant fonctions de ministère public près le conseil de l'université, et renvoyées, avec ses conclusions ou réquisitions, à la section du conseil de l'université chargée du contentieux, qui en fera son rapport au conseil.

105. Dans toute affaire, il sera d'abord examiné par le conseil de l'université, et sur les conclusions du ministère public, quelle est la peine applicable à la contravention ou au délit dont il y aura plainte, afin de déterminer si le jugement appartient à l'université ou au grand-maître.

106. Lorsqu'il sera jugé que la connaissance de l'affaire appartient au conseil de l'université, l'instruction sera renvoyée à la section du contentieux, avec les conclusions du ministère public; elle en fera son rapport et donnera son avis au conseil.

107. Si la section du contentieux estime que l'affaire n'est pas suffisamment instruite, elle en fera son rapport au conseil, et celui-ci ordonnera le complément d'instruction jugé nécessaire.

108. Si l'affaire vient d'un conseil académique, elle sera renvoyée au recteur, pour être re-

101. In gevalle er termen zijn, om daadzaken door locale inspectie, verificatie van stukken of meubilaire goederen, of verklaring van getuigen, te constateren, zal de rector tot dat einde een raadslid of een inspecteur afvaardigen, welke een proces-verbaal zal opmaken, waarin hij melding maken zal van de gedane verklaringen, en van de daadzaken, die hij ingewonnen mogt hebben.

102. Er zal een afschrift van de processen-verbaal, van de memorien en stukken, aan de belanghebbende partijen worden afgegeven; dezelve zullen, bij apostille op de kopij zelve van de stukken, verwittigd worden, dat zij binnen acht dagen daar op hebben te antwoorden; en, zoo niet, dan zal gevonnisd worden op hetgeen geproduceerd zal zijn.

103. Te Parijs, alwaar geen akademie-raad bestaat, zullen de zaken regtstreeks worden gebragt voor den raad der universiteit.

104. Dezelve zullen van stonden aan worden medegedeeld aan den kanselier, die de bezigheden van het publiek officie bij den raad der universiteit vervult, en, met en benevens zijne conclusien of eisch, worden verzonden aan de sectie van den raad der universiteit, belast met de geschil-zaken, welke deswegens rapport aan den raad doen zal.

105. In alle zaken, zal alleeerst door den raad der universiteit, en op de conclusien van het publiek officie, worden onderzoek gedaan, welke straf op de overtreding of de misdaad, waarover klagte vallen mogt, toepasselijk is; ten einde te bepalen, of de regtspraak aan de universiteit of aan den grootmeester behoort.

106. Wanneer geoordeeld zal worden, dat de kennisneming over de zaak aan den raad der universiteit behoort, dan zal de instructie aan de sectie over de geschilzaken worden verzonden, met en benevens de conclusie van het publiek officie; deze zal daarover aan den raad rapport doen en haar advijs uitbrengen.

107. Bijaldien de sectie over geschilzaken oordeelt, dat de zaak op geene voldoende wijze geinstrueerd is, dan zal zij zulks aan den raad rapporteren, en deze zal de noodig bevonden wordende voltooijing van de instructie bevelen.

108. Indien de zaak van een akademischen raad komt, dan zal dezelve aan den rector worden verzonden, om

portée à ce conseil, à l'effet d'y compléter l'instruction.

109. Dans le cas de plainte portée contre un élève, le recteur déléguera l'inspecteur d'académie, et à son défaut un membre du conseil, pour se transporter sur le lieu, faire les informations nécessaires, entendre l'élève dans ses réponses, et dresser du tout procès-verbal.

110. Tous les actes de discipline, d'administration intérieure et de juridiction de l'université, seront sur papier libre.

§ III.

De l'instruction en matière de comptabilité.

111. Les comptes pour l'université et les établissemens en dépendans, seront vérifiés et arrêtés en la forme établie par les statuts et par les réglemens sur l'administration économique des établissemens de l'université.

112. Si le compte est débattu et contredit par le conseil académique, les débats seront communiqués au comptable par le recteur, avec un avertissement de fournir ses réponses dans un délai qui ne pourra être de moins de huitaine ni de plus d'un mois, selon les distances de la demeure du comptable.

113. Faute par le comptable de fournir ses réponses dans le délai donné, il sera passé outre à l'apurement et l'arrêté du compte.

114. Aux termes des articles 68 et 88 de notre décret du 17 Mars 1808, les procès-verbaux et rapports des conseils académiques seront adressés au grand-maître, qui les communiquera au trésorier; les comptes seront adressés directement au trésorier, qui fera son rapport, et donnera son avis au conseil de l'université.

115. Le trésorier entendu, l'examen du compte sera renvoyé à la section de comptabilité du conseil de l'université, qui en fera son rapport au conseil.

voor dien raad te worden terug gebragt, ten einde aldaar de instructie te voltooijen.

109. In geval er klagten tegen een kweekeling worden ingebragt, zal de rector den inspecteur der akademie, en, bij ontstentenis van dien, een lid van den raad, delegeren, om zich naar de plaats te begeven, de noodige informatien in te winnen, den kweekeling te hooren antwoorden, en van dat alles proces-verbaal op te maken.

110. Alle akten van discipline, van inwendig bestuur en van regtspraak der universiteit, zullen op papier, vrij van zegel, worden gesteld.

§ III.

Over de instructie in het stuk van comptabiliteit.

111. De rekeningen voor de universiteit en de daaraan onderhoorige inrigtingen zullen geverifieerd en aangenomen worden in den vorm, bij de statuten en reglementen op het huishoudelijk bestuur der etablissementen van de universiteit daargesteld.

112. Indien de rekening betwist en tegengesproken wordt door den akademischen raad, zullen de debatten daarover door den rector aan den comptabele worden medegedeeld, met aanzegging om zijne antwoorden in te leveren, binnen een tijdsbestek, dat niet korter dan van acht dagen noch langer dan van eene maand zal mogen zijn, naar gelang van den afstand der woonplaats van den comptabele.

113. Blijft de comptabele in gebreke zijn antwoord binnen den verleenden tijd in te zenden, dan zal men voortgaan tot het aanzuiveren en het vaststellen van de rekening.

114. Naar luid der artikelen 68 en 88 van ons decreet van den 17 Maart 1808, zullen de processen-verbaal en rapporten der akademische raden worden toegezonden aan den grootmeester, die dezelve aan den trezorier zal mededeelen; de rekeningen zullen onmiddelijk aan den trezorier worden medegedeeld, die zijn rapport aan den raad der universiteit uitbrengen en zijn advijs daarbij voegen zal.

115. De trezorier gehoord zijnde, zal het onderzoek van de rekening aan de sectie van comptabiliteit van den raad der universiteit worden verzonden, welke daarvan aan den raad rapport zal doen.

§ IV.

Instruction et poursuites contre les débiteurs des droits dus à l'université.

116. Le recouvrement des droits dus à l'université tous les instituteurs, maître-de-pension et directeurs d'écoles, tant de leur chef que pour le compte des élèves, sera fait à la diligence des recteurs.

117. Les instituteurs et maîtres verseront les droits dus pour leurs élèves, par trimestre et d'avance.

118. Ils seront tenus d'envoyer par chaque trimestre, un mois à l'avance, au recteur, l'état signé par eux, et certifié véritable, du nombre de leurs élèves pensionnaires et externes, avec le prix qu'ils paient pour leurs pensions.

119. Les états seront visés par le maire de la commune où la pension est établie, lequel pourra, dans ses visites, constater le nombre des élèves, et communiquera au recteur tous les renseignemens qu'il se sera procurés sur le prix de la pension.

120. Ces états seront exécutoires contre les instituteurs, maîtres-de-pension et directeurs d'écoles en retard d'en acquitter le montant, en vertu de la contrainte décernée par le recteur, conformément à l'art 52 du présent décret.

121. Faute par les instituteurs et maîtres-de-pension d'envoyer les états dont il s'agit, après sommation à eux faite à la requête du recteur, ils seront, sur sa dénonciation, poursuivis à la diligence de notre procureur-impérial, qui pourra ordonner la clôture de leur école.

122. Il en sera de même à l'égard des instituteurs et maîtres-de-pension refusans ou en retard d'acquitter les droits par eux dus personnellement, aux termes des statuts et réglemens.

123. En cas de recours en nos cours impériales contre les arrêtés et les contraintes, comme

§ IV.

Instructie en vervolgingen tegen de debiteurs van aan de universiteit verschuldigde regten.

116. De inning der door alle de instituten, kostschoolhouders en directeuren van scholen aan de universiteit verschuldigde regten, zoo voor hen zelven als voor rekening der kweekelingen, zal door de rectoren bezorgd worden.

117. De instituteurs en meesters zullen de voor hunne kweekelingen verschuldigde regten bij de drie maanden en in voorraad betalen.

118. Zij zullen gehouden zijn elk vierendeeljaar, eene maand vooruit, aan den rector in te zenden den door hen geteekenden en als zuiver gecertificeerden staat van het getal hunner kweekelingen in en buiten de kost, met bijvoeging van den prijs, dien zij voor hun kostgeld betalen.

119. De lijsten zullen geviseerd worden door den maire der gemeente, alwaar de kostschool gevestigd is, dewelke, in zijne schoolbezoeken, het getal der kweekelingen zal kunnen opnemen, en aan den rector alle onderrigtingen mededeelen, welke hij omtrent den prijs van het kostgeld zal hebben ingewonnen.

120. Deze staten zullen tegen de instituteurs, kostschoolhouders en school-directeuren, die achterlijk mogten zijn daarvan het montant te voldoen, executoir zijn krachtens de contrainte, door den rector overeenkomstig art. 52 van het tegenwoordig decreet uitgevaardigd.

121. Blijven de instituteurs en kostschoolhouders in gebreke om de staten, waarvan melding gemaakt is, na aan hen op aanzoek van den rector gedane sommatie, in te zenden, dan zullen zij, op dien aanklagte, worden vervolgd door onzen keizerlijken procureur, die de sluiting hunner school zal kunnen bevelen.

122. Evenzeer zal gehandeld worden met de instituteurs en kostschoolhouders, die weigerachtig of achterlijk zijn mogten, de door hen persoonlijk, achtervolgens de statuten en reglementen, verschuldigde regten te voldoen.

123. Ingevalle tot onze keizerlijke geregtshoven mogt worden toevlugt genomen, tegen de arrêtés en con-

il est dit ci-dessus, § III, tit. Ier, art. 53, il sera procédé en nos cours sommairement et sur un simple mémoire, ainsi qu'il en est usé pour l'administration des domaines.

TITRE V.

Du ministère public et de ses fonctions.

124. Dans toutes les affaires de juridiction, le chancelier de notre université impériale remplira près du conseil les fonctions du ministère public. Il devra être entendu en ses conclusions, lesquels seront textuellement rappelées dans tous jugemens du conseil. A son défaut, il sera remplacé par le membre du conseil inscrit le dernier dans l'ordre du tableau.

125. Il pourra dénoncer d'office au conseil de l'université toutes les contraventions et infractions ou les délits qui seraient venus à sa connaissance. Le conseil de l'université sera tenu d'y statuer.

126. Un inspecteur d'académie exercera près de chaque conseil académique les fonctions du ministère public, dans les cas et de la manière ci-dessus établis pour l'exercice de ce ministère près le conseil de l'université.

127. Cet inspecteur correspondra directement, pour l'exercice des fonctions qui viennent de lui être attribuées, avec le chancelier de l'université.

TITRE VI.

Des jugemens et de leur exécution.

§ Ier.

Des ordonnances et jugemens.

128. Les actes de la juridiction, émanés du grand-maître seul, seront qualifiés *d'ordonnances*; ceux émanés du conseil de l'université, porteront le titre de *jugemens*.

129. Les jugemens du conseil de l'université

trainten, gelijk hier boven, § III, titel 1, art. 53, gezegd is, zal er bij onze hoven summier en op eene enkele memorie worden geprocedeerd, gelijk in zaken van het bestuur der domeinen gebruikelijk is.

TITEL V.

Van het publiek officie en deszelfs functien.

124. In alle zaken van regtspraak, zal de kanselier van onze keizerlijke universiteit bij den raad de functie van het publiek officie vervullen. Hij zal moeten gehoord worden in zijne conclusien, welke in alle de vonnissen van den raad woordelijk zullen herhaald worden. Bij deszelfs afwezigheid, zal hij worden vervangen door het lid van den raad, die het laatste in de volgorde van het tableau zal ingeschreven zijn.

125. Hij zal ambtshalve aan den raad der universiteit kunnen aanklagt doen van alle overtredingen, inbreuken of misdaden, welke ter zijner kennis mogten zijn gekomen. De raad der universiteit zal gehouden zijn daarop te statueren.

126. Een inspecteur der akademie zal bij elken akademischen raad de ambtsverrigtingen van het publiek officie vervullen, in de gevallen en op de wijzen voor de uitoefening van dat officie bij den raad der universiteit daargesteld.

127. Deze inspecteur zal onmiddelijk, wat de uitoefening der aan hem opgedragen ambtsbezigheden betreft, met den kanselier der universiteit corresponderen.

TITEL VI.

Van de vonnissen en derzelver uitvoering.

§ I.

Van de ordonnantien en vonnissen.

128. De acten van regtspraak, van den grootmeester alleen komende, zullen *ordonnantien* genoemd worden; die, welke van den raad der universiteit komen, zullen den titel van *vonnissen* dragen.

129. De vonnissen van den raad der universiteit zul-

seront rendus au nom du grand-maître et du conseil de l'université, en ces termes: *En vertu des art. 77 et suiv. du décret du 17 Mars 1808 et des statuts de l'université impériale, le conseil de l'université a jugé, et nous grand-maître ordonnons.....*

130. Les ordonnances du grand-maître sont rendues en son nom seul, en ces termes: *En vertu de l'article 57 du décret du 17 Mars 1808, vu le rapport etc., nous grand-maître etc..... ordonnons.....*

131. Les ordonnances du grand-maître et les jugemens du conseil de l'université exprimeront toujours le fait et les motifs.

132. Les jugemens du conseil et les ordonnances du grand-maître seront signés par le grand-maître et par le secrétaire-général; ils seront scellés et signés par le chancelier.

Le chancelier exerce les fonctions du ministère public; si le grand-maître est absent, le trésorier présidera, et signera les jugemens; en l'absence du trésorier, le doyen des conseillers présidera.

133. Les minutes des ordonnances et des jugemens ci-dessus seront signées, sans délai, par le grand-maître et par le secrétaire-général.

134. Elles seront transcrites sur deux registres différens, tenus à cet effet par le secrétaire-général, et dont les feuillets seront numérotés et paraphés par le chancelier.

135. Les minutes seront remises par le secrétaire-général à la chancellerie le dernier jour de chaque mois; le chancelier en donne la décharge.

136. Il pourra être délivré des expéditions aux parties intéressées qui le requerront.

137. Les recteurs pourront délivrer, en la même forme, des copies collationnées sur les expéditions à eux envoyées par le grand-maître.

138. Les jugemens et les ordonnances seront expédiés sur papier ordinaire, frappé seulement du cachet de l'université.

len in naam van den grootmeester en van den raad der universiteit geslagen worden, in deze bewoordingen: *Uit kruchte van art. 77 en volg. van het decreet van den 17 Maart 1808, gelijk mede van de statuten der keizerlijke universiteit, heeft de raad der universiteit gevonnisd, en bevelen wij grootmeester . . . . .*

130. De ordonnantien van den grootmeester worden in zijnen naam alleen uitgevaardigd; in deze bewoordingen: *Uit kruchte van art. 57 van het decreet van den 17 Maart 1808, gezien het rapport enz., wij grootmeester enz. . . . . gelasten . . . . .*

131. De ordonnantien van den grootmeester, benevens de vonnissen van den raad der universiteit, zullen steeds de daadzaak benevens de motiven uitdrukken.

132. De vonnissen van den raad en de ordonnantien van den grootmeester zullen geteekend worden door den grootmeester en door den secretaris-generaal; dezelve zullen door den kanselier gezegeld en geteekend worden.

De kanselier oefent de functien van het publiek officie uit; bij afwezigheid van den grootmeester, zal de trezorier presideren en de vonnissen onderteekenen; bij afwezigheid van den trezorier, zal de oudste der raden presideren.

133. De minuten der bovengemelde ordonnantien en vonnissen zullen onverwijld worden onderteekend door den grootmeester en door den secretaris-generaal.

134. Dezelve zullen op twee verschillende registers worden ingeschreven, tot dat einde door den secretaris-generaal gehouden wordende, en waarvan de bladen door den kanselier genommerd en geparapheerd zullen worden.

135. De minuten zullen, den laatsten van elke maand, door den secretaris-generaal ter kanselarij worden overgelegd; de kanselier geeft daarvan reçu.

136. Aan de belanghebbende partijen, welke zulks vorderen mogten, zullen extracten kunnen worden afgegeven.

137. De rectoren zullen, in denzelfden vorm, kopijen kunnen afgeven, welke tegen de aan hen door den grootmeester toegezonden expeditien zullen gecollationeerd zijn.

138. De vonnissen en ordonnantien zullen geëxpedieerd worden op ongezegeld papier, waarop enkel het cachet van de universiteit zal gedrukt zijn.

139. Les minutes et registres ne pourront être communiqués qu'au grand-maître, au chancelier, au trésorier et aux membres du conseil.

§ II.

De l'exécution des ordonnances et des jugemens.

140. Les expéditions seront envoyées aux recteurs, qui seront chargés de l'exécution des jugemens dans tous les établissemens dépendans de leurs académies, et qui en rendront compte au grand-maître.

141. Les pièces, adressées par les recteurs au grand-maître, leur seront renvoyées avec expédition de l'ordonnance ou du jugement qu'ils auront à faire exécuter.

142. Le jugement ou l'ordonnance seront notifiés par le recteur au membre de l'université qu'ils concerneront, aussitôt après leur réception. Cette notification se fera en lui remettant copie de l'ordonnance, certifiée conforme à l'expédition par le recteur, et de lui signée, avec injonction d'y satisfaire.

143. Si le jugement ou l'ordonnance concerne un membre de faculté, la notification lui en sera faite par le recteur, qui le mandera à cet effet: si la faculté est séante hors du chef-lieu, la notification sera faite par le doyen; si elle concerne un membre de lycée, elle le sera par le proviseur; et dans les collèges, par le principal, à qui le recteur l'adressera à cet effet.

144. S'il s'agit d'un maître-de-pension ou d'un chef d'institution qui ne réside pas au chef-lieu, le recteur déléguera le proviseur ou le principal le plus voisin, ou tel autre fonctionnaire de l'université qu'il jugera convenable, selon les circonstances, lequel rendra aussitôt compte au recteur de la notification et du jour qu'elle aura été faite.

145. Le recteur fera mention de la notification

139. De minuten en registers zullen alleenlijk kunnen worden medegedeeld aan den grootmeester, aan den kanselier, aan den trezorier en aan de leden van den raad.

§ II.

Van de uitvoering der ordonnantien en van de vonnissen.

140. De expeditien zullen aan de rectoren worden gezonden, welke belast zullen worden met de uitvoering der vonnissen in alle de etablissementen onder hunne akademien behoorende, en welke daarvan aan den grootmeester verslag zullen doen.

141. De door de rectoren aan den grootmeester gerigt wordende stukken zullen aan hun worden teruggezonden met eene expeditie van de ordonnantie, of van het vonnis, dat zij zullen hebben te doen uitvoeren.

142. Het vonnis of de ordonnantie zullen, dadelijk na den ontvangst, door den rector aan het lid der universiteit, wien dezelve betreffen, worden kenbaar gemaakt. Deze kennisgeving zal geschieden, met aan hem een afschrift der ordonnantie te doen toekomen, als eensluidend met de expeditie gecertificeerd door den rector en door hem geteekend, met last om daar aan te voldoen.

143. Bijaldien het vonnis of de ordonnantie een lid van de faculteit betreft, dan zal hem de kennisgeving daarvan door den rector gedaan worden, die hem tot dat einde zal ontbieden: wanneer de faculteit buiten de hoofdplaats zitting houdt, dan zal de kennisgeving door den deken geschieden; zoo het een lid van een lijceë aangaat, dan door den provisor; en in de kollegien, door den opperste, aan wien de rector zulks tot dat einde toezenden zal.

144. Wanneer het betreft een kostschoolhouder of een hoofd van een institut, die niet in de hoofdplaats woonachtig is, zal de rector den meest naburigen provisor of opperste, of zoodanig ander ambtenaar van de universiteit, als hij volgens de omstandigheden gepast zal oordeelen, delegeren, welke dadelijk den rector verslag zal doen van de aanzegging, en van den dag dat dezelve geschied is.

145. De rector zal op expeditie, die onder hem

et du jour qu'elle aura été faite, sur l'expédition demeurée en ses mains; l'expédition sera par lui déposée aux archives de l'académie, et le dépôt sera inscrit sur un registre destiné à cet effet.

146. Le membre de l'université, condamné par ordonnance du grand-maître, ou par jugement du conseil de l'université, à la réprimande, à la censure, ou à toute autre peine portée au statut du 17 Mars 1808 (*) et au présent décret, autre que la réforme ou la radiation du tableau, sera tenu de comparaître en personne au conseil de l'académie, pour y entendre la prononciation de son jugement, et à Paris au conseil de l'université, au jour qui lui sera fixé par la notification qui lui sera faite.

147. Si, au jour fixé par la notification, le membre de l'université ne satisfait pas à l'ordonnance, il sera sommé d'y obéir dans un nouveau délai de huitaine, avec avertissement de la peine à laquelle il s'expose en n'obéissant pas, ainsi qu'il est porté en l'article 82 du présent décret.

Cette sommation lui sera faite par le recteur, par le proviseur, ou par le principal, selon le cas. Il en sera rendu compte par le proviseur ou par le principal au recteur, et par le recteur au grand-maître.

148. Si un membre de l'université est condamné à la réforme ou à la radiation du tableau, le jugement sera envoyé pour l'exécution par le chancelier au procureur-général de la cour impériale du ressort, pour être à sa diligence lu au condamné en audience publique.

149. Il pourra avoir recours à notre conseil-d'état contre les jugemens du conseil de l'université en matière de contravention aux devoirs et des délits entre les membres, lorsque le jugement prononcera la peine de radiation du tableau, sans préjudice de l'action judiciaire quand il y aura lieu.

(*) C'est le décret impérial de cette date, inséré dans ce recueil.

blijft berusten, melding maken van de aanzegging en van den dag, dat dezelve is geschied; het afschrift zal door hem onder de archiven van de akademie worden overgelegd, en zal deze overlegging worden ingeschreven op een daartoe bestemd register.

146. Het lid van de universiteit, dat, bij ordonnantie van den grootmeester of bij vonnis van de universiteit, veroordeeld is tot de berisping, tot de censuur, of tot alle andere straf, vervat in het statut van den 17 Maart 1808 (*) en in het tegenwoordig decreet, behalve de reforme of de uitschrapping van het tableau, zal verpligt zijn in persoon voor den akademischen raad te verschijnen, om aldaar de uitspraak van zijn vonnis aan te hooren, en te Parijs voor den raad der universiteit, op den dag die hem gesteld zal worden bij de aan hem te doene aanzegging.

147. Indien op den dag, bij de aanzegging gesteld, het lid van de universiteit niet aan het bevelschrift voldeed, zal hij gesommeerd worden, daaraan binnen een nieuwen termijn van acht dagen te gehoorzamen, met waarschuwing van de straf, aan welke hij zich door ongehoorzaamheid zou blootstellen, gelijk vermeld is in art. 82 van het tegenwoordig decreet.

Deze sommatie zal hem door den rector, door den provisor, of door den opperste, naar gelang der zaak, worden gedaan. Door den provisor of door den opperste zal daarvan aan den rector worden verslag gedaan, en door den rector aan den grootmeester.

148. Indien een lid van de universiteit veroordeeld is tot de reforme of tot de uitschrapping van het tableau, zal het vonnis door den kanselier ter executie gezonden worden aan den procureur-generaal van het keizerlijk geregtshof van het ressort, om door hem gezorgd te worden, dat hetzelve den veroordeelde in eene publieke audientie worde voorgelezen.

149. Hij kan aan onzen staatsraad appelleren van de vonnissen van den raad der universiteit, in het stuk van overtreding der pligten en van de misdrijven tusschen de leden, wanneer het vonnis de straf van uitschrapping van het tableau bepaalt, onverminderd de regterlijke actie, indien daartoe termen zijn.

(*) Dit is het keizerlijk decreet van deze dagteekening, hetwelk in deze verzameling geplaatst is.

Ce recours ne sera pas admis pour toute autre peine.

150. Tous les trois mois, copie des jugemens et ordonnanses rendus dans les cas ci-dessus sera adressée par le secrétaire-général de l'université à notre ministre de l'intérieur.

§ III.

De l'exécution des jugemens en matière de comptabilité.

151. Lorsqu'un comptable de l'université sera constitué en débet ou en retard, le débet sera acquitté d'abord sur son cautionnement, puis sur la retenue de ce qui sera dû au comptable sur son traitement, et, en cas d'insuffisance, sur ses biens.

152. Le comptable constitué en débet sera poursuivi, à la requête du trésorier, à la diligence du recteur.

153. Il en sera de même pour les recouvremens des droits dus à l'université.

154. Tous actes conservatoires pourront être faits, et toutes inscriptions pourront être prises, au profit de l'université, contre ceux qui ont la recette de ses deniers, du moment qu'ils entreront en fonctions pour cette recette.

155. L'article 2121 du Code Napoléon, qui établit l'hypothèque légale au profit des établissemens publics, sera applicable à l'université.

156. Il n'est rien innové, au surplus, relativement aux actes judiciaires concernant l'exécution des arrêtés et des jugemens dont il s'agit, dont la connaissance appartient aux tribunaux, selon les formes établies par les loix générales.

Dit appel zal niet toegelaten worden voor eenige andere straffe.

150. Alle drie maanden zal kopij van de vonnissen en ordonnantien, in de bovengemelde gevallen uitgevaardigd, door den secretaris-generaal van de universiteit aan onzen minister van binnenlandsche zaken worden gezonden.

§ III.

Van de uitvoering der vonnissen in het stuk van comptabiliteit.

151. Wanneer een comptabele aan de universiteit verschuldigd of ten achteren blijft, zal het debet dadelijk worden gevonden uit zijne borgstelling, vervolgens uit de inhouding van hetgeen den comptable wegens traktement toekomt, en, in geval van ongenoegzaamheid, uit zijne goederen.

152. De comptabele, die verschuldigd blijft, zal, op verzoek van den trezorier, van wege den rector vervolgd worden.

153. Hetzelfde zal plaats hebben bij de invordering der regten, aan de universiteit verschuldigd.

154. Alle conservatoire acten mogen gemaakt, en alle inscriptien gedaan worden, ten voordeele van de universiteit, tegen diegenen, welke met den ontvangst van hare gelden belast zijn, van het oogenblik dat zij voor dezen ontvangst zullen in functie treden.

155. Art. 2121 van het Wetboek Napoleon, dat een wettig hypotheek daarstelt ten voordeele van de openbare etablissementen, zal toepasselijk zijn op de universiteit.

156. Er wordt daarenboven niets veranderd, met betrekking tot de regterlijke acten betreffende de uitvoering der gemelde besluiten en vonnissen, waarvan de kennisneming toekomt aan de regtbanken, volgens de door de algemeene wetten vastgestelde vormen.

TITRE VII.

De l'action de la justice et de la police ordinaire dans l'intérieur des établissemens publics appartenant à l'université.

157. Hors les cas de flagrant délit, d'incendie ou de secours reclamés de l'intérieur de lycées, collèges et autres écoles publiques appartenant à l'université, aucun officier de police ou de justice ne pourra s'y introduire pour constater un corps de délit ou pour l'exécution d'un mandat d'améner ou d'arrêt dirigé contre des membres ou élèves de ces établissemens, s'il n'en a l'autorisation spéciale et par écrit de nos procureurs-généraux, de leurs substituts, ou de nos procureurs-impériaux.

158. Nos cours impériales exerceront leur droit à raison des délits ou crimes commis dans les établissemens de l'université, lesquels n'auront à cet égard d'autre privilège que ceux accordés pour les cas prévus par le présent décret.

159. Tous nos procureurs-généraux sont spécialement chargés de l'examen et poursuite, s'il y a lieu, de tout ce qui pourrait se passer dans lesdits établissemens propre à donner lieu à l'application des lois pénales, pour qu'il soit procédé de manière à concilier les ménagemens convenables envers les établissemens de l'université avec l'intérêt de la société blessée et de la justice offensée.

160. Nos procureurs-généraux pourront requérir et nos cours ordonner, que des membres de l'université ou étudians, prévenus de crimes ou délits, soient jugés par lesdites cours, ainsi qu'il est dit, pour ceux qui exercent certaines fonctions, à la loi du 20 Avril, art. 10, et au code d'instruction criminelle, art. 479.

161. Nos procureurs-généraux et impériaux sont également tenus de poursuivre, en cas de négligence ou retard des officiers de l'université, les

TITEL VII.

Van de werking der gewone justitie en politie in het inwendige der publieke etablissementen, tot de universiteit behoorende.

157. Buiten flagrant delict, brand, of inroeping van hulp van binnen de lijceën, collegien en andere publieke scholen, die tot de universiteit behooren, zal geen beambte der justitie of der politie binnen dezelve mogen komen, ten einde een corpus delicti te constateren, of ter uitvoering van een mandaat van opbrengst of gevangenneming, tegen leden of kweekelingen van die etablissementen uitgevaardigd, indien hij te dien einde niet is voorzien met eene speciale en schriftelijke autorisatie van onze procureurs-generaal, van derzelver substituten, of van onze keizerlijke procureurs.

158. Onze keizerlijke geregtshoven zullen hun regt uitoefenen naar mate van de wanbedrijven of misdaden, die binnen de etablissementen der universiteit gepleegd worden, welke te dien opzigte geen ander voorregt hebben dan die voorregten, welke bij het tegenwoordig decreet voor de daarbij voorziene gevallen zijn bepaald.

159. Alle onze procureurs-generaal zijn bijzonder belast met het onderzoeken, en, indien daartoe termen zijn, met het vervolgen van al wat in gezegde etablissementen mogt plaats hebben, dat tot de toepassing der lijfstraffelijke wetten aanleiding gaf, en zulks ten einde men zoodanig kunne handelen, als geschikt is om alle voegzame verschooning der etablissementen van de universiteit met het belang der beledigde maatschappij en der gekwetste geregtigheid overeentebrengen.

160. Onze procureurs-generaal zullen kunnen vorderen en onze hoven gelasten, dat de leden der universiteit of studenten, die van wanbedrijven of misdaden beschuldigd zijn, voor gezegde hoven te regt staan, even zoo als zulks, ten aanzien van die geenen, die zekere functien uitoefenen, bij de wet van den 20 April, art. 19, en bij het wetboek van criminele instructie art. 479, is bepaald.

161. Onze procureurs-generaal en keizerlijke procureurs zijn insgelijks gehouden om, ingeval van verzuim of uitstel van de zijde der beambten van de universi-

individus qui en sont membres, à raison des délits et contraventions portés au titre II, chap. II, art. 54, 63, 69, 74, 79 du présent décret.

162. Dans toute affaire intéressant des membres ou élèves de l'université, nos procureurs-généraux seront tenus d'en rendre compte à notre grand-juge ministre de la justice, et d'en instruire notre ministre de l'intérieur et le grand-maître de notre université.

163. Si un membre de l'université était repris de justice et condamné pour crime, il cesserait, par le fait même de sa condamnation, d'être membre de l'université; sa dégradation lui sera prononcée par le président après sa condamnation, et il sera aussitôt rayé du tableau, sur l'avis qui en sera donné au grand-maître par le procureur-général près la cour saisie du procès.

En cas de contumace, il sera provisoirement rayé du tableau, sauf à lui à se représenter dans les délais fixés au code de justice criminelle.

164. Celui qui aura subi une condamnation du ressort de la police correctionnelle, pourra, selon les circonstances, être réprimandé, censuré, réformé ou rayé du tableau.

CHAPITRE III.

Du rang des recteurs et des corps académiques.

165. Le corps de l'académie, composé du recteur, des inspecteurs, du conseil académique et des facultés, prendra rang immédiatement après le corps municipal.

166. Lorsqu'une faculté résidera dans un chef-lieu de département qui ne sera pas chef-lieu d'académie, elle prendra le même rang.

Le doyen marchera à la tête de la faculté.

167. Les proviseurs des lycées assisteront aux cérémonies publiques, et marcheront avec l'académie ou la faculté, au rang de leur grade dans l'université.

teit, de personen, die daarvan leden zijn, te vervolgen, naar gelang der wanbedrijven en contraventiën, die bij titel II, hoofdstuk II, art. 54, 63, 69, 74 en 79 van het tegenwoordig decreet, opgenoemd zijn.

162. In ieder geval, de leden of kweekelingen der universiteit betreffende, zullen onze procureurs-generaal gehouden zijn onzen groot-regter minister van justitie daarvan verslag te doen en onzen minister van binnenlandsche zaken, mitsgaders den grootmeester van onze universiteit, daarvan kennis te geven.

163. Indien een lid van de universiteit te regt gesteld mogt zijn uit hoofde van misdaad, zal hij door de veroordeeling zelve van zijn lidmaatschap ontslagen zijn; zijne degradatie zal hem, na zijne veroordeeling, worden aangekondigd, en hij zal, terstond daarop, van het tableau worden geschrapt, op het advijs, hetwelk deswegens door den procureur-generaal van het geregtshof, voor hetwelk het proces voldongen is, aan den grootmeester zal worden gegeven.

In geval van contumacie, zal hij provisioneel van het tableau worden geschrapt, onverminderd echter zijn regt om binnen den bij het wetboek van criminele justitie bepaalden tijd te verschijnen.

164. Diegeen, welke eene condemnatie van het ressort van de correctionele politie ondergaan heeft, zal volgens de omstandigheden kunnen worden gereprimandeerd, gecensureerd, gereformeerd of van het tableau geschrapt.

DERDE HOOFDSTUK.

Van den rang der rectoren en akademische corpsen.

165. Het corps der akademie, bestaande uit den rector, uit de inspecteurs, uit den akademischen raad en uit de faculteiten, zal onmiddelijk deszelfs rang hebben na de municipaliteit.

166. Wanneer eene faculteit in eene hoofdplaats van een departement, geene hoofdplaats eener akademie zijnde, gevestigd is, zal zij denzelfden rang nemen.

De deken zal aan het hoofd van de faculteit gaan.

167. De provisoren der lijceën zullen de openlijke ceremonien bijwonen, en met de akademie of met de faculteit gaan, volgens den rang van hunnen graad bij de universiteit.

CHAPITRE IV.

TITRE Ier.

Des dotations et fondations provenant des universités, académies et collèges tant de l'ancien que du nouveau territoire de l'empire, attribuées à l'université impériale.

168. Conformément au décret du 11 Décembre 1808, l'université sera mise en possession, sans retard, de ceux des biens mentionnés audit décret qui ne lui ont pas encore été délivrés.

169. Le grand-maître nous soumettra l'état de ceux des biens déjà recouvrés qui ne sont point affectés à des fondations de bourses, et qui, consistant en bâtimens en mauvais état et sans utilité, en terres ou en rentes éparses, seraient plus à charge que profitables à l'université, pour être par nous autorisé à les aliéner, et à en employer le produit à des établissemens de l'université ou en accroissement de dotation.

170. Les fondations et dotations de bourses créées pour l'instruction d'élèves dans les universités, académies et collèges, et autres établissemens d'instruction publique supprimés, tant de l'ancien que du nouveau territoire, dont les revenus n'ont point été perçus jusqu'à présent par la régie des domaines, par la caisse d'amortissement ou par aucun établissement concessionnaire, et qui, à compter de la publication du présent décret, seront découvertes et pourront être recouvrées par l'université impériale, lui appartiendront, pour être par elle appliquées à leur destination, conformément aux titres.

171. Le grand-maître recevra les déclarations qui lui seraient faites de l'existence de ces fondations et des dotations, et acceptera, après délibération du conseil de l'université, les offres et les conditions proposées pour rétablir le cours des revenus et rentes affectés à ces fondations, et en

VIERDE HOOFDSTUK.

TITEL I.

Van de dotatien en fundatien, herkomende van de universiteiten, akademien en collegien, zoo van het oude als van het nieuwe grondgebied des rijks, en aan de keizerlijke universiteit toegewezen.

168. Overeenkomstig het decreet van den 11 December 1808, zal de universiteit, zonder eenig verwijl, in bezit gesteld worden van zoodanige goederen, als bij gemeld decreet bepaald en nog niet aan dezelve mogten afgegeven zijn.

169. De grootmeester zal ons den staat voorleggen van zoodanige der reeds genaaste goederen, die hiet tot het vestigen van beurzen zijn geaffecteerd, en die in bouwvallige en onnutte gebouwen, in verspreide landerijen en renten bestaande, meer tot last, dan ten nutte der universiteit zouden strekken, ten einde hij door ons worde geautoriseerd, om die te vervreemden, en om den opbrengst daarvan ten behoeve van etablissementen der universiteit of tot vermeerdering harer dotatie aantewenden.

170. De fundatien en dotatien van beurzen, daargesteld tot onderwijs van kweekelingen aan de afgeschafte universiteiten, akademien, collegien en andere etablissementen van publiek onderwijs, zoo van het oude als van het nieuwe grondgebied, welker inkomsten tot heden toe noch door het bestuur der domeinen, noch door de amortisatie-kas, noch door eenig ander regt verkregen hebbend etablissement zijn ontvangen, en die, te rekenen van de afkondiging van het tegenwoordig decreet, mogten ontdekt en door de keizerlijke universiteit teruggevorderd worden, zullen aan dezelve toebehooren, ten einde door haar, overeenkomstig derzelver brieven van vestiging, tot derzelver bestemming te worden aangewend.

171. De grootmeester zal de aangiften, die hem van het bestaan dier fundatien en dotatien zullen gedaan worden, ontvangen, en zal, na deliberatie van den raad der universiteit deswegens, de aanbiedingen en voorslagen ter herstelling van den geregelden gang der aan die fundatien geaffecteerde inkomsten en renten, mitsgaders om derzelver bewijzen terugtegeven, aanne-

restituer les titres; toutefois sous notre autorisation spéciale donnée en conseil-d'état, et sur le rapport de notre ministre de l'intérieur.

172. Lorsque les fondations auront été faites à condition que les bourses seraient à la nomination des fondateurs, ou qu'elles seraient données de préférence dans leur famille, ces dispositions seront maintenues, et le grand-maître les fera observer.

173. Lorsque les fondations auront été faites en faveur d'enfans originaires d'une ville ou d'une contrée déterminée, elles ne pourront être données à d'autres qu'à défaut de sujets de la qualité de ceux indiqués par les titres.

174. Lorsqu'il vaquera des bourses de l'espèce de celles désignées en l'article précédent, ou dont la fondation ne serait faite en faveur d'aucune personne ou d'aucun lieu déterminés, et dont les fondateurs ne se seront pas réservé la nomination, ou n'auront pas laissé d'héritiers de leurs droits, elles seront données par nous sur la présentation qui nous sera faite de trois sujets par notre ministre de l'intérieur, sur l'avis du grand-maître, lesquels seront pris de préférence parmi ceux qui prouveraient, qu'il appartenait à leur famille des bourses fondées dans des universités, académies ou collèges supprimés, dont les dotations sont perdues pour ces familles.

TITRE II.

Des dotations et fondations qui seront faites à l'avenir.

175. Le grand-maître pourra être autorisé à accepter, après délibération du conseil de l'université, les donations et fondations qui seront faites à l'avenir à l'université, en observant les formes et conditions prescrites pour les acceptations de donations et legs faits aux communes et aux hospices par nos arrêtés et décrets sur cette matière, dont les dispositions sont déclarées applica-

men; alles echter onder onze bijzondere goedkeuring in den staatsraad, en op rapport van onzen minister van binnenlandsche zaken.

172. Indien de fundatien gemaakt zijn op voorwaarde, dat de beurzen ter benoeming der stichters zouden staan, of dat dezelve bij voorkeur in hun geslacht zouden worden begeven, dan zullen die bepalingen in stand blijven, en de grootmeester zal dezelve doen in acht nemen.

173. Wanneer de fundatien geschied zijn ten behoeve van kinderen uit eene zekere bepaalde stad of streek geboortig, zullen die niet aan anderen kunnen worden begeven, dan bij gebrek aan voorwerpen, die de in de brieven van vestiging bepaalde hoedanigheid bezitten.

174. Bij het openvallen van zulke beurzen, als bij het vorig artikel zijn vermeld, of ook van zulke, die niet ten voordeele van eenige bepaalde personen of plaatsen zouden gesticht zijn, en waarvan de stichters zich de benoeming niet voorbehouden, of wel geene erfgenamen van hunne regten nagelaten hebben, zullen die plaatsen door ons worden begeven, op voordragt van onzen minister van binnenlandsche zaken, op advijs van den grootmeester gedaan, uit drie voorwerpen, die bij voorkeur zullen moeten worden genomen uit de zoodanigen, als zouden bewijzen, dat er bij de afgeschafte universiteiten, akademien of collegien beurzen aan hun geslacht behoorden, waarvan de dotatien voor hetzelve verloren zouden zijn.

TITEL II.

Van de dotatien en de fundatien, die in het toekomende gemaakt zullen worden.

175. De grootmeester zal geautoriseerd mogen worden om, na raadpleging van den raad der universiteit, de donatien en fundatien, die in het toekomende aan de universiteit gemaakt zullen worden, aantenemen, met nakoming der formaliteiten en voorwaarden, omtrent het aanvaarden van donatien en erfmakingen aan de gemeenten en liefdadige gestichten voorgeschreven bij onze besluiten en decreten op dit stuk, waarvan de bepalingen verklaard worden toepasselijk te zijn op de

bles aux legs et donations faits à l'université impériale.

176. Les donateurs et fondateurs pourront mettre à leurs dons toutes les conditions qui ne seront pas contraires aux dispositions du titre 5 du décret du 17 Mars 1808, à la police de l'université, et aux règles du droit commun.

177. Les fondations des bourses contiendront l'exacte désignation des biens qui y seront affectés, et si ce sont des biens immeubles. Lors de la passation de l'acte, toutes les formes voulues par les lois sur les hypothèques seront remplies.

178. La grosse du titre sera remise aux archives de l'université, et une expédition au chef-lieu de l'académie, dans l'arrondissement de laquelle sera situé le lycée ou le collège, auquel la fondation s'appliquera.

179. Si le fondateur a désigné des administrateurs du bien affecté à la fondation, cette administration aura lieu sous la surveillance du recteur de l'académie dans l'arrondissement de laquelle l'objet de la fondation devra être rempli, et il pourra s'en faire rendre compte chaque année.

180. Les dispositions des articles 172, 173 et 174 sont applicables aux fondations de bourses qui seraient faites à l'avenir.

181. Les noms des donateurs et fondateurs seront inscrits aux archives de l'université sur un registre à ce destiné; ils seront proclamés à la distribution générale des prix du lycée ou du collège auquel la fondation sera appliquée, et à Paris, à la distribution générale des prix de tous les lycées. Ils auront eux et après eux leur héritier principal, une place de distinction à la distribution des prix, aux exercices publics, et aux fêtes et cérémonies qui pourront avoir lieu dans le lycée ou le collège auquel ils auront affecté la fondation, et à Paris, s'ils y résident, en s'y faisant reconnaître.

182. Les communes, autres que celles comprises dans notre décret du 10 Mai 1808 portant

erfmakingen en donatien aan de keizerlijke universiteit.

176. De donateurs en fundateurs mogen ten opzigte van hunne giften alle voorwaarden maken, die niet strijdig zijn met de bepalingen van titel 5 van het décreet van den 17 Maart 1808, met de politie van de universiteit, en met de regelen van het algemeen regt.

177. De fundatien van beurzen zullen de naauwkeurige aanwijzing behelzen der goederen, die daartoe vastgemaakt zullen wezen, en of dit onroerende goederen zijn. Tijdens het passeren der akte, zullen alle de door de wet op de hijpotheken voorgeschreven formaliteiten vervuld worden.

178. De gros van den vestigingsbrief zal in de archiven van de universiteit worden overgebragt, en een afschrift daarvan in de hoofdplaats van de akademie, in welker arrondissement het lijceé of het collegie, ten welks behoeve de fundatie zijn zal, gelegen is.

179. Indien de fundateur administrateurs van het voor de fundatie aangewezen goed heeft benoemd, zal deze beheering plaats hebben onder opzigt van den rector der akademie, in welker arrondissement de bestemming van de fundatie moest vervuld worden, en hij zal zich hiervan jaarlijks rekening kunnen laten geven.

180. De bepalingen van art. 172, 173 en 174 zijn toepasselijk op de fundatien van beurzen, die in het toekomende gemaakt mogten worden.

181. De namen der donateurs en fundateurs zullen in de archiven van de universiteit worden ingeschreven in een te dien einde bestemd register; zij zullen bij de generale uitdeeling der prijzen van het lijceé of van het collegie, ten welks behoeve de fundatie gemaakt is, worden geproclameerd, en te Parijs, bij de algemeene uitdeeling der prijzen van alle de lijceën. Zij, en na hen hun voornaamste erfgenaam, zullen eene plaats van onderscheiding hebben bij de uitdeeling der prijzen, bij de openbare oefeningen, en bij de feesten en plegtigheden, die in het lijceé of het collegie, aan hetwelk zij de fundatie zullen hebben gemaakt, plaats zouden mogen hebben, en te Parijs, indien zij daar wonen, en zich als zoodanig doen kennen.

182. De gemeenten, die niet begreepen zijn in ons décreet van den 10 Mei 1808 ter oprigting van beurzen

création de bourses dans les lycées, qui voudront fonder particulièrement des bourses dans les lycées pour des élèves de leur collège, ou des enfans originaires de la commune, pourront être admises à le faire, par décret rendu en conseil-d'état, d'après une délibération du corps municipal, approuvée par le préfet du département, et communiquée au grand-maître de l'université, qui prendra l'avis du conseil de l'université, et le transmettra à notre ministre de l'intérieur, pour nous en faire un rapport.

183. La délibération du corps municipal contiendra l'exposé de la nature de la fondation projetée, des conditions sous lesquelles on proposera de la faire, et l'indication précise des fonds, sur lesquels on l'asseoira.

184. L'acte de fondation ne sera passé qu'après que la délibération, faite et approuvée conforme aux articles qui précèdent, aura été revêtue de notre autorisation: cet acte sera fait devant notaire et signé par le maire de la commune fondatrice: on y annexera expédition de la délibération et du décret d'autorisation.

185. Les communes, dont il s'agit, pourront se réserver la nomination aux bourses par elles fondées; à défaut, la nomination sera faite conformément à l'article 3 de notre décret du 2 Mai 1811.

186. Les nominations des communes seront faites par délibération du corps municipal, approuvée par le préfet du département.

CHAPITRE V.

Dispositions générales.

187. Le conseil de l'université présentera un projet, dans lequel il indiquera les professions, auxquelles il conviendra d'imposer l'obligation de prendre des grades dans les diverses facultés.

188. Le conseil de l'université présentera un

bij de lijceën, en welke in de lijceën bijzondere beurzen zouden willen funderen voor leerlingen van hun collegie, of kinderen in die gemeente geboren, mogen daartoe toegelaten worden, bij decreet in den staatsraad gegeven, na eene raadpleging van de municipaliteit, goedgekeurd door den prefekt van het departement, en ter kennis gebragt van den grootmeester der universiteit, die het advijs van den raad der universiteit zal innemen, en hetzelve overleggen aan onzen minister van binnenlandsche zaken, ten einde ons daarvan verslag te doen.

183. De raadpleging van de municipaliteit zal behelzen de voordragt van den aard der ontworpen fundatie, van de voorwaarden, op welke men voorstellen zal die te doen, en de juiste aanwijzing der fondsen, waarop dezelve gevestigd zullen worden.

184. De acte van fundatie zal niet gepasseerd worden dan na dat de raadpleging, gehouden en goedgekeurd overeenkomstig de voorgaande artikelen, met onze autorisatie voorzien zal zijn; deze acte zal voor een notaris worden voltrokken, en door den maire van de funderende gemeente getekend; men zal daarbij een afschrift voegen van de raadpleging en van het decreet van autorisatie.

185. De gemeenten, van welke hier gesproken wordt, kunnen zich de benoeming tot de beurzen, door haar gevestigd, voorbehouden; bij gebreke hier van, zal de benoeming geschieden overeenkomstig art. 3 van ons decreet van den 2 Mei 1811.

186. De benoemingen der gemeenten zullen gedaan worden bij raadpleging van de municipaliteit, goedgekeurd door den prefekt van het departement.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Algemeene bepalingen.

187. De raad van de universiteit zal een ontwerp voordragen, waarin dezelve aanwijzing zal doen van de professien, welke het gepast zijn zal de verpligting op te leggen om in de onderscheiden faculteiten graden te nemen.

188. De raad van de universiteit zal een ontwerp van

projet de décret pour régulariser l'instruction et la réception des officiers de santé.

189. Le grand-maître de l'université rendra compte, dans le plus bref délai, de la situation actuelle des facultés de droit situées dans les diverses villes de notre empire, des progrès qu'elles ont faits depuis leur réunion à l'université impériale. Il proposera les moyens de mettre leurs revenus propres en équilibre avec leurs dépenses, soit par la réduction des dépenses; soit par la translation ou la suppression de celles de ces facultés qui n'auraient pu avoir un nombre suffisant d'élèves; soit enfin par l'élévation du taux des rétributions établies pour les inscriptions et les diplômes; afin d'être ensuite, sur le tout, et d'après le rapport de notre ministre de l'intérieur, statué ce qu'il appartiendra.

190. Le grand-maître de l'université rendra compte également à notre ministre de l'intérieur, qui nous en fera un rapport, des mesures prises pour l'exécution des articles 107 et 108 des statuts de l'université impériale du 17 Mars 1808 (*), en ce qui concerne l'instruction primaire, et des résultats obtenus.

191. Notre ministre de l'intérieur soumettra aussi un rapport relatif au mode particulier de surveillance que l'université pourra exercer sur les maîtres d'école ou sur les instituteurs des écoles primaires. Ce rapport devra proposer les moyens d'accorder avec la surveillance de l'université l'autorité que doivent conserver les préfets, les sous-préfets et les maires sur les maîtres et instituteurs des petites écoles.

192. Jusqu'à ce qu'il ait été par nous ultérieurement statué sur les moyens d'assurer et d'améliorer l'instruction primaire dans toute l'étendue de notre empire, les préfets, sous-préfets et maires continueront à exercer leur surveillance sur

(*) Ces statuts sont le décret sur l'organisation de l'université, qui fait la seconde pièce de ce recueil.

decreet voordragen tot regeling van het onderwijs en de receptie van gezondheids-officieren.

189. De grootmeester van de universiteit zal, binnen den kortst mogelijken tijd, verslag doen van den tegenwoordigen toestand der regtsgeleerde faculteiten in de onderscheiden steden van ons keizerrijk gevestigd, en van de voortgangen, die zij sedert hunne vereeniging met de keizerlijke universiteit gemaakt hebben. Hij zal de middelen, om hare eigen inkomsten in balans te brengen met hare uitgaven, voorslaan, het zij door de vermindering der uitgaven; het zij door de verlegging of de afschaffing van degene dezer faculteiten, die geen genoegzaam aantal leerlingen hebben kunnen bekomen; het zij, eindelijk, door verhooging van de vastgestelde gelden voor de inschrijvingen en de diplomas; ten einde, vervolgens, over het geheel, en volgens rapport van onzen minister van binnenlandsche zaken, naar behooren gestatueerd kan worden.

190. De grootmeester van de universiteit zal insgelijks aan onzen minister van binnenlandsche zaken, welke ons daarvan rapport zal doen, verslag geven van de maatregelen, genomen tot uitvoering van art 107 en 108 van de statuten der keizerlijke universiteit van den 17 Maart 1808 (*), voor het geen betreft het lager onderwijs, en van den verkregen uitslag.

191. Onze minister van binnenlandsche zaken zal ons ook een rapport voorleggen, betrekkelijk de bijzondere wijze van toezigt, welke de universiteit zal kunnen uitoefenen over de schoolmeesters of over de instituteurs van de lagere scholen. Dit rapport zal moeten voordragen de middelen, om het toezigt der universiteit in overeenstemming te brengen met het gezag, dat de prefekten, de onder-prefekten en de maires over de meesters en de instituteurs van de lagere scholen moeten behouden.

192. Tot dat door ons nader gestatueerd zal zijn over de middelen om het lager onderwijs in de geheele uitgestrektheid van ons rijk te verzekeren en te verbeteren, zullen de prefekten, onder-prefekten en maires blijven voortgaan hun opzigt over de scholen uit te oefenen, en daarvan hun rapport moeten overleggen

(*) Deze statuten zijn het decreet betreffende de organisatie der universiteit, hetwelk het tweede stuk dezer verzameling uitmaakt.

les écoles, et devront en adresser leur rapport à l'autorité supérieure à eux. Néanmoins le grand-maître continuera d'instituer les maîtres. Les inspecteurs d'académie veilleront à ce que les maîtres ne portent point leur enseignement au-dessus de la lecture, l'écriture et l'arithmétique, à ce qu'ils observent les réglemens établis qui y sont relatifs.

193. Nos ministres sont chargés, chacun en ce qui le concerne, de l'exécution du présent décret, qui sera inséré au bulletin des lois.

DÉCRETS

PARTICULIERS A LA HOLLANDE.

EXTRAIT *du* DÉCRET IMPÉRIAL, *portant réglement général de l'organisation des départemens de la Hollande pour* 1811.

Au Palais de Fontainebleau, le 28 Octobre 1810.

NAPOLÉON, Empereur des Français, Roi d'Italie et Protecteur de la confédération du Rhin;

Considérant que les départemens de la Hollande &c.

Nous avons ordonné et ordonnons, avons décrété et décrétons l'organisation suivante pour l'an 1811.

. . . . . .

TITRE V. *De l'organisation administrative.*

CHAPITRE X. *De l'instruction publique.*

Art. 50. Tous les établissemens d'instruction publique sont maintenus. Leurs dépenses seront payées comme par le passé.

aan de boven hen staande magt. Nogtans zal de grootmeester blijven voortvaren in de aanstelling van meesters. De inspecteurs van de akademien zullen toezien, dat de meesters hun onderwijs niet verder uitstrekken dan tot het lezen, schrijven en rekenen, en dat dezelve de daartoe betrekkelijke reglementen nakomen.

193. Onze ministers zijn belast, ieder voor zoo veel hem aangaat, met de uitvoering van het tegenwoordig decreet, dat in het bulletin der wetten zal geplaatst worden.

DECRETEN
VOOR HOLLAND IN HET BIJZONDER.

EXTRACT *uit het* KEIZERLIJK DECREET, *houdende een algemeen reglement op de organisatie der Hollandsche departementen voor* 1811.

In het paleis van Fontainebleau, den 18 October 1810.

NAPOLEON, Keizer der Franschen, Koning van Italie, en Beschermer van het Rijnverbond;

Overwegende, dat de Hollandsche departementen enz.

Hebben wij bevolen en bevelen, gedecreteerd en decreteren wij de volgende organisatie voor het jaar 1811.

. . . . . .

TITEL V. *Van de administrative organisatie.*

HOOFDSTUK X. *Van het openbaar onderwijs.*

Art. 50. Alle gestichten van openbaar onderwijs worden in stand gehouden. De daartoe noodige uitgaven zullen op denzelfden voet als voorheen betaald worden.

démies conformément aux lois qui régissent l'université impériale.

3. Une dotation de 100,000 fr. de revenu est accordée à l'académie de Leyde pour assurer le maintien de tous les établissemens qui y existent.

4. Les membres des universités de Leyde et de Groningue seront admis de préférence aux places des deux nouvelles académies.

5. L'université d'Utrecht, l'athénée d'Amsterdam et celui de Deventer prendront le titre d'écoles secondaires.

6. Il y aura un lycée à Leyde, à Utrecht, à Groningue. Ces lycées seront établis avant le 1er Janvier 1813 (*).

7. Des écoles secondaires seront établies dans les principales villes de la Hollande; les écoles latines y seront incorporées.

8. Les établissemens d'instruction primaire actuellement existans sont maintenus.

9. Les inspecteurs des écoles primaires, établis

---

l'université impériale a fait les nominations qui suivent:

M. *van den Ende*, ci-devant inspecteur des écoles, inspecteur-général de l'université dans les départemens Hollandais.

Pour l'académie de Leyde.

M. *Brugmans*, professeur à l'académie de Leyde, recteur;

M. *van Swinden*, professeur à l'athénée d'Amsterdam, premier-inspecteur d'académie;

M. *Flament*, bibliothécaire à la Haye, deuxième-inspecteur.

Pour l'académie de Groningue.

M. *Muntinghe*, professeur en théologie, recteur provisoire;

M. *Adrien Camper*, ci-devant curateur de l'université de Franeker, premier-inspecteur d'académie;

M. *Thomas van Swinden*, deuxième-inspecteur.

(*) Suivant un avertissement de M. l'inspecteur-général de l'université, dans les départemens Hollandais, en date de Harlem le 12 Juin 1812, et inséré dans les journaux de ces départemens, il y sera établi, en vertu des décrets impériaux, *quatre* lycées, dans les villes d'Amsterdam, d'Utrecht, de Leyde et de Groningue.

len georganiseerd worden overeenkomstig de wetten, waarnaar de keizerlijke universiteit geregeld is.

3. Eene dotatie van 100,000 francs inkomsten wordt toegestaan aan de Leydsche akademie, tot verzekering van het behoud van al de aldaar bestaande etablissementen.

4. De leden der hooge schoolen van Leyden en Groningen zullen bij voorkeur worden toegelaten tot de plaatsen bij de twee nieuwe akademien.

5. De hooge school van Utrecht, het athenæum van Amsterdam en dat van Deventer zullen den titel van secondaire scholen aannemen.

6. Er zal te Leyden, te Utrecht en te Groningen een lyceë zijn. Deze lyceën zullen vóór den 1 Januarij 1813 worden opgerigt (*).

7. Er zullen in de voornaamste Hollandsche steden secondaire scholen worden opgerigt; daarmede zullen de latijnsche scholen worden vereenigd.

8. De thans bestaande etablissementen van primair onderwijs worden gehandhaafd.

9. De opzieners der primaire scholen, ingevolge de

---

grootmeester van de keizerlijke universiteit benoemd heeft:

Den heer *van den Ende*, voormaals inspecteur der scholen, tot inspecteur-generaal van de universiteit in de Hollandsche departementen.

Voor de akademie van Leyden.

Den heer *Brugmans*, professor aan de Leydsche akademie, tot rector;

Den heer *van Swinden*, professor bij het atheneum van Amsterdam, tot eerste-inspecteur der akademie;

Den heer *Flament*, bibliothecaris in den Haag, tot tweede-inspecteur.

Voor de akademie van Groningen.

Den heer *Muntinghe*, professor in de theologie, tot provisioneel rector.

Den heer *Adriaan Camper*, voormaals curator der universiteit van Francker, tot eerste-inspecteur der akademie;

Den heer *Thomas van Swinderen*, tot tweede-inspecteur.

(*) Volgens eene bekendmaking van den heer inspecteur-generaal in de Hollandsche departementen, gedagteekend uit Haarlem den 12 Junij 1812, en in de dagbladen dezer departementen, geplaatst zullen aldaar, krachtens de keizerlijke decreten, *vier* lijceën worden opgerigt, in de steden Amsterdam, Utrecht, Leyden en Groningen.

en Hollande par la loi du 3 Août [3 Avril] 1806, conserveront leurs fonctions; ils continueront à se réunir chaque année en commissions départementales d'instruction primaire sous la présidence de l'un d'eux qui sera désigné par le recteur.

10. L'un des deux inspecteurs de chaque académie remplira spécialement pour les écoles primaires les fonctions de commissaire-général chargé jusqu'à présent de la surveillance de l'instruction primaire et secondaire. Il recevra les rapports des inspecteurs des écoles primaires, et les soumettra au recteur. Il pourra en présider les réunions quand le recteur le jugera à propos, le tout sans préjudice de la surveillance que les maires doivent exercer sur lesdites écoles.

11. Les deux inspecteurs de l'académie, désignés à l'article ci-dessus, rédigeront chaque année le résumé de tout ce qui se sera passé dans leur académie relativement aux écoles primaires, et notamment des délibérations des commissions départementales, et le feront parvenir au grand-maître par l'intermédiaire de leur recteur respectif.

12. Tout ce qui est réglé par la loi de Hollande du 3 Avril 1806, concernant les examens à subir et les certificats des différens degrés à recevoir pour être apts à remplir les fonctions d'instituteurs primaires, continuera d'être observé avec les additions suivantes.

13. Les chefs d'écoles privées actuellement existantes seront tenus de se procurer dans trois mois, à compter de la publication du présent décret, les moyens d'y enseigner le français.

14. Dans un an, à compter de la publication du présent décret, nul ne pourra recevoir de certificat, ni entrer dans une école, soit comme maître, soit comme adjoint de maître, s'il n'est personnellement en état d'enseigner au moins les élémens de la langue Française, et dans deux ans, s'il n'entend et n'écrit couramment cette langue.

15. Les traitemens faits aux maîtres par les

wet van den 3 April 1806 in Holland gevestigd, zullen derzelver functiën behouden; zij zullen bij voortduring eenmaal in elk jaar als departementale commissien van het primair onderwijs bijeenkomen, onder voorzitting van een uit hun midden, door den rector daartoe aan te wijzen.

10. Een der twee inspecteurs van elke akademie zal bijzonder voor de primaire scholen de functiën waarnemen van commissaris-generaal, tot dus ver belast geweest met het toezigt over het primair en secondair onderwijs. Hij zal de rapporten ontvangen van de opzieners der primaire scholen, en die aan den rector voorleggen. Hij zal bij derzelver samenkomst kunnen presideren, wanneer de rector zulks noodig zal oordeelen; alles onverminderd het toezigt, hetwelk de maires over de gezegde scholen moeten uitoefenen.

11. De twee akademie-inspecteurs, in het voorgaand art. vermeld, zullen jaarlijks het verslag opmaken van al hetgeen bij hunne akademie betrekkelijk de primaire scholen zal zijn voorgevallen, en voornamelijk van de raadplegingen der departementale commissien, en zullen hetzelve, door middel van hunnen respectiven rector, aan den grootmeester doen geworden.

12. Al wat bij de Hollandsche wet van den 3 April 1806 is vastgesteld, betrekkelijk de aftelegge examens en de certificaten van de onderscheiden rangen, die men moet bekomen, om tot het vervullen van de functiën van primaire onderwijzers bevoegd te zijn, zal blijven opgevolgd worden, met de volgende bijvoegingen.

13. De houders van bijzondere scholen, thans bestaande, zullen gehouden zijn zich binnen drie maanden, te rekenen van de bekendmaking van het tegenwoordig decreet, de middelen aan te schaffen om de Fransche taal in dezelve te onderwijzen.

14. Binnen een jaar, te rekenen van de bekendmaking van het tegenwoordig decreet, zal niemand een certificaat mogen ontvangen, noch tot eene school toegelaten worden, het zij als meester, het zij als ondermeester, indien hij niet zelf in staat is om ten minste de eerste beginselen der Fransche taal te kunnen onderwijzen, en binnen twee jaren, indien hij niet die taal versta en vlug schrijve.

15. De traktementen aan de meesters door de ge-

communes, et les rétributions payées par les élèves, continueront comme par le passé.

16. Les dépenses des commissions départementales, les frais de tournée des inspecteurs, et les traitemens ou portions de traitement des maîtres d'écoles primaires dans les communes qui n'ont et ne peuvent avoir aucunes ressources, seront payés par les départemens et portés chaque année au budget des dépenses départementales.

17. Nos ministres de l'intérieur et des finances sont chargés, chacun en ce qui le concerne, de l'exécution du présent décret.

---

meenten toegelegd, en de schoolgelden door de leerlingen betaald wordende, blijven als voorheen bestaan.

16. De uitgaven der departementale commissien, de reiskosten der schoolopzieners, en de traktementen of gedeelten van traktementen van de onderwijzers van de primaire scholen, in de gemeenten, die geene hulpbronnen bezitten of kunnen hebben, zullen betaald worden door de departementen, en elk jaar op het budget van de departementale uitgaven worden gebragt.

17. Onze ministers van binnenlandsche zaken en van finantien zijn belast, ieder voor zoo veel hem aangaat, met de uitvoering van het tegenwoordig decreet.

*

PIÉ-

PIÈCES ANNEXÉES.

BIJLAGEN.

PIÈCES ANNEXÉES.

PIÈCE ANNEXÉE A.

Loi *relative aux écoles de droit, rendue par le corps-législatif le* 22 *Ventôse an XII* (13 *Mars* 1804).

TITRE Ier.

Des écoles de droit et des matières qui y seront enseignées.

Art. 1. Les écoles de droit seront organisées successivement dans le cours de l'an XIII et de l'an XIV (1805 et 1806). Les étudians ne pourront y être admis avant seize ans.

2. On y enseignera :

1°. Le droit civil Français, dans l'ordre établi par le code civil; les élemens du droit naturel et du droit des gens, et le droit Romain dans ses rapports avec le droit Français;

2°. Le droit public Français, et le droit civil dans ses rapports avec l'administration publique;

3°. La législation criminelle, et la procédure civile et criminelle.

TITRE II.

Des cours d'études, des examens et des degrés.

3. Le cours ordinaire des études sera de trois ans. Ceux qui voudront obtenir le grade de docteur, feront une année d'étude de plus.

BIJLAGEN.

BIJLAAG A.

WET *betreffende de regtsgeleerde ſcholen, gegeven door het wetgevend ligchaam den 22 Ventôse des twaalfden jaars* (13 *Maart* 1804).

TITEL I.

Van de regtsgeleerde ſcholen, en het onderwijs, dat aldaar zal gegeven worden.

Art. 1. De regtsgeleerde ſcholen zullen ſucceſſivelijk in den afloop van het dertiende en veertiende jaar (1805 en 1806) georganiſeerd worden. De ſtudenten zullen er niet voor hun zestiende jaar aangenomen worden.

2. Men zal er onderwijs geven:

1°. In het burgerlijk regt der Franſchen, naar aanleiding van het burgerlijk wetboek; in de beginſelen van het regt der natuur, en van dat der volken, en in het Romeinſche regt, voor zoo veel hetzelve tot het Franſche betrekkelijk is;

2°. In het ſtaats-regt der Franſchen, en de betrekkingen van het burgerlijke regt tot de publieke adminiſtratie;

3°. In de criminele wetgeving, en de civile en criminele manier van procederen.

TITEL II.

Van den tijd der ſtudien, van de exámens, en van de graden.

3. De gewone tijd van ſtudien zal drie jaren zijn. Zij die den graad van doctor zullen wenſchen te verkrijgen, zullen nog een jaar langer ſtuderen.

4. Les étudians subiront un examen la première année, et un autre la deuxième. Les inspecteurs et professeurs pourront autoriser à soutenir les deux examens pendant la dernière année.

La troisième année ils en subiront deux autres, et soutiendront ensuite un acte public sur tous les objets de leurs études.

La quatrième année ceux qui aspireront au doctorat, subiront encore deux examens et soutiendront un acte public.

5. Les cours d'étude de législation criminelle, et de procédure civile et criminelle, seront d'une année.

6. Ceux qui ne suivront que ce seul cours, seront examinés au bout de l'année.

7. Les examens seront faits par les professeurs de l'école.

8. Les inspecteurs des écoles de droit dont il sera parlé ci-après, auront le droit d'y assister; ils auront aussi celui d'examiner séparément les étudians, s'ils le jugent convenable.

9. Les étudians qui auront été trouvés capables aux deux premiers examens, obtiendront un diplôme de bachelier.

10. Ceux qui auront obtenu un diplôme de bachelier et auront été trouvés capables aux deux examens et à l'acte public de la troisième année, obtiendront un diplôme de licencié.

11. Ceux qui auront obtenu un diplôme de licencié et auront été trouvés capables aux examens et à l'acte public de la quatrième année, obtiendront un diplôme de docteur en droit.

12. Ceux qui auront été examinés et trouvés capables sur la législation criminelle, et la procédure civile et criminelle, obtiendront un certificat de capacité.

13. Les diplômes et certificats ne seront valables qu'après avoir été visés par un des inspecteurs des écoles de droit.

4. De studenten zullen in het eerste jaar een examen ondergaan, en in het volgende jaar een tweede. De inspecteurs en professoren zullen verlof kunnen geven tot het doorstaan van die beide examens in het tweede jaar.

In het derde jaar zullen zij er twee anderen ondergaan, en vervolgens een publiek dispuut over al de onderwerpen van hunne studien houden.

In het vierde jaar zullen zij, die doctor wenschen te worden, nog twee examens ondergaan, en een publiek dispuut houden.

5. De tijd der studien in de criminele wetgeving, en in de civile en criminele manier van procederen, zal een jaar zijn.

6. Zij, die enkel daarin studeren willen, zullen ten einde van het jaar geexamineerd worden.

7. De examens zullen door de professoren der school afgenomen worden.

8. De inspecteurs der regtsgeleerde scholen, over welke hierna zal worden gesproken, zullen geregtigd zijn, om daarbij tegenwoordig te wezen, en voorts ook om de studenten afzonderlijk te examineren, zoo zij zulks dienstig oordeelen.

9. De studenten, die bij de twee eerste examens bekwaam zullen zijn gevonden, zullen een diploma van baccalaureus ontvangen.

10. Zij, die een diploma van baccalaureus ontvangen hebben, en bij de twee examens en het publieke dispuut van het derde jaar bekwaam gevonden zijn mogen, zullen een diploma van licentiaat verwerven.

11. Zij, die een diploma van licentiaat ontvangen hebben, en bij de examens en het publieke dispuut van het vierde jaar bekwaam gevonden zijn, zullen een diploma van doctor in de regtsgeleerdheid bekomen.

12. Zij, die geexamineerd en bekwaam gevonden zullen zijn in de criminele wetgeving, en in de civile en criminele manier van procederen, zullen een certificaat van bekwaamheid verkrijgen.

13. De diplomas en certificaten zullen geene kracht hebben, voor dat zij door een der inspecteuren van de regtsgeleerde scholen gevisaerd zullen zijn geworden.

TITRE III.

Dispositions particulières, et exceptions aux dispositions précédentes.

14. Les docteurs et licenciés en droit, reçus dans les anciennes universités de France ou des pays réunis, seront considérés comme docteurs et licenciés en droit à la charge seulement de faire viser leurs lettres, ou un acte de notoriété, délivré par les anciens juges, avocats ou professeurs, lequel acte tiendra lieu des dites lettres, si elles sont perdues.

15. Il en sera de même des docteurs et licenciés, reçus dans les universités étrangères et qui exerceront, lors de la publication de la loi, depuis plus de six mois, la profession d'homme de loi, plaidant ou consultant près l'un des tribunaux de la république, ou auront été inscrits sur le tableau des avocats près une cour souveraine de France, un présidial, un bailliage ou une sénéchaussée.

16. On comptera à ceux qui auront étudié dans les mêmes universités avant la publication de la loi, et en rapporteront la preuve, leur temps d'étude dont ils justifieront, et, s'ils ons obtenu le grade de bachelier, ils pourront, après un an d'étude dans une des écoles de droit, et avoir subi les examens et actes publics exigés, obtenir les diplômes de licencié ou docteur, s'ils sont trouvés capables.

17. Seront considérés comme licenciés sans remplir aucune formalité: 1°. les juges des tribunaux de cassation, d'appel, criminels et de première instance, en fonctions au moment de la publication de la présente loi, et leurs suppléans;

2°. Les commissaires du gouvernement près ces tribunaux, et leurs substituts;

3°. Ceux qui seront nommés à ces fonctions jusqu'au 1er Vendémiaire an XVI (22 *Septembre* 1808);

4°. Les professeurs de législation aux écoles centrales, en activité au moment de leur suppression.

TITEL III.

Bijzondere bepalingen, en uitzonderingen op de voorgaande.

14. De regtsgeleerde doctoren en licentiaten, op de oude universiteiten van Frankrijk of der vereenigde landen gepromoveerd, zullen als doctoren en licentiaten in de regtsgeleerdheid beschouwd worden, onder de enkele voorwaarde van of hunne diplomas te laten viseren, of eene acte van notorieteit, afgegeven door de oude regters, advokaten, of professoren, welke acte de plaats van gezegde diplomas vervangen zal, zoo dezelve verloren zijn mogen.

15. Even herzelfde zal plaats hebben, ten aanzien van doctoren en licentiaten, aan vreemde universiteiten gepromoveerd, welke, ten tijde der afkondiging van de wet, het beroep van pleitende of consulterende regtsgeleerden reeds sinds meer dan zes maanden bij een der tribunalen van de republiek geoefend hebben, of bij een souverein of presidiaal geregtshof van Frankrijk, bij een baljuwschap, of eene sénéchaussée, op de lijst der advokaten geplaatst zijn zullen.

16. Men zal aan hen, die voor de afkondiging der wet aan dezelfde universiteiten gestudeerd hebben, en daarvan een bewijs geven zullen, den studeertijd toerekenen, waarvan zij zullen doen blijken; en, zoo zij den graad van baccalaurens bekomen hebben, zullen zij, na een jaar van studie aan eene der regtsgeleerde scholen, en na de vereischte examens, en publieke disputen, diplomas kunnen verkrijgen van licentiaat, of van doctor, zoo zij bekwaam gevonden worden.

17. Zonder vervulling van eenige formaliteit, zullen als licentiaten aangemerkt worden: 1°. de regters der regtbanken van cassatie, van appel, van lijfstraffelijk regt en van eerste instantie, die tijdens de afkondiging der tegenwoordige wet in bediening zijn, en derzelver plaatsvervangers;

2°. De commissarissen van het gouvernement bij die regtbanken, en hunne substituten;

3°. De genen, die, tot aan den 1 Vendemiaire des zestienden jaars (22 *September* 1808), tot die bedieningen zullen worden benoemd;

4°. De professoren in de wetgeving op de centrale scholen, tijdens derzelver afschaffing in bediening zijnde.

18. Pourront obtenir, d'ici au 1er Vendémiaire an XIV (22 *Septembre* 1806), un diplôme de licencié ceux qui au moment de la publication de la présente loi exerceront actuellement les fonctions d'homme de loi ou de défenseur officieux près les tribunaux de cassation, d'appel, criminels, ou de première instance, et les auront exercées habituellement sans interruption et sans être livrés à aucune autre profession depuis trois ans, ou, après les avoir exercées pendant trois ans, ne les auront quittées que pour exercer celles d'avoué; à la charge de rapporter un certificat du président et du commissaire du gouvernement du tribunal près lequel ils exercent, attestant qu'ils sont dans les cas déterminés ci-dessus.

19. On ne comptera point dans le tems d'exercice, exigé par les articles précédens, celui après lequel il y aura eu interruption, à moins qu'il n'eût été rempli par l'exercice des fonctions de membre de la législature, juge des tribunaux ou juge de paix, par une mission civile du gouvernement ou par la fonction de notaire ou d'avoué.

20. Ceux qui seront dans le cas de l'article 18, mais qui auront moins de trois ans d'exercice de leurs fonctions, pourront, d'ici au 1er Vendémiaire an XV (22 *Septembre* 1807), obtenir un diplôme de licencié aux mêmes conditions, et, en outre, de subir un examen particulier, et de rapporter une attestation de capacité, délivrée par les examinateurs.

21. Les élèves des écoles centrales et des établissemens connus à Paris sous le nom d'*Académie de législation* et d'*Université de jurisprudence*, qui y auront suivi pendant trois ans les cours de législation, pourront, d'ici au 1er Vendémiaire an XV, obtenir le titre de licencié, en soutenant l'acte public général sur tous les objets d'étude, fixés pour les trois premières années. Pour ceux qui auront moins de trois ans d'étude, le tems dont il justifieront, leur sera compté comme tems d'étude dans une école de droit.

Ceux qui auront suivi des écoles particulières,

18. Van nu tot aan den 1 Vendemiaire des veertienden jaars (22 *September* 1806), zal er een diploma van licentiaat kunnen bekomen worden door diegenen, welke, tijdens de afkondigitg der tegenwoordige wet, werkelijk de bediening zullen waarnemen van regtsgeleerde of défenseur officieux bij de regtbanken van cassatie, van appel, van lijfstraffelijk regt, of van eerste instantie, en welke deze bediening als beroep, onafgebroken, en zonder uitoefening van eenig ander beroep, sints drie jaren zullen hebben waargenomen, of dezelve, na die drie jaren lang waargenomen te hebben, niet verlaten hebben, dan om die van avoué uitteoefenen; mits zij een certificaat inleveren van den president en gouvernements-commissaris van de regtbank, waarbij zij fungeren, attesterende, dat zij in de hierboven omschrevene gevallen verkeeren.

19. Bij den tijd van functie, door de voorgaande artikelen gevorderd, zal die gene niet gerekend worden, na welke de functie zal zijn afgebroken, ten zij dezelve vervuld geworden zij door de bedieningen van lid van het wetgevend ligchaam, lid van eene regtbank, of vrederegter, door eene burgelijke zending van het gouvernement, of door de praktijk van notaris of avoué.

20. Zij, die in het geval van artikel 18 zijn, maar minder dan drie jaren gepraktiseerd hebben, zullen, van nu tot den 1 Vendemiaire des vijftienden jaars (22 *September* 1807), op dezelfde voorwaarden een diploma van licentiaat kunnen bekomen, mits zij tevens een afzonderlijk examen doorstaan, en een getuigschrift van bekwaamheid, door de examinatoren afgegeven, inleveren.

21. De kweekelingen der centrale scholen, en der stichtingen te Parijs, bekend onder de namen van *Akademie van Wetgeving*, en *Universiteit van Regtsgeleerdheid*, welke daar gedurende drie jaren in de wetgeving gestudeerd hebben, zullen, van nu tot den 1 Vendemiaire des vijftienden jaars, den titel van licentiaat kunnen bekomen, na het houden van een algemeen publiek dispuut over al de onderwerpen van studie, die voor de drie eerste jaren bepaald zijn. Wat die genen aangaat, die minder dan drie jaren gestudeerd zullen hebben, de studeertijd, waarvan zij zullen doen blijken, zal hun toegerekend worden als tijd van studie op eene regtsgeleerde school.

Zij, die bijzondere scholen zullen hebben gefrequen-

pourront jusqu'à la même époque obtenir du gouvernement une dispense d'une partie ou de la totalité du tems d'étude prescrit par la loi, selon la durée de celui pendant lequel ils auront suivi les dites écoles particulières, à la charge de subir les examens et de soutenir l'acte public comme il est dit à l'article 4 ci-dessus.

22. Les individus, exerçant, au moment de la publication de la présente loi, la fonction de défenseur officieux près les tribunaux, les continueront provisoirement sauf l'exécution des réglemens de discipline jusqu'à l'époque fixée pour remplir les conditions qui leur sont imposées, après lequel tems ils seront tenus de justifier de leur accomplissement, ou de discontinuer l'exercice de leur profession.

TITRE IV.

Des fonctions pour lesquelles l'étude du droit et l'obtention des grades seront nécessaires.

23. A dater du 1er Vendémiaire an XVII (22 *Septembre* 1809), nul ne pourra être appellé à l'exercice des fonctions de juges, commissaires du gouvernement ou leurs substituts, dans les tribunaux de cassation, d'appel, criminels ou de première instance, s'il ne représente un diplôme de licencié, ou des lettres de licence obtenues dans les universités, comme il est dit aux articles 14 et 15.

24. A compter de la même époque nul ne pourra exercer les fonctions d'avocat près les tribunaux et d'avoué près le tribunal de cassation, sans avoir représenté au commissaire du gouvernement et fait enregistrer, sur ses conclusions, son diplôme de licencié, ou des lettres de licence obtenues dans les universités (*), comme il est dit en l'article précédent.

(*) „ Les lettres des anciens licenciés en droit, ou les arrêts „ de prestation de leur serment, seront visés par nos procureurs „ généraux près nos cours d'appel." *Décret impérial de* 10 *Bru-*

teerd, zullen tot aan hetzelfde tijdstip van het gouvernement intrekking kunnen bekomen van een gedeelte van den studeertijd, door de wet voorgeschreven, of van dien geheelen tijd, naar dat zij de gezegde bijzondere scholen kort of lang zullen hebben gefrequenteerd; mits zij de examens doorstaan, en het publieke dispuut houden, zoo als hierboven in artikel 4 gezegd is.

22. De personen, die, ten tijde der publicatie van de tegenwoordige wet, het beroep van défenseur officieux bij de tribunalen oefenen zullen, zullen provisioneel daarin voortgaan, behoudens de uitvoering der reglementen van discipline, tot aan het tijdstip ter vervulling van de voorwaarden, die hun voorgeschreven zijn, bepaald, waarna zij van derzelver vervulling zullen moeten doen blijken, of met de praktijk ophouden.

TITEL IV.

Van de bedieningen, waarvoor de studie der regtsgeleerdheid, en de verkrijging der graden, noodig zal zijn.

23. Van den 1 Vendemiaire des zeventienden jaars (22 *September* 1809) af, zal niemand tot oefening der functien van regters, commissarissen van het gouvernement, of derzelver substituten, bij de regtbanken van cassatie, van appel, van lijfstraffelijk regt, of van eerste instantie, kunnen worden geroepen, zoo hij geen diploma van licentiaat, of brieven van licentiaatschap, bij de universiteiten verkregen, te voorschijn brengt, zoo als in artikel 14 en 15 gezegd is.

24. Van hetzelfde tijdstip af zal niemand de functien van advokaat bij de tribunalen, noch die van avoué bij een tribunal van cassatie, mogen oefenen, zonder aan den commissaris van het gouvernement aangeboden te hebben, en op deszelfs besluit te hebben doen registreren, zijn diploma van licentiaat, of brieven van licentiaatschap, bij de universiteiten verkregen (*), zoo als in het voorgaand artikel gezegd is.

(*) „ De brieven der oude licentiaten in de regtsgeleerdheid, „ of hunne acten van beëediging, zullen gevisëerd worden door „ onze procureurs generaal bij onze hoven van appel." *Keizerlijk*

25. Nul ne pourra, quatre ans après la première formation des écoles de droit, être reçu professeur ni suppléant de professeur, s'il n'a été reçu docteur et n'en represente les lettres visées dans une école de droit, sans préjudice des autres conditions qui pourroient être imposées par les lois ou réglemens.

26. Nul ne pourra après le 1er Vendémiaire an XVII être reçu avoué par les tribunaux, s'il n'a suivi le cours de législation criminelle et de procédure civile et criminelle, subi un examen devant les professeurs, et s'il n'en apporte attestation visée d'un inspecteur-général. Jusqu'à cette époque il suffira de justifier de cinq ans de cléricature chez un avoué ou homme de loi.

27. Les avoués après dix ans d'exercice pourront être nommés aux fonctions de juges, commissaires du gouvernement ou leurs substituts.

28. Le gouvernement pourra, pendant dix ans à compter de la publication de la loi, dispenser de la présentation des diplômes les individus qui auront exercé des fonctions législatives, administratives ou judiciaires.

TITRE V.

Du tableau des avocats près les Tribunaux.

29. Il sera formé un tableau des avocats exerçant près les tribunaux.

30. A compter du 1er Vendémiaire an XVII, les avocats selon l'ordre du tableau, et après eux les avoués selon la date de leur réception, seront appellés en l'absence des suppléans, à suppléer les juges, les commissaires du gouvernement et leurs substituts.

---

maire an XIV (1 *Novembre* 1806). — Voyez l'article 31 de la loi ci-dessus, relatif au serment.

„ Les droits d'enregistrement des actes de prestation de ser„ment des avocats, avoués et défenseurs officieux, seront, con„formément à l'article 68 de la loi du 22 Frimaire an VII (12 „ *Décembre* 1798), *de quinze francs*; la formalité aura lieu sur la „ minute." *Décret impérial du* 31 *Mai* 1807.

25. Niemand kan, vier jaren na de eerste formering der regtsgeleerde scholen, als professor, of plaatsvervanger van een professor, toegelaten worden, zoo hij niet tot doctor gepromoveerd is, en geen diploma te voorschijn brengt, dat op eene regtsgeleerde school gevisëerd is; zonder inbreuk op de andere voorwaarden, die door de wetten of reglementen mogen kunnen worden gevorderd.

26. Niemand zal, na den 1 Vendemiaire des zeventienden jaars, door de tribunalen als avoué worden toegelaten, indien hij niet in de criminele wetgeving, en de civile en criminele manier van procederen, gestudeerd heeft, door de professoren geëxamineerd is, en een attest inlevert, dat door een inspecteur generaal geviseerd is. Tot aan dat tijdstip zal het genoeg zijn, dat men van vijf jaren klerkschap bij een avoué of regtsgeleerden blijken doe.

27. De avoués kunnen, na tien jaren praktijk, tot de ambten van regters, gouvernements-commissarissen of derzelver substituten, benoemd worden.

28. Het gouvernement zal, gedurende tien jaren, van de publicatie der wet af te rekenen, de personen, die bij de wetgeving, administratie, of regtbanken, ambten bekleed hebben, van de inlevering van diplomas kunnen vrijstellen.

TITEL V.

Van de aanstelling van advokaten bij de tribunalen.

29. Er zal eene tabelle geformeerd worden van de advokaten, die bij de tribunalen dienen.

30. Van den 1 Vendemiaire des zeventienden jaars af te rekenen, zullen de advokaten naar de orde der tabelle, en na hen de avoués naar de dagteekening hunner toelating, bij afwezigheid der plaatsvervangers, geroepen worden, om de regters, de commissarissen van het gouvernement en derzelver substituten, te vervangen.

---

decreet van den 10 *Brumaire des zeventienden jaars* (1 *November* 1806). — Zie van de bovenstaande wet artikel 31 betreffende den eed.

„ De regten van enregistratie der acten van beëediging der advocaten, avoués en défenseurs officieux, zullen, overeenkomstig artikel 68 van de wet van den 22 Frimaire des zevenden jaars (12 *December* 1798), *vijftien franken* bedragen; de formaliteit zal plaats hebben op de minuut." *Keizerlijk decreet van* 31 *Mei* 1807.

31. Les avocats et avoués seront tenus à la publication de la présente *loi*, et à l'avenir avant d'entrer en fonctions, de prêter serment: „ De ne rien „ dire ou publier, comme défenseurs ou conseils, „ de contraire aux loix, aux réglemens, aux bonnes moeurs, à la sureté de l'état et à la paix publique, et de ne jamais s'écarter du respect dû „ aux tribunaux et aux autorités publiques."

32. Les avoués qui seront licenciés, pourront, devant le tribunal auquel ils sont attachés, et dans les affaires où ils occuperont, plaider et écrire dans toute espèce d'affaires concurremment et contradictoirement avec les avocats.

En cas d'absence ou refus des avocats de plaider, le tribunal pourra autoriser l'avoué même non-licencié à plaider la cause.

TITRE VI.

Des professeurs et inspecteurs des écoles de droit, et de leur nomination.

33. Il y aura cinq inspecteurs généraux des écoles de droit, nommés par le premier consul.

34. Chacun d'eux inspectera annuellement deux écoles, et pourra examiner les élèves qui voudront obtenir un diplôme de bachelier, de licencié ou de docteur, ou un certificat d'étude de la procédure civile et criminelle, et visera les diplômes et certificats.

35. Ils seront chargés d'examiner ceux qui se présenteront pour être professeurs ou suppléans de professeurs.

36. A chaque vacance de place, il sera ouvert un concours public dont les professeurs seront les juges; les inspecteurs généraux présideront, s'ils sont présens.

37. La nomination des professeurs et suppléans sera faite par le premier consul; savoir, pour la première organisation des écoles, sur la présenta-

31. De advokaten en avoués zullen, bij de publicering der tegenwoordige wet, en in het toekomende, voor dat zij in functie treden, gehouden zijn tot aflegging van eenen eed: „ Dat zij, in het pleiten of consulteren, niets zeggen, of publiek maken zullen, dat „ strijdig is tegen de wetten, reglementen, goede zeden, veiligheid van den staat, en openbare rust, en „ dat zij den eerbied, aan de tribunalen en overheden „ verschuldigd, nooit uit het oog verliezen zullen."

32. De avoués, die het licentiaatschap zullen hebben bekomen, zullen voor de tribunalen, bij welke zij zullen zijn toegelaten, en in de gedingen, waarin zij werkzaam zijn zullen, mogen pleiten en schrijven, in allerlei slag van zaken, in vereeniging met, of tegen de advokaten.

Wanneer de advokaten afwezig zijn, of weigeren te pleiten, zal het tribunal zelfs aan avoués, die geen licentiaatschap bekomen hebben, verlof tot pleiten kunnen geven.

TITEL VI.

Van de professoren en inspecteuren der regtsgeleerde scholen, en van derzelver benoeming.

33. Er zullen voor de regtsgeleerde scholen vijf generale inspecteuren zijn, die door den eersten consul benoemd worden.

34. Elk hunner zal jaarlijks twee scholen inspecteren, en er de kweekelingen kunnen examineren, die een diploma van baccalaureus, van licentiaat, of van doctor, of een certificaat van studie in de civile en criminele manier van procederen, zullen wenschen te verkrijgen. Hij zal de diplomas en certificaten viseren.

35. Zij zullen belast zijn met het examen der genen, die zich aanbieden zullen, om professoren, of plaatsvervangers van professoren, te worden.

36. Zoo dikwijls er eene plaats openvalt, zal er een openbaar geding geopend worden, waarover de professoren oordeelen zullen. De generale inspecteuren zullen daarbij voorzitten, zoo zij er tegenwoordig zijn.

37. De benoeming der professoren en plaatsvervangers zal door den eersten consul gedaan worden; namelijk, bij de eerste organisatie der scholen, uit een

tion de deux sujets pour chaque place par les inspecteurs généraux; après l'organisation, sur la présentation d'un sujet par les professeurs de l'école, et d'un autre par les inspecteurs généraux.

Nul ne pourra cependant être présenté à la première organisation, s'il n'a préalablement été admis au concours aux termes de l'article 36.

TITRE VII.

Dispositions générales.

38. Il sera pourvu par des réglemens d'administration publique à l'exécution de la présente loi et notamment à ce qui concernera:

1°. La désignation détaillée de la matière de l'enseignement, des livres qu'on employera dans les écoles, la fixation des jours et heures d'études et de la durée des vacances;

2°. Les formes et le nombre des inscriptions à prendre par les élèves;

3°. Les rétributions à payer par les élèves, de manière cependant que les frais d'étude, d'examen et de diplôme pour arriver au grade de licencié, ne soient pas au-dessus de huit-cents francs, et de douze-cents francs pour arriver au grade de docteur, et que ceux qui obtiendront des diplômes de licencié d'après les dispositions du titre III, ne payent que la moitié de la rétribution;

4°. L'organisation administrative des écoles, le traitement des professeurs et l'application des rétributions;

5°. La forme et la durée des examens des élèves et des professeurs;

6°. La forme et la délivrance des diplômes;

7°. La formation du tableau des avocats et la discipline du barreau;

8°. Le placement des écoles de droit;

9°. L'établissement de bibliothèques pour faciliter les études des professeurs et des étudians.

voorstel van twee personen voor elk professoraat door de generale inspecteuren; en, na de organisatie, uit een voorstel van een persoon door de professoren der school, en van eenen tweeden door de generale inspecteuren.

Niemand zal intusschen bij de eerste organisatie voorgesteld kunnen worden, zoo hij niet voorloopig toegelaten is tot het geding, volgens artikel 36.

TITEL VII.

Algemeene bepalingen.

38. Er zal door reglementen van publieke administratie in de uitvoering der tegenwoordige wet voorzien worden, en wel inzonderheid in het gene betrekkelijk zijn zal tot:

1°. Eene uitgewerkte opgave der manier van onderwijs, der boeken, die men in de scholen gebruiken zal, en de bepaling der dagen en uren van de lessen, en der lengte van de vakantien;

2°. Den vorm en het getal der inschrijvingen door de kweekelingen te doen;

3°. De gelden, door de kweekelingen te betalen; in zulker voegen intusschen, dat de kosten van studie, van examen, en van diploma, om tot den graad van licentiaat te geraken, niet hooger dan 800 franken klimmen, en niet hooger dan 1200 franken, om tot den graad van doctor te geraken, en dat zij, die naar de bepalingen van den derden titel diplomas van licentiaat bekomen zullen, slechts de helft der gezegde gelden betalen;

4°. De administrative organisatie der scholen, het traktement der professoren, en de aanwending der gezegde gelden;

5°. Den vorm en lengte der examens van studenten en professoren;

6°. Den vorm en aflevering der diplomas;

7°. De formering van de tabelle der advokaten, en de tucht der balie;

8°. De plaatsing der regtsgeleerde scholen;

9°. De oprigting van boekerijen, ter verligting der studien van professoren en studenten.

PIÈCE ANNEXÉE B.

DÉCRET *concernant l'organisation des écoles de droit, rendu par S. M. l'Empereur au palais de Mayence le 4 jour complémentaire de l'an XII* (20 *Septembre* 1804).

SECTION Ire.

Du placement des écoles de droit.

Art. 1. Les écoles de droit, instituées par la loi du 22 Ventôse an XII (*pièce annexée, cotée* A), seront établies dans les villes dont les noms suivent: Paris, Turin, Dijon, Grenoble, Aix, Toulouse, Poitiers, Rennes, Caen, Bruxelles, Coblentz et Strasbourg.

2. Le bâtiment des anciennes écoles de droit de Paris, situé vis-à-vis le Panthéon, sera rendu à sa première destination.

3. Dans les autres villes, les préfets, réunis aux maires, indiqueront, pour place rces écoles, le bâtiment qu'ils y jugeront le plus propre; et il sera statué par un décret impérial.

SECTION II.

Des inspecteurs généraux.

4. Outre l'inspection annuelle que les cinq inspecteurs généraux, nommés par Sa Majesté Impériale, exerceront sur les écoles qui leur seront spécialement désignées, et à l'égard desquelles ils pourront réciproquement se suppléer d'après les ordres de sa Majesté, ils composeront un conseil général d'enseignement et d'études du droit auprès du conseiller d'état directeur général de l'instruction publique.

Les propositions de ce conseil seront soumises

BIJLAAG B.

DECREET, *nopens de organisatie der regtsgeleerde scholen, door Z. M. den Keizer gegeven, in het paleis van Mentz, den 4 aanvullingsdag van het twaalfde jaar* (20 *September* 1804).

TITEL I.

Van de plaatsing der regtsgeleerde scholen.

Art. 1. De regtsgeleerde scholen, door de wet van den 22 Ventose des twaalfden jaars (*bijlaag* A) ingesteld, zullen gevestigd worden in de steden, welker namen hier volgen: Parijs, Turin, Dijon, Grenoble, Aix, Toulouse, Poitiers, Rennes, Caen, Brussel, Coblentz en Straatsburg.

2. Het gebouw der oude regtsgeleerde scholen van Parijs, tegen over het Pantheon gelegen, zal aan deszelfs vorige bestemming teruggegeven worden.

3. In de andere steden zullen de prefecten, in vereeniging met de maires, ter plaatsing van deze scholen het gebouw aanwijzen, dat zij daarvoor het geschiktste zullen oordeelen; en er zal door een keizerlijk decreet daaromtrent worden gestatueerd.

TITEL II.

Van de generale inspecteuren.

4. Behalve de jaarlijksche inspectie, die de vijf generale inspecteuren, door Zijne Keizerlijke Majesteit benoemd, op de scholen houden zullen, die hun bijzonderlijk zullen worden aangewezen, en ten aanzien van welke zij elkanderen, naar de bevelen van Zijne Majesteit, wederkeerigelijk zullen kunnen vervangen, zullen zij eenen algemeenen raad van onderwijs en regtsgeleerde studiën, bij den staatsraad directeur generaal van het openbare onderwijs, uitmaken.

De voorstellen van dezen raad zullen door den di-

par le directeur général au grand-juge ministre de la justice.

5. L'inspection des écoles de droit sera partagée de la manière suivante entre les cinq inspecteurs généraux:

Paris et Dijon;
Aix, Grenoble et Turin;
Poitiers et Toulouse;
Rennes et Caen;
Bruxelles, Coblentz et Strasbourg.

6. Les inspecteurs généraux prêteront, entre les mains de l'archi-chancelier de l'empire, serment „ d'obéissance aux constitutions de l'empire, de „ fidélité à l'Empereur, de remplir leurs devoirs „ avec zèle et exactitude."

7. Ils auront un traitement de huit mille francs, outre leurs frais de voyage et de bureau, qui ne pourront pas excéder trois mille francs pour chacun.

8. Ces sommes leur seront payées par le trésor public sur les fonds de l'instruction publique.

SECTION III.

Des professeurs et de l'enseignement.

9. Il y aura dans chaque école de droit cinq professeurs et deux suppléans. Le nombre pourra en être augmenté par un décret impérial, suivant l'importance et le succes que les écoles auront obtenus.

10. Un professeur enseignera tous les ans les institutes de *Justinien* et le droit Romain.

Trois professeurs feront chacun, en trois ans, un cours complet sur le code civil des Français, de manière qu'il y ait un cours qui s'ouvre chaque année.

Dans la seconde et dans la troisième année, outre la suite du code des Français, on enseignera le droit public Français, et le droit civil dans ses rapports avec l'administration publique.

recteur generaal aan den grootregter minister van justitie onderworpen worden.

5. De inspectie der regtsgeleerde scholen zal op de volgende wijze, tusschen de vijf generale inspecteuren, verdeeld worden:

Parijs en Dijon;

Aix, Grenoble en Turin;

Poitiers en Toulouse;

Rennes en Caen;

Brussel, Coblentz en Straatsburg.

6. De generale inspecteuren zullen in handen van den aartskanselier van het rijk eenen eed afleggen „ van ge„ hoorzaamheid aan de constitutionele wetten des „ rijks, van getrouwheid aan den Keizer, en van hunne „ pligten met ijver en naauwkeurigheid te vervullen."

7. Zij zullen een traktement van 8000 franken hebben, buiten hunne reis- en bureau-kosten, die geene 3000 franken voor elk zullen mogen te boven gaan.

8. Deze sommen zullen hun door de publieke schatkist uit de fondsen van het openbare onderwijs betaald worden.

TITEL III.

Van de professoren en het onderwijs.

9. Er zullen in elke regtsgeleerde school vijf professoren en twee plaatsvervangers zijn. Derzelver getal zal door een keizerlijk decreet kunnen worden vermeerderd, naar dat de scholen gewigtig en talrijk zullen zijn geworden.

10. Een der professoren zal jaarlijks de instituten van *Justinianus*, en het Romeinsche regt behandelen.

Drie professoren zullen elk in drie jaren het burgerlijk wetboek der Franschen afhandelen, in zulker voegen, dat er elk jaar een van voren af aan beginne.

In het tweede en derde jaar zal men, behalve den tweeden en derden jaargang van het wetboek der Franschen, het publieke regt der Franschen behandelen, en het burgerlijk regt in deszelfs betrekkingen tot de publieke administratie.

Een professor zal de criminele wetgeving, en de civile en criminele manier van procederen, jaarlijks afhandelen.

11. In de twee eerste jaren na de opening der scholen, en terwijl er nog geen tweede en derde professor met het burgerlijk regt der Franschen van voren af aan zal hebben kunnen beginnen, zullen de professoren, bestemd om zulks in de jaren XIV en XV te doen, de een het publieke regt der Franschen, de ander het burgerlijk regt, in deszelfs betrekkingen tot de publieke administratie, behandelen.

12. De benoeming van professoren, en derzelver plaatsvervangers, zal door Zijne Keizerlijke Majesteit, in overeenkomst met artikel 35, 36 en 37 der wet van den 22 Ventose des twaalfden jaars, gedaan worden.

13. De professoren en derzelver plaatsvervangers zullen voor het hof van appel, binnen welks regtsgebied de school gelegen zijn zal, den eed afleggen „ van „ gehoorzaamheid aan de constitutionele wetten des „ rijks, van getrouwheid aan den Keizer, van hunne „ pligten met ijver en naauwkeurigheid te vervullen, „ en van de certificaten met onpartijdige regtvaardig„ heid aan de studenten, die ze verdiend zullen heb„ ben, af te geven."

14. De professoren zullen voor hun leven benoemd worden. Niettemin zullen de genen, die bij de eerste organisatie benoemd zullen worden, hunne brievetten niet ontvangen, dan na drie jaren onderwijs, en zoo Zijne Keizerlijke Majesteit dienstig oordeelt, om hen op hunne posten te bevestigen.

15. De professoren zullen van het gouvernement een vast traktement van drie duizend franken ontvangen. Dat der plaatsvervangers zal van duizend franken zijn. Deze traktementen zullen uit de fondsen van het openbaar onderwijs genomen worden.

16. De professoren en derzelver plaatsvervangers zullen daarenboven een traktement ontvangen, dat genomen zal worden uit den opbrengst der inschrijvingen, examens, en disputen, tot een beloop, en in eene evenredigheid, door den grootregter minister van justitie te bepalen, naar het advijs der generale inspecteuren, en op voorstel van den staatsraad directeur generaal van et openbare onderwijs.

TITEL IV.

Van de administratie der scholen.

17. Er zal in elke regtsgeleerde school een directeur der school en secretaris, een raad van tucht en onderwijs, en een bureau van administratie zijn.

18. De directeur en secretaris der school zullen door Zijne Keizerlijke Majesteit benoemd worden. Hoogstdezelve zal den directeur der school voor den tijd van drie jaren uit het midden der professoren kiezen, en hij zal op nieuw verkiesbaar zijn.

19. De directeur der school zal toeverzigt over het materiële der school houden, en voor het onderhoud van gebouwen en meubelen zorgen. Ten aanzien van al, wat het onderwijs en de personen der kweekelingen aangaat, zal hij met den inspecteur generaal der regtsgeleerde scholen, en met den directeur generaal van het openbare onderwijs, corresponderen.

20. De secretaris der school zal tevens bewaarder der archiven, schoolkassier, en secretaris van den raad van tucht en van het bureau van administratie zijn.

Hij zal van de publieke schatkist een vast traktement van 2000 franken, uit de fondsen van het openbaar onderwijs, ontvangen. Hij zal daarenboven een evenredig traktement uit de opbrengsten der school trekken, zoo als hetzelve door den grootregter minister van justitie bepaald worden zal, naar het advijs der generale inspecteuren, en op voorstel van den staatsraad directeur generaal van het openbare onderwijs.

Hij zal gehouden zijn, om eene borgtogt van 8000 franken te geven.

21. De raad van tucht en onderwijs zal zamengesteld zijn uit de oude, of nog fungerende, magistraatspersonen en regtsgeleerden, door Zijne Keizerlijke Majesteit benoemd, en welker getal dat van twaalf niet te boven gaat, hieronder niet begrepen de directeur der school, die daarin zitting hebben zal.

22. De raad zal elk jaar uit zijne leden een deken van eer benoemen, die deszelfs voorzitter zijn, en ook bij de publieke schoolbedrijven voorzitten zal.

23. Deze raad, bestemd om den inspecteur generaal te vervangen, zal zijn advijs bij den directeur der school, bij den inspecteur generaal, en bij den directeur generaal van het openbaar onderwijs, uitbrengen, zoo dikwijls hij door hen geraadpleegd wezen zal, en zelfs ook ambtshalve, nopens al wat tot het doel zijner instelling betrekkelijk wezen zal.

24. Het bureau van administratie zal bestaan uit den prefekt, den deken van eer, den maire, den directeur der school, een professor naar rondgaande beurten, en een lid van den raad, elk jaar benoemd.

25. Het bureau van administratie zal over alle uitgaven der school raadplegen, en die gene regelen, die niet bepaald zijn. Het zal de rekeningen afnemen en beoordeelen; het zal den eersten maandag van elke maand vergaderen, en meermalen, zoo de directeur der school zulks vordert. Elk jaar zal het den groot-regter minister van justitie, en den minister van binnenlandsche zaken, rekenschap van den staat der school geven, en hun den staat van hare ontvangsten en uitgaven toeschikken.

TITEL V.

Van de inschrijvingen.

26. De secretaris generaal zal een register houden, door den eersten president van het hof van appel geparapheerd, waarop successivelijk, zonder eenig wit tusschen beiden, de inschrijvingen vervat zullen zijn, die er noodig zijn tot eene bepaalde opgave en herkenning van den studeertijd, en om tot de graden toegelaten te worden.

27. Elke student, voorzien van zijne geboorteceel, waaruit blijken zal, dat hij ten minste volle zestien jaren oud is, en waarvan hij een extract afgeven zal, zal alle drie maanden op dat register eene inschrijving stellen en teekenen, behelzende zijnen naam, voornaam, en ouderdom, de plaats van zijne geboorte, en zijn departement.

28. Vier inschrijvingen zal men noodig hebben, om tot het examen over de criminele wetgeving en manier van procederen toegelaten te worden;

Acht, om tot de examens van het baccalaureaat toegelaten te worden;

Twaalf om tot de examens van het licentiaatschap toegelaten te worden;

Zestien voor die van het doctoraat.

29. De inschrijvingen kunnen niet gedaan worden, dan in de eerste vijftien dagen van elk vierendeeljaars.

30. Als een student de inschrijving van een vierendeeljaars verwaarloosd hebben zal, zal dit vierendeeljaars niet onder zijnen studeertijd geteld worden.

31. De inschrijvingen, op verschillende scholen gedaan, zullen dienen, om van den studeertijd te doen blijken, en denzelven te berekenen, mits zij tot verschillende vierendeelen van een of meer jaren behooren.

32. De secretaris der school zal aan de studenten een certificaat van hunne inschrijvingen, door den directeur der school geviseerd, gratis afgeven, wanneer zij daarvan zullen moeten doen blijken.

TITEL VI.

Van de studien, examens en publieke disputen.

33. De studenten, die slechts een certificaat van bekwaamheid zullen trachten te verkrijgen, zullen gehouden zijn, om den cursus der criminele wetgeving, en der civile en criminele manier van procederen, te volgen.

34. Op het certificaat van den secretaris der school, dat zij vier inschrijvingen gedaan hebben, en op het getuigenis van den professor, dat zij zijnen cursus aanhoudend gevolgd zijn, zullen zij tot het examen worden toegelaten.

35. Dit examen zal door twee professoren, of plaatsvervangers van professoren, verrigt worden.

36. Indien de uitslag van het examen gunstig is, zal er een certificaat van bekwaamheid afgegeven worden, in overeenkomst met artikel 12 der wet van den 22 Ventose des twaalfden jaars.

37. De studenten, die naar den graad van baccalaureus zullen dingen, zullen twee jaren moeten studeren.

In het eerste jaar zullen zij den cursus over het burgerlijk wetboek, en dien over het Romeinsche regt, volgen.

In het tweede jaar zullen zij den cursus over het burgerlijk wetboek blijven volgen, en den professor in de criminele wetgeving, en de criminele en civile manier van procederen, hooren.

38. Na het eerste jaar zullen zij, op certificaten van vier inschrijvingen, en van aanhoudende bijwoning van de lessen der professoren, die zij zullen hebben gehoord, toegelaten worden tot een eerste examen, dat in het Latijn en Fransch zal worden verrigt; over de stoffen, die voor hen behandeld zullen zijn geworden.

39. Na het tweede jaar, van acht inschrijvingen blijken doende, en van de aanhoudende bijwoning der lessen, welker aanhooring hun voorgeschreven wordt, zullen zij tot een tweede examen toegelaten worden, waarna aan hun, zoo zij bekwaam gevonden worden, een diploma van baccalaureus afgegeven worden zal, in overeenkomst met artikel 9 der wet van den 22 Ventose.

40. De examens voor het Baccalaureaat zullen door drie professoren, of plaatsvervangers, verrigt worden.

41. Zij, die den graad van licenciaat zullen trachten te verkrijgen, zullen nog een derde jaar studeren, gedurende hetwelke zij de behandeling van het burgerlijk wetboek ten einde brengen, en voorts, naar hunne verkiezing, een professor van een der twee eerste cursus over dat wetboek, of den professor in het Romeinsche regt, hooren zullen.

42. Op inlevering van een certificaat van twaalf inschrijvingen, van hun diploma van baccalaureus en van een getuigschrift van aanhoudende bijwoning der lessen van de pofessoren, die zij gedurende het derde jaar gehoord hebben, zullen zij tot de examens voor het licentiaatschap toegelaten worden.

43. Deze examens zullen door vier professoren, of plaatsvervangers, verrigt worden.

Een van deze examens zal over het Romeinsche regt loopen, en in het latijn geschieden.

Het andere zal al, wat in de school geleerd wordt, omvatten.

44. Indien de uitslag der examens voor de geëxamineerden gunstig is, zullen zij tot het houden van een publiek dispuut worden toegelaten, waarna zij een diploma van licentiaat bekomen zullen, zoo zij bekwaam worden gevonden.

45. Een vierde jaar van studie zal tot het doctoraat gevorderd worden.

Zij, die daar naar streven, zullen in dit jaar den professor in het Romeinsche regt, en twee der professoren van het burgerlijk wetboek, moeten hooren.

46. Van de aanhoudende bijwoning der lessen, die zij zullen hebben moeten hooren, van hun diploma van licentiaat, en van zestien inschrijvingen, blijken doende, zullen zij tot het ondergaan van twee examens worden toegelaten, waarvan het eene, over het Romeinsche regt, in het latijn verrigt worden, en het andere al, wat in de school geleerd wordt, omvatten zal.

Men zal in deze examens grondiger kundigheden vorderen, dan in de voorgaande.

47. De examens ter bekoming van het doctoraat zullen door vijf professoren, of plaatsvervangers, worden verrigt.

48. Na deze examens zal de licentiaat, zoo hij bekwaam zal zijn gevonden, een publiek dispuut houden, dat al de stof van het onderwijs in de regtsgeleerdheid, de wetgeving, en de manier van procederen, omvatten zal.

49. Ten gevolge van dit dispuut zal hij een diploma van doctor in de regtsgeleerdheid ontvangen.

50. Elk examen kan voor verscheidene studenten te gelijk gehouden worden, mits er niet meer dan acht zijn.

51. Het examen zal voor een student ten minste een uur moeten aanhouden, voor twee studenten twee uren, voor vier drie uren, en voor acht vijf uren.

52. De leden van den raad van tucht en onderwijs hebben bij de publieke disputen eene gedistingueerde plaats, gelijk ook bij de examens, als zij daarbij verschijnen willen.

53. De inspecteur der scholen en de deken van eer, zoo zij tegenwoordig zijn, zullen, benevens de professoren en plaatsvervangers, hun gevoelen over de examens en disputen bij geheime stemming, met witte en zwarte balletjes, uitbrengen. De uitkomst van hunne oordeelvelling zal beschreven en geteekend worden.

54. Bij alle examens zal er aan de geexamineerden, zoo zij onbekwaam worden gevonden, een uitstel worden vergund, om nieuwe te ondergaan.

55. De examens en de disputen ten einde van elk

jaar zullen voor het publiek open staan, hetwelk door aangeplakte biljetten daarvan verwittigd worden zal.

TITEL VII.

Van de kosten der studien, der examens, en der publieke disputen, en van derzelver gebruik.

56. De kosten der inschrijvingen worden bepaald op 15 franken voor elke.

57. De kosten van examen voor hen, die enkel naar een certificaat van bekwaamheid staan, worden bepaald op 30 franken. De kosten van elk examen worden voor hen, die naar het baccalaureaat en licentiaatschap staan, voor het eerste en tweede jaar op 60 franken bepaald.

De kosten van elk examen van het derde jaar, voor dezelfden, op 90 franken.

Die van het publieke dispuut op 120 franken.

58. De kosten van elk examen des vierden jaars, voor hen, die naar het doctoraat staan, worden op 90 franken bepaald.

Die van het publieke dispuut op 120 franken.

59. Deze sommen zullen in handen van den secretaris-kassier betaald worden, voor de inschrijvingen op het oogenblik, en voor de examens en publieke disputen bij voorbaat.

60. Er zal voor een certificaat van bekwaamheid 40 franken betaald worden;

Voor een diploma van baccalaureus 50 franken;
Voor een diploma van licentiaat 80 franken;
Voor dat van doctor 100 franken.

61. De personen, in artikel 18 van de wet van den 22 Ventose aangeduid, zullen voor hun diploma 300 franken betalen.

62. De genen, die in het 20 artikel van dezelfde wet aangeduid zijn, zullen voor kosten van examen 150 franken betalen, en 150 franken als zij hun diploma ontvangen.

63. De kweekelingen, in artikel 21 § 1 van dezelfde wet vermeld, zullen enkel de 120 franken voor het publieke dispuut, en 60 franken bij den ontvangst van hun diploma, betalen.

64. Zij, die in § 2 van hetzelfde artikel vermeld zijn, zullen de kosten van examen en publiek dispuut betalen, zoo als dezelve voor hun bepaald zijn, die volgens den gewonen regel studeren.

65. De opbrengst der kosten van studie en promotie zal besteed worden, 1°. aan eene traktements-aanvulling voor de professoren, den secretaris der school en den dirigerenden professor; 2°. aan de kosten van het onderhoud der schoolgebouwen; 3°. aan den aankoop van dingen, die voor de studien, examens, en publieke disputen, noodig zijn; 4°. aan presentie-gelden voor de professoren, en plaatsvervangers, die bij de examens en disputen tegenwoordig zijn zullen.

Het resterende zal in de amortisatiekas gestort worden, welke eene afzonderlijke rekening courant en van interesten voor elke regtsgeleerde school zal houden. Dit resterende zal, op verlof van den minister van binnenlandsche zaken, besteed worden aan noodzakelijke, nuttige, of buitengewone, uitgaven van de school, aan welke het zal toebehooren.

66. Er zal een afzonderlijk boek van buitengewone ontvangsten worden gehouden voor de gene, die diplomas verkrijgen of examens doorstaan, en dispuuten houden zullen, volgens artikel 62, 63 en 64 van het tegenwoordige decreet. Het beloop daarvan zal in de amortisatiekas gestort, en derwijze besteed worden, als hier boven gezegd is.

67. Vijftig nationale kweekelingen op de lijceën, of het prijtanée (*), zullen jaarlijks gratis, en na een onderling geding, welks vorm door Zijne Majesteit geregeld worden zal, toegelaten worden om op de regtsgeleerde scholen te studeren.

TITEL VIII.

Algemeene bepalingen.

68. De regtsgeleerde professoren en doktoren zullen bij hunne lessen, bij de examens, en publieke disputen, zoo wel als bij plegtige gelegenheden, een kos-

(*) Deze school bestaat niet meer. Hare bezittingen zijn aan de universiteit geschonken bij het keizerlijk decreet van den 11 December 1808, in deze verzameling geplaatst.

tuum dragen, gelijk aan dat der professoren en doktoren in de geneeskunde; uitgezonderd dat men daaraan, in plaats van de kleur van karmozijn, dat rood gebruiken zal, dat aan het kostuum der hoven van justitie toegewezen is.

69. De lessen zullen publiek zijn, en gedurende dezelve zal de toegang aan niemand geweigerd mogen worden.

70. De professoren zullen gedurende een gedeelte van den tijd hunner lessen schetsen dicteren, die de studenten zelven zullen moeten schrijven.

De professoren zullen in elke les woordelijk uitleggen en ontwikkelen het gene zij zullen hebben gedicteerd.

71. Er zullen bij de regtsgeleerde scholen verzamelingen zijn van boeken, bijzonderlijk aan deze wetenschap toegewijd, in steden, waar men gene groote bibliotheken heeft.

72. De groot-regter minister van justitie, en de minister van binnenlandsche zaken, zijn belast met de uitvoering van het tegenwoordig decreet, dat in het bulletin der wetten geplaatst zal worden.

*

BIJLAAG C.

WET, *betrekkelijk tot de oefening der geneeskunde, gegeven door het wetgevend ligchaam, den 19 Ventose des elfden jaars* (10 *Maart* 1804).

TITEL I.

Algemeene bepalingen.

Art. 1. Van den 1 Vendemiaire des twaalfden jaars (22 September 1803) af te rekenen, zal niemand het beroep van geneesheer, heelmeester, of officier van gezondheid, mogen oefenen, zonder geëxamineerd en gepromoveerd te zijn, zoo als door de tegenwoordige wet zal worden voorgeschreven.

2. Al de genen, die, van den aanvang des twaalfden jaars af, het regt van oefening der geneeskunde verkrijgen zullen, zullen den titel van doctor in de medicijnen, of in de chirurgie, voeren, zoo zij op eene der zes bijzondere medische scholen geëxamineerd zullen zijn, of die van gezondheids-officieren, zoo zij door de jurijs gepromoveerd zullen zijn, van welke in de volgende artikelen zal worden gesproken.

3. De doktoren in de medicijnen, en de chirurgiens, gepromoveerd door de oude medische faculteiten, chirurgicale collegien, en chirurgiens gilden, zullen het regt blijven hebben, om de kunst van genezen, even als voorheen, te oefenen.

Eveneens zal het met hen gelegen zijn, die in de vereenigde departementen practiseren uit kracht van titels, aan vreemde universiteiten verkregen, en in de landen, die thans departementen vormen, voor wettig erkend.

Wat hen betreft, die de genees- of heelkunde in Frankrijk oefenen, en zich gevestigd hebben sinds de oude manier van promotie opgehouden heeft te bestaan, zij zullen hun beroep voortzetten, hetzij door zich tot doctoren of gezondheids-officieren te laten promoveren, zoo als in artikel 10 en 21 gezegd wordt, het zij door enkellijk de formaliteiten te volgen, die ten hunnen

opzigte in artikel 23 van de tegenwoordige wet voorgeschreven worden.

4. Het gouvernement zal, indien het zulks raadzaam vindt, aan een vreemden geneesheer, of heelmeester, aan vreemde universiteiten gegradueerd, het regt kunnen vergunnen, om de genees- of heelkunde op het grondgebied der republiek te oefenen.

TITEL II.

Van de examens en de promotie van doctoren in de medicijnen of in de chirurgie.

5. Er zullen aan elke der zes bijzondere medische scholen examens geopend worden tot promotie van doctoren in de medicijnen, of in de chirurgie.

6. Deze examens zullen zes in getale zijn; te weten:

Het eerste over de anatomie en phijsiologie;

Het tweede over de pathologie en nosologie;

Het derde over de materies medica, de chemie, en de pharmacie;

Het vierde over de gezondheidsleer, en de geregtelijke geneeskunde;

Het vijfde over de in- of uitwendige behandeling der zieken, naar dat men den titel van doctor in de medicijnen, of in de chirurgie, zal wenschen te verkrijgen.

De examens zullen in het openbaar verrigt worden. Twee daar van zullen in het Latijn moeten worden afgelegd.

7. Na de examens zal men een dispuut moeten verdedigen, dat men in het Latijn, of in het Fransch, geschreven hebbe.

8. De studenten zullen zich niet tot de examens der scholen kunnen aanbieden, dan na eene of andere van die scholen vier jaren lang gefrequenteerd, en de studeerkosten, die bepaald zullen worden, voldaan te hebben.

9. De voorwaarden der toelating van de studenten aan de scholen, de wijze der inschrijvingen, welke zij daar te doen hebben, de tijdstippen en lengte der examens, even als de kosten van studie en promotie, en de vorm van het diploma, door de scholen aan de ge-

promoveerde doctoren af te geven, zullen bepaald worden door een reglement, overwogen in den vorm, die voor al de reglementen van publieke administratie aangenomen is. Niet te min zal de geheele som van deze kosten geene duizend franken te boven mogen gaan, en deze som zal over de vier studeerjaren, en dat der promotie, verdeeld worden.

10. De geneesheeren en heelmeesters, die, vóór de afschaffing van universiteiten, faculteiten, en collegien van geneesen heelkunde gestudeerd hebbende, uit hoofde dezer afschaffing geen examen hebben kunnen ondergaan, en den titel van Doctor zullen wenschen te verkrijgen, zullen zich bij eene der medische scholen aanmelden, met hunne certificaten van studien. Zij zullen er geexamineerd worden om een diploma te ontvangen, en zij zullen slechts tot betaling van een derde der kosten van examen en promotie gehouden zijn.

11. De geneesheeren en heelmeesters, welke niet, zoo als die van het voorgaande artikel, gepromoveerd, maar gedurende twee jaren bij de krijgsmagt, te lande, of ter zee, *en chef*, of als gezondheids-officieren van den eersten rang, geplaatst geweest zijn, hebben zich, zoo zij den titel van doctor in de medicijnen, of in de chirurgie, verwerven willen, met hunne brevetten of commissien, door den minister van oorlog, of dien der marine, gecertificeerd, bij eene der medische scholen aan te melden, waar zij enkel tot het laatste bedrijf der promotie, of tot verdediging van een dispuut, gehouden zullen zijn. Er zal hun een diploma worden afgegeven, en zij zullen enkellijk de kosten, die voor het dispuut bepaald zullen worden, hebben te betalen.

12. Die kweekelingen, die, op de medische scholen, door de wet van den 14 Frimaire des derden jaars (4 *December* 1794) ingesteld, gestudeerd hebbende, op deze scholen examens ondergaan, en blijken van bekwaamheid gegeven hebben, zullen zich bij die school vervoegen, waar zij geëxamineerd zullen zijn, om er het diploma van doctor te ontvangen. Zij zullen gehouden zijn, om de helft der kosten, voor de examens en promotie bepaald, te betalen.

13. De nationale kweekelingen, bij wege van het geding der lijceën, of der prijtaneën, tot de bijzondere medische scholen toegelaten, naar artikel 35 van de

wet van den 11 Floreal des tienden jaars (1 *Mei* 1802), zullen alleen vrij zijn van de betaling der kosten van studie en promotie.

14. De opbrengst van studien en promotien bij elke medische school zal aan de traktementen der professoren, en aan de uitgave van elke school besteed worden, zoo als door het gouvernement bepaald zal worden; zonder dat intusschen de sommen, bij eene dier scholen ontvangen, aan de uitgaven der andere besteed worden mogen.

TITEL III.

Van de studien en promotie der gezondheids-officieren.

15. De jonge lieden, die gezondheids-officieren zullen wenschen te worden, zullen niet verpligt zijn, om aan de medische scholen te studeren. Zij zullen tot gezondheids-officieren kunnen worden gepromoveerd, na gedurende zes jaren als kweekelingen aan doctoren verbonden te zijn geweest, of na zich, gedurende vijf achtereenvolgende jaren, aan de burgerlijke of militaire hospitalen op de praktijk te hebben toegelegd. Maar eene studie van drie achtereenvolgende jaren aan de medische scholen zal voor hen evenveel gelden, als een verblijf van zes jaren bij de doctoren, of van vijf jaren in de hospitalen.

16. Tot promotie van gezondheids-officieren zal er in de hoofdplaats van elk departement eene jurij geformeerd worden, bestaande uit twee doctoren in het departement woonachtig, en door den Eersten Consul benoemd, en eenen commissaris door den Eersten Consul uit de professoren der zes medische scholen gekozen. Deze jurij zal alle vijf jaren op nieuw benoemd worden. Derzelver leden zullen kunnen worden gecontinueerd.

17. De departementale jurijs zullen jaarlijks eenmaal examens ter promotie van gezondheids-officieren openen.

Er zullen drie examens zijn:
Een over de anatomie;
Een tweede over de grondbeginselen der geneeskunde;
Een derde over de heelkunde, en de meest te pas komende pharmaceutische kundigheden.

Zij zullen in het Fransch verrigt worden, en in eene zaal, waar het publiek zal toegelaten worden.

18. In de zes departementen, waar de medische scholen geplaatst zullen zijn, zal de jurij uit de professoren dier scholen gekozen worden, en zullen de promotien der gezondheids-officieren binnen derzelver omtrek plaats hebben.

19. De kosten der examens van gezondheids-officieren zullen geene 200 franken te boven mogen gaan. De verdeeling van deze som onder de leden der jurij zal door het gouvernement geregeld worden.

20. De wijze der examens door de jurijs te verrigten, derzelver tijdstippen, derzelver tijdslengte, benevens de vorm van het diploma, aan de gezondheids-officieren af te geven, zullen door het reglement bepaald worden, waarvan in artikel 9 gesproken is.

21. De personen, die zich sinds tien jaren in de dorpen, vlekken enz. neergezet hebben, om er de heelkunde te oefenen, zonder zich, na de vernietiging der luitenantschappen van den eersten chirurgijn, en die der gilden, te hebben kunnen doen promoveren, zullen zich bij de jurij van het departement, waarin zij wonen, kunnen aanmelden, om geëxamineerd, en tot gezondheids-officieren gepromoveerd te worden. Zij zullen slechts een derde van het gene voor de examens bepaald is betalen.

TITEL IV.

Van de registratie, en de lijsten der doctoren en gezondheids-officieren.

22. De geneesheeren en heelmeesters, naar de oude wijze, die in Frankrijk vernietigd is, of naar die gene, welke in de vereenigde departementen in zwang was, gepromoveerd, zullen, binnen drie maanden na de afkondiging der tegenwoordige wet, hunne brieven van promotie en meesterschap bij het tribunal van hun arrondissement, en aan het bureau van hunnen onderprefect, vertoonen.

Eene inschrijving op eene oude lijst van wettigen vorm, of, bij gebreke van die inschrijving of van eene lijst, een getuigenis van drie geneesheeren of drie heelmeesters, welker titels erkend geworden zijn,

en bij wege van informatie voor een tribunal afgelegd, zal voldoende zijn voor zulke geneesheeren en heelmeesters, als hunne brieven van promotie en meesterschap niet zullen hebben kunnen wedervinden en te voorschijn brengen.

23. De geneesheeren of heelmeesters, na de vernietiging van universiteiten, faculteiten, collegien en gilden gevestigd, zonder zich te hebben kunnen doen promoveren, en sinds drie jaren practiserende, zullen zich voorzien van een certificaat, door de onderprefekten van hunne arondissementen afgegeven, op getuigenis van den maire en twee notabelen der plaatsen, waar zij wonen, ter keuze van de onderprefekten. Dit certificaat, welk ten bewijze dienen zal, dat zij hunne kunst sinds het gezegde tijdstip oefenen, zal voor hen de plaats vervangen van een diploma van gezondheids-officier. Zij zullen hetzelve binnen den tijd, die door het voorgaande artikel voorgeschreven wordt, bij het trubunal van hun arrondissement, en aan het bureau van hunnen onder-prefekt, vertoonen.

De bepalingen van dit artikel zullen toepasselijk zijn op de personen, in artikel 10 en 11 vermeld, en zelfs op de gene, die, noch *en chef*, noch in de eerste klasse bij de krijgsmagt te lande of ter zee gediend, en sinds drie jaren gepractiseerd hebbende, niet genegen zijn, om zich den titel en het diploma van doctor in de medicijnen of in de chirurgie te verschaffen.

24. De doctoren, of gezondheids-officieren, die op de wijze, in de twee vorige titels bepaald, gepromoveerd zullen worden, zullen gehouden zijn om hunne verkregene diplomas, binnen eene maand, na dat zij zich ergens metter woon gevestigd zullen hebben, aan de griffie van het tribunal ter eerster instantie, en aan het bureau van den onder-prefekt van het arrondissement, in welk die doctoren en gezondheids-officieren zich zullen willen vestigen, te vertoonen.

25. De commissarissen van het gouvernement bij de tribunalen ter eerster instantie zullen de lijsten opmaken van de onlangs gepromoveerde geneesheren en heelmeesters, van die gene, die zich sinds tien jaren zonder promotie ergens hebben neergezet, en van de nieuwelings volgens de voorschriften der tegenwoordige wet gepromoveerde, en ter griffie van de tribunalen geregistreerde, doctoren en gezondheids-officieren.

Zij zullen, in Fructidor (*Augustus—September*) van elk jaar, eene gecertificeerde kopij van deze lijsten aan den grootregter toeschikken.

26. De onderprefekten zullen een uittreksel van de registratie der oude brieven van promotie, der oude certificaten, en der nieuwe diplomas, waarvan gesproken is, aan de prefekten toezenden, die de lijsten van al de oulings gepromoveerde geneesheeren en heelmeesters, en van de doctoren en gezondheids-officieren, die binnen den omvang van hun departement wonen, opmaken en publiceren zullen. Deze lijsten zullen door de prefekten, in de laatste maand van elk jaar, aan den minister van binnenlandsche zaken worden toegeschikt.

27. Van de afkondiging der tegenwoordige wet af te te rekenen, zullen de bedieningen van opper-geneesheer en opper-heelmeester in de burgerlijke hospitalen, en de lastgevingen van wegens besturende magten, tenzanzien van verschillende zaken van invloed op de gezondheid van het publiek, niet waargenomen mogen worden, dan door geneesheeren en heelmeesters naar de oude wijze gepromoveerd, of door doctoren, welker promotie naar de tegenwoordige wet geregeld is.

28. De doctoren, in de medische scholen gepromoveerd, zullen hun beroep in al de gemeenten der republiek mogen oefenen, onder vervulling van de formaliteiten door de voorgaande artikelen voorgeschreven.

29. De gezondheids-officieren zullen zich niet mogen neerzetten, dan in het departement, waar zij door de jurij zullen zijn geëxamineerd. Na zich te hebben doen registreren, zoo als gezegd is, zullen zij geene zware chirurgicale operatien mogen verrigten, dan onder het op- en toezigt van een doctor op de plaatsen, waar er zich een zal hebben neergezet. Bij de verschijning van zware toevallen, ten gevolge van eene operatie zonder het hierboven voorgeschrevene op- en toezigt, zal men van den gezondheids-officier, die zich daaraan schuldig zal hebben gemaakt, schadeloosstelling kunnen vorderen.

TITEL V.

Van het onderwijs, en de toelating van vroedvrouwen.

30. Behalve het onderwijs, in de medische scholen gegeven, zal er in het meest bezochte hospitaal van elk departement jaarlijks gratis een beschouwelijk en praktikaal onderwijs in de verloskunde gegeven worden, bijzonderlijk tot onderrigt van vroedvrouwen bestemd.

Het traktement van den professor, en de kosten van het onderwijs, zullen genomen worden van hetgene voor de promotie van gezondheids-officieren betaald wordt.

31. Zij, die tot vroedvrouwen gevormd worden, zullen ten minste twee cursus van dat onderwijs moeten hebben gehoord, en de verlossingen gedurende negen maanden in een hospitaal hebben zien verrigten, of dezelve gedurende zes maanden, onder toeverzigt van den professor, zelve verrigt hebben, voor dat zij zich tot het examen aanbieden.

32. Zij zullen door de jurijs geexamineerd worden over de theorie en praktijk der verlossingen, over de toevallen, die dezelve kunnen voorafgaan, verzellen, en volgen, en over de middelen om dezelve te verhelpen.

Wanneer zij bij haar examen voldaan zullen hebben, zal men haar gratis een diploma afgeven, welks vorm bepaald zal worden door het reglement, in artikel 9 en 20 van de tegenwoordige wet voorgeschreven.

33. De vroedvrouwen zullen, in gevallen van moeijelijke verlossingen, geene instrumenten mogen bezigen, zonder inroeping van een doctor, of een onlings gepromoveerden geneesheer, of heelmeester.

34. De vroedvrouwen zullen haar diploma bij het tribunal ter eerster instantie doen registreren, en bij de onder-prefectuur van het arrondissement, waar zij zich vestigen zullen, en waar zij zullen zijn toegelaten.

De lijst der vroedvrouwen, in elk departement toegelaten, zal bij de tribunalen ter eerster instantie en door de prefekten derwijze worden opgemaakt, als in artikel 25 en 26 is aangewezen.

TITEL VI.

Bepalingen van straffen.

35. Zes maanden na de afkondiging der tegenwoordige wet, zal elke persoon, die voort mogt gaan om de geneeskunde, heelkunst, of verloskunde, te oefenen, zonder op de lijst te zijn; van welke in artikel 25, 26 en 34 gesproken is, en zonder diploma, certificaat, of brief van promotie, te hebben, vervolgd en veroordeeld worden tot eene geldboete ten voordeele der hospitalen.

36. De overtreding zal aan de tribunalen van correctionele politie aangediend worden, om door den commissaris van het gouvernement bij die regtbanken te worden nagevorscht.

De boete zal tot 1000 franken gebragt kunnen worden voor hen, die den titel van doctor zouden mogen voeren, en het beroep van doctor oefenen; tot 500 franken voor hen, die zich voor gezondheids-officieren uitgeven, en in die qualiteit zieken bezoeken mogten; tot 100 franken voor de vrouwen, die de verloskunde zonder verlof zouden mogen oefenen.

De boete zal verdubbeld worden, als de overtreding herhaald wordt, en de overtreders zullen daarenboven tot eene gevangenis veroordeeld kunnen worden, die niet langer dan zes maanden duren zal.

BIJLAAG D.

BESLUIT, *waarbij de oprigting van medische scholen te Turin en te Mentz bevolen wordt, en waarin een algemeen reglement voor al de medische scholen vervat is; genomen door het gouvernement der republiek den 20 Prairial des elfden jaars* (10 *Mei* 1803).

§ I.

Van de organisatie der twee nieuwe medische scholen.

Art. 1. Ter uitvoering van artikel 25 der wet van den 11 Floréal des tienden jaars (1 *Mei* 1802), zullen er in den loop des twaalfden jaars (1803—1804) twee nieuwe medische scholen, te Turin en te Mentz, gevestigd worden.

Deze scholen zullen even als die van Montpellier en Straatsburg georganiseerd worden, met betrekking tot het getal van professoren, en de manier van onderwijs. Er zullen op elk van dezelve slechts vier adjunct-professoren zijn.

§ II.

Van de toelating der kweekelingen op de scholen.

2. De kweekelingen, die van de medische scholen gebruik zullen willen maken, zullen zich aan het bureau van administratie aanmelden, waar zij gehouden zullen zijn aftegeven: 1°. een extract uit hunne geboorteceel; 2°. een certificaat van goed gedrag door de maires van hun arrondissement afgegeven, en door den onder-prefekt geviseerd; 3°. de getuigschriften wegens eenen volledigen cursus van studien op de Lijceën.

Bij gebreke van deze getuigschriften, zullen de kweekelingen onderworpen zijn aan een voorloopig examen, waardoor men zich verzekeren zal, dat zij de kundigheden hebben, die voor de studie der geneeskunde onmisbaar zijn. Na de afgifte der voorgemelde

stukken, zal hun een biljet worden ter hand gesteld, op welks vertoon zij tot de inschrijving toegelaten zullen worden.

§ III.

Van de inschrijvingen.

3. De kweekelingen zullen, bij den aanvang van elk vierendeel jaars, hunne inschrijvingen doen. Er zal ten dien einde op het bureau van het secretariaat van elke medische school een register, door den directeur gecoteerd en geparapheerd, worden geopend, waarop zij eigenhandig hunne namen, voornamen, ouderdom, geboorteplaats, departement, het nommer der inschrijving, welke zij doen, en derzelver dag- en jaarteekening, schrijven zullen. Zij zullen er hunne onderteekening bijvoegen.

4. Wanneer de kweekelingen gebruik van hunne inschrijvingen zullen hebben te maken, zal hun daarvan een afschrift, door het schoolbureau der administratie gecertificeerd, gegeven worden.

§. IV.

Van de examens.

5. De kweekelingen, die tot de examens zullen wenschen te worden toegelaten, zullen bij de school, bij welke zij zullen verlangen te worden gepromoveerd, een onderteekend verzoek inleveren, tot ondersteuning van welk zij een gecertificeerd afschrift vertoonen zullen van hunne inschrijvingen, gedurende vier jaren elk vierendeel jaars gedaan, het zij bij deze school zelve, het zij bij evenveel welke andere; dit verzoek, dat bij elk examen vernieuwd zal moeten worden, zal in de naastvoorgaande zitting bij de school moeten worden ingeleverd, welke daarop antwoorden zal bij wege van extract-resolutie, in welke zij den dag en het uur aanwijzen zal, waarop het examen zal plaats grijpen.

6. De examens zullen in het eerste en derde vierendeel van elk jaar geopend worden.

Die van het eerste vierendeel jaars zullen bijzonderlijk bevatten:

1°. Het examen in de anatomie en phijsiologie;
2°. Dat in de pathologie, en de nosologie;

3°. Dat in de materies medica, de chemie, en de pharmacie;

En de examens van het derde vierendeel jaars:

De examens in de gezondheidsleer, in de geregtelijke geneeskunde, en in de behandeling van zieken, benevens de theses.

7. Elk examen zal voor verscheidene candidaten te gelijk geopend kunnen worden. De examens in de anatomie, materies medica, en operatien, zullen verzeld gaan van praktische bewerkingen en aanwijzingen, door de kweekelingen te doen.

8. Het examen in de anatomie en phijsiologie zal in twee zittingen verrigt worden. In de eerste zal de leerling zich bij de school vervoegen, om aan een cadaver een ontleedkundig preparaat te vervaardigen, dat hem opgegeven, en door hem volbragt worden zal. In de volgende zitting zal hij op anatomische en phijsiologische vragen, die hem gedaan zullen worden, antwoorden; hij zal op een skelet de ostiologische deelen aanwijzen, die hem zullen worden opgegeven.

9. Het examen in de behandeling van zieken zal ook in twee zittingen verrigt worden; het zal bestaan in eene reeks van vooraf opgegevene, en bij het lot getrokkene, vragen, betrekkelijk tot eenige bepaalde en bekende gevallen van praktijk, waarop de candidaat in het Latijn, en bij geschrifte, zal moeten antwoorden. Ten dien einde zal hij zich, ten minste drie uren voor de opening van het examen, op de school begeven, en zijn antwoord vervaardigen, dat hij alleen, en geheel op zich zelven, zal opstellen. Op het uur, dat voor de zamenkomst der examinateurs bepaald is, zal hij bij monde, en in het Latijn, antwoorden op de vragen, die hem nopens zijn geschreven antwoord zullen worden gedaan.

10. Voor het clinisch examen van doctoren in de medicijnen, zal er eene talrijker reeks van vragen aangaande de praktijk der geneeskunde worden voorgesteld, en eenige chirurgicale vragen.

Wat de examens van doctoren in de chirurgie betreft, zal het examen voornamelijk over vragen loopen, die tot de praktijk der heelkunde behooren: buitendien zal de candidaat operatien bewerkstelligen, betrekkelijk tot krankheden, het zij van de harde, het zij van de zachte deelen, waarover hij ondervraagd worden zal; hij zal ook op eenige vragen nopens de inwendige behandeling van zieken antwoorden.

11. Bij het examen in de materies medica, de chemie, en de pharmacie, zal de candidaat de medicinale zelfstandigheden aanwijzen, waarover hij ondervraagd worden zal.

12. Het examen in de uit- en inwendige pathologie zal in het Latijn verrigt worden. Hetzelve zal in eene sessie afloopen, even als het examen in de gezondheidsleer, en de geregtelijke geneeskunde, waarbij van den candidaat het opstellen gevorderd worden zal van een formeel rapport over een punt, dat opgegeven worden zal.

13. Er zullen voor de vijf examens drie examinateuren zijn, en voor de theses vijf met een president. De overige leden der school zullen daarenboven tot het praktisch examen en de theses genoodigd worden; er zal voor hen, die bij deze acten tegenwoordig zullen zijn, een presentie-geld vastgesteld worden.

14. De school zal zich voor de examens in afdeelingen verdeelen, welke jaarlijks vernieuwd zullen worden.

15. De examinateurs zullen presentie-gelden trekken. Bij het disputt zal de president dubbel presentie-geld genieten. De school zal voor elke acte den professor aanwijzen, die met het presidentschap belast zal worden.

16. Bij de examens zal de oudste der professoren, den post van president waarnemen. Hij zal op het bepaalde uur de lijst der examinateuren aflezen, en het woord *absent* nevens den naam van den genen schrijven, die zich niet tegenwoordig toonen zal. Er zullen voor deze examens twee plaatsvervangers op half presentie-geld benoemd worden, die het volle presentiegeld trekken zullen, als zij eenen afwezigen examinateur vervangen; zij zullen niet, dan na de tegenwoordig zijnde examinateuren, mogen ondervragen; zij zullen naar rondgaande beurten volgens de lijst der professoren benoemd worden.

17. De presentie-gelden der afwezigen zullen in eene massa bijeengevoegd, en alle drie maanden onder de gene, die gedurende den loop van het vierendeel jaars bij de examens tegenwoordig zullen zijn geweest, verdeeld worden.

18. De examinateuren zullen met zwarte en witte balletjes stemmen. Als hun oordeel zal zijn uitgebragt, zullen zij het rapport deswegens onmiddelijk na de acte opstellen. Dit rapport zal door elk hunner ge-

teekend worden. De school zal over deszelfs inhoud oordeelen, en over de toelating of afwijzing van den candidaat uitspraak doen.

19. Vóór de verdediging der theses, zal de candidaat het handschrift daarvan bij het schoolbureau van administratie deponeren, het welk in zijne allernaaste zitting een commissaris tot naziening daarvan benoemen zal: op deszelfs geschreven, gemotiveerd en onderteekend rapport, zal de school de theses aannemen, of afwijzen.

20. De commissaris, door de school tot naziening van het handschrift der thesis benoemd, zal het opzigt op deszelfs afdruk houden, welke steeds in 4° formaat geschieden zal: hij zal de proeven daarvan teekenen; en de thesis zal niet uitgedeeld mogen worden, dan na dat de professor met een eigenhandig onderteekend getuigenis verklaard hebben zal, dat de formaliteiten, door de school voorgeschreven, vervuld geworden zijn.

§. V.

Van de kosten van studie en examen.

21. De kosten van studie en promotie zullen in twee gelijke deelen verdeeld worden, het eene van de inschrijvingen, het andere van de examens.

22. De kosten van inschrijvingen zullen bepaald zijn voor de verschillende jaren; te weten:

Voor het eerste jaar op eene som van	100 franken.
Voor het tweede	120.
Voor het derde	140.
Voor het vierde	140.

23. De examens zullen, wat derzelver kosten betreft, bepaald zijn:

Het eerste op	60 franken.
Het tweede op	70.
Het derde op	70.
Het vierde op	80.
Het vijfde op	100.
Het zesde, of het dispuut, op .	120.

Deze sommen zullen, wat de inschrijvingen betreft, op het eigen oogenblik, en, wat de examens aangaat, vooraf betaald worden.

24. De candidaten, die, hunne studien of examens op eene der medische scholen begonnen hebbende,

zich tot derzelver voorzetting bij eene der andere scholen aanmelden mogen, zullen gehouden zijn tot vertoon van een getuigschrift in goeden vorm, door de administratie van de eerste dezer scholen afgegeven, en door den prefekt van het departement, of de maires, gaviseerd, waarin het getal der jaren van studie, die zij vervuld hebben, of der examens, die zij ondergaan hebben, gecertificeerd wordt.

25. Na de verdediging der theses, zullen de examinateurs hun rapport aan de school doen, welke over de afgifte van het diploma uitspraak doen zal: dit zal in den vorm van het model N°. 1, bij het tegenwoordig besluit gevoegd (*), opgesteld en uit naam der school afgegeven worden.

26. De candidaten, die hunne examens aan de oude scholen, of collegien, hebben begonnen, en niet zullen hebben kunnen eindigen voor het tijdstip van derzelver vernietiging, zullen, als zij van de ondergane examens doen blijken, vrijgesteld kunnen worden van de op nieuw aantevangene. Zij zullen geene andere examens behoeven afteleggen, en de kosten van geene andere behoeven te voldoen, dan die met de hun ontbrekende overeenkomen.

27. De chirurgiens van de derde en tweede klassen, die bij de legers gebruikt zijn geweest, zullen hunne dienstjaren kunnen doen gelden, om van de inschrijvingen vrijgesteld te worden.

28. De genees- of heel-kundige kweekelingen der legers, die bewijzen zullen, dat zij het medisch onderwijs genoten hebben, dat in de daartoe bestemde land- en zee-magts hospitalen gegeven wordt, zullen insgelijks elk dier studiejaren voor een jaar in de speciale scholen doorgebragt kunnen doen gelden.

29. De kweekelingen, die bewijzen zullen, dat zij de praktijk der groote burgerlijke hospitalen, waar medisch onderwijs gegeven wordt, of de lessen der onderscheidene medische genootschappen en maatschappijen, in de departementen gevormd, hebben bijgewoond, zullen insgelijks van de vier jaren studie op de scholen vrijgesteld kunnen worden. Maar zij zullen gehouden zijn, om ten minste van zes jaren aanhoudende vlijt in de hospitalen, of plaatsen van onder-

(*) Dit model thans niet meer gevolgd wordende, wordt het zelve weggelaten.

wijs, te doen blijken, en de kosten der inschrijvingen te voldoen.

30. Die genen der kweekelingen, die op de werkelijk bestaande scholen, naar de daar gevestigde wijze, blijken van bekwaamheid gegeven hebben, en zouden mogen verlangen, om hun certificaat van provisionele promotie tegen het diploma te verwisselen, zullen hebben te verklaren, of zij dat van doctor in de medicijnen, of dat van doctor in de chirurgie, begeren. Het eene of het andere zal hun afgegeven worden tegen de betaling eener som van vijf honderd franken.

31. De werkelijk gevestigde geneesheeren en heelmeesters, die zich sinds 1790 op eenige der vreemde universiteiten, welker titels voor de omwenteling in Frankrijk niet geldig waren, hebben laten promoveren, even als de Fransche geneesheeren, bij eenige der medische faculteiten van Frankrijk gepromoveerd, die hunne praktijk sinds 1793 hebben voortgezet, zullen zich bij eene der medische scholen kunnen doen aannemen. Ten dien einde zullen zij zich bij eene derzelve hebben te vervoegen met de promotiebrieven, waarvan zij voorzien zijn; en zij zullen aldaar een dispuut verdedigen, en enkel daarvan de kosten voldoen.

32. Eveneens zal het gelegen zijn met die gene der chirurgiens, oulings bekend onder den naam van *Gagnant-maitrise*, die, hunnen zesjarigen dienst in de groote hospitalen volbragt hebbende, uit hoofde van de vernietiging der oude chirurgicale collegien, hunne aggregatie niet hebben kunnen eindigen; zij zullen enkel gehouden zijn, om een dispuut te verdedigen, en het bedrag van deze acte te voldoen.

§ VI.

Van de jurijs voor de promotie van gezondheids-officieren.

33. Om de medische jurijs te formeren, die door de wet van den 19 Ventôse des elfden jaars (10 *Maart* 1803) bevolen zijn, zullen de prefekten, van nu tot den eerstkomenden 15 Messidor (4 *Julij* 1803), aan den minister van binnenlandsche zaken eene lijst inzenden van doctoren in de medicijnen en chirurgiens, bij de collegien, die in hunne departementen gevestigd zijn,

gepromoveerd. Deze lijst zal, in den vorm van eene tabelle, hunne namen en voornamen, hunnen ouderdom, den tijd en de plaats van hunne promotie, hunne werken, en de bedieningen, die zij waargenomen hebben, opgeven. Er zal uit deze lijst door den minister een rapport opgemaakt, en een voorstel aan het gouvernement gedaan worden, hetwelk de twee leden der jurij voor elke hoofdplaats van een departement benoemen zal.

34. De benoeming der professoren van de medische scholen, die, in qualiteit van commissarissen, de jurijs moeten helpen uitmaken, zal gedaan worden uit een dubbeltal door elke school aan den Eersten Consul opgegeven. De departementen zullen derwijze onder de commissarissen der scholen verdeeld worden, dat zij voor elke school een arrondissement vormen, dat, de plaatselijke gelegenheden en afstanden in aanmerking genomen, door de commissarissen, gedurende de maanden voor het examen en de promotie van gezondheids-officieren bepaald, gemakkelijk kan worden bereisd. Deze arrondissementen zullen overeenkomstig de tabel, bij het tegenwoordig besluit gevoegd, bepaald worden. Elk der scholen van Parijs en Montpellier zal twee commissarissen hebben (*).

35. De jurijs der steden, waar de scholen gevestigd zijn, zullen bestaan uit drie professoren, benoemd uit een dubbeltal, door elke school aan den Eersten Consul voor te dragen.

36. De examens der jurijs zullen elk jaar, gedurende de maanden van Prairial, Messidor, Thermidor, Fructidor en Vendémiaire (21 *Mei*—22 *October*), geopend worden. De minister van binnenlandsche zaken zal de tijdstippen der examens bij iedere jurij derwijze bepalen, dat de commissarissen der scholen elk daarvan bijwonen, en daarbij successivelijk presideren kunnen.

37. De opening der examens zal door de prefekten

(*) Volgens de hier vermelde tabel, bevatten de arrondissementen der zes geneeskundige scholen, voor de jurijs ter toelating van gezondheids-officieren, het arrondissement der school van Parijs, 30 departementen; dat der school van Montpellier, 29; dat der school van Straatsburg, 16; dat der school van Mentz, 15; dat der school van Turin, 18.

der departementen, en door de scholen in de departementen, waar deze gevestigd zijn, ten minste eene maand voor den bepaalden dag, aangekondigd worden. De candidaten, die zich daar aanbieden mogen, zullen gehouden zijn tot vertoon van een certificaat in goeden vorm, wegens den tijd van hunne studien op de scholen, of van hunne praktijk in de hospitalen en bij de doctoren. Zij zullen vooraf, en in den loop der maanden van Germinal en Floreal (22 *Maart*—20 *Mei*), aan de prefekten, of aan de scholen, hun voornemen hebben moeten bekend maken, van zich in dat jaar te laten promoveren.

In gevalle er den 1 Prairial (21 *Mei*) minder dan vijf candidaten in getale zijn, zullen de prefekten vervolgens aan de gene, die hun het voornemen van zich te willen laten promoveren zullen hebben te kennen gegeven, verlof doen geworden, om zich bij de naastgelegene jurij te vervoegen, waar zij, op vertoon van dezen verlofbrief, tot de examens toegelaten zullen worden.

38. Bij het examen in de anatomie zullen de kweekelingen voor het minste aan een skelet de voorwerpen aanwijzen, die hun afgevraagd worden zullen. Bij het examen in de chirurgie zullen zij aanwijzing doen van de gebruikelijke draagbare instrumenten; zij zullen voorts het leggen van verbanden en zwachtels, en de handgrepen der verloskunde, namaken.

39. Bij het derde examen zal er een vraagstuk voorgesteld worden nopens een geval uit de dagelijksche praktijk, dat de candidaat schriftelijk zal moeten behandelen; hij zal vervolgens antwoorden op de vragen, welke hem door de jurij zullen worden gedaan.

40. De jurij zal met geheime stemming over de bekwaamheid van den candidaat oordeelen. Het diploma, in den vorm van het model N°. II opgesteld (*), zal door de drie leden der jurij afgegeven en geteekend worden.

(*) *Model van het diploma van een gezondheids-officier.*

Wij ondergeteekenden, uitmakende de geneeskundige jurij van het departement van . . ., ingevolge de wet van den 19 Ventôse des elfden jaars, attesteren, dat de Burger (*naam en voornamen*), oud . . ., geboortig van (*naam der gemeente en van het departement*), na ons vertoond te hebben het bewijs van (*het*

41. De examens zullen in eene der zalen van de prefektuur plaats hebben; derzelver kosten zullen geregeld worden, te weten, tegen zestig franken voor het eerste, en zeventig franken voor elk der twee volgende.

§ VII.

Van de promotie der vroedvrouwen.

42. Zij, die tot vroedvrouwen worden opgeleid, zullen onderworpen zijn aan een examen bij de jurijs, waar zij op de vragen, die haar gedaan zullen worden, antwoorden, en aan het kunstbeeld de ligtste operatien der verloskunde verrigten zullen. Er zal haar gratis een diploma, naar het model N°. III, worden afgegeven (*).

43. Die kweekelingen in de vroedvrouwskunst, die zich tot hare promotie bij de medische scholen aanmelden mogen, zullen aan twee examens onderworpen zijn; zij zullen ten minste twee jaargangen van de school, of van het hospitaal *de la Maternité* te Parijs, moeten zijn gevolgd. De kosten van derzelver

---

getal, art. 15 der wet) jaren studie (*onder een doctor in de medicijnen of chirurgie, of in de hospitalen, of in de scholen, art. 15 der wet*), ondergaan heeft, overeenkomstig art. 17 der voormelde wet, de voorschreven examens; te weten:

Het eerste, den (*te noemen den dag*), over de anatomie;
Het tweede, den . . ., over de beginselen der geneeskunst;
Het derde, den . . ., over de chirurgie, en de meest te pas komende kennis der kruidmenging.

In welke openlijk doorgestane examens de Burger . . . zijne bekwaamheid bewezen hebbende, wij hem toegerust verklaren met de noodige kunde om den post van gezondheids-officier uit te oefenen, en hem tot dat einde dit diploma afgeven.

(*) *Model van het diploma zener vroedvrouw.*

Wij ondergeteekenden, uitmakende de geneeskundige jurij van het departement van . . ., ingevolge de wet van den 19 Ventôse des elfden jaars, attesteren, dat de (*naam en voornaam*), oud . . ., geboortig van (*naam der gemeente en van het departement*), na ons vertoond te hebben, overeenkomstig art. 3 der voormelde wet, de getuigschriften der door haar bijgewoonde lessen, door ons ondervraagd is geworden over de onderscheidene deelen der beschouwende en toegepaste verloskunde, zoo verre derzelver kennis voor eene vroedvrouw onontbeerlijk is; in welk examen de gemelde . . . hare bekwaamheid bewezen hebbende, wij haar dit diploma van vroedvrouw afgeven.

promotie zullen honderd en twintig franken bedragen. Dus gepromoveerd, zullen zij zich in alle departementen mogen neerzetten.

§ VIII.

Van de administratie en aanwending der gelden, door de studenten en candidaten te betalen.

44. De kosten van studie en promotie, die door de kweekelingen en candidaten der scholen betaald moeten worden, zullen in eene kas gestort worden, aan een der professoren toevertrouwd, die door de gezamentlijke professoren daartoe zal worden benoemd.

45. De opbrengst daarvan zal besteed worden: 1°. aan een vast jaarlijksch traktement voor elken professor; 2°. tot voldoening der presentiegelden voor hen, die bij de examens en disputen tegenwoordig zullen zijn; 3°. aan de kosten en het onderhoud der schoolgebouwen; 4°. ter verkrijging van al het gene voor de studien, examens, en disputen, noodig is, en tot de kosten van de afgifte der diplomas; en 5°. het overschot, zoo er is, aan uitgaven, die voor het etablissement van elke school, of voor het onderwijs der kweekelingen, noodig of nuttig zijn.

46. De bepaling der sommen, die voor elk der dingen, in het naastvoorgaande artikel opgenoemd, zullen moeten worden afgezonderd, zal, op voorstel der professoren van elke school, en rapport van den minister van binnenlandsche zaken, door het gouvernement worden vastgesteld.

47. De rekening zal elk jaar in eene vergadering van de professoren der school worden afgelegd, bij welke de prefekt van het departement, de president van het tribunal van appel of het criminele tribunal, en de commissaris van het gouvernement bij het eene of andere van deze hoven, tegenwoordig zijn zullen.

48. Er zal eene afzonderlijke rekening worden gehouden van de buitengewone ontvangsten, voortspruitende uit de buitengewone betalingen, door hen te doen, die, volgens de bepalingen van artikel 30 van het tegenwoordige besluit, een diploma vragen zullen.

Een deel van deze ontvangsten zal, op het advijs der school, en dat van den prefekt van het departement, en op het rapport van den minister van binnen-

landsche zaken, uit kracht van eene uitspraak van het gouvernement, aan eenige buitengewone uitgaaf besteed worden.

49. De gelden, voortkomende uit de kosten van het examen der gene, die den titel van gezondheids-officier wenschen te verkrijgen, zullen gestort worden in de kas der hospitalen van de hoofdplaats van het departement, en de ontvanger zal eene afzonderlijke rekening daarvan houden.

50. De opbrengst daarvan zal besteed worden: 1°. aan de reiskosten van den professor, commissaris der medische school, en president van de jurij; 2°. aan een buitengewone toelage, welke hem zal mogen worden toegestaan, en aan het traktement van den professor, die onderwijs in de verloskunde geeft, volgens § 2 van artikel 30 der wet van den 19 Ventôse des elfden jaars; 3°. aan eene toelage, die voor de examinateurs der jurij zal worden vastgesteld.

51. De rekening daarvan zal worden afgelegd voor de leden der jurij van elk departement, op derzelver jaarlijksche zamenkomst, in tegenwoordigheid van den prefekt, van den president, en van den commissaris van het gouvernement bij het tribunal ter eerster instantie.

52. De minister van binnenlandsche zaken wordt belast met de uitvoering van dit tegenwoordig besluit, dat in het bulletin der wetten zal worden ingelascht.

BIJLAAG E.

WET, *betreffende de organisatie van de polytechnieke school, gegeven door de commissie van den raad der ouden den 25 Frimaire des achtsten jaars (16 December 1799).*

TITEL I.

Algemeene bepalingen.

Art. 1. De polytechnieke school is bestemd ter uitbreiding van het onderwijs in wiskunde, natuurkunde, chemie en schetsende kunsten, en bijzonderlijk tot vorming van kweekelingen voor de scholen van praktisch onderwijs in de hier onder opgenoemde diensten.

Deze diensten bestaan in: de *artillerie van den landdienst*, de *artillerie van den zeedienst*, de *krijgskundige genie*, de *bruggen en wegen*, de *burgerlijke en zeevaartkundige bouwkunst van schepen en gebouwen voor den zeedienst*, de *mijnwerken*, en de *aardrijkskundige genie*.

2. Het getal der kweekelingen van de polytechnieke school wordt op *drie honderd* bepaald.

TITEL II.

Manier van toelating van candidaten tot de polytechnieke school.

3. Elk jaar zal er, op den eersten aanvullingsdag (17 *September*), een examen ter toelating van kweekelingen geopend worden; hetzelve zal den 30 Vendémiaire (22 *October*) afgeloopen moeten zijn. Dit examen zal door examinateuren verrigt worden, die de minister van binnenlandsche zaken benoemen zal, en die zich ten gezegden einde naar de voornaamste plaatsen van de republiek begeven zullen.

4. Er zullen zich geene anderen tot het toelatingsexamen kunnen aanbieden, dan Franschen van zestien tot twintig jaren oud; dezelven zullen voorzien moeten zijn van een getuigschrift van het municipaal be-

stuur hunner woonplaats, behelzende hun goed gedrag, en hunne verknochtheid aan de republiek.

5. Elk Franschman, die twee veldtogten in een der republikeinsche legers gedaan, of drie jaren gediend zal hebben, zal tot aan den ouderdom van volle zes en twintig jaren tot het examen toegelaten worden.

6. De wiskundige kennis, bij de candidaten vereischt, zal bestaan in de beginselen der rekenkunst, der stelkunst, der meetkunde, en der werktuigkunde, in overeenkomst met het programma, dat, ten minste drie maanden voor het examen, door den minister van binnenlandsche zaken, op voorstel van den perfectioneringsraad, gepubliceerd zal worden.

7. De toelatings-examens zullen in het openbaar verrigt worden. De besturen der plaatsen, waar zij gehouden zullen worden, zullen een van hunne leden gelasten, om daarbij tegenwoordig te zijn.

8. Elke candidaat zal voor den examinateur verklaren, tot welken publieken dienst hij zich bestemt; zijne verklaring zal in het proces-verbaal van zijn examen ingevlochten worden, en de kweekelingen zullen hunne oorspronkelijke bestemming niet mogen veranderen.

De ministers zullen, voor de opening der examens, het aantal van kweekelingen opgeven, dat er noodig zijn zal, om de vermoedelijke behoeften der onderscheidene diensten gedurende den loop van het jaar te vervullen, ten einde er aan elk van die diensten een getal van kweekelingen toegewezen worde, dat ten minste gelijksta aan het gene de ministers zullen hebben opgegeven.

9. Den 6 Brumaire (28 *October*), ten allerlaatste, zullen de examinateurs zich te Parijs vereenigen, om, gezamentlijk met de examinateurs in de wiskunde, voor de aftredende kweekelingen, van welke hierna gesproken worden zal, de toelatingsjurij te formeren.

10. Deze jurij zal, naar rang van verdiensten, eene lijst opmaken van al de candidaten, die ter toelating bekwaam geoordeeld worden, en dezelve aan den minister van binnenlandsche zaken doen toekomen, die de toelatingsbrieven naar de orde der lijst, voor zoo vele plaatsen, als er te vervullen zijn, zal uitvaardigen.

11. De toegelatene kweekelingen zullen den rang van sergeanten der artillerie hebben. Zij zullen zich tegen den 1 Frimaire (21 *November*) op de polytechnieke

school vervoegen Zij zullen voor hunne reis de toelage van artillerie-sergeanten, die zonder uitdeeling van leestogt reizen, ontvangen, naar eene routelijst, welke hun door den oorlogscommissaris van het arrondissement hunner woonplaats, op vertoon van hunnen toelatingsbrief, verschaft zal worden.

TITEL III.

Waarover het onderwijs gaat, hoe het ingerigt is, en hoe lang het duurt.

12. Het onderwijs aan de kweekelingen te geven, hunne studien en werkzaamheden, zullen de wiskunde, de beschrijvende meetkunde, de algemeene natuurkunde, de chemie en het teekenen ten onderwerpe hebben.

Wat de wiskunde aangaat.

13. De kweekelingen zullen hunne kennis vermeerderen met al de analyse, die tot de studie der werktuigkunde noodig is; zij zullen de beschouwelijke werktuigkunde geregeld doorloopen; zij zullen een uitgebreid mondelingsch en teekenmatig onderwijs in de beschrijvende meetkunde op zich zelve ontvangen; eindelijk zullen zij zich laten onderwijzen in de toepassing der beschrijvende meetkunde op werken van het gemeene leven, op vestingbouw, op bouwkunde, op mijnwerken, op het zamenstel van werktuigen, en op den scheepsbouw.

Wat de natuurkunde en chemie aangaat.

14. De kweekelingen zullen jaarlijks eenen cursus van algemeene natuurkunde, eenen van de chemie in hare grondbeginselen, en eenen van toepassing van mineralogie en chemie op de kunsten, afdoen; zij zullen eindelijk in de handgrepen der chemie geoefend worden.

Wat de teekenkunde aangaat.

15. Het onderwijs zal alles omvatten, wat dienstig is om de hand, het begrip en den smaak der kweekelingen te vormen.

16. Al deze studien zullen binnen twee jaren afloo-

pen: derzelver verdeeling, de besteding van den tijd, de ontwikkeling der verschillende deelen, zullen bepaald worden door een programma, elk jaar door den perfectioneringsraad te vervaardigen.

TITEL IV.

Bestuur en tucht der kweekelingen.

17. De kweekelingen zullen in eene uniform gekleed zijn, welker knoopen met de woorden *école polytechnique* bestempeld zullen zijn.

18. De kweekelingen zullen in twee divisien verdeeld zijn; waarvan de eerste uit nieuwelings toegelatene kweekelingen, en de tweede uit oude bestaan zal.

19. Al de kweekelingen der tweede divisie zullen aan het einde van hunnen jaargang gehouden zijn, om zich aan te bieden tot het examen voor zoodanig een der publieke diensten, als waartoe zij bestemd zullen zijn; zij, die zich daaraan zouden mogen ontrekken, zullen de school hebben te verlaten.

20. Zulke kweekelingen, als niet tot de publieke diensten zullen hebben kunnen worden toegelaten, zullen gehouden zijn, om de school na hun derde jaar te verlaten.

Niettemin zal de schoolraad hun een vierde jaar kunnen vergunnen, het zij uit hoofde van krankheid, of om gebrek aan plaatsen bij de publieke diensten, of eindelijk uit aanmerking der bekende talenten van hen, die hunne kundigheden zouden mogen wenschen te vermeerderen; maar, in allen gevalle, zal het getal van zulke aanblijvende kweekelingen dat van twintig niet mogen te boven gaan.

21. In geval van wangedrag van den kant der kweekelingen, zullen zij door den raad van onderwijs van de school mogen worden weggezonden; maar die raad zal ten zulken einde ten minste uit twaalf leden moeten bestaan, en niet tot wegzending kunnen vonnissen, dan na verhoor der kweekelingen, en met twee derde van de stemmen.

22. De kweekelingen, die de school, om welke reden ook, zullen hebben verlaten, zullen er niet op nieuw kunnen worden aangenomen, dan na verloop van een jaar, en langs den weg, die voor de eerste toelating bepaald is.

23. De kweekelingen, die, ingevolge van de voorgaande artikelen, de school verlaten, zullen aanstonds hun eerste jaar van conscriptie aanvangen, zoo zij twintig volle jaren oud zullen zijn.

De directeur en administrateur zullen gehouden zijn, om de plaatselijke besturen, waaronder zulke kweekelingen behooren, van derzelver vertrek van de school te verwittigen.

De kweekelingen, die den 12 Prairial laatstleden (*31 Mei* 1799) een deel van de polytechnieke school uitmaakten, zullen daar verblijven, om hunne studien te vervolgen; maar zij zullen evenzeer ter beschikking van den minister van oorlog staan, als de kweekelingen van bruggen en wegen, volgens de wetten van den 9 Maart en 16 September 1793.

24. Er zal door den perfectioneringsraad, op voorstel van den schoolraad, een bijzonder reglement worden vastgesteld, zoo nopens de uniform, als nopens de andere voorwerpen van politie, en de tuchtstraffen, die er noodig zullen worden geoordeeld, tot handhaving van de goede orde, en de naarstigheid der kweekelingen, en om hen een goed gebruik van hunnen tijd te doen maken.

TITEL V.

Wijze van examen voor de intrede der kweekelingen in de scholen van praktisch onderwijs in de publieke diensten.

25. De kweekelingen der eerste divisie zullen aan het einde van hunnen jaargang een geregeld examen doorstaan, om in de tweede divisie over te gaan. Zij, die onbekwaam zullen worden geoordeeld, om daarin toegelaten te worden, zullen nog een jaar kunnen blijven, na verloop van welk zij de school zullen moeten verlaten, zoo zij bij een tweede examen die bevordering mede onwaardig zullen worden bevonden.

28. De examens van onderling geding, om in de scholen der publieke diensten toegelaten te worden, zullen alle jaren in de polytechnieke school geopend worden op den 1 Vendemiaire (*22 September*), tusschen de kweekelingen der tweede divisie en de gene, die, reeds in het vorige jaar van de school gegaan zijnde, zich nog dezen enkelen keer zullen mogen aanbieden om mede te dingen.

27. De examens voor elke divisie zullen over al de deelen van het onderwijs der divisie gehouden worden, volgens de programmas, door den raad van onderwijs aan de examinateurs te geven, en door den perfectioneringsraad vast te stellen.

Het examen voor elken dienst zal in het openbaar gehouden en verrigt worden in tegenwoordigheid van eenen opperbevelhebber of hoogen agent van den dienst, welke jaarlijks door de respective ministers daartoe zal worden benoemd.

28. Elke kweekeling, of andere van de school gegane mededinger, naar inhoud van artikel 26, zal drie examens ondergaan; een voor het wiskundig onderwijs, een tweede voor de beschrijvende meetkunde en teekenkunst, en een derde voor de natuurkunde en chemie.

29. Er zullen voor het wiskundig onderwijs twee examinateuren zijn, die daarenboven in de school den voortdurenden post hebben zullen, van de vorderingen der kweekelingen gedurende den loop van het jaar na te gaan.

30. Na dat het examen voor een der diensten afgeloopen zijn zal, zullen de vier examinateurs, en de directeur der school, zich tot eene jurij vereenigen, om, naar rang van verdiensten, eene lijst te formeren van de candidaten, die geoordeeld worden de vereischte kunde en hoedanigheden te bezitten, om tot zulken dienst toegelaten te worden; zij zullen dadelijk daartoe bevorderd worden, in zulken getale als dat der opene plaatsen, en naar den rang, in welken zij op de lijst zullen staan.

31. Zoo eenige candidaat, schoon kundig genoeg, zich door eene ongesteldheid aangetast vindt, welke hem voor den dienst, waarnaar hij staat, min geschikt maakt, zal de jurij haar gevoelen daarover uitdrukken in het verslag, welk zij van het examen aan den minister, wien die dienst aangaat, geven zal.

TITEL VI.

Van de onderwijzers en leden van den raad van onderwijs en administratie.

32. De opperste agenten, met het onderwijs op, toezigt over, en bestuur van de school belast, zijn dezen; te weten:

Vier onderwijzers in de analijse en werktuigkunde;
Vier onderwijzers in de meetkunde, op zich zelve, en toegepast;

Drie onderwijzers in de chemie;
Een onderwijzer in de algemeene natuurkunde;
Een teekenmeester;
Een inspecteur der kweekelingen;

Een adjunct van den inspecteur der kweekelingen, met het onderwijs in de bouwkunde belast;

Een administrateur;
Een gezondheids-officier;
Een bibliothecaris, den post van secretaris waarnemende.

Deze achttien onderwijzers, of opperagenten, zullen den raad van onderwijs en administatie uitmaken, die ten minste alle tien dagen eenmaal zitting houden, en gepresideerd worden zal, door den directeur of deszelfs plaatsvervanger, welke beide uit de onderwijzers genomen zullen worden.

TITEL VII.

Van den perfectioneringsraad.

33. Behalve den raad van onderwijs en administratie, zal er een perfectioneringsraad zijn, die zijne zittingen gedurende Brumaire (*October—November*) houden zal. De leden, waaruit deze raad bestaan zal, zullen zijn: de vier examinateurs voor den overgang tot de publieke diensten, drie leden van het nationaal institut, genomen uit de klasse der wis- en natuurkundige wetenschappen, onder hen, die zich bijzonderlijk met meetkunde, chemie en schetsende kunsten bezig houden; de opperbevelhebbers, of hooge agenten, die bij de examens ter toelating tot de publieke diensten tegenwoordig zullen zijn geweest; de directeur der school, en eindelijk vier commissarissen, door den raad van onderwijs uit deszelfs leden benoemd.

34. De perfectioneringsraad zal jaarlijks zijn verslag uitbrengen over den staat der school, en hetgene dezelve ten algemeene nutte zal hebben opgeleverd.

Hij zal zich gelijktijdig bezig houden met de middelen ter perfectionering van het onderwijs, en met de verbeteringen, in de programmas van onderrigt en examen te bewerkstelligen.

TITEL VIII.

Van de secondaire agenten.

35. Het getal der secondaire agenten, dat voor het onderwijs en de administratie noodig zijn zal, en derzelver respective bezoldiging, zal naar vereisch van zaken bepaald worden in een huishoudelijk reglement, door den raad van onderwijs en administratie vast te stellen, en door den minister te approberen.

De som, tot bezoldiging van al deze secondaire agenten aangewend, zal niet hooger mogen loopen dan 61,400 franken.

TITEL IX.

Van de benoeming der leden van de raden, der examinateurs, en der andere agenten van de school.

36. De twee wiskundige examinateurs in voortdurenden dienst zullen door het gouvernement benoemd worden, op voorstel van den perfectioneringsraad.

De andere examinateurs zullen jaarlijks door den minister van binnenlandsche zaken tot hunne posten geroepen worden.

37. De directeur en de leden van den raad van onderwijs en administratie zullen op dezelfde wijze benoemd worden.

De benoeming van den directeur zal om de drie jaren vernieuwd worden.

Zijn plaatsvervanger zal elk jaar door den raad van onderwijs gekozen worden.

38. De benoeming der secondaire agenten zal door den raad van onderwijs gedaan, en door den minister van binnenlandsche zaken geapprobeerd worden.

39. Ingeval van wangedrag, of pligtverzuim, van den kant der beambten, aan de school verbonden, zal der-

zelver afzetting aan dezelfde autoriteit toebehooren, aan welke derzelver benoeming door de naastvoorgaande artikelen opgedragen is.

TITEL X.

Van de traktementen en verdere kosten der school.

40. Elk lid van den raad van onderwijs en administratie zal hetzelfde traktement genieten, dat aan beambten van denzelfden rang bij het museum der natuurlijke geschiedenis, en de gezondheids-school van Parijs, gegeven wordt.

Het traktement van den gezondheids-officier zal 3,000 franken zijn.

41. De twee wiskundige examinateuren in voortdurenden dienst zullen hetzelfde traktement genieten als de onderwijzers.

De andere examinateurs zullen ook hetzelfde traktement genieten, maar enkel voor drie maanden, behoudens eene schadeloosstelling voor reiskosten.

42. De directeur zal, boven zijn traktement als onderwijzer, jaarlijks 2000 franken, onder den naam van schadeloosstelling, genieten.

43. De kweekelingen zullen de bezoldiging van 58 centimes per dag genieten, welke door de wet van den 23 Fructidor des zevenden jaars (10 *September* 1799) aan den rang van artillerie-sergeant is toegelegd.

Dit traktement zal, als militair onderhoud, uit de fondsen van oorlog betaald worden in handen van den boekhouder der school, en naar eene naamrol, door den administrateur behoorlijk gecertificeerd, en door den oorlogs-kommissaris gevisëerd.

44. Behalve de soldij, door het vorige artikel bepaald, zal er jaarlijks eene som van 20,000 franken toegestaan worden, welker verdeeling door den raad van onderwijs geregeld worden zal tegen achttien franken per maand, ten hoogste, voor de kweekelingen, welke aan den raad zullen hebben doen blijken, dat zij dezen onderstand niet kunnen ontberen.

45. De som, aan dagelijksche levensbehoeften voor

de kweekelingen, aan physische en chemische experimenten, aan de volmaking der portefeuilles en verzamelingen, aan uitgaven voor het onderhoud der gebouwen, en aan reiskosten voor de examens te besteden, zal geene 61,500 franken te boven mogen gaan.

46. Deze som zal, naar de besluiten van den perfectioneringsraad, en de begrootingen der administratie, elk jaar door den minister van binnenlandsche zaken goed te keuren, overeenkomstig de behoeften der school verdeeld worden.

47. Voor de kosten van het etablissement zullen door denzelfden minister ordonnantien worden afgegeven, en wel op de fondsen door het wetgevend ligchaam jaarlijks daarvoor afgezonderd.

TITEL XI.

Van de overeenstemming der scholen van praktisch onderwijs in de publieke diensten met de polytechnieke school.

48. Ten gevolge der voorgaande artikelen, en tot bereiking van derzelver volledige uitvoering, zullen er onverwijld alle schikkingen gemaakt worden ter bepaling van de noodige overeenkomst tusschen de polytechnieke school en de scholen van praktisch onderwijs in de publieke diensten.

49. Elke minister zal, in het gene hem aangaat, de opperbevelhebbers of hooge agenten der publieke diensten, die in den perfectioneringsraad zitting hebben, gelasten om aan dien raad programmas van onderwijs voor de praktische scholen voor te slaan, op dat de leerwijze aldaar met die der polytechnieke school in overeenstemming, en volmaaktelijk op denzelfden voet, gerake.

50. Deze programmas zullen door de respective ministers geapprobeerd en finaal vastgesteld worden, om vervolgens gepubliceerd, en in de scholen van praktisch onderwijs nagekomen te worden.

51. De school van Châlons zal eene school van

praktisch onderwijs voor de artillerie worden, even als die van Metz voor de militaire genie, en die van Parijs voor de bruggen en wegen, de mijnwerken, en de aardrijkskunde.

52. Alle bepalingen van eenige wet, welke tegen de tegenwoordige strijden, worden ingetrokken.

53. Het tegenwoordige besluit zal gedrukt worden.

*

DEC 1 0 1937